

UGRÓCZKY ULÁTERE MESSZÍVETI.

KC

11.099/1

UTADRA TERÍTETTEM SZERELMES SZÍVEMET

Magyar Szépirodalmi Könyvtár

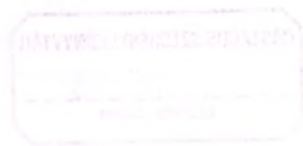
UGRÓCZKY GYULA

UTADRA TERÍTETTEM
SZERELMES
SZÍVEMET

I.

*Köszönetemet fejezem ki a könyv megjelenéséért,
elsősorban jó szüleimnek, és azoknak, akik kölcsöneikkel
hozzájárultak a kiadásához, valamint a vallomásokért,
a fényképekért, írásos anyagokért
Köszönet barátaimnak, ismerőseimnek és azoknak,
akik segítségemre voltak és lesznek*

Országos Széchényi Könyvtár

BUDAPEST, 1997

270538

Címlapon: Dr. Kákonyi Imre Asztrik ferences szerzetes festményéből részlet. A „Nyolc boldogság” képből a harmadik: „Boldogok a szelídek, mert övék lesz a föld.” A barna a földi élet jele, a piros szín a szelídek elszenvedett véres megpróbáltatásait jelzik, a sötét színekkel és a bűnbánat lilás színeivel együtt. A sárga, az Örökkévalóságból átsugárzó ígélet beteljesülése.

Fotó és címlapterv: Ugróczky Gyula

Tisztelt Olvasó!

Ha rendelkezik a főszereplőre vonatkozó történetekkel, adatokkal, fényképekkel, levelekkel, kérem szíveskedjék jelezni és címemre elküldeni. Másolás után, kérésére visszaküldöm.

Ha imameghallgatás történik, vagy lelki megújulás, kérem címemre megírni! Ugróczky Gyula Bp., 1196 Kisfaludy 177.

Könyvem megrendelése csak a következő címen lehetséges: Szabára Jánosné Bp. 1196 Hunyady u. 46. Tel.: 282-3673. A megrendelő telefonszámát is kérem.

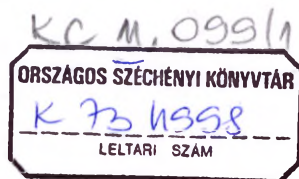
A „Bleicziffer Laura Alapítvány” után érdeklődni lehet a fenti címen. Az alapítvány célja: B. Laura sírjának rendbehozatala, élettörténetének széles körben való megismertetése...

A szerzői jog mindenre fenntartva. A könyv tartalmát könyvekben, folyóiratokban felhasználni nem engedélyezem. Ez vonatkozik a fordításra, külföldi megjelenítésre is.

ISBN 963 550 094 7 Ö

963 550 095 5

Magánkiadás: Ugróczky Gyula

Készült a Gyomai Kner Nyomda Rt.-ben,
a nyomda alapításának 115. esztendejében
Felelős vezető: Papp Lajos vezérigazgató

☎ 66/386-211

<http://www.lang.hu/kner.nyomda>

E-mail: gykner@lang.hu

E-mail: knernyomda@nap-szam.hu

TARTALOMJEGYZÉK

Vélemények a főszereplőről azoktól, akik ismerték I.	5
Egy „csoda” története	6
„Kérésre írtam”	7
I. GYERMEKKOR ERDÉLYBEN	7
Kevesen örültek születésének, testvérei elfordították fejüket. A kereszt-ség. Gyermekévek Pankotán, majd Aradon. Csődbe jutott család. Első-áldozás, bérmlkozás, a vonzódás kezdete	
II. BUDAPEST, A NAGY FELISMERÉSEK VÁROSA	11
Az Isteni Szeretet Leányainak iskolájában. Oltáriszentség és ima. A fogadott testvér. Hibái és a javulás szándéka. „Lelkiatyám.” Szűz Mária belép az életébe	
III. A MEGKEZDETT JÓ FOLYTATÓDIK	19
A háború áldozatai testvérei közül. Nyaralás 1915-ben 11 évesen és a hivatás. A szentmise. Az egyházszakadás. A tevékeny szeretetből a lelki anyaság csírái	
IV. TOMBOLÓ VIHAROK KEZDETE	22
Ifjú a szenvedések útján. 1919, tanár a szenvedés eszköze. Megtéríti édes- apját. A tanár megkérte a kezét	
V. KÜZDELEM A HIVATÁSÉRT	33
Örökre a kármelé. Felvételt nyert, de... Az édesanya nem járul hozzá. Álmban kapott tanítás	
VI. A HITOKTATÓNŐ	40
A hitoktatónő-képzőben 1921–24 (Ward-kollégium). 19 évesen főállású. Szenvédek és eredmények az iskolában. Vezeklés	
VII. MINDENT ODAADOTT	48
A fogadalmak...: Nem tudtalak legyőzni. A tökéletesebb szeretet felé. Egy közösség széthullása. Lelkigyakorlatok és a Sodalitium Doctrinae Christianae. A római zarándokút. Fiumében. Szent Szülei	
VIII. HATÁSA AZ EMBEREKRE	58
Édesanyja és testvére. A tanári kar szentségekhez járul. Agyonlövessel megfenyegetve. Élete a hétköznapiakban. Nyarai. Egy mohamedán megtérése	

IX. MINDEN ÚTJA ÓHOZZÁ VITTE	63
Tisztulás után egyesülés Istennel. Erdélyben a keresztkútnál. Szökésem megghiúsítása. Az udvarló visszautasítása. A pécsi kármel kezdete. Nyaralás és oltári szentség, Libik Éva esete. Jászsószentgyörgy (~1933–1940)	
X. ÉLETÚT ÉS A NÉV	71
Jöjj kereszteddel, 1931. év (Tragikus naplósorsok). Szentév 1933. ápr. (11). Felajánlásai. Szociális munkában.	
XI. CSILLAGOK AZ ISMERETSÉGI KÖRÉBEN	76
A szent életű Csávossy páter. Salkaházi Sára	
XII. A HÁBORÚ POKLÁBAN	78
A zsidó üldözöttek mellett. Háború Budapesten. Háború után	
XIII. ISTEN A CÉLBA JUTTATÁS MŰVÉSZE	81
Út a pécsi sarutlan kármel felé. A kármelben. Próbátételek és keresztek. Beöltözés és új név. A pécsi rendház megszállása. Tiszaújfalura hurcolva. Örökfogadalom. Elűzetés Tiszaújfaluról. Újra Budapesten	
XIV. VESZÉLYES ÉVTIZEDEK LELKI BÉKÉBEN	110
Élete a szétszórátás után (A hétköznapiak, Az utolsó hely). Az 1956-os forradalom. Újra iskolai hittan. Betegeket ápol, szomorúakat vigasztal. Házkutatás és kihallgatások. Vágy a külföldi kármelbe.	
XV. AZ ÖRÖK NAP FELRAGYOG	120
Betegségben. A verőcemarosi Migazzi Szociális Otthonban. Élete a szociális otthonban. Szobatársak. Az utolsó évek szenvedései. Halál és örökévalóság. Temetése	
Utószó	132
Vélemények a főszereplőről II.	134
TOVÁBBI ANYAGOK ÉLETÉBŐL	137
Külseje és intelligenciája. A Szentlélek munkája lelkében: Corpus Christi Mystikum; Szent Pál; Vértőlegény; A Szentháromságról; Általa, Vele és Benne, az Isten Fia; Az Ige Szent Embersége; A Szentlélek; Az Atya; Misztikáról Lauránál, táborhegyi élmény. Az Oltáriszentség szeretete. Sík Sándor a költő. Az Eucharisztikus Nemzetközi Kongresszus. A papi életéről. Szeghy Ernő és Marton Marcell. Mester Margit az Unum alapítója. Prohászka püspök. Felajánlásai. Fogadalmi részletesen. Lelki gyakorlatainak helyszíne és időpontjai	
Dokumentumok	155
Fényképek	163

VÉLEMÉNYEK A FŐSZEREPLŐRŐL AZOKTÓL, AKIK ISMERTÉK I.

..., engem mélyen megérintett különleges lelki kisugárzása, nemcsak mély hite és tudása, de az a szeretet, amellyel a benne élő Lélek Őt élte, vezette. Magával tudta ragadni a lelkeket. Engem olyan túlradó boldogság töltött el mindenkor, amikor hallgattam, vagy csak közelében voltam. Megsimogattam finoman a ruháját, és úgy éreztem, hogy az édes Jézus sugárzik lényéből. A benne élő és beszélő Szentlélek áthatotta az én lelkemet is.

Tóth Tiborné (Steiner) Csopaki Magda, 1994. nov. 5., Budapest

Személyiségének a kisugárzása csodálatos volt Nem tudtam betelni azzal a sok széppel és jóval, ami a hitünkhöz tartozik. Ahogy ő mondta és én befogadtam a szívembe, ezt még senkitől nem tapasztaltam. Ezt a mélységes, mély istenszeretetet és Istennel valló éleést, ami benne volt és belőle kisugárzott.

Dr. Schannen Miklósné Salfay Mária, 1994. nov. 24., Budapest

Az biztos, hogy olyan kisugárzó lélek volt, olyan meggyőzően tudott beszélni az Oltáriszentségről, hogy az ember, mint pap is elszégyellte magát, hogy mennyire az Isten diktálja neki ezeket a gondolatokat.

B. 1994. szept. 10., Székesfehérvár

Azt hiszem, még nagyítóval sem tudnánk találni olyan valakit, akinek olyan emléke lenne róla, hogy rossz volt hozzá, vagy megtagadott valami kérést, barátságtalan lett volna. Soha nem fordult ilyen elő, annyira a jó Istenbe kapcsolt volt az élete. Ez mindenben átsütött és kiáradt azok felé, akikkel érintkezett.

Az egész lényéből áradó lelkiségnek, nemegyszer én is tanúja voltam.

Jolsvai Hedvig szociális nővér, 1994. okt. 20., Budapest

Soha annyi gyerek nem jött a Szívgyárda-gyűlésre, mint amikor ő ott volt, mert olyan szépen tudott tanítani, és annyi sok példát tudott felsorakoztatni a gyerekeknek, hogy nagyon élvezték, nagyon szerették és megjavultak a gyerekek. Csak azt tudom mondani, ahol megfordult, mindenütt áldás kísérte a lépseit.

Dr. Zilahy Gáborné Varga Gizella, 1995. febr. 7., Budapest

Mélyen átélte a vallást. Sokszor találkoztam tanítványával, akik mindig kaptak biztatást, reményt. Annyira kisugárzott ez a lelkület a Laura néniből, hogy az ember valóban erőt és bizalmat kapott a vele való beszélgetések alapján.

ö.zv. dr. Péter Gyuláné, 1995. ápr. 26., Budapest

Ha problémánk volt, rendkívül jó tanácsokat adott. Nem volt hozzá hasonló lelkivezető. A Szentlélek vezette. Ezért szerette mindenki, a M. plébános is.

Flanek Gézané Krakuletz Erzsébet, 1994. nov. 30., Budapest

A negyedik elemít a Szvetenay utcai iskolában végeztem. Ott volt hitoktatóm. Szerettem őt, általában szerettem a hittant is. A tanév ideje alatt eltűnt. Csodálkoztunk ezen és kérdeztük, hogy hová távozott. Akkor hallottam, hogy kármelitának ment. Ez vágyat ébresztett bennem, hogy én is szeretnék szerzetes lenni. Innen veszem én a hivatásom kezdetét, ...

Borvölgyi Karola, az Örökimádó Társaságból, 1995. máj. 19., Budapest

Egy napon emlékezetes találkozásom volt Laura nénivel. Valami miatt a Bokréta utcai lakására mentem – talán egy üzenettel. Leültetett, édességgel kínált, és elkezdett beszélni hozzám – nem másról, mint a szőlőtő és szőlővesszők példabeszédéről. ... Tízéves fejjel – gondolná az ember – valami érdekfeszítő történet vagy mese jobban érdekelt volna – de akkor, ott, ez nagyon fontos volt, és nekem szólt... Biztosan értelmezte is, de abból semmi sem maradt meg bennem. Ez a példabeszéd egyik legkedvesebb szentírási helyé vált számomra, és azóta is az. Mintha ma is hallanám: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők... Atyám a szőlőműves.”

Hagyó József, a Jézus Kistestvérei Szerzetesrendből, 1995. ápr. 26., Biatorbágy

1956 után másfél évig újra taníthatott iskolánkban. A bensőséges élet ragyogó útját tárta fel előttem, a lelkéből túlcorduló „Általa, Vele és Benne” életéből. Nehéz lenne elmondani és leírni azt az értéket, amit kaptam...

Trunkhahn Judit, Árpád-házi Szent Erzsébet Rend, 1994. nov. 3., Budapest

1969-ben meghalt a férjem. Hat gyermekemmel maradtam özvegy. Erőre, bátorságra volt szükségem, hogy tovább tudjam folytatni az életemet és gyermekeim nevelését. Ehhez abból tudtam építkezni, amire Laura néni tanított gyermekkorom óta, egészen haláláig; hiszen baráti szálak fűztek össze minket mindvégig.

Auer Gabriella özv. Fröhlich Jánosné, 1997. okt. 12., Budapest

Ő minden gyermeket nagyon szeretett és Jézust sugárzó életével a jó Isten jóságát ültette életükbe.

Zavarkó Erzsébet Ugroczy Gyuláné, 1997. jún. 5., Budapest

Szerette mindenki. Mindenkiire mosolygott...

Németh Erzsébet Elena nővér, szobatársa volt több mint tíz évig. 1994. szept. 1., Verőcemasor

EGY „CSODA” TÖRTÉNETE¹

1970-ben olvastam az Új Emberből, a „lelkigyakorlat” előttem addig ismeretlen fogalmát. Elmondtam ezt Laura néninek és kértem, hogy magyarázza el a szó jelentését. Miután megismertem a lelkigyakorlat lényegét, szerzett nekem egy lelkigyakorlatos könyvet. Loyolai Szent Ignác 30 napos lelkigyakorlatát kezdtem végezni, de mellette munkába jártam. Nem tudtam, hogyan teremtem meg a szükséges csendet. Laura néni megígérte, hogy imádkozni fog ezért. A 30 nap csodálatosan telt el. A munkahelyemen csak annyi munka adódott, hogy nem kellett kapkodni. A 30 nap alatt az udvariassági formaságokon kívül alig volt beszélgetés, szinte teljes csend uralkodott. Ami ennél is megdöbbentőbb, és mindenhol szokatlan, egyetlen közönséges, vagy durva szó nem hangzott el körülöttem ebben az időben. Testvéreim és szüleim azokban a hetekben későn érkeztek haza és olyan elfoglaltságuk adódott, hogy nem tudtak beszélgetni velem, így csendben lehettem. Csodálatos 30 nap volt.

¹ Inkább imameghallgatásnak mondható.

„KÉRÉSRE ÍRTAM”

Szent magányom 21.² napjában vagyok, amit a jó Isten után Tisztelendő Anyámnak is meg kell köszönnöm. Itt jutott eszembe ismételten, hogy egyszer azt tetszett mondani, írjam le a lelkem történetét, „de nem sürgős”. Ez utóbbi megjegyzésébe kapaszkodtam bele és ezért folyton csak tologattam. Bevallom, nem ízlett – fáztam tőle.

Most több szempont kezembe adta mégis a tollat. Nem utolsósorban, hogy engedelmeskedjem.

Úgy gondoltam, hogy így, levél alakban, ahogy éppen jön, és akkor, amikor éppen hozzájutok. Legyen ez is az ő végtelen irgalmának megéneklése! (1962. jún. 4–11.)³

A Pannonhalmán írt életrajz valóban az lett, aminek Laura szánta: Isten irgalmának és szeretetének megéneklése.

Miért nem „ízlett” lelke történetének leírása?

Tudatában volt annak a mérhetetlenül sok kegyelemnek, amit Istentől kapott. Nem kívánta, hogy mások ezért dicsérjék, kiváltságosnak tartsák. Engedelmességből mégis leírt mindent. Hibáit, botlásait is.

Nagy Szent Teréztől tudjuk, hogy lelkünk kincseinek feltárása szükséges azon esetekben, amikor mások lelki előrehaladását szolgálja.

I. FEJEZET GYERMEKKOR ERDÉLYBEN

Kevesen örültek születésének,
testvérei elfordították fejüket.

1903. augusztus 28-án születtem Pankotán (Erdélyben, Arad vármegyében), mint ötödik gyermek, 8 év után, amikor már egyáltalán nem számítottak rám. Vilmos, Juliska, Róza egymás után jöttek, Sándor 5 év múlva. Aztán én, az „elkésztett fecske”, ahogy édesanyám szokta mondani. Sok gondot jelentettem neki. Szüleim éppen az anyagi tönkremenés szélén álltak. Édesanyám 40 éves elmúlt már, és aggódva siránkozott, hogy engem már nem fog tudni felnevelni. Az orvos Róza születése után valami bajt állapított meg és azt jósolta, hogy nem is lesz több gyermeke. Édesapám szerint, születésemkor egyedül csak ő örült nekem! Három nagytestvérem első báljukra készülődtek. Elképzelhető, hogy furcsán tekintgettek a kis jövevényre.

„Édesanyám úgy el tudott rejteni, hogy senki sem tudta jöveteletem.” (1989. aug. 28.)

Pankota, 1903. augusztus 28., reggel.

Szomorúság árnyékolta be a négy gyerek arcát. Összeroskadva ültek az asztal körül. Mintha Erdély minden fájdalma vállaikon ülne. Juliska és Vilmos 18–17 év körüliek, Róza tizenhárom éves, Sanyi 8 éves.

Ami velük történt, nem tudták megérteni. Hogyan eshetett meg ez a családjukban?! Pont övelük! Így kellett véget érni a nyári vakációnak? Most, amikor első báljukra készülnek? Szótlanul ették reggelijüket. A nyolcéves Sanyikára is átragadt a rosszkedv.

² Pannonhalmán titokban tartott lelkigyakorlatán írta Laura. Fügi Vilma Mária Terézia perjeltnő engedélyével a bencés rendházban tartózkodott.

³ Önéletrajzából és „Feljegyzéseiből” lesznek a kövérral szedett betűk. A Feljegyzéseiből idézett részekenél a dátumot is olvashatjuk.

Nyílt a nagyszoba felőli ajtó: az édesapa lépett be, ünnepi ruhában. A magukbaroskadásból felriadó gyerekek megpróbálták közömbös hangon kipréselni torkukból a köszönést.

– Kezit csókolom – nyögdecselelték alig felemelt fejjel.

– Szervuszatok – válaszolt az édesapa. – Minden mozdulatával és szavával igyekezett ünnepélyes lenni a nagy bejelentéshez.

– A nagymamától már biztosan hallottátok a jó hírt. Mint az édesapátok, szeretném bejelenteni, hajnalra megszületett a testvéretek. Egészséges, szép kislány. Anna Laura nevet adtuk neki. Édesanyátok jól van, hála a jó Istennek.

Ezzel kiment.

Az egyik leány már nem tudta tovább magában tartani érzelmeit és kifakadt.

– Kellett ez nekünk?! Amikor már hárman az első bálunkra készülünk?!

Kevés idő elteltével a kényszerű udvariasság bevitte őket a szülőszobába. Néhány pillantást vetettek a gyerekekre. „Elfogadható” – gondolták. Pár napon belül megbarátkoztak vele. Ha sejtették volna, hogy kit adott nekik Isten ebben a gyermekben!

A nagymama ott tett-vett körülöttük.

– Gyerekek! Ne felejtsetek el, hogy ma van édesapátok születésnapja is.⁴ Kettős születésnapot ünneplünk ezután. Az újszülöttét és az édesapátokét. A jó Isten útjai kifürkészhetetlenek.

Az édesanya, bármennyire megkeسيرítette aggodalmával saját életét, ebből semmi nem ragadt születendő gyermekére. Így írt Laura ötvenévesen:

„Én Jézusban megtaláltam a boldogságomat, ahogy a világ mondaná: a szerencsémét! Mindig, minden boldogít, minden körülmények között. Mérhetetlen, kiapadhatatlan az én boldogságom!...

Mint a tenger, úgy vesz körül!... (1953. március 15.)

Írta annak ellenére, hogy rengeteg szenvedésen ment keresztül fiatalon, később idős korában is.

A KERESZTSÉG

Aug. 30-án – vasárnap – részesültem a szent keresztségben. Édesapám húga lett a *keresztanyám*. Ő készítette el a keresztlői pólyámat, és „mivel nem volt otthon más selyme”, sárgával díszítette, édesanyám bosszúságára, mert mint mondta: – „Kislányoknak rózsaszínnel szokás”. Utólag engem nagyon boldogított, hogy az Egyház színeibe öltözve vártam a Szentháromság lelkembe költözését.

Az erdélyi Arad vármegye kis falujára, Pankotára, napsugaras reggel köszöntött.

A szép vasárnap délelőtt a család és a szűkebb rokonság boldogan haladt a templom felé. Az édesanya még otthon feküdt.

A kis csapatot többször megállították az ismerősök, rokonok és örvendezve csodálkoztak az újszülötten. Mindenki gratulált az édesapának.

A keresztelés annak rendje-módja szerint megtörtént. Laura mit sem tudott az egészről.

⁴ Született Pankotán, 1863. aug. 28.

GYERMEKÉVEK PANKOTÁN, MAJD ARADON

Laura mindig a legnagyobb szeretet hangján szólt szüleiről.

Szüleim áldott, jó emberek voltak de nem gyakorló katolikusok. Édesapám szangvinikus, derűs ember, jóságában mindenkinek hitt, jótállt, és vagyonuk nagy része ennek következtében úszott el. Édesanyám kolerikus, a tettek embere.

Erős természetével az édesanya irányította a család életét. Vasakarattal igyekezett mindent keresztülvinni, amit jónak talált.

Az édesapa, szelíd természetével elfogadta felesége irányítását. Nagy tudása és alkalmazkodó szeretete által kivívta gyermekei elismerését. Vele lehetett bizalmasan beszélgetni. A gyerekek inkább hozzá kötődtek gyengédebb szállal, mint édesanyjukhoz.

Laura kicsiny korából egyetlen eseményt őrzött meg azt emlékezet.

Nagyobb testvérei táncolni tanultak. A kor szokása szerint az édesanyák részt vettek az összejöveteleken. Az édesapa dolgozott, ezért Sanyira bízta Laura felügyeletét Sanyi azonban kiszökött leskelődni a táncterem ablakához.

Laura megpróbált kimászni a rácsos ágyból, de a ruhája beakadt. Fejjel lefelé lógott. Kezével erősen markolta a léceket. Néhány perc múlva a feje már kábulni és lilulni kezdett.

A táncolók jólneveltségéhez tartozott, abban az időben, hogy csokoládéval kedveskedtek partnereiknek. Testvérei a szünetekben áthordták a finom édességeket. Így érkezett Róza az utolsó pillanatban, a csaknem megfulladó gyerekekhez.

Amennyire nem örültek, amikor születtem, később mindnyájuk kedvence lettem, és jó alaposan elrontottak. Minden óhajomat teljesítették, cicomáztak.

Aradi tartózkodásuk idején Vilmos kedvenc időtöltése volt Laurával sétálni. Büszkén ment húgocskájával. Ismerte gyengéjét, ami általában a cukrászda volt. Megálltak a kirakat előtt. Laura rámutatott az egyik süteményre és ellenállhatatlanul bájos hangon kérte.

– Vilus! Vedd meg nekem. Ezt itt.

Vilus megvette.

– Még azt is.

Azt is megvette. Aztán a harmadikat, a negyediket és a fél kirakatot, hogy húgocskájának örömet szerezzen.

Róza szerint csendes, de akaratos gyerek voltam. – Azt hiszem, 7 éves, amikor Juliskánk férjhez ment. – Az első csalódás akkor ért, amikor Lulu megjelent, és mint első unoka, ő lett a „világ közepe”! Emlékszem, karácsonykor sértődötten nem akartam semmit levenni a fáról: „Hadd legyen mind a kis Lulué!” – mondtam. Édesapám azt sem tudta, hogy mivel bizonyítsa, neki most is én vagyok a legdrágább! És ez így is volt egész életében.

Laura többször mondta gyermekkori hibáival kapcsolatban és egész életére: „Milyen jó az Isten, hogy teremtményeit nem hagyja magára gyarlóságaikban. Tökéletesíteni akarja azokat, akik együttműködnek Vele. Sokat kellett tenni a Szentháromságnak, hogy átalakítson, krisztusivá tegye életemet. Csak a jó Istennek köszönhetem, hogy nem veszttem el, az akaratos, elkényeztetett gyerek. Neki legyen hála, mindenért. Olyan jó és irgalmas volt hozzám, hogy azt elmondani nem tudom.”

CSÓDBE JUTOTT CSALÁD

A szülők három házat örökölték. A rokonok és ismerősök egymás után jöttek az édesapához anyagi kérésekkel. A jószívű ember minenkinek aláírta a váltót, anyagi garanciát vállalva a visszafizetésre. A vállalkozások tönkrementek, így aztán a végrehajtók rendszeresen látogatták a Bleicziffer családot. Vagyonuk nagy részét sorra elárverezték.

Édesanyám elhatározta, hogy még megmaradt pankotai családi házukat is eladják és Aradra költöznek. Úgy gondolkozott, hogy a meglévő bort – még maradt egy szőlőprésházzal – egy vendéglőben fogják értékesíteni. Kivettek egy nagy házat, amelyben ha jól tudom, a vasutasok könyvtára, vendéglője, étterme, nagy bálterme volt. Ennek vezetését vállalták. Róza mondta, hogy itt rengeteget dolgoztak. Négyéves voltam akkor, Sanyi 12, Vilus már hivatalba járt. Tízéves koromig laktunk Aradon.

Juliska hamarosan férjhez ment. Vilmos 8 vagy 9 nyelven beszélt. Az aradi „Függetlenség” újság gazdasági vezetője volt. Sanyi iskolába járt.

ELSŐÁLDOZÁS, BÉRMÁLKOZÁS, A VONZÓDÁS KEZDETE

Otthon semmi vallási nevelést nem kaptam. Nem emlékszem, hogy valaha is abban az időben szüleimet vagy testvéreimet imádkozni láttam volna!

Az egyik nagymama képviselte családjukban az imádságos életet. Nála természetes volt a reggeli, esti, étkezési ima és az „Úr angyala” közös elmondása, amikor az unokák ott tartózkodtak. Sokat beszélt Jézus életéről, tanításáról, haláláról és feltámadásáról.

Aradon voltam elsőáldozó és bérmálkozó is, amiből semmi, de semmi nem maradt meg! 5 évig egy olyan minoria atya volt a hittanárom, aki később aposztatált.⁵

1911 Fehérvasárnap járult először áldozáshoz. Elsőáldozásomkor nem tudtam hogy az Úr Jézus jön hozzám. 1989. aug. 26.

1914. június 1-jén vettem el a bérmálás szentségét – szintén tudatlanul –, de akkor már nagyon vágyódtam Isten után. (Életrajz 1903–1950)

Bérmálkozott a Szent Antal-templomban. Bérmaneve: Mária⁶.

Nővéreim ritkán elvittek a templomba. Még Pankotán laktunk, minden vasárnap jártak szentmisére, de Aradon a nagy munkatempó, meg messze is volt a templom, „lehetetlenné tette, hogy rendszeresen szentmisére járjanak”.

Első polgárista⁷ koromig, semmiféle vallási élményre nem emlékszem.

Akkor, amikor a polgáriba írtattak, a templom felé kellett járnom, úgy emlékszem, hazafelé jövet – odafelé a bátyám vitt –, mindig bementem a templomba. Kinyitottam az áldoztató rácsot, és felmentem a legfelső lépcsőre. Ott letérdeltem, de hogy mit imádkoztam, azt nem tudom, csak azt éreztem, hogy olyan jó itt lenni... Az Oltáriszentségről még akkor sem tudtam semmit. „Valami szentelt kenyér” – gondoltam.

⁵ Hivatását elhagyta.

⁶ Bérmaszülő: Hermle Józsefné Kiss Mária.

⁷ Első polgári a mai felső tagozat 5. osztálya.

Aradon a család átlagos kispolgári vallásosságban élt. Ebből kezdte Isten kiemelni Laura lelkét. Titokzatos vonzódást alakított ki szívében az Oltáriszentségben jelen lévő Isten Fia felé.

Egy másik emlékem ebből a korból, amikor Vilus bátyám otthon elmondta, beszélt Glattfelder püspök úrral. Egy banketten voltak együtt. Kisütöttek valami rokonságot. Az ő édesanyja is Marschall-leány volt. Megígérte, hogy bejuttat engem Temesvárra a zárdába, aminek nagyon örültem, de hogy miért, azt nem tudom. Aradon akkor még nem voltak apácák.

II. FEJEZET BUDAPEST, A NAGY FELISMERÉSEK VÁROSA

Azt hiszem, szüleimnek az aradi vállalkozásuk sem sikerült, vagy a munkát nem győzték. Eladták a még meglévő pankotai szőlőt, és Budapestre költöztünk.

Budapecsten a IX. kerületben laktak, a Ranolder⁸ utca 32.-ben, ma Balázs Béla utca. Innen valószínűleg a Dandár utca 24.-be, majd a Bokréta utca 28.-ba költöztek, az I. emelet 5.-be.

Édesapám egy gyár üzletkötője lett. Sokat volt külföldön. Elmondhatatlan öröm volt egy-egy hazaérkezése. Mindnyájunknak hozott valamit. Édesanyám csaknem mindig gondterhelt és szomorú volt. Sokszor okolta szegény édesapámat a vagyon elvesztése miatt, hogy az ő „könnyelműsége” miatt történt és „így most nem hagyhatunk a gyermekeinknek semmit.” Nemegyszer bizonygattam, hogy nekünk nem is kell semmi, hisz mindenünk megvolt mindig bőven. Apa nem oka semminek.

AZ ISTENI SZERETET LEÁNYAINAK ISKOLÁJÁBAN

Szüleim, hogy „jó nevelést kapjak”, Budapecsten a Szent Margit Intézetbe íratlak be a II. polgáriba. Ott nagyon jól éreztem magam, és csak úgy ittam mindazt, amit láttam és hallottam! Nem győzöm áldani az isteni gondviselést, hogy szüleim anyagilag tönkrementek, mert ha nem veszítik el vagyonukat, mi sohasem kerültünk volna Budapestre, nem kerültem volna zárdai iskolába, és ki tudja, mi lett volna belőlem?!

A IX. kerületi Knézych utca 7.-ben működött az Isteni Szeretet Leányai Társulat, Szent Margitról elnevezett intézete. 1914-ben 579-en tanultak az iskolában.

Laura 11 éves korában a II. polgáriba került. A mai általános iskola 6. osztályának felel meg.

OLTÁRISZENTSÉG ÉS IMA

Ami először megkapott a zárdai iskolában, az Oltáriszentség hite volt! Az egyik nővér mondta: „Mindjárt jövök, csak pár percre bemegyek az Úr Jézushoz.” Utána mentem és nem tudtam megérteni. Úgy imádkozik a szobor előtt, mintha az Úr Jézus szemé-

⁸ 1929. júl. 25-én Sajókazincből, gyerekek nyaraltatása alkalmával, szüleinek küldött képeslap bizonyítja a Ranolder utcai lakóhelyüket. Sajókazinc 1954 óta Kazincbarcika.

lyesen ott lenne! Érdeklődni szégyelltem, mert kis társaim ezen a téren mindnyájan többet tudtak, mint én.

Nem akarok hosszú lenni. A lényeg, hogy Isten kegyelmével rájöttem, az Úr Jézus itt maradt, mert annyira szerette az embereket! Nem tudtam hová lenni a meglepetéstől, a csodálkozástól. Hogyan lehet, hogy ezt otthon nem tudják? ... Ettől kezdve a tízpercekben is felszaladtam a kápolnába, és csak csodálkoztam, csak örültem!

A csodálatos isteni jószág és szeretet áradni kezdett Laura lelkébe, hogy viszonzást találjon.

Aznap és a következő napokban többször bement a kápolnába. Több alkalommal ott találta a szent életű, idős Immaculata nővért. A tabernákulum felé nézett. Arcáról szelíd mosoly, béke és nyugalom áradt. Ezen jobban elcsodálkozott, mint Magdolna nővér szavain. Az imát az Úr Jézus szobra előtt még csak megértette. Az oltár előtti imára nem tudott választ adni. Az aradi hittanóráin semmit nem hallott az Oltáriszentségről, Jézus kenyér színe alatti köztünkmaradásáról.

A hitoktatóm itt is aposztatált, ... csak feladta a leckét, amiből semmit sem értettem, de Ó, a Végtelen, kárpótolt mindenért! (1990. jan. 1.)

Egyik alkalommal Laura annyira elmerült az imában, hogy nem hallotta a csengést. Késve érkezett az órára. A tanárnő büntetésből tízszer leíratta vele: „A zárda csengőjére jobban fogok figyelni.” Igazat adott a tanárnőnek és soha többé nem késett.

Pár év múlva az ima mindennapi bensőséges találkozássá lesz Istennel Laura életében.

Csak a mély imában sejtheti meg a lélek azt, amit a Végtelen Szeretet örökre szánt nekünk, ... amikor az üdvözültek „új énekkel” dicsőítik az Atyát, a Fiút és a Szentlelket. Az élet örök megoldása csak olyan állapot lehet, amely méltó a Szent és Végtelen Istenhez, s ahhoz az emberhez, akit saját képmására alkotott. (1977. nov. 27.)

Az iskolában megismerkedett Heinrich Margittal, egy vasiparos lányával. Laura a legmagasabb növésű volt az Osztályban, Margit hozzá hasonló, nagy termetű. Egy alkalommal Margit éppen könyvet olvasott a szünetben, amikor Laura odament hozzá.

– Mit olvasol? – kérdezte.

– Ezt a könyvet kaptam a szüleimtől – és odanyújtotta Laurának. „Elmélkedések az Oltáriszentségről” volt a címe.⁹

– Beleolvashatok?

– Tessék.

Azon a helyen nyitotta ki a könyvet, ahol Jézus kenyér színe alatti jelenlétéről írt a szerző.

Laura izgalomba jött. Erről még soha nem hallott. Az iskolai csengő megszólalt, jelezve a következő órát. Gyorsan becsukta a könyvet, és Margithoz fordult.

– Kölcsön adnád nekem? Szeretném elolvasni.

– Én már nagyrészt kiolvastam, befejezem, és odaadom.

Pár nap múlva átadta a könyvet. Laura egyre nagyobb örömmel és csodálkozással olvasta. Ami emberi ésszel megismerhető az Oltáriszentségről, az lassan világossá vált előtte.

⁹ A Corda Könyvkiadónál jelent meg, a Kiskönyvek Sorozatban.

Az osztályfőnöki órákon, és más alkalommal, az Oltáriszentség került szóba. Azo-
kat a gondolatokat hallotta, amelyek még hiányoztak a kép teljességéből. Isten vette
kezébe lelke vezetését. Növekvő világosság és boldogság töltötte be lelkét.

Az első világháború okozta általános elszegényedés miatt szüleinek nem volt pénzük könyv vásárlására: Margittól kölcsön kérte a könyvet iskolaév végén és az Arad-hegyaljai nyaralásán, 1915-ben lemásolta: írás közben ízlelgette a gondolatokat, és lassan átélmélkedte. Rengeteg kegyelmet kapott: elmélyült az Oltáriszentség iránti szeretete.

Oththon kijelentettem, hogy minden nap áldozni akarok, de nem engedtek felkelni korábban, így eleinte csak vasárnaponként áldoztam. Már második koromban titokban, hétköznapi napokon is. Rohantam az utcán az iskola kápolnájába, hogy legalább az áldozásig odaérjek. Persze csak olyankor, amikor sikerült otthon észrevétlen pillanatban a kávé kiöntenem¹⁰ tudniillik, enyéim kijelentették, hogy „a napi áldozás csak apácnak való, téged nem engedünk”.

Egy szép napon becsomagolta reggelijét és iskolatáskájába tette: Édesanyjának feltűnt a változás és megkérdezte:

– Miért nem eszed meg itthon a reggelidet?

– Jobban esik, ha az iskolában eszem meg – válaszolta.

Ez igaz volt, mert a szentáldozásnál már semmi nem okozott nagyobb örömet neki.

A FOGADOTT TESTVÉR

1914-ben vagy 1915-ben történt.

Az első barátnőre a Margit-intézetben akadtam. Bözsi¹¹, bár egy osztállyal feljebb járt, de az én osztályfőnököm, Magdolna nővér volt a kedvence. Naponta felkereste osztályunkban és körülvette figyelmességeivel. A javítandó füzeteket adogatta, a törülközőt tartotta kézmosáshoz, ajtót nyitott stb. stb. Irigy voltam rá, mert láttam, hogy Magdolna nővér kitüntető módon szereti. Amikor én utánozni akartam, apró szolgálataimmal körülvenni, – ha Bözsi nem volt ott – engem mindig elutasított. Ez váltotta ki, hogy egyszer felmentem a kápolnába és sírva kijelentettem az Úr Jézusnak: Segítsen, hogy csak az Ő kedvét kereshessem!

Azt hiszem, ez egész életemre kiható kegyelem volt!

Egy alkalommal Laura a következőt mondta a tanári asztalhoz érkező Bözsikének:
– Nem tudom, hogy miért fáradsz ide. Mi is tudunk segíteni Magdolna kedves-nővérnek.

Az asztalnál ülő nővér rögtön rászólt.

– Hogyan beszélhetsz így a vendéggel? Szeretetből segít nekem, és én várom őt.

Talán még aznap, Bözsike megvárta az iskolakapuban.

– Elkísérhetlek egy darabig? – kérdezte.

– Jó. Ha ráérsz. Köszönöm.

Laura elszégyellte magát. Egyikük sem gondolt haragtartásra. Laura bocsánatot kért a megbántásért, de Bözsike is úgy érezte, mintha ő lenne a hibás. Ettől kezdve a tanítás után megvárták egymást.

¹⁰ Abban az időben éjfélről kellett böjtölni a szentáldozásig. A hatvanas évektől csak egy órát.

¹¹ Született 1902. máj. 21.

A csalódások is segítették Isten közelébe jutni, hogy majd Isten szeretetéből merítve forduljon vissza tiszta, természetfeletti szeretettel embertársaihoz. Pár év múltán ez megtörtént Lauránál.

A Bözsivel való barátság megmaradt. Azt hiszem, a hiúságomnak hízelgett a ragaszkodás, hogy egy osztállyal feljebb járt, és engem választott! Később, ideális, mély barátság fejlődött ki közöttünk. Isten és az örök értékek voltak beszélgetéseink tárgya. Ez sok kegyelmet jelentett mindkettőnknek! Együtt olvastunk Foerster¹² Az élet művészete című könyvét, együtt lelkesedtünk a szentek életén!

Ifjúi vágygal fordultak mindketten Isten megismerése felé. Találkozásaik előtt érdeklődve várták, hogy mi újat talált a másik a Szentírásban, a szentek életében, valamelyik jó lelki könyvben, vagy folyóiratban. Nem volt találkozás, hogy ne osztották volna meg egymással újabb és újabb lelki élményeiket. Sokszor mentek a Duna-partra, és a lépcsőkön ülve hallgatták egymást. Boldog percek és órák voltak mindkettőjüknek. Áradt belőlük az Istenre talált lélek öröme. Ebben az időben olvasták el Valter Niggtől: Kopog az ajtónkon a Szent. Laura ezt a könyvet jórészt kézzel leírta vagy kivonatolta.

Olyan gyönyörűek a szentek! Állandóan és szilárdan Isten felé tart életük iránya. Szüntelenül Istenre szegezik tekintetüket! Látóhatáruk megszabadult az emberi korlátoktól, látásuk kitárult a mérhetetlen és végtelen Isten felé. Mintha egy jól megépített ház falait lebontanánk, hogy élénk táruljon a hegyek és óceánok csodás látványa.

A szent, hajlíthatatlanul a tudomásul vett új világ felé tart. Mindenén túl egy Személy jelenlétét érzi, aki őt hívja. Ennek az Isten felé tartó mozgásnak a forrása egy belső energia, a Lélek adománya, amit Szent Pál szeretetnek nevez.

A szentek szépsége, gyönyörűsége, hallatlan értéke, hogy egész lényükkel Istenről beszélnek. Az ő utaik sokszor nem a mi utaink. Ők megtanulták Isten gondolatait és utait.

Mekkora kegyelem ilyenekkel összetalálkozni az élet-úton! Hála! (1977. júl. 27.)

Bözsike szülei fiatalon meghaltak. 1921. jan. 15-én, 19 évesen árván maradt. Testvére súlyos tüdőbetegként élt. Nagynénje fogadta magához. Azonban olyan kegyetlenül bánt a szelíd, halk szavú, kifogástalan erkölcsű lánnyal, hogy Bözsike visszamenekült szülei lakásába. Mivel egyedül lakott, állandó félelmek gyötörték. Laurának elmondta bánatát. Laura megbeszélte szüleivel az ügyet és ettől kezdve esténként Bözsikéhez ment aludni. A család azonban nem tartotta jónak Laura éjszakai távollétét. Aggódtak biztonságáért, és hiányzott nekik. Több alkalommal szóvá tették, hogy ezt nem lehet hosszabb időre fenntartani, és valami új megoldást kellene találni. Egyik közös ebédnél Laura a következő javaslatot tette:

– Fogadjuk be a családba Bözsikét. Csendes, jó teremtés. Édesanyámnak és édesapámnak legyen fogadott gyermeke, nekem és Rózának fogadott testvére. A jó Isten megáld benneteket érte.

A szülők és Róza testvére igent mondtak.

„Családunk szeretetét élvezi, mind a mai napig. Meg is érdemi.”

¹² Friedrich Wilhelm Foerster, német egyetemi tanár, pedagógiai író (1869–1966). Mint protestáns, nagyon szépen és elismerőleg nyilatkozott a katolicizmus társadalmi és nevelői értékeiről.

A Bleicziffer család és Bözsike közösen vett bérbe egy nagyobb lakást a Bokréta utca 28.-ban, és összeköltöztek. A három és félszobás lakásban mindenkinek jutott külön szoba.

A család úgy bánt Bözsikével, mint édesgyermekükkel és édestestvérükkel. Életük végéig a legnagyobb egyetértésben és szeretetben segítették egymást. Laura és Bözsike fél évszázad után ugyanabban a szobában halt meg a Migazzi Szociális Otthonban, de addig sok érdekesség történt Laura életében.

HIBÁI ÉS A JAVULÁS SZÁNDÉKA

Az Oltáriszentség és a Szűzanya voltak lelki életem elindítói. Az egyre növekvő kegyelmi fényben kezdtem meglátni hibáimat, és gyakran gyóntam, pirultam miattuk. Nagy elhatározásokat is tettem! Persze, nem ment minden úgy, ahogy gondoltam! Szégyelltem is, titkolni akartam otthon a „megtérésemet”. Például egyes ételeket egyszerűen soha nem ettem meg, mint a vagdalt húst. Hogy miért? Fogalmam sincs. Olyankor nekem mászt készítettek.

Ebben az időben már úgy éreztem, hogy ez túrhetetlen, de nem tudtam, hogyan intézzem el otthon, nehogy „vallásosságból eredő megjavulást” lássanak benne. Egy alkalommal megkóstoltam és kijelentettem, hogy már szeretem, és nem szükséges ezután nekem mászt készíteni.

Érdekes, csak lassanként vettem észre hibáimat, mert az iskolában példás viseletű, jó tanuló voltam és soha nem figyelmeztettek semmire.

Mint a kisgyermeknek, az engedetlenség, akaratosság és torkosság volt a főhibám. Serdülő koromban pedig a hiúság, kevélység és a hazugság. Azért tanultam szorgalmasan, hogy osztályelső lehessenek, és boldogított minden dicséret, elismerés, amit el is vártam.

Sokat imádkozott bűnei és hibái legyőzéséért. A szentgyónás és a szentáldozás kegyelmeivel tisztul a lelke, hogy Isten magára ismerhessen benne.

Az ima által létrejött önmegismerés nem objektív dolog, hanem egy találkozásban történik és ezért szíven talál. Bűneim Isten elé kerülnek, egy olyasvalaki elé, aki szeret engem, jóindulattal tekint rám és fájó öntudatomra. (1982. szept. 23.)

„LELKIATYÁM”

Ebben az időben kerültem Puskásy lazarista atyához, akinek haláláig lelki-gyermeke voltam (†1937. febr. 26.)

Puskásy atya halála után fiókjában megtalálták Laura összes leveleit, szépen összekötve és rajta egy papírszeleten ez állt:

„Felhasználandó anyag Laura szentté avatásánál.”¹³

A lazaristák átadták Laurának az egészet úgy, ahogyan megtalálták. Hazavitte és egyenként lassan elolvasta, hogy még egyszer láthassa, mennyi kegyelemmel halmozta el lelkét abban az időben Isten. Majd mindet elégette. Nem kívánta, hogy mások ezeket olvasva, őt tartsák nagyra.

Évtizedek múltán is hálás lelkülettel emlékezett vissza lelkiatyjára.

¹³ Biczó József nyilatkozatából 1994. szept. 10.

Ma 35 éve ment át Puskásy atyám! Azt mondta, hogy „helyet készít” nekem. Nagy szeretetét, jóságát sohasem tudnám elfelejteni. Requiem cat in Pace!¹⁴ (1972. febr. 26.)

SZŰZ MÁRIA BELÉP AZ ÉLETÉBE

Megtudtam, hogy van Mária kongregáció is a Margit-intézetben a „nagyoknak” második koromban (11 éves), addig könyörögtem, míg felvettek a jelöltek közé. Ott hallottam először a Szűzanyáról, és nem tudtam nagyobb boldogságot elépzelni, mint gyermekévé lenni, a kék szalagot megkapni! Kedves emlékem egy zárdai kirándulásunk Máriaremetére, amikor egy negyedikes kongreganistának odaadtam valami édességet a becsomagolt elemőzsiából, csakhogy pár órára a nyakamban hordhassam a kék szalagját az éremmel!

Nyakában a kék szalaggal és a Szűzanya érmével, a világ legboldogabb gyermekének érezte magát a kiránduláson. Megmaradt ennivalóját odaadta egy szegény családban élő lánynak és ebédnél félrevonult. Imádkozva gondolt a Szűzanyára, akiről az elmúlt napokban megtudta, hogy mindannyiunk lelki édesanyja. Szemeivel simogatta a kék szalagon függő Szűz Mária érmét. Éhség és fáradtság semminek tűnt előtte, ahhoz a boldogsághoz képest, hogy ő a Szűzanya gyermeke lehet.

Pár nap múlva kérte felvételét a kongregációba. Mivel csak nagyobb korosztályban volt lehetséges az avatás, kérését elutasította a felvételt intéző nővér.

1914. dec. 8-án láttam először kongreganista felvételt, amit végigsírtam a vágytól, hogy miért nem lehetek én is köztük, és kértem a Szűzanyát, hogy ha nekem nem is adják meg a kék szalagot, mégis fogadjon el a mai napon engem is gyermekének. Hogy elfogadott, abból gondoltam, mert nemsokára, nem tudom a dátumot, egyik szentáldozás után arra kértem az Úr Jézust, hogy az Ő apácája lehessen. Az apácafogalmam ez volt: „aki egy házban lakik az Úr Jézussal”. De arról persze még fogalmam sem volt, hogy mit jelentenek az evangéliumi tanácsok, a szüzesség...

1915. október 23-án avatták Krifaton Erzsébetet – Bözsikét – a későbbi fogadott testvérét és Heinrich Margitot. Újból ott állt hátul a kápolnában és potyogtak a könnyei. Megerősítette korábbi elhatározását: „– **Én kék szalag és érem nélkül is örökké Mária gyermeke leszek.**” Ezzel a gondolattal megnyugodott.

Ebben az időben éjszakánként sokszor álmodott Szűz Máriáról. Leírhatatlanul szép volt a Szűzanya és elmondhatatlan szeretet áradt belőle. A kegyelmi álmok bearányozták napjait. Növekvő békét és belső örömeket adtak.

Szűz Máriával kibontakozó kapcsolatában éledezett szerzetesi hivatása, az elkötelezett élet.

¹⁴ Nyugodjék békében!

Így jutottam el 1916. május 14.¹⁵-éhez, kongreganista felvételem kegyelemmel teli ünnepéhez. Égő vágyakozással készültem erre a napra. Úgy éreztem, hogy valami rendkívüli fog történni velem. Többször felvittek bennünket a kápolnába próbára a Szűzanya elé, hogy minden szépen menjen. Ragyogva mondogattam Neki, hogy még mennyi nap van hátra! Gyönyörű, fehér ruhába, fátylolba, koszorúba öltöztettek, de akkor már engem ez nem érdekelt. Első szentáldozásomkor és bér márkázásomkor még csak a külső fénynek és ajándékoknak örültem!

Egész családuink kivonult. A kis Lulu is éppen nálunk volt, mert utána valami színdarabot is játszottunk, amelyben én voltam a „borostyán”.

Emlékszem, a kápolnában az első padban a hatodik voltam. Minden évben máj. 14-én fel szoktam keresni azt a helyet, mert ott, akkor foglalt be a Szűzanya Jézus életére. Akkor úgy éltem meg: Jézusnak. Gyermeki szívem egyszerűségében sokáig azt hittem, hogy ez minden kis társammal szintén megtörtént, hogy ezt jelenti: „A Szűzanya gyermekének lenni!” A helyemre menet a boldogságtól nem tudtam, hogy hová legyek! Letérdeltem, eltakartam arcomat, nem láttam, nem hallottam semmit, de mennyországos boldogságban a Szűzanya ölelésében, Jézusé lettem örökre! Csak percekig tarthatott ez az állapot, amely első volt az ilyesfajta élmények között. Mikor később 17–19 éves koromban „szüzességi fogadalomról” hallottam, akkor arra gondoltam, nekem ez nem szükséges, mert az örök átadás már azon a szép napon megtörtént a lelkemben.

Az avatás alkalmával az idős tisztelendő úr középen a szentély előtt ült. Az avatandó letérdelt eléje, megkapta az érmét, amit megcsókolt, és átadta a mellette álló nővérnek, aki a nyakára helyezte. Kezébe tették az emléklapot, és indulhatott a helyére. Ott letérdeltek és imádkoztak magukban, vagy énekeltek a többiekkel a Lorétoi litániát.

A Szentlélek mély imába merített és a Szűzanya ölelése közben megértettem, hogy lefoglalt Fia számára örökre.

Nem szavakat hallottam, nem láttam a Szűzanyát, csupán egy mély imaélményem volt, ami átjárta egész testemet és lelkemet, amit azóta is minden évben megünneplek május 14-én. (1989. aug. 10.)

1915 októberében betegség miatt – influenzajárvány – sokan lemaradtak az avatásról. Májusban viszont engedélyezték Laura avatását is. Az újabb névsor írója nem tudta, hogy a dátumot be kellene írni, és ezért közvetlenül az előző névsor után kezdte a felsorolást.

¹⁵ A Szent Margit Intézet Mária Kongregációjának krónikás könyve megvan, 1892. december 9-től kezdődően. Az Isteni Szeretet Leányai Társulat Viola utcai házában őrzik Budapesten. A krónikás könyv azonban tartogat nekünk egy meglepetést. 1915. okt. 23. és 1916. dec. 8-a között nincs beírva avatási dátum, vagyis a Laura által megjelölt 1916. máj. 14-ei avatás nem található.

Mégis biztosan állíthatjuk, hogy Laura jól emlékszik. Ezt a napot minden évben megünnepelte, tehát nem tévedhetett. Életének több szakaszában ugyancsak az időpontot jelölte meg.

A legnagyobb érvet maga a krónikáskönyv adja. 1915. okt. 23-a után, ugyanazon kézírással írtak negyven nevet, nem egészen betűrendes sorrendben. A negyvenedik név Végh Mária. Ezután B betűvel kezdődően, teljesen új kézírással és pontos betűrendes sorrendben jön egy újabb 47 nevet tartalmazó névsor, amelyben Bleicziffer Anna a harmadik. A Laura nevet nem írták ki, mivel csak a második keresztnév volt, bár ezt használták. Az első 40 név között szerepel Krifaton Erzsébet (Bözsike)*, aki egy évvel idősebb Lauránál és Heinrich Margit, aki egy évvel korábban került az intézetbe és így a jelöltek közé is. Ennek megfelelően korábban kellett lenni az avatásuknak.

* Született 1902. máj. 21.

„Ekkor foglalt le a Szűzanya az Úr Jézus számára örökre.” (Életrajz 1903–50)

Laura szívét kimondhatatlan öröm töltötte be. Nem tudta, mi volt a prédikáció, hogyan lett vége a litániának. Arra eszmélt fel, hogy a mellette térdelő oldalba lökte, és rászólt:

– Gyere már!

Szerepelni mentek.

A nevezetesebb évfordulók egyikén így emlékezett vissza avatására:

Ma 45 éve! Bent voltam a Szent Margit intézet kápolnájában. Arra az áldott helyre térdeltem az első padban, ahol akkor, abban a csodálatos kegyelemben részesültem! Úgy emlékszem, azóta záródik le a szemem, ha imádkozom. Az a kegyelem megtanított a bensőmben keresni Őt, bár akkor még erről semmit sem hallottam. Úgy tűnik nekem, hogy az a nap a lelki életem alapkőletétele volt, amelyet a Szentlélek a Szűzanyával végzett el bennem, utat mutatott és megpecsételt egész életemre! Erre a kegyelemre épült azóta is minden! Vagy úgy is mondhatnám: ez a kegyelmi csíra hajt mindig újabb és újabb virágot, minden hűtlenségem ellenére is, hisz egy égi Édesanya gondolja, aki ezen a napon foglyul ejtette az én kis szívemet, hogy az kizárólag a jó Istené lehessen! Lefoglalt az Atya, a Fiú és a Szentlélek számára örökre!

Hogy azóta mennyire virágzott ki ez az áldott csíra, nem tudom felmérni, de minden az Ő végtelen irgalmáról énekel ma bennem! Sok volt a hűtlenségem is tagadhatatlan, de a belátás és bűnbánat, az odasimulás Édesanyámhoz, úgy érzem, a Szentléleknek mindig utat nyitott, hogy folytathassa működését. Minden-minden csak a javamat szolgálta – érthetetlenül!

Ó, ha a mennyei Atya elgondolása tökéletesen kiteljesülhetne bennem! Édesanyám, könyörögd ki ezt számomra, mielőtt hazaérkezem! Mielőtt hazavinnél! Lelkem anyja! (Bp., 1961. máj. 14.)

A Szűzanyával való kapcsolata egyre mélyebben viszi bele Jézus életébe. Így mutatkozik meg Szűz Mária igazi anyasága. A mennyei Atya a Szentlélekkel és a Szűzanyával adja Szent Fiát az Igazságra, az Istenre szomjazó lelkének.

A Szűzanya életem folyamán egyre jobban Édesanyám lett. Ő tanított imádkozni. Megértettem, hogy van az imának egy olyan foka, amikor a lélek egy tapodtat sem tud tovább menni, mélyebben egyesülni az isteni személyekkel, csak ha a Szűzanya önmagába emeli, valamiképpen és az „Egyetlenségéből” részesíti a lelket. Soha életemben nem hallottam ilyet! De nem tudom letagadni, hogy így történt! (1985. júl. 7.)

Meghatódva vettem észre később, hogy Szentanyánk – Nagy Szent Teréz – üvegfestménye alatt volt akkor a kápolnai helyem! A szentély fölötti kupolán a Szentháromság volt megfestve, alatta az Agnus Dei¹⁶-vel.

Amikor már nem ebbe az iskolába járt, sokszor ment vissza és kérte a kapusnővért vagy valamelyik rendi előljárót, hogy a kápolnában imádkozhasson.

A szerzetesnővérek csodálattal nézték lelkének alakulását. A jóval később, 1923. dec. 8-án avatott Bajnok Emma (1913–1995) – meghalt Verőcemaroson –, aki tanulmányai befejeztével ott maradt szerzetesnővérnek, mondta, hogy sokszor beszéltek Lauráról a kedvesnővérek, ha a legjobb tanítványaikat emlegették. Laurát szent életűnek tartották mindvégig.

¹⁶ Isten Báránya.

III. FEJEZET A MEGKEZDETT JÓ FOLYTATÓDIK

A HÁBORÚ ÁLDOZATAI TESTVÉREI KÖZÜL

Erdélyi házaik elvesztése után még nagyobb veszteségek érték a családot.

Szegény édesanyám fájdalmai csak ezután fokozódtak igazán, mert kitört az első világháború és Vilust azonnal, Sanyit körülbelül egy év múlva elvitték és soha többé nem láttuk őket. Vilus Przemyslben került fogságba, Sanyi a Kárpátokban, és édesanyám könnyei ki nem apadtak. Mindnyájan az ő vigasztalására iparkodtunk lenni.

Hosszabb ideig egyáltalán nem írhattak levelet. A vöröskereszt által, nagy nehezen, de megindulhatott a levelezés. A táborból küldött utolsó levelében az egyik mondatban ez állt: „Figyeljétek, hogy honnan küldöm a leveleket.” Ezután a legkülönbözőbb városokból jöttek levelei és egyre közelebb a magyar határhoz. A család ebből következtette, hogy Sanyi szökésben van. A levelek láncolata azonban váratlanul megszakadt.

Sanyi megszökött a fogságból, de valószínűleg elfogták és agyonlőtték, vagy rablógylósság áldozata lett. A család hiába kerestette, hírt nem kaptak róla soha többé.

Vilmos 1915. március 22-én esett fogságba. Megnősült. Zseni nevű lengyel nőt vett feleségül. A lenini és sztálini rémuralom alatt sem Vilmos nem utazhatott Magyarországra, se szülei és testvérei a Szovjetunióba.

Testvérei iránti szeretetből fiát Sanyinak, első lányát Laurának nevezte el és csak a második lányát feleségéről Zseninek. Fordítóként dolgozott Moszkvában egy újságnál és tolmácsként valamelyik hivatalban. A második világháború után, a házuk helyén egy bombatölcsért találtak.

NYARALÁS 1915-BEN 11 ÉVESEN ÉS A HIVATÁS

Minden vakációm Arad megyében töltöttem rokonainknál. Juliskáék Aradon laktak (1960. aug. 27-ig).

Nem annyira náluk, mint inkább egyik unokanővéreméknél, Havasyné Margitnál voltam, aki erdész felesége volt. Barákaiban, az Arad-hegylán laktak a gróf Szapáry vadászkastélyában az erdőség közepette. Felejthetetlenek ezek a nyarak. Ott szerettem meg a magányt! A földszint volt Margitéké, az emelet a grófé, amelyen körülölkörül erkély volt és vagy ott, vagy a hallatlan sok grófi szoba egyikében megbújva olvastam, írogattam¹⁷, imádkoztam. A grófék csak ritkán jöttek ebbe a kastélyukba. Margit mindent megtett értem, halálból is, mert amikor édesanyja meghalt, hozzánk került, talán 15 éves korában, és édesanyám adta férjhez. Azt hiszem, Juliskával volt egyidős. Ilyen vakációban írtam le egy kölcsön kapott könyvecskét az Oltáriszentségről.

Isten kezdi felkészíteni a szemlélődő életre, ezért szerettem meg vele a „magányt” és a csendet.

A befelé fordulást kezdi ízlelgetni, mert minden embernek a saját lelkében kell megtalálnia a bennünket szólító Istent.

¹⁷ Valószínűleg ekkor kezdhetett a naplóírást, talán „Feljegyzéseit”. Talán ehhez tartozott az 1924-ben írt lapocska is, amelyen többek között „Boldog kis Terézhez” énekszöveg található, valamint egy csodálatosan szép ima „A Papokért”, és ez a szöveg: Különösen e két erény megszerzésére törekedjünk: szeretet és alázat...! A lapocska alján álló dátum: Bpest, 1924. júl. 16. A lapocska egy része az 000. oldalon olvasható.

A belső összeszedettség vezet a lelkünkben lakóhoz.

A hivatás irányába hívó hang belülről jött Lauránál. Tizenegyedik életéve vége felé történt, amiről később így emlékezik:

1915 nyarát egyik unokanővéreméknél töltöttem Arad-hegyalján, József-völgyben és itt hallottam meg először az Úr hívását és mondhatatlanul boldog voltam. Nem volt még előttem kifejezett és világos semmi, de úgy éreztem, hogy a Szűzanya által fogom elérni és átéltem, hogy Édesanyám... (Életrajz 1903–1950)

Az 1914. december 8-án szentáldozáskor kérte Jézust, hogy az Ő apácája lehessen. Megtetszett az iskolában tanító szerzetesnővérek imádságos élete, szép lelkületük.

„Hallottam az Úr szavát: – Kit küldjek el? – Itt vagyok, engem küldj!” (Iz. 6,8)

Ő gondoskodik arról, hogy hívásának sok kis hanghulláma rezdüljön felém és ezeket rajtam kívül senki más nem foghatja fel. Ébren figyelni, nagylelkűen teljesíteni és egyre szorosabb lesz az egység!

Isten hívása nem az én természetem visszhangja! Nem veszi figyelembe természetemet, vérmérsékletemet. Ha adottságaimmal tanácskozom, hogy mire volnék alkalmas, akkor sohasem fogom meghallani Isten hívását. Sok kínon, szenvedésen, megpróbáltatáson kell keresztülmennie az embernek, még fel tudja fogni Isten szavát. Alaposan meg kell változnunk, naponta „meghalunk” ahhoz, hogy bejuthassunk Isten hívásának hangzónájába.

Azt mondják, hogy az apostolkodás a mindenesztől odaszánt élet túláradása: a másokért, az egész titokzatos Testért az Egyházért élni.

Az a kicsiny, tőlem telhető rész, Jézussal való azonosulásom visszhangja. Ez a válasz, hogy Önmagába emelt. Ő kijelentette magát bennem. A Szentlélek által megértettem Őt, és ezentúl már Általa, Vele és Benne az Atyát szeretném dicsőíteni Krisztus Titokzatos Testéért (Egyházáért) élve, szolgálva az élet hétköznapijaiban. (1977. ápr. 13.)

Mint már említettem, édesanyám sokat kesergett a két bátyám miatt, akikről az első világháborúban hosszú hónapokig semmi mást nem tudtunk, mint hogy „eltűntek”.

Egyik délután, amikor édesanyámmal egyedül voltam otthon: ő sírva stoppolgatózott, én tanultam. Fájt érte a szívem, és mellé mentem, átöleltem, és arra kértem, hogy ajánljon fel engem a jó Istennek a két bátyámért, és akkor meglátja, hogy előkerülnek. Kérdésére: – „hogyan képzeled ezt?” – bevallottam, hogy apáca akarok lenni! Erre kitört a botrány. Kijelentette, hogy ebből nem lesz semmi, mert egy anyának egyformán kedves minden gyermeke, és engem „nem temethet el”, hogy a fiúkat visszakapja.

Ezzel megkezdődött évtizedekig tartó hivatásküzdelmem.

A SZENTMISE

Arad-hegyaljai nyaralásomon csak egy bántott. A templom messze volt, és csak vasárnap mehettem szentmisére, Borosjenőre. Ezt is csak úgy tudtam elérni, hogy szerénytelenül kijelentettem: ha nem adnak kocsit legalább vasárnaponként, akkor otthagynom őket. Így Imrével – Margit férje – és a négy fiúval, vasárnaponként, olykor máskor is, hintón száguldottunk templomba, a fiúk örömeire.

A Szentmiséről és az Oltáriszentségről már soha többé nem tud és nem akar lemondani. Inkább feláldozná erdélyi nyaralását.

AZ EGYHÁZSZAKADÁS

Arad-hegyalján, a görögkeleti templom jóval közelebb volt. Hétköznaponként oda sétáltam, néha mindnyájan, mert a papékkal barátságban voltak. Ott kezdődött a fáj-dalmam, a szakadások miatt.

Ettől kezdve nem szűnik meg imádkozni és pár év múlva vezekelni az egyház egységéért.

A későbbi évtizedek során nagy lelkesedéssel fogadta XII. Pius (1939–58), XXII. János (1958–63) és VI. Pál (1963–78) pápák, valamint a II. Vatikáni Zsinat intézkedéseit, tanításait az egység megteremtéséről.

Örömmel kísérte VI. Pál pápa találkozásait az ortodox egyház pátriárkáival.

Búcsúzó Jézusunkkal együtt imádkozom a VI. Pál és Athenagoras egységét epedő lelkével: „Nemcsak értük könyörgök, hanem azokért is, akik szavukra hinni fognak bennem. Legyenek mindnyájan egy. Amint te, Atyám bennem vagy és én benned, úgy legyenek egyek ők is bennünk.” (Jn 17,20–21) (1964. V. 24.)

Az újságírók megkérdezték VI. Pál pápát, Athenagorasszal való találkozása után, hogy van-e még akadálya az egyházak egyesülésének? „– Nincs semmi akadálya” – felelte. A kérdező elcsodálkozott:

„– De a teológusok mit fognak szólni?” – „Fiam, teológia csak egy van, bár sajnos, a teológusok sokan vannak.” 1967. szept. 16.

A protestáns testvérekről is a legnagyobb szeretettel írt és beszélt. „Drága lelkeken” és a „mozgalmakon” az ökumenikus mozgalom elindítóit és az ügyért dolgozó protestánsokat érti.

Lehetetlenség volna nem látni mindazokban a Szentlélek csodálatos munkáját azért az egységért, amelyért Jézusunk az utolsó vacsorán imádkozott!

Ezeket a drága lelkeket pedig és az általuk megindított mozgalmakat, mind-mind a szívembe zárom és naponta odahelyezem a szentmise paténájára, az Isten Báránya végtelen értékű áldozatába. (1970. jan. 25.)

A nemhívók felé is szeretettel közeledett.

Bámulatos, ahogy az egység utáni vágy szétáradt a világban!

Bea bíboros egyik beszédét olvastam: „Vizsgálni mindazt, ami közös az emberekben és ami arra ösztökélje őket, hogy együtt éljék közös sorsukat. ... Nem hivatkozhatunk Istenre, minden ember atyjára, ha megtagadjuk, hogy testvér módjára viselkedjünk bármelyik emberrel szemben, aki Isten képére és hasonlatosságára teremtetett.” Bp., 1966. ápr. 30.

A TEVÉKENY SZERETETBŐL A LELKI ANYASÁG CSÍRÁI

Egy természetes vonás jelentkezett nálam serdülő koromban, amely később természetfeletti színezettel sajátos lelki úttá alakult. Bizonyos „anyai szeretet”. Például, akivel egy padban ültem, mivel messzebből járt iskolába, egyes holmiját, tolltartóját én hordtam. Jó tízóráiról gondoskodtam, leckékben segítettem. Színdarabban, amit egy szegény sorsú osztálytársunk érettségi költségeire rendeztünk, én voltam a „mama”, a mellettem ülő „a kislányom”.

Szeretni és tenni, mert Isten ezt várja tőlünk. Önzetlenül. Ellenszolgáltatás nélkül. Hálátlanságok ellenére. Nagylelkűen. Tiszta erkölcsi alapon, tiszta étellel. Boldog ifjú, aki ebben éli ki magát. Nem rövid fellángolás volt részéről, mert egész életét végigkísérte az adakozó, gondoskodó szeretet.

Mit ért az „anyaság természetfölötti színezetén”?

„... azt még, mint lényeges vonást le kell írnom, hogy a Szűzanyában lettem egyre jobban az Atyáé, Fiúé és a Szentléleké, és a lelkeké. ... Részesedtem az Ő végtelen irgalmából az Immaculata egyetlen anyaságában is. ...” (Életrajz 1903–50)

A lelki anyaság a húszas évek közepére már teljesen kialakult benne. Mivel lányként pap nem lehetett, Szűz Mária lelkeket mentő és kegyelmeket osztogató anyaságában kívánt részesülni. A lelkében élő kegyelmi kincseket kívánta adni másoknak.

A tökéletesség: Jézus akadálytalan élete bennünk! Krisztusnak világítania kell bennünk, tagjaiban! Nem magunk, elszigetelten tartunk Feléje, hanem mint titokzatos Testének tagjai (Jn 17, 21). Annnyira haladunk az „életszentségben” előre, amennyire szeretetének eszközeivé leszünk Misztikus Testének felépítésében. Minél jobban Őbenne élünk, annál jobban tudjuk közvetíteni másoknak az isteni Életet a Szentlélekben. Rajta keresztül, mert amit én kaptam az az egész Titokzatos Testnek (Egyháznak) szól! Rajtunk keresztül akar elérni másokat, miközben kinyilatkoztatja magát nekünk bensőnkben. (1Jn 2,9–11; 3,16–18) 1972. jan. 26.

Minden kapcsolatában, az első pillanattal kezdve az volt célja és vágya, hogy a szerető Isten felé irányítsa a lelket. Olyan tapintatosan, olyan okossággal és szeretettel tette, hogy mindenki számára megnyerő volt. Felejthetetlené vált azoknak, akik kapcsolatba kerültek vele. Nem szerette a fölösleges beszédeket, de szeretetből elviselte. Ilyenkor igyekezett azon lenni, hogy tapintatosan a lényegre terelje a szót. „– Bemenni a másik ember utcájába, hogy aztán elvezessem az enyémbé, a jó Istenhez” – mondta ezzel kapcsolatban.

Lelki kincseit adta életével, cselekedeteivel, szavaival, de leginkább imáiban bízta Istenre azok odaajándékozását másoknak. Istennél jobban és bőkezűbben senki nem adhat, még a saját lelki kincseimet sem embertársaimnak. Ezt is Istenre bízta. Ez volt Laura legnagyobb ráhagyatkozása Istenre. Mérhetetlenül sok kegyelmet kaptak a közelébe kerülő emberek. Erről tanúskodnak, akik elmondták a Lauráról tapasztalatokat és a közel 40 hivatás.

IV. FEJEZET TOMBOLO VIHAROK KEZDETE

IFJÚ A SZENVEDÉSEK ÚTJÁN

Arad-hegylán nyaraltam 1917-ben. A IV. polgári¹⁸ elvégzése után, tanítóképzőbe szerettem volna járni. Otthonról levelet kaptam, hogy kivettek onnan, és beírtak a négyévfolyami felső kereskedelmi iskolába¹⁹ „mert egy tanítónőt egyik faluból a

¹⁸ A nyolcadik általános elvégzését jelenti.

¹⁹ Budapest Székesfővárosi IX. Ker. (Mester u. 23.) Közs. Négyévfolyamú Női Felső Kereskedelmi Iskolai Értcsítő.

másikba dobálnak”, így pedig, ha hivatalba kerülök, a családdal maradhatok. ... Az igazi ok azonban, hogy azt hitték, a zárdai hatás megszűntével elfelejtem az „apácamániát”. Ez volt az első nagyobb szenvedés életemben!

A családi tanács, az édesanya fellebbezhetetlen akarata szerint megtette adminisztrációs lépését a hivatás kioltása érdekében.

A Ranolder Intézetbe jelentkezett, melyet szintén szerzetesnővérek vezettek. A kitűnő tanuló és mindenben a legkitűnőbb képességekkel rendelkező Laurát természetesen felvették. Ezután jött nyáron a váratlan csapás. A család „intézkedett”.

Az igazi hivatást azonban megállítani lehetetlenség, legfeljebb kissé feltartóztatni. Egy nagyon rosszat azonban elértek. A katolikus iskola pozitív hatása teljesen megszűnt.

Ősszel úgy okoskodtam, hogy nem fogok tanulni, és ha megbukom, kénytelenek lesznek kivenni ebből a világi iskolából. Bözsi akkor már a Ranolderba, a II. képzőbe járt, és én, amikor csak lehettem, odamentem. Ekkor még többet voltam templomban, mint azelőtt. Így telt el az év, amely „elégséges” eredménnyel végződött, mert megbuknom mégsem sikerült. A II. osztályban, Puskásy atyám tanácsára, már tanultam.

Nem értette, hogyan foszthatták meg attól a páratlan jótól, amit az egyházi iskola jelentett neki, a boldogságtól, amit lelkének adhatott?

Nagy elkeseredésében akcióba kezdett. Szerzetes szeretne lenni és eddigi ismeretei szerint, csak tanítónőként érheti el a vágyát. Még nem tudott azokról a rendekről, ahol a tanításon kívül mással foglalkoznak.

Csalódása teljes a szülői ház iránt. Kiben bízhat? Egyetlen választ tart lehetségesnek. Csak a jó Istenben. Ettől kezdve még inkább Istent tekinti élete értelmének és középpontjának, akiért érdemes élni, akiért érdemes odaadni életét. Hova mehetne vigaszért, mint hozzá, a templomba. Ekkor véglegesül benne a templom imádságos csendjét, kegyelmi kiadását kereső élete. Mind több időt tölt az Oltáriszentség előtt a Gát utcai templomban és az Örökimádságban.

Laura a rendkívüli szellemi képességekkel megáldottak közé tartozott. Egyik legkiválóbb tanulója volt osztályának. Nincs olyan kitüntetés vagy jutalmazás, amiből kihagynák. Rendhagyó kivétel életében a Budapestre költözés első éve²⁰, és amikor a felsőkereskedelmi iskolában meg akart bukni. Otthon semmit nem tanult, csak a leckéjét csinálta meg. Mivel mindig kifogástalan magatartású volt, ettől nem tér el, így az órákat fegyelmezetten végighallgatta. Ennyi azonban elég volt ahhoz, hogy nem tudott megbukni. Ekkor szerzett rossz jegyei bekerültek az érettségi oklevélbe, a „többi tárgy” megjelölés alá. Természetan elégséges, gyorsírási jó.²¹

Lassan rájött arra, hogy akcióját meg kell beszélni gyóntatójával. Puskásy atya nem azonnal, de később megtiltotta a bukási terv folytatását. A jó lelkiatya tanácsát elfogadta, és a továbbiakban már rendesen tanult.

A szülők hamarosan megtudták lányuk siralmas osztályzatait. Nem tudták mire vélni, mert semmi szeretetlenséget nem tapasztaltak irányukban, még a legkisebb türelmetlenséget sem, amelyről azt tételezhették fel, hogy ők az okai mindennek. Laura belül szenvedett, kifelé ebből nem mutatott semmit. Az édesapa bement az iskolába, és beszélt az osztályfőnökkel. Megoldásként a tanár kisütötte, hogy a rossz tanulmányi eredmény a serdülőkori problémákra vezethető vissza. A többi lánynál

²⁰ Iskolai Értesítőben. Szent Margit Intézet.

²¹ Érettségi oklevél 156. oldal.

szintén ezt tapasztalta. Lauránál azonban szó sem volt erről, de ők ezt nem érthették.

Az osztály vallási megoszlása érdekes volt. Zsidó és katolikus tanulók éltek együtt a legnagyobb békességben.

Laura nem talált egyetlen lányt sem az osztályában, akivel komolyabb lelki dolgokról beszélgethetett. Hozzá közelebb állók azonban voltak mind a 15 katolikus, mind a 13 izraelita lány közül, sőt az egyik legjobb beszélgetőtársa izraelita volt. Osztálytársai szerették, csodálták, és nagyra értékelték mélyen vallásos lelkületét, ami elég nagy ritkaság a serdülőkorban.

Az iskolában mindegyik felekezetnek tartottak hittant. Ez azonban messze nem pótolta a szerzetesi iskola légkörét. Szomorúságára, az egyik hitoktató pap itt is aposztatált. Elképzelhető, hogyan sújtotta lelkét, amikor az első két évben teljesen magára maradt.

Ekkor kapta a második csapást az iskola egyik tanára részéről.

TANÁR A SZENVEDÉS ESZKÖZE

Ez az esztendő egy még nagyobb keresztet hozott nekem. Új tantárgyunk a közgazdasági és a jogi ismeretek tanára, dr. B. volt, akiért az egész iskola rajongott. Azt beszéltek róla, hogy 9 nyelven beszél és 8 doktorátusa van, és a világ legjobb embere. Rengeteget utazott. Megtudtam róla azt is, hogy szabadgondolkozó! Igen nagy hatást tett rám ez a tanárom! Megjelent lelkemben az első probléma: – Hogyan lehet valaki ennyire jó, nemes, jellemes, kegyelmi élet nélkül?!

Hosszasan fejtegette előttünk az ő életbölcsségét és buzdított arra, hogy legyünk „életművészek”. Emlékszem, órák végén előadta, hogyan lehet az ember az értelem, az akarat és az érzelem útján életművésszé. A világtörténelemből példákat is hozott. „Buddha az értelem útján, Goethe az akarat útján és Jézus az érzelem útján lett életművésszé!” Utolsónak mondta az Úr Jézust! És Buddhával, Goethével egy sorban!? Később megmondta azt is, hogy nem hisz Istenségében, és „amit ma tanítanak róla, az mind emberi koholmány”.

Hogy mindez hogyan hatott rám? Elképzelhető! Nemegyszer sírva vitatkoztam vele. Ő sajnált, mert nagyon szeretett. A társaim pedig csak bámultak rajtunk, mert őket a divaton és az udvarlókön kívül nemigen érdekelte más.

Hogyan lehet valaki jó a kegyelmi élet nélkül?

Laura csak ezután kezdett ismerkedni az Egyház tanításával, a dogmákkal. A kegyelemtanbeszéd Isten minden emberre kiterjedő üdvözítő szándékáról. II. Vatikáni Zsinat 40 év múlva foglalkozott a jó szándékú emberek üdvözülésével.

A zsinat pedig kifejezetten tanította, hogy „az isteni gondviselés azoktól sem tagadja meg az üdvösséghez szükséges támogatást, akik saját hibájukon kívül nem jutottak el Isten kifejezett ismeretére, de – valószínűleg nem az isteni kegyelem segítségével – igyekeznek elérni a helyes utat. Mert ami igaz és jó náluk, azt az Egyház úgy értékeli, mint az evangéliumra való előkészítést és Isten adományát. Attól kapták, aki megvilágosít minden embert, hogy végül is örök életük legyen” (Lumen gentium – Népek világossága határozat II. fejezet 16. pont. 1964. (Dr. Előd István S. P. Katolikus dogmatika 61. §)

Az életművészetről szóló fejtegetések az órák végén, az utolsó 10–15 percben hangzottak el.

B. tanár úr egy hegyet rajzolt a táblára, melynek csúcsára három út vezet. A hegy tetején érhetjük el boldogságunkat, emberi kiteljesedésünket.

A tudás útjának bejárására Buddhát²² hozta.

Olyan pozitívan állította be Buddha tanait, hogy tetszetős legyen a diákok számára. A tanulók mit sem tudtak a buddhizmus szákutcairól. A tanár úr ezeket elhallgatta. Kiemelten tárgyalta a buddhizmus 5 parancsát, amely jórészt megegyezik a tízparancs egyes elvárásaival. Ez még valamelyest tetszett Laurának.

Buddha után a tanár rátért az akarat útjának ismertetésére. Követendő példának Goethe-ét (1749–1832) mutatta be. Ekkor kezdte Laura érezni, hogy itt valami nincs rendben. Az irodalomórán azt hallotta, hogy Goethe erkölcsileg kifogásolható életet élt. „Ha ez így van, lehet zseniális költő, mint ahogyan minden kétséget kizáróan az is, gondolta Laura, de semmi esetre sem lehet életművész.” Ugyanis, megfogalmazódott benne, hogy az igazi életművész az, aki az élet lényegét, az Isten Fiát megtalálja, és Őt igyekszik minden erejével követni, erkölcsi életében is.

Goethe hatalmas akaraterejével jutott el az irodalmi művészet csúcsára. A weimari herceg segítségével titkos tanácsos, majd megkapta a nemesi címet és miniszteri kinevezésben részesült.

A szabadgondolkodó tanár nem valószínű, hogy Goethe-ét életművésznek tartotta volna, ha tudja, hogy Goethe mennyire hadilábon állt a természettudományokkal, amelyek pedig éppen az ő korában indultak addig soha nem látott fejlődésnek.

Pár hét után B. tanár úr eljutott oda, amin Laura megdöbbsent és felháborodott.

„A harmadik út az érzelem útja – kezdte a tanár úr –, amely által szintén életművészek lehetünk. A történelemből legjobb példa erre a názáreti Jézus, aki szeretetével, jóságával az érzelem útját járta. Emberként élt, de később istenként kezdték tisztelni” – mondta.

Laurát szíven ütötték e szavak, és azt gondolta, hogy félreértett valamit, vagy a tanár úr rosszul fejezte ki mondanivalóját. Amikor teljesen megbizonyosodott arról, hogy B. úgy gondol mindent, ahogyan mondta, rettenetes gyötrelmet élt át. Képtelenségnek tartotta, hogy Jézus élete csak egy ideális élet lenne, és nem az Isten Fiának az élete. „Az Ő élete túl van minden ideán és minden más emberi életen. A legszentebb,

²² Buddhizmus: Észak-Indiából kiindult életfilozófiai rendszer, mely csak lassanként alakult át vallássá. Alapítója Buddha. ... (Kr. e. 580 körül?). 29 éves korában elhagyta palotáját, nejét, újszülött fiát. ... Egy fűgefá alatt elragadtatásba esvén meglátta a „négy megváltó igazságot” s e pillanattól fogva vette fel a Buddha nevet.

Buddhának leghitelesebb első benáresi beszéde, mely a négy főigazságot foglalja magába; ezek a következők: 1. a földön minden csak szenvedés, minden mulandó, ez az élet nem érdemes arra, hogy átéljük. 2. Minden szenvedés oka az élet szomja; 3. A szenvedés akkor szűnik meg, ha elapad a forrása, az élet szomja, mert akkor elérünk a nirvánába, a teljes érzéketlenség nyugalomába. 4. A szenvedés megszüntetésére a 8 nemes ösvény vezet, ezek közt legfőbb a buddhizmus alaptanaiban való hit. Ez három gyümölcsöt terem: az igaz gondolatot, az igaz beszédet s az igaz cselekedetet. Ezen kívül 5 parancsot kell betartaniok: ne öl semmiféle élőlényt, ne lopj, ne paráználkodjál, ne hazudj, ne igyál részegítő italt. A szenvedélyek s vágyak fékezése a buddhizmus erkölcstanának főelve. ... A hinduizmussal szemben jelent ugyan némi haladást, de helyette újabb tévedésekbe esik.

A (nirvána) végeredményben az emberi lélek egyetlen nagy kérdését sem oldja meg; erkölcstanában vannak értékes elemek, de mint bölcelet és vallás, homályos és vigasztalan. Buddhát Jézussal, a buddhizmust a kereszténységgel összemérni nem lehet, bármennyire igyekeznek egyesek az előbbi az utóbbi rovására idealizálni. A későbbi buddhizmus egyébként több vonást átvett az Indiába korán eljutott kereszténységből. ... („Aki százfélet szeret, annak százféle szenvedése van, aki egyet szeret, egy szenvedése van, aki semmit se szeret, annak nincsen szenvedése.”) (Katolikus lexikon, 1931. A század eleji felfogást tükrözi.)

a legcsodálatosabb élet. Olyan valóság, amely az ember életét nem csak alakítani képes, de élő, személyes kapcsolatot is kialakíthat az Isten fia abban az emberi lélekben, aki hisz benne, keresi és szereti.”

Laura elhatározta, hogy elmondja az ő nézeteit. Napokig készült. Kijelölte magának a megfelelő órát. Éjszaka nyugtalanul aludt. Óra közben jelentkezett. A tanár fel szólította és megkérdezte, hogy mit kíván.

– Tanár úr, én nem értek egyet azokkal a megállapításaival, amelyeket az órák végén mondott az életművészetről. Az Úr Jézus nem életművész, hanem az Isten Fia.

Kezdte volna érveit előadni, de kopogtak az ajtón. Az altsízt nyitott be és közölte:

– Megérkeztek az egyetemről a munkás ifjúság követői, az ifjú kommunisták. Szíveskedjék sorakoztatni, a tornaterembe lejönni, és meghallgatni előadásukat a Kommunista Kiáltványról.

Az osztály sorakozni kezdett. Laura a helyén maradt és sírt. Jól felépített érveit nem mondhatta el. A tanár utasította diákjait, hogy induljanak a tornaterembe. Kérte Laurát, hogy törölje le könnyeit és induljanak, mert állásába kerülhet, ha ő, vagy akár egyetlen diákja nem lesz jelen a gyűlésen. Laurának azonban már elege volt, nem csak az életművészeti előadásokból, de a kommunizmusból is.

A vörösök már az első napokban elkezdték leszámolásukat a vallással és az egyházi iskolákkal. Március 21-én kapták meg a hatalmat és már hat napra rá, március 27-én betiltották az iskolai hittant az állami iskolákban, majd 29-én „államosították” az összes egyházi iskolát. Ezzel az erkölcsre nevelést teljesen felszámolták Magyarországon.

Laura kereskedelmi iskoláját sem hagyta változatlanul az ateizmus szele.

„Az iskola 1918/19. és 1919/20. évi történetéből.”²³

A tanítás 1918 októberében a spanyoljárvány miatt megakadt, s amikor 1919. március utolsó hetében újból megkezdődött, a proletárdiktatúra a tanítási tárgyak fokozatos eltörlésével minden oktatást lehetetlenné tett. Először eltörölték a vallástant, majd a jogi ismereteket, aztán a kereskedelmi levelezést, később a történelmet és a magyar irodalmat, azután a könyvvitelt és így tovább, s minthogy végül csak a Kommunista Kiáltvány maradt csaknem az egyetlen tantárgy, hát ebből is kifogytak, és pünkösd előtt²⁴ bezárták az iskolákat.”

A megszüntetett tárgyakat a kapitalizmus szülötteinek tartották, amelyeket ki kellett irtani. Meg is tették. Szerencsére csak 133 napig. A tanár úrnak marxizmust kellett tanítania szaktárgyai likvidálása után.

A szerzetesek csak civilben mehettek tanítani, de a legtöbb esetben úgy sem. A híveket állandó megfélemlítéssel rettegésben tartották. 133 napos rémuralmuk alatt körülbelül 590 személyt végeztek ki.²⁵ Kilenc papot és egy apácát végeztek ki április 10. és augusztus 3. között. Egy szerzetesnő meghalt a börtönben.²⁶

Laura látta az Egyház elleni véres leszámolást, az üldözést és az oktatási intézmények törvénytelen elvételét. Ugyanakkor átélte a tanár hitellenes szellemi támadását. Úgy érezte, hogy a szülői otthon, az iskola és az államapparátus az ő legdrágább kincsét, a hitét igyekszik szétzúzni. Szörnyű élmény volt egy tizenöt éves számára.

²³ Iskolai Értesítőből.

²⁴ Pünkösd jún. 8-án, vasárnap volt.

²⁵ Dr. Váry Albert: A vörös uralom áldozatai Magyarországon (1993)

²⁶ Dr. Szántó Konrád: A Katolikus Egyház története, 1985

A következő órán Laura újból jelentkezett. Vitába szállt a tanárral. Rövidesen be kellett látnia, hogy a tanár tudásbeli fölényben van. Csak úgy érhet el sikert, ha ő is jobban felkészül.

B. tanár úr 1906-ban kiadott egy könyvet, amely az emberről szól. A könyv tartalmazza a múlt századi és a század eleji összes divatos eszmei áramlatot. Hegel, a darwinizmus ateizmusa, Marx, Engels és legfőképpen Nietzsche szelleméhez illeszkedik gondolkodásmódja. A modernizmus csapdájába is eljutott, amikor emberi elképzelésekkel akarta helyettesíteni a hittételeket.

Könyvének fő mondanivalója, hogy a kultúra, tudomány, technika, gyáripár, kereskedelem, mind terhünkre vált. Meg kellene szabadulni tőlük, de már nem lehet. Isten nincs, meghalt, mert csak az emberi képzelet szülötte volt. Az embernek csupa nagybetűs EMBER-ré kell válnia önalakítással és ezzel eljut önmaga megváltásához. Az állatemberi énből a végtelenbe fokozható szellemi Emberré válik. Az önmegváltás azonban a tanár úrnak sem sikerült, ahogyan még senkinek sem a világon!

Hogyan alakuljon ki és milyen legyen a csupa nagybetűs EMBER? Úgy gondolta a tanár úr, hogy tudja és kötelessége felvilágosítást adni. 1923-ban, új címmel kiadásra került a könyv harmadszorra is. A későbbiek során nagyon megbánta a könyv megírását és kiadását. Művében az erkölcsi tisztaság megvalósításához néhány keresztény erényt is hozott. A könyv a felületesen gondolkodót megzavarhatta.

A tanár úr ezeket mondhatta el óráin. Nem csodálható, hogy Laura a kezébe sem kívánta venni ezt a hitetlenséget lehelő könyvet és a tiszta keresztény tanítás kút-főjéhez ment, a Katolikus Egyház dogmáihoz. Hogy Laura felvette a harcot ezekkel az elvekkel, nagy istenszeretetét mutatja 15–16 éves korára. Óriási elszántság kellett a kor egyik jelentős liberális gondolkodójával szembeszállni, és tiszta nézeteket szembeállítani vele.

1924. márc. 28-ai keltezéssel panaszos levél érkezett az esztergomi püspöki hivatalhoz B. tanár úr könyve miatt. A levélíró bántja, hogy a tanár lerombolja az ifjúság vallásos erkölcsi elveit, a hitét. Könyvét az iskolában árusítja, erről tart tájékoztatást.

A hivatal válasza röviden: érdemileg semmit nem tudnak tenni.

A levélből kitűnik, hogy más helyeken is tiltakozást váltott ki a tanár tevékenysége és könyve, diákok és szülei között.

Titokban beiratkoztam a *Sacre Coeur*²⁷ könyvtárba és onnan legtöbbször apologetikus könyveket hoztam ki, sőt Dudek hatalmas dogmatikáját is átrágtam 16–17 éves koromban, csak hogy a kísértésekre válaszolni tudjak, hogy kiűzhessem azokat a lelkeimből. Egyszer pedig a kis Gát utcai templomban sírva könyörögtem az Úr Jézusnak, hogy ne hagyjon elveszni, inkább „lemondok arról, hogy az Ő szentje, bizalmas meghittje legyek, csak az igaz hitben őrizzen meg engem!” – nehéz idők voltak! Otthon sem tudták mire vélni szomorúságomat, komorságomat. Semminek nem örültem, színházba, moziba, tánciskolába, korcsolyázni nem jártam. Természetes, hisz égető problémák kínozták vergődő lelkemet. Csak a könyveket bújtam és ezért sokat szidtak. Azt hitték, hogy tanulok. Este úgy vették ki a kezemből a könyvet: „Hát olyan buta vagy te, akinek ennyit kell magolni?” – mondta nemegyszer Róza.

Laura hiába hozta most már az újabb ismerteit, a tanár semmilyen érvet nem fogadott el.

²⁷ Ejtssd: szakre kör

A tanár tovább bizonygatta vélt igazát, tagadva Jézus Istenségét és Isten létét a világban.

Egyik órán ezt mondta:

– Ha elolvasná az emberről írt könyvem, biztosan egynevezőre jutnánk.

– A tanár úrral soha! – válaszolta Laura.

Egy alkalommal megmondtam, ha folytatja, többé nem jövök iskolába, amikor órája van. Kétszer meg is tettem.

A tanár kileste, hogy mikor tartózkodik szünetben az osztályban. Odament hozzá, és érdeklődni kezdett távolléte okáról. Ekkor hangzott el válasza:

„Tanár úr elrabolja a hitemet, tönkre teszi az életemet” – és sírva borult padjára.

Év végén a folyosón megállította a tanár Laurát, és ezt mondta:

– Ha tudtam volna, hogy ilyen nagy fájdalmat okozok előadásaimmal, akkor inkább lemondtam volna erről.

Két év múlva, 1921-ben Laura hatodikként érettségizett. B. tanár elnökségi tagként jelen volt. Az érettségi befejeztével megállította Laurát a folyosón, gratulált a kitűnő vizsgázáshoz, és őszintén mondta:

– Magát soha nem fogom elfelejteni.

– Én sem a tanár urat. Soha! Soha! Soha! A tanár úrnak köszönhetem, hogy elolvastam és megtanultam a dogmákat, a hitvédelmi könyveket. Hitem megszilárdulását és nagy tudást kaptam ezekből a könyvekből. Köszönöm.

Ha megértenék az ateisták, hogy véges emberi ismeretekkel nem lehet az Istent fel-fogni! Hogy az igazság nem a racionalista bizonyítékok összegyűjtött halmazát jelenti, hanem valamelyes előízét Istennek, a vágyakozó akarat találkozását Vele! Leírhatatlan az az éhség, amellyel vágyódtam Utána a sötétségben, kínzó viharokban hosszú éveken át (1917–23). Most már tudom, megtapasztaltam hogy a véges értelem nem fogadhatja be teljességgel Istent, csak az önmagát kiüresítő, önfeledt szeretetben égő lelket ragadhatja magához a végtelen szeretet. Az istenélményekből megtapasztalt Istent nem lehet fogalmakba zárni. 1981. aug. 10.

Laura betartotta szavát és minden nap imádkozott B. tanár úrért. „Később tudtam meg, hogy B. tanár úr megtért és katolizált.”

Szunyogh Xavér bencés atya, a híres liturgikus titkárnője mondta el a következő történetet:

B. tanár úr, az ő egyik barátnője testvérének udvarolt. A lány azonban kijelentette, csak akkor hajlandó hozzá menni feleségül, ha katolizál és vallásos ember lesz. Ezt megígérte, és meg is tette. Buzgó, nagy tudású és jó lelkű paphoz kezdtek járni hitoktatásra. Nem külsőséges változás vagy színjátás volt ez, hanem szívből jövő, egész lelkét átformáló megtérés. Olaszországi útjáról írta könyvében:

„A Szent Klára és Szent Ferenc spirituális szerelme eszembe juttatta az én fiatalon meghalt menyasszonyomat: Mártát, aki a katolikus nevelés virága volt. Újból bűséget esküdtem neki...”

Vajon az első menyasszony hatására tért meg és a második csak megerősítette vele az előbbi években elkezdett megtérést? Nem tudni.

Ilonka egy levelet hozott tőle a háború után, hogy megmutassa nekem. Már az írásról megállapítottam, hogy minden kétséget kizáróan a tanár úr írta. A végén pedig a jól ismert aláírása. A levélben ez állt:

Kedves Ilonka!

Hálásan köszönöm, hogy csomagjaival segített az ostrom idején. Nagyon nehéz helyzetben voltunk, és segítségére nélkül nyomorúságos állapotba kerülhattünk volna. Hála a jó Istennek, mindnyáján jól vagyunk, feleségemmel és a gyerekekkel együtt. A jó Isten megsegített minket. Megadta nekem, hogy megtaláltam benne életem célját, és értelmét. Ezért vagyok leginkább hálás.

Köszönettel Dr. B...

„Elképzelhető, hogyan örültem a levélnek. Én soha sem érdeklődtem utána. A jó Isten megadta ezt az örömet nekem. Sok lelki szenvedést éltem át a tanár úr miatt, de hitem megerősödését mégiscsak neki köszönhetem.”

A tanár megtérése 1923 után, de valószínűleg 1928 előtt történt, 3–5 évvel azután, hogy Laura elhagyta az iskolát. 1923-ban harmadik kiadásban megjelenteti Istent tagadó könyvét új címen, az ember vallásáról. Megtérése után 1928-ban, két könyvet jelentetett meg, melyek elmélyült hitről tanúskodnak. Egyik az olaszországi útjáról szól. Rendkívüli történelmi és művészettörténeti ismereteiről beszél ez a könyv, valamint B. tanár úr most már katolikus lelkületéről.

„Boruljunk le Szent Péter templomában és imádkozzatok. A félhomály kedvez az elmélyedésnek.”

„...a keresztény ragyogás városából (Rómából) elutaztam a ragyogó kereszténység városába: Assísébe.”

1928-ban megjelentette saját maga által írt imagondolatait, imakönyvként.

Egy teljesen új, a vallásos, a mélyen hívő ember áll előttünk. Ha találunk is imáiban a régi szavakból, a belső tartalmuk már egészen más. Néhol még nyomot hagy rajta a múltja, de megtéréséhez nem férhet kétség.

„Legnagyobb gyönyörűségem és erőforrásom az imádkozás.

Senki sem tanított reá.

A környezetemben minden inkább abba az irányba hatott, hogy az imádságnak semmi jelentőséget se tulajdonítsak. És mégis, a gyermekkor értelmetlen tapogatózása s az ifjúkor zúlló tagadása után kinyílt bennem az imádság virága.

Ez az imádkozás nem szócséplés. Szavakat sohasem mondok. Ez az imádkozás életművészet. Az életművészet²⁸ legmagasabb módszere és foka. Értelmi elmélyedés. Érzelmi odaadás. Akaraterős elhatározás...

Ez az imádkozás az én erőforrásom és legnagyobb gyönyörűségem. Ez az én élethívatomom s éppen ezért, amikor csak tehetem, imádkozom.

Meg vagyok győződve, hogy aki jól imádkozik, nagyobb jótevője az emberiségnek, mint azok, akik pusztán külső politikai reformokkal akarják boldogítani a világot...

A jól imádkozó ember: batalom.

Boldogok, akik megtalálták Istent, mert ezek az örök élet talajában vertek gyökeret.”

(B. tanár úr órái után) hitellenes kísértések pergőtüzébe került a lelkem: gyötrő kín, szenvedés, viharok, sötétség volt az életem 5–6 éven keresztül. Mérheteretlenül sokat szenvedtem, amiről Puskásy atyámon kívül senki sem tudott. Ő többek között arra buzdított, ha akármilyen sötétség is van a lelkemben, azért a napi szentáldozást ne

²⁸ Az életművészet új tartalmat nyert!

hagyjam el. És valószínűleg ennek köszönhetem, hogy nem veszttem el. Sokszor sírva mentem áldozni, csupán engedelmességből. Úgy éreztem, hogy szentségtörést követek el, mert nem hiszek. Bár akartam hinni egész lelkemmel!

A szentáldozás kegyelmei, a hitellenes kísértések, a lelki küzdelmek és sötétségek idején is ott dolgoztak lelke mélyén. Sokszor áldotta ezen kegyelmekért Puskásy atyát, aki szigorú és kérlelhetetlen vezetőjeként állt vergődő lelke mellett, és akinek Laura engedelmeskedett.

Egy alkalommal, amikor tépelődéseiről beszélt, Puskásy atya megkérdezte:

– Akar-e hinni?

– Igen, akarok. Nagyon akarok.

– Ez elég – válaszolta. – Akkor nyugodtan áldozhat.

A lelki béke 1924. december 8-án tért vissza életébe, örökre. De ehhez még néhány „keserves” éven kellett átjutnia.

Serdülőkorom kínos éveiben a hitet érteni akartam. Bár a hitnek értelmesnek kell lennie, de beláttam később, hogy fényét nem az okoskodástól és értelemtől kapja. Ellenkezőleg. Ő az értelem szellemi világossága, korlátolt megértésünk birodalmán túlról jövő fény! Nem ellentmondás az értelemnek, hanem meghaladja azt, olyan módon, amely mégis értelmes! Szent Anzelm: Credo ut intelligam, – Hiszek, hogy értsek!

Nem szabad a „hitben” valamiféle emberi biztonság után vágyódnunk, mert akkor ez nem igazi Isten-keresés. Kibontakozva mindenből – lelki kényelem, a béke vágyából is! – juthatunk csak el Istenhez. Különböznék csak valami „talajtalan hitre” tehetek szert Krisztus Titokzatos Teste helyett.

Inkább minden más értéket feláldozni, mint a Krisztusban való életet és igazságot Krisztus Titokzatos Testéhez (az Egyházhoz) való őszinte ragaszkodást. Elvetni mindezt, ami nem Krisztus, hogy minden életet, minden igazságot, minden reményt minden valóságot „Krisztusban” találhassunk meg. És ha egyszer megtaláltuk Őt, belátjuk, hogy végérvényesen szakítanunk kell mindazzal, ami Vele ellenkezik, bármibe is kerül. Tántoríthatatlanul hűnek maradni szeretetéhez, tökéletes bizalommal Reá hagyatkozni, tegyen velem, amit akar!

Ez volt az isteni irgalom története bennem, hogy eljussak az igaz hitre. Te Deum laudamus!

Ezt kérem most az ökumenikus imanyolcad alatt minden hitetlen ember számára.

Ki tudja, értem is hányan imádkoztak? És imádkoznak!? 1972. jan. 25.

MEGTÉRÍTI ÉDESAPJÁT

Mélységes volt a fájdalmam, hogy szüleim nem voltak gyakorló katolikusok. Sokszor kifejeztem előttük, olykor könnyesen is.

Először drága Édesapámat világosította fel a Szentlélek. Tizenöt éves voltam. 1983. máj. 23.

1919 húsvétján sikerült édesapámat a szentségekhez vinnem, és ennek nagyon örültem. Nagyszombaton az egész család, édesanyám kivételével – ő főzött – a feltámadási körmenetre mentünk. Hazamenet, úgy gyötört a gondolat, hogy miféle húsvétjuk van az enyéimnek, hisz az ő lelkük „nem támad fel...”, és elmondtam ezt szomorúan édesapámnak, mert én mindig vele mentem. Nagyon megsajnál és

ezeket mondta: „– Nehogy azt képzeld, hogy én nem szeretem a jó Istent, és ha csak ez hiányzik, én holnap reggel gyónni és áldozni fogok, de miattam te nem fogsz szenvedni.” Vacsora után mi elvonultunk, és mivel édesapám házassága óta nem gyónt, úgy éreztem, nekem kell elkészítenem erre. Mint egy kis gyermek, úgy hallgatott és kérdezett engem.

De később újból elszomorodtam, arra gondolva, hogy ha csak miattam teszi, akkor az semmit sem ér. Mikor ezt sírva megmondtam, le-fel sétált a szobájában. A kegyelem érintette, és mellém ülte mondta: „– Hidd el, most már nem csak miattad, hanem a jó Isten miatt teszem.

Korán reggel a Jézus Szíve-templomba mentünk. Előbb én mentem be a gyónatószékhöz, és megkértem a gyóntatót: „– Legyen nagyon jó a papámhoz, mert ő, házassága óta nem gyónt, egyébként áldott jó ember.” „– Jó, kislányom, nagyon jó leszek a papádhoz” – mondta mosolyogva páter Jámbor. (1983. máj. 23.)

Édesapám 15–20 percet töltött a gyóntatószékhöz. Felszabadult, boldog arccal lépett ki 1919. április 20-án, és szívébe fogadta az Úr Jézust. Attól kezdve gyakori gyónó és áldozó lett.

Egymás mellett áldoztunk és hazamenet tele voltunk boldogsággal.

Ettől kezdve még szorosabb lett köztünk a kapcsolat. Minden vasárnap és első pénteken áldozott.

Nyugdíjas korában naponta reggel-este ment az Örökimádásba, ahol néha órákat töltött csendes imában. (1983. máj. 23.)

Az Örökimádó templom szerzetesnővérei közül többen mondták az elkövetkező években:

– Édesapja úgy imádkozik, mint egy szent

Vallásos könyveimet olvasgatta, kérdezgetett. (1983. máj. 23.)

Keresztes Szent Jánost, Nagy Szent Terézt, lisieuxi Kis Szent Terézt, loyolai Szent Ignácot és minden mást. Sokszor kérdezte Laurától, amikor kettesben beszélgettek:

– Van valami újabb könyved? Minden szeretnék elolvasni, amit te.

Egy alkalommal megkérdezte:

– Ezek a szentek sokszor tettek olyat, ami a világ szemében örültség. Csak nem akarsz te is ilyen lenni?

– Az Úr Jézusért még azt sem bánnám, ha a világ örülnék tartana. Érte mindent érdemes vállalni. Mit számít az, ha a világ megvet. Őt mindennél jobban szeretem és feláldozom érte az emberek megbecsülését, elviselem a megvetéseket.

Pár év múlva, amikor tanítványai szeretetük jeléül elhalmozták virágokkal Laurát – az összes vázák, vödörök és a fürdőkád teljesen megtelt – édesapja odajött hozzá, és így szólt:

– Milyen nagyon szeretnek téged a lelki gyermekeid! Azért, ugye, az első lelki gyermeked mégiscsak én vagyok?!

Megölelte lányát, és megsókolta a kezét. Vele lelkileg teljesen egy volt.

Nagyon értették egymást. Már hitoktatónő voltam, amikor ebéd után, íróasztalom mellé hozott egy karosszékét: „– Nem foglak zavarni, de itt szeretnék melletted lenni, míg visszamégy az iskolába.”

Vizsgáztatáskor, reggel 8–1-ig végigülte mindegyik osztályt, és ragyogva mesélte otthon, hogy milyen „tudósok” a tanítványaim, mennyi dicséretet, szeretetet, virágot kaptam. (1983. máj. 23.)

Ilyen volt az én drága édesapám. Ezért volt olyan szép a halála?! (1983. máj. 23.)

Ma 28 éve ment át drága jó Édesapám az Örökkévalóságba, szentekhez illő halállal. Nem volt beteg, ahogy mindennap kérte, hogy ne okozzon senkinek fáradtságot. Utolsó nap is felkelt, és Rózámmal kiült a kertbe olvasni. Dél felé kérte édesanyámat, hogy készítse el ágyát, mert „nagyon furcsán érzi magát”. Rózám orvost hívott, aki injekciózta. Körülötte álltak mindnyájan és Ő hangosan megköszönte Istennek, egész életének minden kegyelmét: jó feleségét, drága gyemekeit. Majd: „– Lalám, édes Lalám, már nem láthatlak a földön, mert ütött az én utolsó óráim. De legyen meg, Istenem, a Te szent akaratod.” Papot hívtak, gyónt, áldozott, a szent kenetet megkapta. Imába mélyedt, majd félhangosan: „– Jézusom, szeretlek”. Körülötte a rózsafüzért imádkozták. Szeme csukva volt. „– Jézus... Jézus... Jézus...”, és megszűnt a szíve dobogni. Áldott legyen érte az Atya, Fiú és a Szentlélek! (1989. máj. 23.)

Édesanyját 1924-ben, Róza testvérét 1928-ban sikerült vallásos életre vezetnie.

A TANÁR MEGKÉRTE A KEZÉT

Mivel Laura szépen írt, vele írástak a bizonyítványokat, okleveleket, hivatalos iratok egy részét az iskolában. Dr. K. tanár megkérte a több mint kétszáz oldalas doktori disszertációja lemásolására. Laura rengeteget körmölt. Naponta hozta az elkészült oldalakat és egyeztettek.

Pár hónappal az érettségi előtt a tanár kérte egy másolás elkészítésére. Délután kellett visszahozni a munkát. A tanáriban rajtuk kívül senki nem tartózkodott. Átvette az anyagot, de szokása ellenére most nem nézte meg. Letette az asztalra, felállt, és halkán, bátortalanul közölte:

– Az érettségi után szeretném magával fenntartani a kapcsolatot. Komolyan gondoltam arra, hogy feleségül veszem.

Laura egy pillanatra meglepődött, de rögtön válaszolt.

– A tanár úr elkésett. Már elköteleztem magam.

– Szabad tudnom, hogy kivel? Mikor volt az eljegyzése, hiszen gyűrűt nem látok az ujján?

– Erről nem szívesen beszélek – válaszolta tiszteletteljes hangon. – Most úgy érzem, hogy meg kell mondanom az igazságot. Én az Úr Jézusnak adtam az életemet, és Őt senkivel fel nem cserélem itt a földön. Ne haragudjon, tanár úr, de értse meg elhatározásomat.

Laura bizalmasan beavatta testvérét a tanár házassági ajánlatába. Pár nap elteltével Róza elmondta szüleinek. Ettől kezdve az édesanyja lépten-nyomon szeméret vetette lányának a felkínált kitűnő lehetőség visszautasítását.

– Ilyen jó ajánlatot nem utasíthat szívesen vissza! – hangzott az érv reggelinél, ebédnél, vacsoránál és minden beszélgetésnél. Laura szótlanul tűrte a zaklatást, ami már az elviselhetetlenség határáig fokozódott. A nyár végére azonban lassan megszűnt. Beleuntak. Az érettségire készülés így vált pokollá Laura számára.

V. FEJEZET KÜZDELEM A HIVATÁSÉRT

ÖRÖKRE A KÁRMELE

Ezen a nyáron az érettségi után, 1921-ben árultam el Bözsinek, hogy apáca leszek, még ugyan nem tudom, hogy hová megyek. Hamarosan nyélbe akarom ütni a dolgot. Sem (tovább) tanulni, sem hivatalba menni nem akarok! Bözsi, aki már egy éve tanított, sírva fakadt. Vigasztaltam, hogy ő azért a családommal maradhat. Puskásy atyámnak is elmondtam elhatározásomat, és kértem, hogy ő mondja meg, hová menjek. Azt válaszolta, hogy nekem kell eldöntennem.

– Tanácsolta, hogy menjek el női szerzetesrendekbe a beöltözésekre és a fogadalomtételre. Ahol különösen érzem Isten hívását, jelentkezzek oda. Egész nyáron és ősszel jártam a budapesti szerzetesnők zárdái templomait, kápolnáit. Kegyelmi hívást azonban sehol nem éreztem.

Végül Chantal Sz. Franciska életét adta ide. Úgy látszik, a Vizitacio rendbe szánt?! Nem tudom! De a könyvnek csak a bevezetéséig jutottam el, és világos lett előttem kármelita hivatásom. Bougaud gyönyörűen jellemzi annak a kornak minden egyes zárdáját, és azt akarta kihozni a bevezetésben, hogy mindenféle volt már, csak a Vizitacio hiányzott... Addig a Szent Kármelről soha, semmit nem hallottam, azt sem tudtam, hogy létezik. Ezeket olvastam: „És voltak a szigorú kármelita zárdák, ahová az erős fizikumú, lángoló buzgóságú lelkek tódultak, hogy vérüknek néhány cseppjével lebillentsék az isteni igazságosság mérlegét...” Nem tudtam tovább olvasni, mert hasonló állapotba kerültem, mint kongreganista felvételemnél, és a Szent Kármelé lettem örökre! Azt a fényt és szeretetet, amit a Szentlélek akkor öntött a lelkembe, soha, semmi gyengíteni nem tudta, sőt, a küzdelmek és a további kegyelmek egyre lángolóbbá tették. – Sajnos, nem tudom a pontos dátumát: 1921 ősze!... Puskásy atyához még aznap kirohantam, és boldogan újságoltam: – Már tudom, hová megyek! – és érdeklődtem, hol vannak kármeliták. Pár nap múlva már a Huba utcában adtam hálát a Szűzanyának kármelita hivatásomért, és szent megilletődéssel nézegettem a kármelita atyákat! Szombathelyre csak 1922. aug. 24-én jutottam el. Erről majd később.

Tizenegy évesen már világos volt előtte a szerzetesi hivatása. Hét év után eldönt a hová kérdése.

A lelkében bontakozó kegyelmi élet lassan készítette fel. Ötvenévesen így gondolta ezt:

Hogy mennyire a Szent Kármelre nevelt a Szentlélek gyermekségemtől fogva, legjobban talán az bizonyítja, hogy szent és boldogító hivatásom csíráját éppen kongreganista felavatásom napján kaptam meg, amikor megértettem, hogy a Szűzanya lefoglalt örökre Jézus számára. Akkor voltam először „az égben”, az volt az első „élményem”, hogy a jó Isten bennem lakik. (Szent Margit Intézet, 1916. máj. 14.). Erre a kegyelemre épült egész életemben minden „hivatus-kegyelem”, mind a mai napig.

Olyan a Szentlélek működése a lélekben, mint a hitoktatás módszere: „koncentrikusan kibővülő”. Mindig egészet nyújt, de egyre nagyobb körben (horizontban). Ó, meddig bővül ez a kör?! Szentlelkem, mit adsz még, mit kívánsz még, mi a terved még az én kis lelkemmel, aki egyre jobban Édesanyjában él, lélegzik és lesz Jézusban, Vele és Átala az Atyáé és Krisztus titokzatos Testéé (az Egyházé)!? 1953. márc. 27.

Sokszor mondta, ha szóba került hivatása:

– Neki köszönhetek mindent. Ezt is. Az Ő irtalmas szeretete szüntelenül velem volt. Nem hagyott el soha.

Mielőtt tovább mennék, be kell számolnom a szombathelyi utazásomról. Ez volt az első utazásom családtagjaim nélkül! Theisz Gabi, a legkedvesebb évfolyamtársam elmondta, hogy ő orsolyita akar lenni, és a nyáron akar menni Sopronba. Átvillant, mily jó volna vele kapcsolni vágyva-várt szombathelyi utamat! Kisütöttük, hogy ő otthon azt mondja, engem kísér el szombathelyi „rokonaimhoz”, én pedig beadtam otthon, hogy Gabit kísérem Sopronba. Nem szívesen, de belementek.

Az édesanya szerzetesség elleni megnyilatkozásai miatt tanácsolta Puskásy atya az úticél eltitkolását.

A huszadik század első évtizedeiben a lányok egyáltalán nem, vagy csak ritkán utazhattak szülői, esetleg testvéri kíséret nélkül.

FELVÉTELT NYERT, DE...

Gabi kármelita lelki gyermek volt, és sok kedves hírt hozott nekem a Kármelből. Azt is tőle tudtam meg, hogy van egy „Ernő atya”, aki jelenleg fordítja Szent Szüleink²⁹ műveit. (Nagy Szent Terézt és Keresztes Szent Jánost nevezik a kármeliták szüleiknek.)

Győrben a soproni vonat indulásáig, közel egy órát kellett várni. Még Budapesten megnézték a menetrendet, és elhatározták, hogy ezt a kevés időt felhasználják Szeghy Ernő meglátogatására a győri kármelben.

A kolostor kapujában türelmetlenül, gyorsan egymás után csöngettek. A kapus testvér nyitott ajtót. A lányok elhadarták jövetelük célját.

– Sürgősen küldje Ernő atyát, mert kevés időnk van a vonatindulásig, és feltétlenül szeretnénk vele beszélni, és áldását kérni.

A kapus tetvér sietett. Két-három perc múlva megjelent az atya.

– Mit kívánnak, gyermekeim? – kérdezte mosolyogva, lassú, kimért szavakkal.

Még útközben megállapodtak, hogy először Laura beszél, mivel ő kármelita lesz, és utána Gabi.

Ez volt első találkozásom vele, amikor elmondtam hő vágyamat. Aranyosan mosolygott, láttam, tetszett neki a mi kalandos utunk: „– Szóval, görbe utakon a mennyországba!?” – mondta.

Megkértem, hogy „nagyon siessen a fordítással”, mert epedve várom.

Ernő atya ígéretet tett Nagy Szent Teréz és Keresztes Szent János könyveinek gyors lefordítására.

– Jól van, gyermekeim... Sietni fogok... Nagyon sietek velük... – mondta jóságos hangján, ragyogó szemekkel.

– Ha ennyire vágnak az ifjú lelkek a kármel nagy reformátorainak és a sarutlan rend megalapítóinak lelki írásaira, akkor természetesen sietnem kell.

Jóleső érzéssel fogadta a sürgetést. Csodálattal és örömmel hallgatta az Istenre vágyó két tiszta lelket. Istent elérni itt a földön, amit ember alig hihet, de így van.

²⁹ Szeghy Ernő fordította Nagy Szent Teréz és Keresztes Szent János sarutlan kármeliták műveit. Megjelentek a húszas években.

Kiszakadni a világ részleteiből, hogy a végtelen, a mindenható, a teremő és szerető Isten legyen a lelküké. Ez a legtöbb, amit ember elérhet, és ők ennél lejjebb nem adják.

A kevéske idő gyorsan elszaladt. Kérték Ernő atya áldását.

Gabi kérte, most külön is áldjon meg engem, hogy Szombathelyen felvételt nyerhessek.

Talán a Szentlélektől vezetve sejtette az előtte álló ragyogó tekintetű Laura hosszú szenvedéseit a kármelbe jutásért? Ezért könyörgött más célért?

Lelekese, tele vágygal mondotta: „Áldjon meg téged az Atya, Fiú és a Szentlélek, és tegyen téged, gyermekem, szentté, nagy szentté!... Olyan csalódottan álltam fel, hogy „csak” ezt kívánta és nem a szombathelyi felvételemért könyörög!?”

Az áldás után „Laudetur Jesus Christus” köszöntéssel távoztak. Még egyszer visszatekintettek az atyára, aki kedvesen mosolyogva nézett rájuk. A kapu lassan becsukódott.

Miután Gabi rátekintett órájára, és látta az idő szorítását, futni kezdtek a vonatállomáshoz. Laura agyában és dobhártyáján kalapálni kezdtek a szavak

– ...Tegyen téged szentté... szentté... nagy, nagy szentté...

Lassan küszört gondolatai közé a fájdalmas kérdés:

– Miért nem kérte sikeres felvételemet? Miért nem?

– Gabi – szólta Laura szuszogva –, Gabi. Miért nem adta áldását Ernő atya a kármelbe lépéshez, hiszen te azt kérted?

Gabi rettenetesen lihegett futás közben, ezért nem tudott válaszolni.

Pár perccel a vonatindulás előtt érkeztek az állomásra.

Felcihelődtek és leültek. Megszólalt a vonat sípja. Lassan indult a gőzös és zakatoló vágatásba kezdett. Laura maga elé merengett. Gabi megszólalt:

– Biztosan azért mondta, hogy legyél szent, mert a szerzetesrendben is lehet rossz életet élni, de szentté is válhatsz. Az életszentségre törekvés nélkül a szerzetesrendben sem jutsz semmire.

Ebben a válaszban valamelyest nyugvópontot talált Laura, de némi bizonytalan-ság motoszkált a lelkében.

Sopronban az orsolyita nővérekhez mentek. A kedvesnővérek megmutatták szobájukat. Lepakoltak. Gabit nemsokára hívták a felvételre, Laura körbejárta az épületet. A kápolnát megtalálva, hosszan imádkozott Gabi felvételéért. Ebédet és vacsorát a szerzetesházban kaptak.

Gabit³⁰ felvették, de azzal a kikötéssel, hogy előbb végezze el a Ward-kollégiumot és tanítson hittant.

Másnap reggel – 1922. augusztus 24-én – indultak Szombathelyre, a kármeli-tákhöz. Út közben alig szóltak egymáshoz. Laura kérte Gabit:

– Ne beszéljessünk most. Inkább imádkozzunk, hogy felvegyenek. Gyakoroljuk a szótlanságot, ami a szerzetesházban vár ránk.

A szombathelyi kármel magaslatra épült. Nagy Szent Teréz szerette hegyre vagy dombra építeni kolostorait, hogy fönről minden kicsinek látsszon, ami földies.

Az út mellett kálvária állt.

³⁰ Theisz Gabi, született 1903. márc. 25. Beöltözése 1926. máj. 3-án, Sopronban. Egyszerű fogadalom 1928. aug. 18. Örök fogadalom 1931. aug. 18. Meghalt 1987. júl. 19-én, Verőcemaroson.

A szerzetesház kapujában Laura megilletődve és örömmel csöngetett. A kapus nővér kinyitotta a kémlelő ablakot, és kiszólt:

– Mit kívánnak?

Laura elmondta jövele célját.

– Szeretnék felvételt nyerni a kármelita rendbe.

– Azonnal küldöm a tisztelendő perjel anyát. Tessék várni.

Amint visszaérkezett a kapus nővér, beengedte Laurát a beszélgetőbe. Kis idő elteltével Aloyzia perjelnő lépett a helyiségbe. A kívül állót vastag vasrács és függöny választotta el a bent lévőtől. Laura elmondta jövele célját. A perjel anya csodálkozva válaszolt:

– De hát nincs most felvételi. Azt előre jelezni kell, és csak a káptalan összehívásával történhet meg.

– Én nem várhatok. Nekem még ma tudnom kell az eredményt. Írni nem írhatok, mert a válaszlevelet édesanyám nem adná át nekem. Teljesen lehetetlen más alkalommal jönnöm, mert nem engednek utazni. Nagyon kérem a tisztelendő anyát, tegyen meg mindent szent hivatásomért, amiért én mindenről kész vagyok lemondani.

Laura tiszta, ártatlan tekintete, a belőle áradó kegyelem, a bájosan könyörgő hang, meglágyították a szerzetesnővért. Laura azért még hozzátette:

– A jó Isten hív a kármelbe. Nem szeretném eljátszani a hivatásomat. Csak Neki kívánok élni és az Úr Jézussal együttműködni a lelkekért.

– Jöjjön vissza pontosan két óra múlva – válaszolta Aloyzia anyja. – Nem tudom, hogy tehetek-e valamit. Imádkozzon!

Gabi kint várt a kapu előtt. Laura elmondta a beszélgetés lényegét. Gabi a következőt tanácsolta:

– Most az lenne jó, ha kipihenten jönnél vissza. A parkban egy padon lefekszel aludni. Én vigyázok rád.

A Szent István parkban Gabi leült a pad végére. Elővették a magukkal hozott kispárnát, és Laura lefeküdt a padra. Pár másodperc múlva elaludt. A közel két órát végigaludta. Ami közben történt, megmagyarázhatatlan. Eleredt az eső. Gabinak átázott a háta, az oldala és a haja: a pad körül minden vizes lett, a fák, a járda, a fű, de Laurára egyetlen csepp sem esett. Teljesen száraz állapotban kelt fel, amikor Gabi ébresztette. Mindketten csodálkoztak.

– Amíg te aludtál és esett az eső, én imádkoztam, hogy rád egy csepp se essen. Amiért olyan jó vagy, nem is esett rád semmi – mondta Gabi.

– Ez nem igaz. Témiaattad történt, mert a jó Isten méltónak talált téged, imád meghallgatására

Igy hártgatták egymásra a kis csodát.

„– A jó Isten annyi kedveskedéssel hintette be utamat, hogy nem győzők csodálkozni és hálálkodni. Így volt ez egész életemben. Mindent felülmúl az Ő szeretete, ha az ember teljesíti akaratát és vágyakozik utána” – mondta sokszor, akár múltjáról, akár jelenéről beszélt. Hangjából mindig a legnagyobb hála csendült ki.

A kapus nővér, amint megpillantotta Laurát, azonnal bevezette a kápolnába. Pár perc múlva egy ismeretlen kármelita továbbvezette a káptalanterembe. Itt már együtt volt a felvételt intéző káptalan. Imádkoztak, majd elkezdődött a felvételi. Érdeklődő szemek szegeződtek rá. Családjáról, iskoláiról, lelki életéről kérdezték. Az előjárókon kívül a nővérek külön-külön is feltettek kérdéseket.

Hivatása felől faggatták leginkább.

Ahogy elmondta hivatása történetét, az mindenkit meggyőzhetett. A Chantal Szent Franciska életéről szóló könyv bevezetője, a kármelről szóló rész ott égett szívében:

„Franciaországban a kármel, midőn megjelent, tömegesen tódultak hozzá a szigorú lelkek, akik kíváncsiak voltak a testi sanyargatások után, s epedve óhajtották vérük néhány cseppjével lebillenteni azt a mérleget, melynek serpenyőiben századunk bűne-erénye volt; a bűnbánó szeretetnek áldozatai, szüntelenül Isten előtt lángoló áldozatok, ...” – ahogyan Bougaudnál olvasható.

– Elmondhatatlan boldogság töltötte be a lelkemet, amikor ezeket a sorokat olvastam. Ahhoz hasonló, mint a Mária kongreganista felvételemnél. Nem olvastam tovább a könyvet, mert tudtam, hogy megtaláltam, amit lelkem keresett, a hivatásomat. Semmi kétség nincs bennem, hogy a jó Isten a kármelbe szánt és én örömmel jövök, hogy teljesítsem akarátát.”

A perjelnö megkérte, hogy énekeljen. A felvételi közel két órán át tartott. Laura mindvégig megőrizte mosolygó, tiszta üdeségét.

A felvételi végeztével egy nővér elkísérte a kápolnába. A döntés meghozataláig imádkozott. Kis idő múlva újból érte jött valaki. Aloyzia anya közölte a káptalan döntését.

– A káptalan döntése alapján felvételt nyert. Mivel a jelenlegi egyházjog szerint huszonévig évtől válik felnőtt nagykorúvá, ezért kérjük szülei beleegyezését írásban. Küldje el levélben. Most kapnak egy kis ennivalót, az orsolyita barátnőjével együtt. Hívja be.

Mérhetetlenül boldognak érezte magát. Felvettek! A legkisebb kétség is eloszlott benne, amit Ernő atya hiányos áldása keltett. A nagy öröm most sejtetni sem engedte a rá váró évek hosszú, kínos sorát, az oly későre tevődő beteljesülését vágyainak.

Aloyzia anya azt mondta, ahogy elintézem a dolgaimat, azonnal jöhetnek. 1922. augusztus 24-én történt. Most lesz 40 éve! A boldogságtól sírtam Sopronig.

AZ ÉDESANYA NEM JÁRUL HOZZÁ

A szombathelyi út és a sikeres felvétel után azonnal Puskásy atyához sietett. A közös, nagy feladat adva volt. Megnyerni az édesanyját a szülői beleegyezéshez. Mivel Laurának és édesapjának ugyanazon a napon – augusztus 28-án – volt a születésnapja, ezt az alkalmat gondolta Puskásy atya felhasználni. Azt tanácsolta, hogy az ajándékok átadása előtt kérje a következőt:

– Ha nagyon szerettek engem, akkor teljesítsétek szívem vágyát. Ajándékként járulatok hozzá a kármelita rendbe lépésemhez, és írjátok alá a kiskorúságom miatt szükséges szülői beleegyezést.

A születésnap vacsorához megérkezett néhány meghívott vendég. A készülődés feszültségét kezdte felváltani az emelkedett ünnepi hangulat. Minden ragyogott a tisztaságtól, az asztalon ünnepi terítő, rajta váza, frissen vágott, szép virágokkal. Mindez a két ünnepeltnek szólt.

Laura késve érkezett, már éppen leültek a vendégek a vacsorához. Felkészítették mindkettőjüket. Az egész olyan gyorsan lezajlott, hogy nem talált lehetőséget kérése elmondásához. Ekkor megszólalt az édesanya:

– Még nincs vége az ajándékozásnak. Pár perc múlva elkészül egy finom torta, amit Laura nagyon szeret.

Úgy gondolta, ennél kedvezőbb lehetőség már nem lesz kérése elmondásához.

– Drága jó édesanyám. Drága jó édesapám. Hálásan köszönök minden eddigi ajándékot, amelyekkel örömet szereztek nekem. A torta helyett azonban szeretnék másfajta ajándékot kérni. Teljesítsék életem legnagyobb vágyát, ami a legszebb ajándék lenne nekem.

Torkában hirtelen elakadt a szó. Borzalmas rossz érzés kerítette hatalmába. Édesanyja szemeiből sugárzott, hogy megsejtette a kérést. Arca elsötétedett, szemei szikrát vetettek. A légkör egy pillanat alatt fagyos lett, és riadtság ült az arcokra. Laura lelkét megdermesztette a készülő vihar fagyos lehelete. Szörnyű felismerés markolt a szívébe. Édesanyja megsejtette kérését, és ebből botrány lesz. Nem tudta mondanivalóját folytatni. Nagy erőfeszítéssel csak ennyit tudott kinyögni:

– Szeressétek... szeressétek... jobban... az apácaikat.

Édesanyja néhány másodperc múlva hangos sírásban tört ki. Átment a másik szobába, és rázuhant a díványra.

– Bocsásson meg nekem, édesanyám. Nem akartam ilyen fájdalmat okozni.

Meg akarta csókolni, de az édesanyja eltaszította magától, és azt mondta, hogy látni sem akarja.

Ekkor érkezett az utolsó vendég.

Az ünnep gyászos és hideg hangulatban, rövid ideig tartott. Róza és édesapja próbálta menteni, ami még menthető volt.

Szegény édesanyám szívét nagyon megviselte ez az eset.

Két héten keresztül a családtagok vissza sem köszöntek Laurának. Csak az édesapja hívta be másnap szobájába, és bocsánatot kért. Közölte, hogy most ő sem köszönhet a többiek előtt, a mami utasítása szerint.

– Én nem tagadnám meg a beleegyezést, de látod, mami miatt most nem lehet. Majd, ha a fiúk hazajönnek. De titokban összejövünk és beszélgetünk. Csak a mami észre ne vegye.

Laura tűrte a hideg tartózkodásukat és hallgatásukat. Igyekezett szeretettel szólni, de választ nem kapott. Rettentesen szenvedett.

Amikor az elkövetkező napokban hivatása megakadályozására gondolt vérző szívvel, úgy érezte, hogy őt is keresztre feszítették. Jézussal együtt szenved, és neki is meg kell bocsájtania. Megtette. A legkisebb neheztelést sem engedte a lelkében kifejlődni. Szenvedett belül, de szeretettel viselkedett édesanyjával és mindenkivel.

Puskásy atya vele együtt szenvedett. Sajat kudarcaként élte át a történeteket.

Megírtam tisztelendő Aloyzia anyának a szomorúságomat, és kértem, hogy imádkozzanak a bátyáim hazakerüléséért. Ha nem jönnek addig haza, mihelyt nagykorú leszek és nem kell szülői beleegyezés, el fogok szökni. Ha jól emlékszem, azt is megkérdeztem, ha most elszöknék, befogadnának-e? Aloysia anya letiltott a szökésről. Azt tanácsolta, hogy fejezzem be a Wardot, és ha nagykorú leszek, akkor jöjjenek. Így folyt aztán az életem, nagy várakozásban...

Súlyos kereszt került Laura vállára. A vágyakozás keresztje, hivatása beteljesülése után. Isten mérhetetlenül sok kegyelmet adott ezért a szenvedésért neki, ahogyan ő mondta:

„– A jó Istent nem lehet felülmúlni nagylelkűségben, ha valaki érte él, érte szenved. Ezekért az évtizedekért is hálával tartozom neki és édesanyámnak.”

1966. szeptember 26-án került kezébe a következő vers „amiről nem is tudtam” (hogyan) – írta naplójában. Mikor íródott a vers? Ki írta? Nem tudni, csak annyit, hogy minden bizonnyal kifejezi a húszas évek elején kialakuló lelkiületét.

Ave Cruse!

Uram, a keresztet régen elfogadtam.

Fejem ráhajtván, át is karoltam.

És vinni akarom, nyomodba járva.

Szeretni, ölelni, a karom kitárva.

*Fogadni minden újabb ajándékokat
mindig úgy, ahogy Te akarod.*

Te tudod, hogy alatta néha a vállam roskad

S viharzó hullámok egész elborítanak

Akkor is a lelkem mélyének csendjében,

ott ragyog a Kereszt szerelmének fénye.

Meggyújtottad a szívem égő áldozatnak,

égesd el egészen egyedül Magadnak!

Lelkemnek nem lehet és nincs is más szava,

csak: fiat³¹! Ave cruse, spes unica!³²

1966. szept. 26.

ÁLMÁBAN KAPOTT TANÍTÁS

Szenvedtem kívül és belül, de olykor a sötétség mintha oszladozott volna kicsit. Imában kezdett tanítani a Szentlélek Isten! A lelkemben Lakóhoz imádkoztam! Néha tanulságos álmokat is adott. Ilyen volt az is, amit akkor álmodtam, amikor vártam Tisztelendő Aloyzia Anya válaszát. Álmomban megjött a levél, és amikor kibontom, kiesik belőle egy vastag füzetszerűség, olyasmi, amit az áruházak, mint reklámokat szoktak küldeni áruikról. Lapozgattam: egyik kép szebb, mint a másik! Áldozati oltárok, mindegyiken más és más ég illatozva, különböző színű lánggal. Az áldozatokat a Szűzanya viszi fel a Szentháromság elé, és jut belőle minden léleknek! Nem tudok mondani erről többet, de azon az éjszakán értettem meg a Szent Kármel szellemét, a szerepét, áldozatait, és fokozódott a vágyam utána! Azóta is, amit olvastam vagy hallottam róla, az álmot igazolták, és semmi újat nem hoztak. Mámorosan boldog voltam hetekig. Utána ismét jöttek a kínzó kételyek, sötétségek, viharok. Még ma is csodálkozom, hogy életben maradtam, vagy hogy el nem vesztettem az eszemet! Utólag beláttam, hogy sok jót hozott: beláttatta teljes tehetetlenségemet, hiúságaimból tisztítgatott, tisztította szándékomat, és megértette, hogy minden-minden Isten ajándéka és magamtól semmire nem vagyok képes!

Az álmában kapott „füzetszerűséget”, mint valami leporellót egy láthatatlan kéz kezdte hajtogatni. Mindegyik oldalon égőáldozati oltárok képét látta. Az oltárokon felirat volt olvasható. Amikor egy-egy oldal feléje fordult, a kép megelevenedett, és az oltáron valódi tűz kezdett égni, égbetörő, lobogó lánggal. A lángból füst szállt fölfelé.

³¹ Legyen.

³² Üdvözlégy kereszt, egyetlen reményem!

Az oltárokon a következő feliratokat lehetett olvasni: engedelmesség, szegénység, tisztaság, ima, böjt, engesztelés, hit, remény, szeretet...

A lángoknak olyan szép színük volt, amelyet még soha nem látott és olyan csodálatos illatok áradtak belőlük, amelyet még soha nem érzett. Az volt az érzése, hogy a lángok színe és illata megfelelt annak az erénynek, amit az oltáron olvasott. Ilyen dolgokról eddig soha nem hallott és nem olvasott. Lassan tudatosult előtte, hogy ezek a kármel erényei és ezekben kell áldozatot hoznia. Elégni az áldozati oltáron és jó illata lenni az üdvözülőknek és Istennek (vö. 2 Kor 2,14–16).

Amikor reggel felébredt, még sokáig érezte áradni a tűzből fölszálló illatokat szobájában, a ruhákból, a falról és mindenhol.

Ettől kezdve könnyedén, magától értetődően, minden erőlködés nélkül élt és nem „csinálta”, nem kigondolta az erényeket. „Amikor a kármelbe kerültem, és ezekről – az erényekről – hallottam, eszembe jutottak az álmomban látott képek. És ezek már bennem éltek, véremmé váltak. Lelkem ezek szerint élt.”

A szombathelyi felvételim után, az a csodálatos álom, amelyből megértettem szellemét, áldozatait, a „meghalás” formáját.

Azután jöttek az évtizedes küzdelmek a kegyelmi megerősödés és Ernő atyánk egymás után megjelenő könyvei, amelyek igazolták azt az álmot... 1974. jan. 27.

Csodálatos vigaszt jelentett számára, hogy lelkében a Szentlélek kezdte tanítani. Ez folytatódott a napi imák, elmélkedései közben, egész életében. Annak ellenére így volt, hogy még két évig nagyon sok szenvedésen ment keresztül.

Égett bennem abban az időben a szenvedés utáni vágy (1921-től). „Nem nyugszom, míg fel nem érek Hozzád a Golgotára. A Te szenvedő szerelmedben egyesíts Onmagaddal! Jöjj kereszteddel, töviskoronáddal és a velejáró gúnnyal, félreismeréssel, szégyennel és gyalázzattal... Tedd vállaimra keresztedet és segíts, hogy az örökkévalóság küszöbéig nagylelkű szeretettel vihessem...!”

VI. FEJEZET A HITOKTATÓNÓ

A HITOKTATÓNÓ-KÉPZŐBEN 1921–1924

(WARD-KOLLÉGIUM)

Puskásy atya azt tanácsolta, hogy addig, míg nem sikerül elmennem a kármelbe, járjak hivatalba, és titokban iratkozzam be a Ward-kollégiumba. Így kerültem a Köztisztviselők Szövetkezetének könyvelési osztályára, ahol már kilenc osztálytársam dolgozott. Október végén, elkésve, a Wardba is beiratkoztam, nem kis félelemmel, hogy ha otthon megtudják, baj lesz, de az engedelmesség erőt adott. A hivatalban 8–2-ig dolgoztam, és a Wardban 4–7-ig, 8-ig voltak az előadások. Otthon úgy tudták, hogy a hivatalba kell visszamennem „hibát keresni és egyeztetni”. A könyvelést és pénztárnaplót naponta kellett egyeztetni, de azzal fél, egy óra alatt kész lettem. Sokszor szidták otthon a hivatalt, és ijesztgettek, hogy ha ilyen sokáig kell dolgozni, akkor nem engednek ott maradni. Csak próbaidős voltam!

Az érettségi után szülei munkahelyet kerestek számára. Lelki atyja tanácsára szó nélkül elfogadta a hivatalt.

A titkolódzás csak pár hétig tarthatott, mert Laura mindjobban nehezedő tehernek

érezte. Puskásy atya felajánlotta segítségét. A családban jól ismerték, mert sokszor hallgatták prédikációit. Bejelentkezett családlátogatásra és a szülőkkel félrevonult beszélgetni. Elmondta a valóságot. Csodák csodájára, jó szívvel elfogadtak mindent. Behívták Laurát és áldásukat adták vállalkozására. Laura boldogan ölelte és csókolta édesanyját és édesapját. Végre fellélegezhetett. Megkönnyebbültnek, felszabadultnak érezte magát a szülői beleegyezés után.

Sejtelve nem lehetett arról, hogy több mint fél év után még nagyobb kereszt nehezedik a vállára.

1924-ben szereztem meg a Ward-oklevelet, 157. old. Az ott töltött 3 évről még semmit sem írtam. Pedig milyen nagy kegyelem volt az életemben! A teológiai tanulmányok hitben megalapozottá tettek és az a sok tudós tanár is mély hatást tett a lelkemre. No és a társak! Az igazgatónő máter Tauffer angolkisasszony volt, aki mind a három éven át kitüntető szeretével vett körül, a búcsúztatóval is engem bízott meg.

Egyetlen tanár különbözött lényegesen a többitől. Első látásra megítélte a tanulókat. Akit teljes nevén szólított, mint Kovács Mária, az a legrosszabbra számíthatott, akinek a nevéhez hozzátette a kisasszony megjelölést – Kovács Mária kisasszony – az még mindig elég rossz minősítést jelentett, akit keresztnévén szólított – Mária –, az kitüntetésnek számított, akit pedig becézve nevezett meg – Máriácska – az a legnagyobb kényeztetésnek „örvendhetett”. A besorolásból se föl, se le nem lehetett jutni a három év tanulmányi idő alatt.

Ennek a tanárnak köszönhetően csak egyetlen óra különbözött lényegesen a többitől. A gyakorló óra. Több tanár jelenlétében és az egész osztály előtt kellett a kijelölt lányoknak hittanórát tartani, mintha tanárként tenné.

A gyakorló óra végén, az arra kijelölt tanulónak bírálatot kellett mondania az elhangzottakról, majd a tanárok szóltak hozzá. Az említett tanár rendkívül szigorúan kritizálta a növendékeket. Ha a bírálásra kijelölt diák dicsérni merte társát, azonnal leintette: – „Ebből elég, üljön le!” – és átvette a szót. Akik rossz minősítésben részesültek nála az első rápillantásra, hát azok tarthattak akármilyen jól sikerült órát, alaposan lehordta őket. Így kezdte:

– Kérem. Most tűzzük ki a gyászlobogót. Én csak azt az egyet szeretném kérni és a lelkére kötni a kisasszonynak, hogy még véletlenül se jusson eszébe valamikor is katedrára lépni és tanítani.”

Mindent rossznak talált. A szenvedő alany néhány perc múlva sírva borult padjára, és mit sem hallott a további sötét méltatásokból, a rá váró borús jövőről.

Akik kedveltjei közé tartoztak, azok se jártak jobban. Ellenkező előjellel jutottak el a kétségbeesett sirásig. Az ő gyakorló óráikat elkezdte túldicsérni. Olyan pátoszos, fennkölt magasságokban beszélt, amelyről minden tanuló tudta, hogy túlzás. Ezért rosszabbul esett, mint a szidás. Laurát az egekig magasztalta, mire ő is sírva borult padjára.

Amikor Laura bíralt, és az igazságnak megfelelően kezdett beszélni, néhány mondat után leintette és elkezdte szokásos mondókáját.

A leszidott tanulókból általában kitűnő hitoktatónók lettek.

A kateketika³³ tanár rendszerint szóhoz sem jutott, mert közben kicsöngettek.

Páter Biró Ferenc (1869–1938), a hitoktatóképző megalapítója több alkalommal részt vett ezeken az órákon.

³³ Hittan.

Az iskola ügyvezetője, máter Taufer soha nem felejtette el rendkívüli tanítványát, Laurát. Figyelemmel kísérhette az iskolában elért ragyogó eredményét,³⁴ és a tanítványából áradó csodálatos lelkületet.

Máter Taufer 1925-ben Nyíregyházára került igazgatónak. Amikor 1948-ban az iskolákat törvénytelenül elvették az egyháztól, nemsokára Pestre került. A kármelita rend internálása és szétszórása után ő volt az első, aki szerzetesként felkereste volt tanítványát, Laurát. Huszonhat év telt el a Ward-kollégium befejezése után. Nem lehetett véletlen a megkülönböztetett érdeklődés. Felejthetetlen tanítványát, élete végéig figyelemmel kísérte és részesülni kívánhatott lelkületéből.

A Ward-kollégium befejezésekor a búcsúzó beszéd megírását és elmondását, Laurára bízta az igazgatónő. Beszédéből kisugárzott kármelita lelkülete, a jó Istennek tökéletesen átadott életáldozat. Az ötvenéves találkozó alkalmával – melyet Laura lakásában tartottak – ugyanazt a beszédet olvasta fel. Néhány nappal a találkozó előtt került kezébe. A Gondviselést látta abban, hogy ugyanazt mondhatja el újból pályafutásuk és életük végén, mit működésük elkezdésekor mondott társainak és tanárainak, életprogramot adva és vállalva mindnyájuk nevében.

A Wardban kapott hittudományi-teológia ismereteit nagyszerűen egyeztetette mélyen vallás-misztikus lelkületével.

A teológia nélkülözhetetlen a misztikus számára, mert személyes tapasztalatait csak ennek segítségével fejezheti ki szabatos nyelven. A lényeg, soha fel nem hagyni Jézus személyének szerető keresésében! Sokat imádkozni, különösen most, a teológusokért, hogy minden új megvilágosodás a szeretetben gyümölcsozva bennük és az evangéliumból magatartást eredményezné. Hisz minden teológiai kutatásnak a hit világánál kell történnie. Egységbe hozni a teológia tárgyát és világosságát! Mivel az igazság értelmi bírása a szellemnek, valami örömteli nyugalmat ad, fennáll a veszély, hogy megállnak ennél az értelmi bírásnál és nem jutnak el a szeretetben való hűségig. Tehát a teológiának nemcsak meg kell maradnia a hit világosságában, hanem gyümölcsoznie is kell szeretetben! (Jn 2,3–4)

A hitbéli ismeret nem tudomány, de felülmúl minden tudományt... Az igazságoknak olyan együttesét nyújtja azonban, melyeknek felfoghatóságába behatolhat és előbbre juthat az értelem. A teológia: fogalomról fogalomra haladó erőfeszítései sohasem múlják felül a hit eredeti intenciójának³⁵ gazdagságát és erejét, sőt, be sem érhetik azt. Csupán arra irányulnak, hogy határozottabbá és érthetőbbé tegyék ezt az intenciót, hogy értelmi rendszer segítségével kidolgozott fogalmak révén, közvetlenebbül kifejezhetővé és közölhetőbbé tegyék. A megismerést ezek teszik tudománnyá. Az isteni eredetű tudás szeretetből fakad és egyre nagyobb szeretetre tör. De az értelem számára önmagában kusza marad.

A hitbéli intuíció ereje és mélysége minden lélekben a benne élő szeretettel arányos. Intenzitását az emberi értelem semmiféle erőfeszítése sem képes fokozni. A hit a szeretettel növekszik, mint ahogy az Istenre szomjazó élő hit egyenes folytatása, a Szentlélek kegyelméből, a léleknek juttatott édes ismeret. A teológiának erősíteni kell bennünk a vágyat, hogy szeretetben még jobban magunkénak tudhassuk a titkokat. A teológus sohasem juthat saját törekvésével az intuíció szemlélődés fokára.

³⁴ Az 1924. június 15-i keltezésű oklevélben minden osztályzat ötös.

³⁵ Belső felismerés. A korábban szerzett ismereteken alapszik.

19 ÉVESEN FÓÁLLÁSÚ HITOKTATÓNÓ

Éppen amikor véglegesíteni akartak, akkor mondtam fel, mert 1922. márc. 22-én be-hívó levelet kaptam a Hitoktatási Felügyelőségtől, és beosztottak két iskolába „hitoktatónak”. Hiába mondtam, hogy én nem tudok semmit, csak I. éves vagyok és nem is képzőt végeztem. Püspöki rendelet jött, hogy ahol nincs hitoktatás, azokba az iskolákba osszák be a Ward-kollégium hallgatóit... Rengeteg nehézség szakadt rám, ott-hon elintézni a dolgot.

Jött az órákra készülés, a kollokviumokra tanulni, de a jó Isten csodálatosan segített mindenben.

Laura és elsős társai úgy gondolták, hogy a püspöki rendelkezés nem vonatkozhat rájuk, csak a felsőbb évfolyamoknak szól. Tévedtek.

Nehéz kérdések kezdtek gyötörni. Hogyan fogadják szülei az intézkedést? Mit szólnak az állásváltozáshoz? Nyár végén már a kármelben szeretne lenni! Miért ámít-son másokat, ha úgyis elmegy Budapestről.

Laura bement a hitoktatási felügyelőhöz, Novák Lajoshoz, és előadta aggodalmait, miszerint kevésnek tartotta hitbeli tudását.

A tört magyarsággal beszélő pap, jóformán végig sem hallgatta.

– Értse meg, kisasszonyka. Magáckának tanítania kell. Ninc pardon. Különben mehet a Ward-kollégiumból, de azonnal.

– De hát még a dogmatudásom sem megfelelő. Ha téves nézeteket fogok tanítani, abból nagy baj lesz!

A felügyelő atya hajthatatlan maradt.

– Ilyen magáckával nem eshet meg! Magáckának tanítania kell! Elmehet!

Az eredmény az lett, hogy Laura két iskola helyett szeptemberre hármat kapott, Novák atyát pedig a hitoktatásban elért eredményeiért pápai prelátussá nevezték ki.

Laura nem hivatkozhatott a kármelbe lépésére, mivel még nem felvételizett és titokban akarta tartani Puskásy atya tanácsára.

A szülői engedély kieszközléséhez újból Puskásy atya ajánlkozott. Az édesanya beleegyezését adta, ami ismét nagy megkönnyebbülést jelentett Laurának.

Kőbányára egy háziipari iskolába – hasonló korúak voltak, mint én, és a Szív utcában, egy általános iskolába osztottak be, ahol elsődolgozásra készülő 60 gyermek is volt. Itt tapasztaltam először és azóta már nagyon sokszor, hogy tehetetlen vagyok, de mérhetetlenül bízom Óbenne és Neki tulajdonítok mindent. Akkor minden vállalkozásomat sikerrel koronázza a Mindenható!

Amikor Novák atyától hazafelé tartott, bement imádkozni a jezsuiták Jézus Szíve-templomába. A padba térdepelve sírt és arra gondolt, hogy ő ezt a feladatot nem tudja ellátni. Ekkor lelkében hallotta Szent Pál szavait.

„Az erő a gyöngeségben nyilvánul meg a maga teljességében.” (2. Kor 12,9)

A munkaviszonyát igazoló hivatalos papír alapján, ami megmaradt, pontosan meghatározható az első három év munkahelye és a leadott óraszám. 1922/23-ban 3 iskolában heti 26 órát, 1923/24-ben 2 iskolában heti 24 órát, 1924/25-ben 2 iskolában heti 26 órát tanított, 158. old.

Az első évek szép élményeket hoztak és rengeteg küzdelmet. A Háziipari iskolában, akkor jórészt tizennégy év fölötti árva lányok kaptak képzést. Varrást, szövést, hímzést tanultak és szakmunkásvizsgát tehettek. Egy részük a konviktusban lakott.

Azért alapították, hogy szakmát adjanak a lányoknak, és ne kerüljenek utcára. Nyár elején jelentkezett Laura az iskolában. A konviktusi igazgatónő, B.-né fogadta. Laura bemutatkozott és elmondta jövetele célját.

– Engem neveztek ki hitoktatónőnek.

B.-né ingerülten válaszolt:

– Én nem kértem hitoktatót! Itt nem lesz semmiféle hittan, vegye tudomásul!

– A törvény előírja, ahol iskolai oktatás van, ott kötelező a hitoktatás is. Tessék, itt a megbízó levelem. Szíveskedjék ennek megfelelően biztosítani a törvényes feltételeket.

Laura nem készült ilyen fogadtatásra és a válaszádra sem. A Szentlélek sugallta okos választ.

A konviktusi igazgatónő meggyőződéses ateista volt, de jó szívű. Ateizmusára mi sem jellemzőbb, minthogy az iskola Értesítőjében hittan és hitoktató nem szerepelt. Az iskolai ünnepéről ezt írta 1915–16-ban: **„Legkedvesebb ünnepeink egyike volt az iskolai karácsonyfa ünnepe.”**

Laura nagyon megszerette tanítványait, akik az élet mostohaságai miatt kerültek a „Leánytanonc-Otthonba”. Mindent megtett értük. Jól érezte magát köztük. A megpróbáltatások azonban nem maradhattak el.

SZENVEDÉSEK ÉS EREDMÉNYEK AZ ISKOLÁBAN

Eléggé nagy megpróbáltatást hozott nekem 1923 tavaszán az elsőáldozók lelkiismeret-vizsgálata. Olyanokat kérdeztek, mondtak el nekem, amikről soha életemben nem hallottam és nem is tudtam felelni nekik. Szegény Puskásy atya kínlódott velem ismét. Ő világosított fel az élet titkaival kapcsolatban, és hosszú ideig kínlódtam ezért is.

Ezzel kapcsolatban jött a gondolat, hogy ha nem voltam eddig tisztában a szüzesség fogalmával, akkor most tegyem le formálisan is ezt a fogadalmat – mondta Puskásy atya –, mert teológiailag csak így érvényes, ez így 1922. dec. 8-a volt a boldog nap, de kérésemre Puskásy atya azt is megengedte, hogy a szegénységi és engedelmességi fogadalmat is letegyem.

A Háziipari iskola 14–17 éves serdülő leánytanulói tették fel a zavarba ejtő kérdéseket.

Laura nem volt tisztában az élet továbbadásának részleteivel, és a velejáró erkölcsi problémákkal. Ne botránkozzunk meg ezen, abban az időben ez általánosnak számított. Későbbiek során ezt nem tartotta jónak, de azt sem, amikor felvilágosítás címen a ló túlsó oldalára kerülnek. Annyi bizonyos, hogy Laurának csak a lelki tanácsadás-hoz lesz szüksége ezekre az ismeretekre.

Általában szerettek a társaim, de nem minden beszélgetésükbe vontak bele. Nemegyszer, amikor egy-egy csoporthoz közeledtem tízpercekben, elhallgattak, mert: **„– Jön a Cifi, hallgass!”**

Így felnőttem és az élet titkairól soha, senkitől nem hallottam semmit.

Róza testvérével mindent megbeszélt, de a hiterkölcsi hátteret a lelki vezetőjétől kapta.

Belül sokszor volt gyötrelmem, kínom. Emlékszem, hogy megtörtént a kóbányai iskola elméleti termében, hogy amikor kiment az egyik csoport, ráborultam a székre, és úgy zokogtam, hogy hirdetem az Evangéliumot, másokat lelkesítek, megtérésre

bírok, és magam sötétségben, szárazságban, hitellenes kísértésekkel kínlódva gyötörődöm! Így akarta a Szentlélek megmutatni, hogy az eredmények nem tőlem valók! Ez mély, tapasztalati élménnyé vált ott bennem! Abból az iskolából 18-an lettek szerzetesnők, és a többiek is csaknem mindnyájan komoly lelki életre tértek.

1922 novemberében ismét körülvettek a kínzó gyötrelmek – és ez már testileg is nagyon megviselt. 8 kg-ot fogytam, és szüleim aggódtak, de úgy látszik, azért nem szóltak a hitoktatás ellen, mert az volt a reményük, hogy ezt megszeretve, lemondok a zárdáról. Puskásy atyám kijelentette, ha 1 hónapon belül nem jön a gyomrom rendbe (teljes étvágytalanság), akkor kivizsgálásra kell mennem, amitől nagyon irtóztam. De a jó Isten átszegtett mindenem.

Az egyik tanítványa, Schök E., nagy igyekezettel próbálta zavarba hozni a fiatal hitoktatónőt, akivel majdnem egykorú volt. Az óra előtti szünetben társaival megbeszélték a provokáló kérdést. Laura a következő órára tolta a válaszadást, amit aztán be is tartott.

Mivel Laura mindig az egyenes és őszinte életre törekedett, másokról sem tételezte fel a rosszindulatot. Tiszta lelkületéből fakadó következmény nem maradhatott el. Pár hónapon belül a diáklány megérezte a hitoktatónő krisztusi lelkületét, bocsánatot kért tőle, és a legodaadóbb tanítványává vált. 1950-ben, amikor utcára került, Laura befogadta a lakásába, és ott is öregedett meg.

A lányok buzgóságára jellemző, mivel az igazgatónő nem engedte meg, hogy májusi oltárt készítsenek, mindegyik a saját szekrényében oldotta ezt meg. Esténként kinyitották a szekrényeket a folyosón, és folyt a májusi ájtatosság, míg az igazgatónő még nem tudta a vázák felborulásából.

Május hónapban a Szűzanya iránti szeretetről beszélt Laura. A lányok annyira felbuzdultak, hogy mindenki szerzett magának Szűz Mária-képet, vagy -szobrot.

A májusi oltárok elkészítése a lányok lelkeségének elmélyülését, buzgóságukat mutatja. Tűzön-vízen mennek a hitoktatónő után, akinek Szűz Mária iránti szeretete alakította bennük is az Istenanya iránti vonzódást.

Mivel ismerték a konviktusi igazgatónő vallásellenességét és mesterkedéseit a hit ellen, ezért szekrényeikben, asztalfiókjaikban rendezték be a titkos Szűz Mária-sarkot.

Az igazgatónő éberségét azonban nem játszhatták ki a szekrénybe rejtett oltárok. A felborult vázákából kifolyó víz mindent elárult. Magához hívatta Laurát és mint a véres kardot, úgy mutogatta a vízfoltokat.

– Nézze meg! Ilyen károkat okoztak a maga hittanosai!

Az igazgatónő betiltotta a titokban elkészített májusi oltárokat. A Szűz Mária-képeket leszedette, a szobrocskákat eltetette.

Intézkedésével ellenkező hatást váltott ki. A lányok még jobban megszerették a hitoktatónőt, hitükben megszilárdultak. Már nem tudott kárt okozni lelkükben.

A sok szenvedés nem történt fölöslegesen. Laura hatása óriási volt. Két év alatt a Háziipari iskolából tizennyolcan mentek el szerzetesnővérek. Még az iskolai év közben is többen kiléptek és szerzetesnek jelentkeztek.

– Amikor már többen zárdába vonultak, egyszer megint hívatott.

– Cicsukám – kezdte, és ha már így kezdte, ez csak rosszat jelentett.

– „Édesem, maga pályát tévesztett, mi nem apácákat akarunk nevelni...” Maga a szerzetbe küldi tanítványainkat!?

– Soha, senkinek nem mondtam, hogy menjen el szerzetesnek – válaszolta. Ez igaz volt, de személyes hatása, megjelenése és szavai felülmúlhatatlanok voltak. Laura folytatta:

– Tessék elolvasni az óravázlataimat. A tanmenet szerint haladok.

Ha B.-né elolvassa, sokat meríthetett volna belőle. De ő rögrön rávágta:

– Az engem nem érdekel! Ez nem apácaképző iskola! Jegyezze meg!

Az iskolaigazgató összehívta a tanári kart, és ezt a következtetést vont le az üggyel kapcsolatban:

– Ha így tanítanak tantárgyaikat a kollégák, akkor a lányok matematikusnak, biológusnak, fizikusnak mennének és nem szerzetesnek.

Az igazgatónő pár év múlva meghalt.

Úgy tudom, papot hívatott halála előtt. A jó Isten nyugosztalja szegényt.

Szentségekkel megerősítve távozott a földi életből az örökkévalóságba. Minden nap imádkozott az igazgatónő megtéréseért. Rendkívül erős vágya volt már akkor, hogy a Szeretet Istenével, a szentségekben egyesüljön minden lélek a földön, de legalább a haláluk előtt. Vágya B.-né esetében meghallgatásra talált.

A Háziipari iskolát anyagi okok miatt 1924 szeptemberére megszüntették. Laura sokszor gondolt az ott töltött időre, a küzdelmes, de a jó Isten kegyelmében bővelkedő első hitoktatói éveire.

A lányok prefektája kezemre játszott. Később a Jó Pásztor szerzetesrendbe lépett. Néha vasárnap délutánonként is kimentem, amikor az igazgatónő nem tartózkodott ott, és akkor az anyagon kívül folyt a beszélgetés a lelki életről, az Úr Jézus nagylelkű követéséről.

A vasárnapi beszélgetésekért rajongtak a fiatalok, de még inkább a hitoktatónő lelkiületéért. A beszélgetéseket Reichi Jolán prefekta tette lehetővé, mert megmondta Laurának, hogy mikor utazik el az igazgatónő, mikor van házon kívüli programja.

VEZEKLÉS

1921. óta szenvedélyesen megszerettem a vezeklést is. Puskásy atyát kínoztam az engedélyekért. A ciliciumot³⁶ is vele szereztettem meg. A sok böjtölés beadott a gyomromnak. Amikor lehetett, a földön feküdtem. Abban az időben ezekben láttam a tökéletességet. A hiúságomnak is tetszett, hogy én ezt mind bírom, és milyen jól előkészülök így a zárдай életre, mert minden gondolatom, vágyam, most már a Kármel volt.

A gyomorbántalmak az 1922/23-as tanévtől gyötörték. Tanul és közben tanít, heti 26 órában, három iskolában. Ez soknak bizonyult. Közben újabb lelki küzdelmen ment keresztül, közel két évig. A gyomorfájdalmak egyik napról a másikra, csodálatos módon megszűntek. De erre még visszatérünk.

A kereszt útja, az önmegtagadás ekkor bontakozik életében. Nem öncélú, rideg, szeretet nélküli, önakarat megvalósítása ez. Az Isten Fiával kíván együtt szenvedni a bűnösök megtéréseért, mások kegyelmi gazdagodásáért. A kereszt útján járni, minden földi élvezetről lemondani, csakhogy az égieket megnyerhesse embertársai ja-

³⁶ Vezeklő eszköz.

vára. Itt nincs önző teljesítményszemlélet. Akkor sem, ha szerénységből és alázatból kisebbíteni kívánja saját érdemeit ezzel a megjegyzésével: „A hiúságomnak is tetszett, hogy én ezt mind bírom...”

Nem szeretete, ha valami könnyen ment, még a vezeklésben sem, mert nem akart semmit sem a saját tetszésére tenni.

Késznek mutatkozott bármiről lemondani, még a vezeklésről is Istenért. Annyira szeretete az Isten Fiát, hogy csak Érte és Vele tett mindent, ahogyan Ő az Atyáért és az emberekért vállalta földi életét és a szenvedést.

Wardista korom óta volt egy kedenc kis imám, amelyet még most is naponta elmondok:

*„Végy el tőlem mindent, mibe lelkem tapad,
Égess bünsalaktól, ami megmaradt.
Fojts el minden vágyat, mi nem ima bennem,
Vedd el rózsáimat és tövist adj nekem!
Vezess az ösvényre, amelyen Te jártál,
Ahol oly sokáig, rám hiába vártál...”³⁷*

Jézus ösvényén járni, a kereszt útján, a lelkekért. Aszkézisének³⁷ ez a célja.

Lelki vezetője engedélye nélkül már semmilyen lemondást, vezeklést nem csinált. Megtanulta, hogy ez feltétele a helyes útnak és enélkül nemcsak gyümölcsök nincsenek, de a kárhozát útjára léphet az önmagát vezető lélek.

A vezeklést megtartotta halála napjáig. Kilencven évesen még böjtölt adventben, nagyböjtben és a pénteki napokon. Ha bármit kapott, rögtön a szobatársának adta, vagy a többi ismerősének.

Egy érte aggódó kérte, hogy most már mondjon le a böjtről, egészségi állapotára és korára tekintettel. Így válaszolt:

– Egy igazi kármelita soha nem mondhat le a böjtről, a felajánlásról. Még halála órájában sem.

Ezen idő tájban ismerte meg a sarkalatos erényeket. A későbbiek során sem csökkent a vezeklési kedve, de lassan fontosabbnak tartotta a négy sarkalatos erényt. Ezekben is a szeretetet látta a legfőbb mozgatóerőnek, mint mindenben. Végül is a szeretet árad majd túl Laura lelkiségéből.

Nagy szerepet játszik minden erény a szeretetgyakorlatban, de különösen az okosság, igazságosság, erősség és mértékletesség. Ez a négy, minden szeretetaktus szoros kelleke, de minden helyesen gyakorolt erény kísérője is.

1. Az OKOSSÁG az értelmet csiszolja, teszi éberré, hogy a lehetőségeket a szeretet javára használja. Nagy körültekintésre segít! Aztán a szeretet módjára hat, hogy a galambok szelídségével és a kígyók okosságával...

2. Az IGAZSÁGOSSÁG az akarat birodalmába tartozik. A szeretet alapját biztosítja, mert megköveteli, hogy mindenkinek megadjuk a magáét. A szeretet ezzel indul, erre kell építeni. Sok új szempontot hoz felszínre a szeretet kitervezésében, véghezvitelében!

³⁷ Önmegtagadás.

3. MÉRTÉKLETESÉG. Nemcsak az ételre-italra, érzéki élvezetekre vonatkozik. Segít, hogy mindenben a középutat keressük, válasszuk. Az okosság erejével lássuk meg a helyes mértéket! Csak a nagylelkűségben ne ismerjen mértéket a szeretet, de kivitelezésében mértékletes, megfontolt, mégis találekony, lángoló, hősie!

4. LELKI ERŐSSÉG. Szükséges egész lelki és szeretetéletünknek. A jóakarát nem elég! A lelki erősség megedzi, ellenállóvá, kitartóvá, erőssé, legyőzhetetlenné teszi a lelket. Határozottá tesz. (Gyors elszántság!)

A bátor kitartás kiérleli az erényeket, a szeretet teljességéig! (1986. ápr. 24.)

VII. FEJEZET MINDENT ODAADOTT

A FOGADALMAK

Tizenkilenc éves korától sok fogadalmat és felajánlást tett. Szüntelenül hajtotta a vágy, hogy minél többet adhasson életéből, lelkéből, Isten dicsőségére, az embertársak üdvösségéért. Itt nyoma sincs az öntetszelgésnek. Tiszta vágyából és a Szentlélek akaratára tette! Minden alkalommal kérte lelkivezetője engedélyét, amit rövidebb, vagy hosszabb gondolkozási idő után megkapott. Lelkipásztor engedélye nélkül, a lélek vesztét okozzák a böjtök, lemondások, aszketikus gyakorlatok.

Rendkívüli érdekessége az egésznek, hogy fogadalmi nem tartalmaznak negatívumokat, vagyis lemondásokat húsról, édességről és egyébről. Csak pozitívumok vannak, önmaga teljesebb odaadására Isten terveinek megvalósulására, szeretetének kibontakozására a világban, embertársai javára.

Nekem az a leghetlenebb, hogy annyira eggyé legyek Vele, hogy semmi sem maradjon meg régi életemből! Bízni, hogy az Ő segítségével ez is meglehet.

Annyira átadni magamat, mint ahogy Ő adta oda magát, minden számítás nélkül. 1977. ápr. 30.

(FOGADALMAI „KETTŐ” KIVÉTELÉVEL RÖVIDEN)

(RÉSZLETESEN A 152–153. OLDALON)

- 1922. dec. 8. Az evangéliumi tanácsokra időlegesen. Szeplőtelen fogantatás ünnepe.
- 1923. máj. 20. Az evangéliumi tanácsokra örökre. Pünkösdkor.
- 1924. márc. 25. Napi egy rózsafüzér imádkozására. Gyümölcsoltó Boldogasszony ünn.

NEM TUDTALAK LEGYŐZNI

1924. dec. 8.

Súlyos lelki szenvedéseim 1924. dec. 8-án szűntek meg, amikor Puskásy atyám engedélyével felajánlтам magam a sötétségre, kínra, szárazságra, lelki gyötremre, fogadalommal egész életemre, ha az a jó Isten nagyobb dicsősége. Tudniillik, bár-hogy kínlódnék is, nem vonom vissza fogadalmamat és tökéletesen átadom magam a jó Isten akaratára, tetszésére. A „zsold” nélküli szolgálat lelkesített, és a tökéletes átadás!

Már a novéna³⁸ alatt úgy tűnt, hogy kivirradt, de arra gondoltam, hogy ez most nem más, mint a fogadalomra való készület boldogsága!? A tény azonban az, hogy attól kezdve soha többé nem volt hitellenes kísértésem, és azóta csaknem szüntelen boldog vagyok. Oly igaz, amit Szentatyánk mond: „Nagy világosság készül a sötétség elszenvedésében!!”

No de nem vágok a dolgok elébe. Az 1925-ös esztendő nagy kegyelmeiről akarok most beszámolni. Mert az Úr nem hagyja magát teremtményei által nagylelkűségben legyőzni! 1924. dec. 8-i odaadásomra, valóságos kegyelmi zuhataggal válaszolt! De mivel erről már feljegyzéseimben tetszett olvasni, azért részletesen nem térek ki ezekre. Lovich Ilonka: „Küzdés az Úrral”³⁹ költeménye fejezi ki legjobban akkori lelki állapotomat:

*Engedned kell, hogy legyőzzelek egyszer!
Tekintsd szegény árva életem...
A lelkemért, a lelkemért esengek:
Jó Uram, ne adj több jót nekem!*

*Jó Uram, sok nekem az áldás,
Mit szereztem kis könnyeimen.
Jó Uram, félek, ha visszakinálsz,
vissza is várom mindig a szívem.*

*Miért, hogy minden fűszálért cserébe
virágosít dob szívemre kezéd,
miért, hogy dalba, szépségbe borultan
visszakinálsz az életemet?!*

*Esengek: üssön, tépjen, kopár vesszővé
fonnyasszon kezéd,
hogy tépve, árván bírjalak szeretni...
Könyörgök: engedd, hogy legyőzzelek!*

*A szívem, ez a hitvány, kicsi pille,
mennyit csapongott míg öledbe tért?!
Hogy adhatod most Szívedet cserébe,
az én kis zsenge áldozatomért?!...*

(Nébány szóban eltér az eredetitől.)

Puskásy atya nem akarta engedélyezni ezt a fogadalmat, majd csak napról napra történő megújítását akarta. Laura azonban már mindent oda akart adni Istennek. Addig könyörgött, míg végül megkapta az engedélyt.

A Gát utcai templomban, térden állva, könnyek között mondta el a fogadalmát. A könnyek örömkönnyekké változtak, abban a kegyelmi kiáradásban, amit azokban a pillanatokban kapott. Ezt a lelki boldogságot soha senki és semmi nem tudta elvenni lelkéből.

Visszatekintve, csak áldani tudom a jó Istent mindenért.

A 12–13 éves koromban megízlelt lelki örömöktől elválasztott az Úr. A sötétségben, lelki kínokban megtisztított, kiüresített mindenből, ami nem Ő. Áldott legyen! (1983. aug. 9.)

Aki odaadja Istennek az életét és szabadságát, az igazi életet, boldogságot és szabadságot kap vissza.

„A Szentlélek munkájának története bennem így jellemezhető: 1925-ig kiüresített, tisztított, utána betöltött Jézussal – és az Atya keblére vitt.” (Életrajz 1903–50)

Ettől számítható Laura kiteljesedett kegyelmi élete.

³⁸ Kilenced.

³⁹ Lovich Ilonka Temesvárról, Erdélyből menekült Budapestre 1920-ban. Képesített tanárnőként jött. Budapesten elvégezte a Ward Mária Kollégium hitoktatói képzőt. A hitoktatók összejövetelén és lelki-gyakorlatokon ismerkedett meg Laurával.

A napkeleti bölcsek vállalkoznak a keresésére és a csillag helyébe a Gyermekek lépett! Mekkora a boldogságuk, kezükben a megtalált gyermekkel! Érdemes volt vállalniuk a küzdelmes sivatagi utat. Nem csalódtak, jó volt, hogy hittek a csillagnak!

Életemben hányszor megismétlődött boldogságom!

Ó, érdemes, érdemes minden áldozatot vállalva újból és újból keresni, hogy egyre teljesebben megtalálhassam Öt, hogy mindig jobban az Övé lehessenek az Atya dicsőítésében és a lelkek üdvözítésében. Igen, minden újabb megtalálás egy teljesebb kibontakozást hozott Őbenne. (1968. jan. 6.)

A hívó embernek el kell köteleznie magát... Csakis az elkötelezettséggel bontakozik ki a szabadságunk. Az elkötelezettség az alapvető szabadság átfogó aktusa (Blondel).⁴⁰ Az egész személynek odatapadása egy értékteljességhez, Krisztushoz, ami az embernek az élet értelmét megadja. Ez az emberi szabadság legdöntőbb tette, válasz egy hívásra, kitárulás egy jelenlétnek, új Élet befogadása.

Ez történt velem, a Szentlélek csodálatos működése folytán dec. 8-án, ott a Gát utcai kis templomban és kivirradt és a megtalált fény és boldogság ma is átjár.

(Sajnálom, hogy akkori feljegyzéseimet megsemmisítettem.)

A hívás mindig az Örök Szeretettől jön. A Lélek teszi fogékonnyá az embert annak meghallására és az engedelmességre. Krisztus ajándékának befogadására is maga a kegyelem tesz „nyitottá” bennünket. De nekem is akarnom kell, amit Isten akar velem és általam. Nekem kell szabadon döntenem és elköteleznem magam. ...

Isten nem helyettem cselekszik, hanem cselekvővé tesz! Saját hivatásomnak és a jelenlegi hívásnak megfelelően. (1969. nov. 20.)

A TÖKÉLETESEBB SZERETET FELÉ

Megtudtam, hogy Szentanyánknak volt egy fogadalma, mely szerint két dolog közül mindig azt teszi, ami tökéletesebb. Úgy éreztem, hogy ennél jobban semmivel sem tudnám bebizonyítani szeretetemet. Ez volna az isteni bőkezűsége a méltó viszonzás! De nagyon féltem, mert akkor már sok tapasztalatom volt saját gyengeségemről! Sokat hibáztam a beszédemben: fölőselegesen beszéltem, túloztam, vitatkoztam, érdesen szóltam. Sokszor nem voltam nyílt, egyenes, őszinte. De Puskásy atyám azt mondta, hogy fél évig fogadalom nélkül gyakoroljam és aztán meglátjuk!!! 1925. ápr. 15-én – nagypénteken – tettem le először, mindig 1-1 napra a szentáldozás után. Amikor Rómában a Kármelbe kerültem – Szentanyánk ereklyéjét sírva csókolgattam –, augusztus 15-ig letettem a fogadalmat.

Nagypénteken először! Szívet – Szívért! Életet – Életért! Halála napján vállalni a halált, hogy Ő élhessen bennem. (Bp., 1953. ápr. 26.)

Ma is úgy él bennem, mintha egy órával ezelőtt történt volna.

Sajnos, az elmúlt 50 esztendő hűtlenségei fájdalommal, szomorúsággal töltenek be, de a bűnbánat és a megalázódás örömeivel is, mert az Ő irgalmából még a bűneim is újabb kegyelmek forrásává lettek. És Ő, a végtelen Jóság megértette velem, hogy Neki, az én egyre nagyobb önmegvetésem kedvesebb, mint a „tökéletességem” lenne. Ha ennek a fogadalomnak a tükrében nézem magamat, mindig megszégyenülök. Ez segített, hogy megtapasztaljam nyomorúságomat, utolsóságomat, amelyre kevély természetemnek nagy szüksége volt. Nekem ezt nem volt elég tudni,

⁴⁰ Filozófus.

nekem ezt lépten-nyomon meg is kellett tapasztalnom. Ezt a Szentlélek csak úgy tudta elérni, ha ennek a fogadalomnak tükrében „vagyok kénytelen” nézegetni magamat. ...

Szentanyánk a „tökéletesebb”-re vállalkozott ezzel a fogadalmával. Így nem merem „fogalmazni”, úgy véltem „csak” így: „mindig azt, ami a mennyei Atyának jobban tetszik”, persze, amennyire ezt adott pillanatban látni képes vagyok. (1975. márc. 14.)

1933. Szentháromság vasárnapján. Örök fogadalommal kötelezte magát, hogy mindenben a tökéletesebbet választja.⁴¹ (Életrajz 1903–50)

Tökéletességi fogadalma teljesítésében mindig a szeretet vezette.

Azért ajándékozott meg Isten bennünket értelemmel és akarattal, hogy felismerhessük hivatásunkat a szeretetben és azt szabadon válasszuk, éljük. Enélkül a szeretetben nem tudnánk kiteljesedni, sem Krisztusban gyökeret verni.

A szeretetet gyakorlati életünk alapjául kell választanunk. A lelki életünket át kell, hogy szöjje befelé és kifelé, magatartásban és társadalmi feladatok megoldásában, keresztülvitelében.

A szeretet Istenből fakad, oda tér vissza. Fejlődésében is Istenből kell élnie.

Értelmünk feladata, hogy szeretetünkkel mind jobban értsük meg Istent és tegyük igazzá szeretetünket! Az értelemből indul ki minden emberi érték! Ezt azzal erősítjük, ha Istent mindig jobban megismerjük, minél több oldalról szemléljük és ennek nyomán megszeretjük.

Lássuk be, hogy minden szeretet Istennel gazdagodik, Istennél teljesül ki! A tökéletes szeretet csak az Istennel egyesült lelkekben él, akik mindenben magát az Istent is szeretik.

Jézus egyéniségéhez, jelleméhez mérjük magunkat. A helyes önismeret elvezet az igazsághoz, az igazság az alázathoz! Ehhez tartozik a fegyelem összpontosítása is, különben nem tudunk előre haladni. (1986. ápr. 16.)

1926. máj. 23. Grignon-féle felajánlás. Pünkösdkor.⁴²

1927. jún. 21. Az Oltáriszentség áldozatává lenni.

1929. Egység Vele és papjaival.

1933. ápr. 16. A világ végéig együtt Vele és papjaival.

1934. aug. 30. A testvéri szeretet hősiegy gyakorlására. Keresztelési évfordulóján.

1950. júl. 16. Örökfogadalom az internálás alatt.

EGY KÖZÖSSÉG SZÉTHULLÁSA

Az 1923-as nyarat töltöttem Bözsivel együtt a Kárpátokban, mert a mi régi kedvenc Magdolna nővérünk Szepesszombatra került főnöknőnek és meghívott bennünket. Már útlevelemmel kellett mennünk és ott hallottuk, hogy mivel a magyar provinciától elszakadt, a brnoi⁴³ provinciához akarták csatolni, amibe a nővérek nem mentek bele és elszakadtak a rendtől. A szepesszombati ház most egy különálló „szlovák ház”. Egy kicsit meg is változtatták a ruhájukat. Magdolna nővérünk az alapítója, akinek

⁴¹ Feljegyzések 1975. ápr. 15., 1953. ápr. 26.

⁴² Részletesen a 153. oldalon.

⁴³ Ejtsd: brüno

apáca húga Jolanda nővér is ott élt. Ott tapasztaltam, hogy milyen súlyos bajokat hozhat a nemzetiségi kérdés.

Vettem a bátorságot, és megmondtam Magdolna nővérnek, hogy neki mindenem felemelkedve, Brnohoz kellett volna csatlakoznia. Könyörögtem, hogy tegye meg. Azok azonban csak úgy voltak hajlandók visszavenni őket, ha alávetik magukat egy noviciátusnak. Erre ők nem vállalkoztak. Később gazdasági bajok is jöttek és az illetékes püspök feloszlatta a házat!... Voltak, akik férjhez mentek.

A mi Magdolna nővérünk Nyitrán lett világi tanárnő. Igen nagy fájdalom volt ez nekem!!! ... Sokáig nagyon fájt a szívem, mert a kis Jolanda nővér könyörgött, hogy lépjek be hozzájuk, mert úgy érzi, „különben ő elvész”, de hogyan is tehettem volna ezt! (Fénykép a 164. oldalon)

A szerzeteseknek túl kellett volna tenni magukat a nemzetiségi kérdésen, a legnagyobb alázatossággal. Vállalni azt a keresztet, amely 4–5 millió magyarnak adatott.

A szerzetesi és a papi élet csődjét. Az imaélet elhagyásának, vagy az engedelmesség megkerülésének, megtagadásának tulajdonította. Fájt a szíve a kiüresedő hivatásokat látva. Állandóan visszatérő vágya volt, hogy a papok és a szerzetesek töltsenek egy-két órát az Oltáriszentség előtt, a napi kötelező imán túl. Csak ez teheti bensőségesé, Jézustól elszakíthatatlanul kapcsolódóvá a lelküket. – „Ott kap a lélek jó tanácsokat, vezetést” – mondta.

LELKI GYAKORLATOK ÉS A SODALITUM DOCTRINAE CHRISTIANAE

1923. jún. második felében pedig részt vettem az első 8 napos zárt lelkigyakorlaton a Sodalitium – hitoktatónők egyesülete – rendezésében, Páter Bernhard, S. J. vezetésével a Sion zárdában. Ez igen sok kegyelmet hozott! Később ennek az egyesületnek a titkárává is választottak és így, a munkám még több lett.

Ettől kezdve nem múlt el év lelkigyakorlat nélkül. A hivatalos lelkigyakorlaton kívül, minden évben végzett „magányos” lelkigyakorlatot is.⁴⁴

Páter Bernhard Zsigmond 1920. december 3-án alapította a hitoktatónők egyesületét – a Sodalitium Doctrinae Christianae-t.⁴⁵

A hitoktatónők egyesületében elnök csak jezsuita lehetett, titkárnőt a hitoktatónők közül választottak, akinek minden tekintetben a legnagyobb példaértékűnek kellett lenni. Hosszú ideig Laura töltötte be ezt a tisztséget.

A hitoktatónőknek folyóiratuk is volt Sodalitium Doctrinae Christianae címen.⁴⁶

1922-ben tartották tagjaik részére az első zárt lelkigyakorlatot a Notre Dame de Sion szerzetesnővérek intézetében.

Laura 1923-ban kapta az első meghívást lelkigyakorlatra.

⁴⁴ A lelkigyakorlatokat többnyire híres jezsuiták vezették, mint Bernhard Zsigmond (†1926. ápr. 4.), Csávossy Elemér (†1972. okt. 22.), Beró Xavér Ferenc (†1938. aug. 26.), Müller Lajos (†1945. márc. 29.). Szabó Ferenc S. J.: Kortárs Magyar Jezsuiták. I. rész.

⁴⁵ Keresztény Tanítás Egyesületét. Az egyesület elnöke 1926-ban bekövetkezett haláláig Bernhard Zsigmond, utána Csávossy Elemér 1927 végéig, Biró Xavér Ferenc 1935-ig. Az utóbbi kettő a magyar jezsuita tartomány vezetője volt.

⁴⁶ Jelenleg csak egy példány található belőle Budapesten.

Mérhetetlenül sok kegyelmet kapott minden elkövetkező lelkigyakorlaton. Ha csak egyetlen gondolatot talált az előadásban, amely a lelkében működő isteni kegyelemmel megegyezett, attól kezdve a Szentlélek vezette tovább gondolataiban, az isteni szeretet csodálatos mélységeire. Nem sokat számított lelkének az előadó lelki többlete vagy hiányossága, káprázatos vagy gyenge előadása.

Nehogy azt higgyük, hogy édeskés, szirupos érzelmekről van szó, amikor a „Szentlélek vezette”. Többek megállapítása volt, hogy olyan gondolatokat tudott, amelyeket egyáltalán nem, vagy alig lehetett hallani. Olyan könnyedén haladt a legnehezebb dogmatikai fogalmak között, mint a szellő a védett park ősi fái és virágai között. Otthon volt közöttük, az Isten életében, dolgaiban. Belülről! Lelkében. Ez mérhetetlenül boldogította. Feljegyzései a legnagyobb szerűbb bizonyítékok, már amennyire leírható a kegyelem „munkája”.

A lelkében túlszorduló kegyelemből részesültek tanítványai és mindenki a környezetében. Ez vonzotta hozzá az embereket és ebből adott nekik az Isten. Lelkéből lakmározhattak. Az isteni kegyelem jegyese, Jegyesének kincseit adta, sugározta az emberekre.

Lelkigyakorlatos helyei időnként változtak. Ezek felsorolása a 153–154. oldalon. Három helyet érdemes megemlíteni.

1927-től Pécelen. Laura itt is sokszor beszélgethetett a hozzá közel álló két emberrel. Csávossy páterrel aki itt tartott lelkigyakorlatokat és Mester Margittal. Róluk később még szó lesz.

1933. jún. 11. éjjel a péceli kápolnában (bérmálásom évfordulóján), a Szentlélek arra ösztönzött, hogy adjam át magam Neki, Jézussal, Átala és Benne, a világ megszentelésére, hogy velem azt tehessen, amit akar. Láttam valamikor egy telket, egy táblával: „Közérdekből kisajátítva.” Valahogy ezt éltem meg akkor. (1975. márc. 20.)

„Közérdekből kisajátítva” felirat, azonnal a saját életéhez adta a hasonlatot. Az ő lelke, és egész élete legyen közérdekből kisajátítva Isten országa és a lelkek javára, saját magáról teljesen lemondva.

1953. augusztus 16-tól egy darabig Hőgyész volt a helyszín. Ágoston Anna meghívására töltötte ott, lelkigyakorlatos napjait, heteit. Ágoston Annuska a testvérével együtt – Ilonkával – tanítónők voltak. A bölcsődében laktak, ahol tetőtér-beépítéssel biztosítottak maguknak kellemes lakást.

Az ügy érdekessége, hogy az egyik alkalmazottnak nem volt szabad megtudnia Laura ottlétét. Ez csodálatos módon sikerült. A kemény egyházüldözési években volt. Összeesküvés címén feljelentették őket.

1962-től Pannonhalma lett lelkigyakorlatainak helye. A Szent Benedek szerzetesházban vendégeskedett, Hajósi Ida Placida nővér meghívására, akivel a tiszaujfalusi internálás alkalmával ismerkedett meg.

Ma délután 6-kor a körmenet a vár körül. Már tegnap felállították a 4 oltárt, egyforma, szétszedhető, kápolnaszerűségekben. Bámulom a rendet, a nyugalmat, a csendet és főképpen a szeretetet ezen a Szent Hegyen. Hálát adok én Mindenem, hogy ide hoztál!

Tegnap, amikor este már senki sem volt kint, körüljártam a körmenet útját imádkozva, mintegy kiterítve szerelmes szívemet az útra, amelyen ma Őt körülviszik, dicsőítve, hálálkodva és szeretve, könyörögve a nagy célokért! Mind a négy oltáron a csókomat hagyta fogadására. (Pannonhalma, 1962. VI. 21.)

Utolsó nap! Egyik napon a kertben megállított egy kis öreg a szociális otthonból:

– Testvérem, nem unatkozik mindig egyedül? Kívánom, hogy jól érezze itt magát a pihenés ideje alatt.

A Szentlélek jutott eszembe: „...a Vele való élet... derű és öröm.” (Bölcs 8,16) És mikor volna ebből elég?! Majd Odaát! De ezért az időért is mérhetetlen a hálám! Pannonhalma, 1965. aug. 17.

1947-től tragikus méreteket öltött a papok, szerzetesek, szerzetesnők és világiak üldözése. Több mint harminc papot kivégeztek, vagy agyonverték.⁴⁷

Súlyos börtönbüntetés és kínzás járt azért, ha valaki titokban lelkigyakorlatot tartott.

Csávossy páter 1956-os börtönből szabadulása után Laurával közösen tartottak lelkigyakorlatot (136. old.). Laura azonban Csávossy atya és más megbízható papok kérésére, egyedül is tartott.⁴⁸ Nem félt börtöntől, kínzástól vagy a vértanúhaláltól.

A háború után a lelki éhség óriási volt. Laurát felkérték lelkigyakorlat tartására a lakásán. Tóth Tiborné, (Steiner) Csopaki Magda mondott köszönetet Laurának a lelkigyakorlat végén 1945 szeptemberében. A leírt köszönő sorokat 1992-ben elküldte visszaemlékezésül Laurának.

„Szeretett jó Laura Nénink!

Most, amikor végére értünk lelkigyakorlatunknak, szívünk minden hálájával fordulunk, nekünk már eddig is oly sok lelki vigaszt és felemelkedést, célbairányítást adó Laura Nénink felé. Hogy milyen sokat jelentettek ezek az esték nekünk, szinte szavakkal elmondani nem is tudjuk. A napi munka után elhangzott beszédek úgy hatottak reánk, ebben a mai propagandától, kenyér és világnézeti harcoktól lármás és zűrzavaros világban, mint egy lelki oázis.

Megértettük, hogy a leggyönyörűbb életcél az Isten-szolgálat, hogy boldogok csak olyan fokban lehetünk, amennyire Isten akaratát keressük s ez a GAUDIUM PLÉNUM = az öröm teljessége. Megértettük, hogy életünknek egy nagy alázatos FIAT-nak (IGEN-nek) kell lennie, hogy a belső Mester, a „Magister internus” szavára kell figyelniünk. Megértettük, mily csodálatosan szép, Krisztus Titokzatos Testének tagja lenni, hogy mily gyönyörű egységet jelent ez a keresztyén világ számára! Krisztusnak milyen mérhetetlen szeretete ez: Magába zárja az egész világot, hogy a Mennyei Atya előtt mi is kedvét találjuk.

Adja az Édes Jézus, hogy nagy szeretettel és fáradhatatlanul végzett apostoli munkásságáért a GAUDIUM PLÉNUM = az „Öröm teljességét” nyerje el drága Lala Nénink. 1945. szeptember

Adja a jó Isten, mindazt amit akkor is nagy szeretettel és hálával mondtam a közösség nevében, ma a saját nevemben ismétlem és hálás szeretettel kívánok jó egészséget és még sok lelki örömet, mégha írni nem is tud Lala Néni, de hiszem, szívében a „Szeretethimnusz él”!

Búcsúzó, nagy szeretettel és kezét csókolja Magdi. 1992. febr. 18.

⁴⁷ Havasy Gyula: A Magyar Katolikusok szenvedései 1944–1989 (1990). Dr. Szántó Konrád: A meggyilkolt katolikus papok kálváriája (1991)

⁴⁸ 1955. szept. 23. (Feljegyzéseiből.)

A RÓMAI ZARÁNDOKÚT

Ma 50 éve indultunk Rómába 2 hetes zárandokútra, amely telve volt kegyelemmel. Nem régen kezembe került az a notesz, amelybe feljegyeztem akkori élményeimet.

Úgy látszik, már akkor vonzott a magány, mert azt írom, hogy a vonaton csaknem az egész éjjelt a peronon töltöttem. ...

Ó, milyen epedő szívvel mentem, nagylelkű vágyakkal és a titkos reménnyel, hogy a Szentatya áldása után, kinyílik előttem is a Szent Kármel kapuja, ahogyan az kis Terézszel történt.

Egész úton a nagy boldogságtól, a kegyelmek özönében, sokszor könnyeztem. (1975. ápr. 17.)

Vonattal utaztak Triesztig.

Ápr. 18-án reggel Triesztben pillantottam meg először a tengert, amely nagy hatást tett rám.

Az öbölben már ott várt ránk az afrikai társaságot vivő luxushajó, amelyen 3 napot utaztunk Nápolyig. Olyan volt, mint egy város. Eltévedtem. Kápolnáinkban sok szentmisét tartottak. (45 pap volt a 350 zárandok között)⁴⁹ (1975. ápr. 17.)

Laura órák hosszat ült a kápolnában. Az egymást követő szentmisék gyönyörrel töltötték el lelkét. Krisztus áldozatában, megjelenülésében részt venni, minden utazásnál boldogítóbbnak, vonzóbbnak, kíváncsabbnak számított lelkének. A tengerenél is nagyobb öröme és felfedezése volt ez.

Az olasz félsziget megkerülésével jutottak el Nápolyig.

Ápr. 21-én Nápolyban, a Jótanács Anyjának templomában voltunk szentmisén.

A domonkosok templomában láttuk azt a feszületet, amely Aquinó-i Szent Tamásnak megszólalt.

A jezsuiták templomában láttuk Hyeronimus Szent Ferenc sírját.

Délután Pompei de Valoban egy gyönyörű Szűzanya kegytemplomot látogattunk meg.

Ápr. 22-én reggel 5 órakor érkezünk meg Rómába. Mielőtt kiszálltunk, a „Hol Szent Péter” himnuszt elénekeltük, könnyes boldogsággal.

A Szent Péter tér főbejáratánál áll a Szentek oszlopsora. Elsőnek Szent Terézia Anyámat pillantottam meg.

Nem győztem hálálkodni, hogy katolikus keresztény vagyok! (1975. ápr. 17.)

Zarándokútjának egyik kiemelkedő vágya, Nagy Szent Teréz ereklyéjének megtekintése volt. Előtte is kérni akarta a mielőbbi bejutást a kármelbe és oltalmát hivatására.

Meghívót kaptak a Szent Péter térre, ahol boldoggá és szentté avatási ünnepet tartottak. Az ünnep előtt csak kevés idő állt rendelkezésre és bizonytalanná vált a pontos visszaérkezés.

A nőket figyelmeztették, hogy egyedül ne menjenek a városba. Laura mindenkinek könyörgött, hogy kísérik el, de hiába. Végül két lány megszánta, és vállalkoztak az útra.

... Hermann Irén – Csumi – ..., aki 1925. ápr. 26-án Rómában elkísért engem Szent-anyánk legnagyobb ereklyéjéhez. Nélküle nem mertem volna a kevés szabadidőben

⁴⁹ Bangha Béla híres jezsuita páter is ott volt köztük.

útra kelni. (Tudott olaszul.) Eddig is hálát éreztem iránta, most még jobban imádkozom érte. (Irén temetése után 3 nappal írta ezt Laura.) Hiszem, hogy Odaát Szentanyám megöleli Hegedűs Mariettával együtt. Csodálatos nap volt! (1963. II. 21.)

Nagy nehezen megtalálták a Szent Teréz ereklyéjét őrző templomot, ami zárva volt. Az arrajárók megmutatták a sekrestyés házát. Az idős sekrestyés a fiát küldte. Boldogan látták kezében a megcsörrenő kulcsokat. Mindent elmondott a templomról, majd Nagy Szent Teréz ereklyéjéhez vezette a lányokat. Amikor látta Laura sugárzó boldogságát, odahozta a hordozható falépcsőt és intett, hogy menjen fel és leveheti az ereklyét. Laura levette, magához ölelte, megcsókolta az ereklyetartót és a többieknek is odanyújtotta.

Szent Terézia Anyám, mit tettél ott velem?! Ereklyéjét ölelve, csókolva... Olyan élő volt az ott kapott kegyelem, hogy még most is frissen él lelkemben, mintha tegnap történt volna. Hátralévő életemben szeretnék igazi hűségre szert tenni, de ezt is az Ó irgalmától várom. (1975. ápr. 26.)

Könyörögtem Szentanyám lelkületéért, hűségéért, nagylelkűségéért. Ott forrtam össze Szent Terézia Anyám lelkével, mint anya és gyermeke. Az említett írott imakönyvben találtam is egy felajánló imát Szentanyánkhoz, amelyben: „a Szentháromságnak, Szent Órangyalomnak és az egész mennyei Udvar színe előtt, drága jó mennyei Edesanyám után, Anyámnak, Tanítómnak választalak és ígérem, hogy hűséges gyermeked leszek.”

Persze akkor, a nagy kegyelem pillanatában, hangtalanul, egyetlen szó nélkül történt a kapcsolódás. Utána tudtam meg, hogy akkor, ápr. 26-án a Jótanács Anyjának ünnepe volt!

Amint kiléptek a templomból, néhány méterre előttük megállt egy autóbusz San Pietro felirattal. Felszálltak és tíz perc múlva a Szent Péter térre értek. Éppen időben, mert már kezdtek lezárni a kijelölt helyeket.

A gondviselő Isten jóságos szeretetének tartott mindent. A kísérőtársak jelentkezését, a templom kinyitását, az ereklye megérintését és a váratlanul megjelenő autóbust, amellyel a Szent Péter térre érkeztek.

A pápa a Vatikánban is fogadta a magyar zarándokokat. A Katolikus Nevelés folyóirata⁵⁰ így emlékezik meg erről.

„Hitoktatónők Rómában. ... Mikor Páter Bangha bemutatta csoportjukat a Szentatyának és említette, hogy ők a teológiai tudományokban is kaptak oktatást, a Szentatya láthatólag kellemesen volt meglepetve. Beszédében örömet fejezte ki... „Jól esik látni olyan nőket, akik, hogy a hitoktatásra képesítsék magukat, teológiai tanulmányokat végeznek.”

Két hétig tartott ez a római utunk, amelyről van valami kis feljegyzésem. Telve volt kegyelemmel, sírtam a boldogságtól... A Szentséges Atya gyűrűjét kétszer csókoltam meg!⁵¹

Azt még nem mondtam el, hogyan lett Szent Alajos a „védőszentem”?! Még Margit-intézeti kislány voltam, amikor a kézimunkaórákon védőszentek életét olvasták fel. A nővér, kérésemre, hogy ki az én védőszentem, azt felelte, hogy a „Laurák” Szent

⁵⁰ 1925. április/4. szám

⁵¹ Az ereklyét tartalmazó gyűrű megcsókolását mondjuk kézcsóknak.

Alajost tisztelik. Alig vártam, hogy olvashassam életét és nagy barátságot kötöttünk! Később megtudtam, hogy Szent Lőrinc a védőszentem, de Szt. Alajost már nem tudtam elhagyni. Valamelyik káplánunk kisütött egy Szt. Laurát is, okt. 19-én. Egyik keresztségi nevem Anna, úgy hogy ünnepelhettem! Otthon, nemegyszer bejelentettem este: – „Holnap névnapom van!” Tudniillik annak torta járt! Édesapám derűjére jellemző, megkérdezte: – „Holnap hogy hívnak Lucikám?” Ő így szólított, amit nagyon restelltem mások előtt.

No de Szent Alajosról akartam írni! Kapcsolatban vagyok vele a mai napig is. Életemnek több kegyelmi dátuma az ő ünnepéhez fűződik, és sok kegyelmet kaptam általa a jó Istentől egész életemben.

A római úton eljutott Szent Alajos sírjához.⁵² Sírja fehér gyöngyvirágokkal volt tele, szinte egész évben. Laura nagyon szerette ezt a tiszta jellemű ifjút, a ragyogó lelkű szentet. Különös vonzódás fűzte hozzá egész életében.

Élete végéig kedvelt szentje maradt Szent Lőrinc.

Szent Lőrinc, könyörögj értem!

Ma Vele ünnepelek, az Ő tüzes szerelméért esdekelve, hogy Jézus szerelmével áthathassam a világot. Ebben a korfordulóban élő társadalmat, amelyből egyedül Jézus hiányzik! (Pécs, 1963. VIII. 10.)

FIUMÉBAN

1925 nyarat Fiumében, egy bencés zárdában töltöttük, fent a hegyen. Ágyunkban fekvé szemléltük a tengert és a tűzijátékokat. Öten voltunk ott hitoktatónk:⁵³ Bözsi és Gabi, aki ott készítette el apácatafirungját, mert szeptemberben sikerült belépnie a soproni orsolyitákhöz. A búcsúzás jegyében töltöttük itt együtt a nyarat. Elmondta, hogy kármelita szeretett volna ő is lenni, de azt, egészsége nem bírná. Az orsolyitákat azért választotta, mert mindig szeretett volna vértanú is lenni, és mivel az nem lehet, így legalább egy olyan rendbe akar tartozni, amelynek névadója – Szent Orsolya – és társai vértanúk lettek. Nagyon szerettem ezt a kis lelket (mármint Gabi).

Boldog éve volt ez Laurának, amelyben Isten, a kegyelmek áradatával, gyöngéd szeretetével halmozta el. A kegyelmet közvetítő környezet, az életszentségre törekvő társaság, az Oltáriszentség közelsége és a csendes imák, újabb lelki élményben gazdagították.

A szerzetesrend egyik előjárója, miután látta Laura imaéletét, kérte, hogy maradjon náluk. Nyomatékokat adott kérésének a szünni nem akaró kedveskedéseivel és megígérte, hogy rövidesen előjáróvá teszi. Laurát azonban, soha senki nem tudta az Istentől kapott hivatásában eltéríteni, vagy megingatni.

⁵² A sírhoz Tóth Erzsébet és Kollárovi Margit kísérték. Mindketten Ward Kollégiumot végeztek és a Don Basco Nővérek szerzetesközösségébe léptek.

Tóth Erzsébet †1994. ápr. 1-jén, 93 évesen. Kollárovi Margit †1985. okt. 4-én, 84 évesen. Mindketten 1925-ben végezték el a Ward Mária Kollégiumot, Laura után egy évvel. Lásd: Emléklapok a Ward Mária Kollégium fennállásának X. évfordulója alkalmából 1917–27-ben.

⁵³ Valószínűleg még Tóth Erzsébet és Kollárovi Margit, mint Rómában.

SZENT SZÜLEI

Ebben az időben már ettem és ittam szent Szüleink⁵⁴ műveit, és boldogított, hogy pecséteket találtam benne eddigi életemre, kegyelmeimre. Sokszor nyújtottak biztosságot, hogy jó úton járok! Nagyon szerettem Szentanyánk versét: „Nem a remény készítet, hogy szívem szeressen” Epedve vágyódtam az Örökhaza után. És Szent Terézkénkkel együtt énekeltem:

„Nem magamért küzdök, / Hogy ott fenn boldog legyek, / Jézusom csak azért, / Mert nagyon szeretlek.”

De nem idézek többet ebből a kis agyonhasznált imakönyvből, inkább egyszer odaadom (az előljárójának akarta odaadni).

Szentatyánk ünnepére készülök. Fiatal korom óta, Ő a lelkem „atyja” és Szent Terézia Anyám a lelkem „anyja”. Szent Szüleim, akik a Szentlélek által az Ő lelkiségükre szültek a mennyei Atya dicsőségére. ...

Megértették velem, hogy amennyire sikerül elszakadni önmagamtól, annyira jutok el igazán, saját énemhez. Megértették, hogy a világ erői ehhez nem elegendők. 1986. dec. 10.

Az 1933–34-es években kedvenc fohászmom volt: „Atyám, drága jó Atyám, adj a Te nagy lelkedből...” Mondhatatlan epedéssel mondogattam! És adott, még a nevét is adta,⁵⁵ és mennyei Édesanyám iránt érzett szerelméből is!

VIII. FEJEZET HATÁSA AZ EMBEREKRE

ÉDESANYJA ÉS TESTVÉRE

1924 nagycsütörtökén sikerült édesanyámat is a szentségekhez vinnem, Rózát csak 1928-ban, hosszas levelezés után. Akkor ő a Hangya Gazdaszövetkezetben dolgozott. Ettől kezdve környezetem gyakori áldozóvá vált. Hála legyen érte a jó Istennek!

... nagycsütörtökön, amikor Kőbányáról megjöttem – ott vittem tanítványaimat szentmisére – Édesanyám azzal fogadott: – „Ma meggyóntam és megáldoztam” – és megcsókolt. 1983. máj. 23.

Családtagjainkat megnyerni hitünknek, a legnehezebb. Mennyi gyöngéd, okos és tapintatos szeretet kellett Laurától, hogy megnyerje édesanyját!? Senki nem tudta kihúzni magát hatása alól, akiket az Úr Jézushoz, a mennyei Atyához és a Szentlélekhez kívánt vezetni.

1924–25-ös év már lényegesen könnyebb volt, mert nem kellett a Wardba járni, éjszákzni a tanulás és a készülés miatt.

A TANÁRI KAR SZENTSÉGEKHEZ JÁRUL

Kőbányán csak 2 évig tanítottam, aztán megkaptam a Szvetenay utcai iskolát teljes óraszámmal, amely 5 percnnyire volt lakásunktól.

Ott tanítottam a Kármelbe lépésemig.

⁵⁴ „Szent Szüleink.” Nagy Szent Teréz és Keresztes Szent János.

⁵⁵ A Johanna nevet kapta beöltöztéskor 1949. jan. 30-án.

Igazgatómat, a tantestületemet és növendékeimet is nagyon szerettem. Színdarabok rendezéséből szép könyvtárat sikerült szereznem. A gyerekeknek karácsonyi, húsvéti jutalmazást szerveztem.

Közös szentáldozáskor, kérésemre az igazgatóm ministrált, és az egész tantestület áldozott.

Betegség, vagy más elfoglaltsága esetén sokszor helyettesítette a fiú oldalon Rajkai Sándort, egy tevékeny, igazi jó lelkipásztort. Jól együtt tudtak dolgozni.

A vasárnap délutáni összejöveteleken, egy kis előadás, misztériumjáték, vagy versek, próza és Sándor atya vagy Laura beszéde után, 400–500 gyereknek osztottak lekváros kenyeret. Azokban a rendkívül szegényes időkben jól jött a családoknak, a hiányosan táplált gyerekeknek.

Előfordult, hogy a Mester utca 67–69-ben működő iskolában helyettesített.⁵⁶ Az ablakon kipillantva jól látható a Haller úti (téri) templom. Ezt kihasználta a gyerekek nevelésében. Sokszor mondta nekik:

– A tanítási szünetekben tekintetek a templomra. Ott van jelen kenyér színében az Isten Fia, aki vágyik a ti gyermeki szívetek szeretetére.

A gyermekek rendszeres templombajárókká, gyónóvá és áldozóvá váltak.

Pár évvel a Szvetenay utcai iskolába kerülése után, az igazgató elé állt kérésével:

– Igazgató úr. Olyan nagy jót tetszene tenni a gyermekeknek, ha a szentmisén látnak ministrálni, áldozni és tartaná az áldoztató tálcát. Ha a gyerekek jó példát látnának, jobban szeretnék a jó Istent és többen jönnének áldozni.

Az igazgató úr készségesen teljesítette minden kérését.

AGYONLÖVÉSSSEL FENYEGETVE

Egyszer majdnem vértanú lettem, mert az egyik tanítónő – férjes asszony – feltárta bűnös viszonyát, és mivel megmondta az illetőnek, én bírtam rá, hogy szakítson vele, azt mondta, agyonlő. Párszor találkoztam vele az utcán, és ilyenkor átvillant: hátha repülök a mennyországba!? Ez a tanítónő napi áldozó lett, és a szétszórás után halt meg, gyönyörűen elkészülve.

Még egyszer életgyónást végzett. Hálás szavakat mondogatva megcsókolt és elbúcsúzott. A kórházban meghalt. Nagyon sok szeretetet kaptam tőle. Mindenben segítségemre volt. A 20 perces szünetet mindig vele, az ő osztályában kellett töltenem.

Az mozgatta meg a lelkiismeretét, hogy ahányszor elváltam tőle hazamenet, azt mondtam: – „Szervusz! Jó légy!” És ő, meg volt győződve, hogy beelátok a lelkébe. Pedig nem is tudtam, hogy ezt „mondtam”, és nem is képzeltem, hogy ilyen úton jár. Csodálatos az isteni kegyelem! Őt is Puskásy atyához vittem – életgyónásra.

A kegyelmi légkör, ami Laurából áradt, környezete Istenhez vezetését eredményezte. Arra vágyott, hogy az Isten Fiával együtt, a Szentlélek segítségével, a menyeyi Atyához vezessen minél több embert. Ezt meg is kapta jutalmul, Isten és ember-szeretetéért. Egyszer célzott valaki erre. Ő rögtön visszautasította.

„– Hogyan gondolod? Minden az Ő irgalmas szeretetének köszönhető. Én csak gyatra eszköze vagyok! Lehetnék sokkal jobb is!”

Volt olyan tanárnő, aki minden nap reggelit készített Laurának. Valami nagy lelki jót tett vele Laura, és a tanárnő kikövetelte, hogy az egyik szünetet töltsen nála és reggelizzen vele.

⁵⁶ Ma: József Attila Általános Iskola.

Laura nem szerette ezeket a megkülönböztetéseket, de nem akart visszautasítást. A jó Isten gondoskodását látta ebben, mert csak késő éjjel tudott lefeküdni, és kimerülten kelt fel korán reggel. A pihentető szeretet jól jött munkatársa részéről. A tanári kar minden tagja rajongásig megszerette, és tisztelte.

ÉLETE A HÉTKÖZNAPOKBAN

Napjait kemény munkával töltötte. Szigorú napirend és szülei segítették, hogy minél több ideje legyen a lényeges dolgokra. Tanítás az iskolában, készülés az órákra, egyesületi és szociális munkák, szentmise, ima és a háztartásban szeretetből segíteni. Minden nap késő éjszaka feküdt le. Nem csoda, ha tanév végére teljesen kimerült.

Nehogy valaki is azt higgye, az imán kívül más dolga nem volt és állandó elragadtatásban élhetett. Az minden bizonnyal igaz, hogy lelkében szüntelenül kapcsolatban élt a szentháromságos Istennel. Ez tette boldoggá, bármilyen munka elvégzése közben, és ez adta munkájához az ízt, a lelkesítet.

Szüntelenül csak az Isten és embertársai rendelkezésére állt. Magánjellegű szórakozása, hobbjá soha nem volt. Istenért és az embertársakért élt-halt. Ha bármit tehetett embertársaiért, azonnal cselekedett. Olyan szeretettel tette, amit tett, hogy már az meghatott mindenkit és éreztük a természetfeletti indíték jelenlétét. Nem elismerésért, még kevésbé nem tolazkodva, bántóan, hanem olyan tapintatos szeretetből, hogy lehetetlenség volt nem Istenre gondolni általa.

Az időmet sem akarom kuporgatni. Engedjem, hogy szétszedjenek. Vegyem természetesen, hogy mindenki tőlem vár szolgálatot.

Adni, adni, adni, ez a szív magatartása, Jézusé! (Mt 9,35 vesd össze 4,23–24)

A szív szegénysége kizár minden belső fősvénységet. (1976. okt. 28.)

A hitoktatás rendkívül sok örömet adott lelkének. Boldogan látta tanítványai lelki életének fejlődését. ~ 29 szerzetesnővér és ~ 8–10 pap kapta hivatását a lelkében élő Istentől. Ezt pedig az ő Istennek átadott életének köszönhették.

A tanítási évek alatt, délelőtt 9–1-ig tanítottam. Általában 2-re mentem haza ebédelni. 4 órakor vagy 5 órakor vissza az iskolába, vagy egyházközségbe, mert a Dolgozó Lányokat és Jézus Szíve Leánykört is vezettem és csak este 8 órakor haza. Reggel, délben, és különösen este, bőven volt időm imádkozni. Szegény édesanyám addig nem feküdt le, míg engem meg nem vacsoráztatott. Ezért nagyon pontosnak kellett lennem és leszidtak, ha 8 órakor meg nem jelentem. A többiek korábban vacsoráztak.

A Lisieux-i Kis Szent Terézről elnevezett Jézus Szíve Leánykör, a Mester utca 56–58. alatti iskolában működött. Fogadott testvérével felváltva tartották az összejöveteleket. Laura nagy hatással volt a lányok lelkére. Lelki életük megváltozott és elmélyült.

Az egyik leánykori tag, 1994. nov. 30-án, így emlékezett Lauráról.

„– A Thaly Kálmán utcai iskolába jártam. Krifaton Erzsébet, Bleicziffer Laura fogadott testvére hitoktatott engem. Laura megalapította a Jézus Szíve Leánykört. A Gát utcai templomban tettük le a fogadalmat Töttösi plébános atyánál. Laura néni gyönyörű beszédeket, elmélkedéseket mondott nekünk. Páter Polgárt hozta lelki vezetőnknek. Lelkigyakorlatokat szervezett a Leánykörnek. (Fénykép a 165. oldalon.) Az első Páter Müller tartotta Pécelen. Itt kétszer voltunk. A Mígazziban is kétszer

vehettünk részt lelkigyakorlaton. 1930–35-ig voltam a leánykör vezetője, a házasságkötésemig.” (özv. Flanek Gézáné Krahuletz Erzsébet)

Egy alkalommal Erzsébet, valami okból kiment a lépcsőházba. Az ajtó mellett ott állt Polgár atya és hallgatózott. Arcán csodálkozás ült attól a mély lelkiségtől és nagy okosságtól, amit az előadásban hallott.

A Dolgozó Lányok Egyesülete a Haller úti (téri) plébánián tartotta összejöveteleit. Ezek mellett vezette a Szvetenay utcai iskola Szívárdáját⁵⁷ is.

Az igazgatóm adott egy Szívárda termet, szekrényeket és egyéb felszerelést.

1940. június 7-én és 1941. december 13-án leadott jelentései megmaradtak. (161. old.)

Az örökimádó templom egész nap nyitva várta az imádkozni vágyó embereket.

A napi 2–4 óra imádkozás belefért napirendjébe. Isten hívta az imára. Este 8 óra után látott hozzá munkáihoz. Néha előfordult, hogy nem tudott úgy készülni az iskolai órákra, ahogyan szeretne volna. Elpanaszolta lelki atyjának és azt mondta, hogy talán kevesebbet kellene imádkoznia. Puskásy atya ismerte rendkívüli eredményeit és csodálatos kegyelmi életét, ezért a következőt tanácsolta.

– Gyerme kem. Maga csak imádkozzon. Sokat imádkozzon. Magának az elég lesz az iskolában is.

Elég is volt. Laura lelkében az imának köszönhetően hatalmas kegyelmi kincs és lelki tudás halmozódott fel. Elsősorban ebből kellett adnia.

A napi ima életének részévé vált.

A húszas évek közepén Csávossy páter tanácsolta, hogy kezdjen valamelyik lelki olvasmányból elmélkedni és amikor érzi a Szentlélek vezetését, akkor tegye félre a könyvet és bízza magát a Szentlélekre. Huszonhárom éves lehetett ekkor. Megköszönte az útmutatást, de ő már évek óta így imádkozott. A Szentlélek vezette rá. Mégis örült a tanácsnak, mert ebből tudta, hogy jó úton járt.

„– A legjobb pecsét a szentlélek valóságos vezetésére, ha egy tudós és szentéletű pap vagy szerzetes tanácsával egybeesik minden” – mondta.

Csak az imádságban tudom egészen megtalálni magamat. Az Ő Arcát kutatni szüntelen. Csak ez hozhat nyugalmat, kikapcsolódást, de a leglényegesebb feladatom is.

Csak az imában lehetünk Istennek élő emberré, emberekért élő emberré, Isten színe előtt élő emberré!

Személyes szeretettel akarok szüntelen belül élni.

„Uram, taníts meg minket imádkozni.” (Lk 11,1)

Csak a csendben – mely nem a szavak hiányát jelenti –, tudok mindenestől az Övé lenni, a Fiúban, az Atyáé, a Szentlélek által. Létem lényeges alkotó eleme az Atyával, a Fiúval és a Szentlélekkel való kapcsolat.

Az imában képes csak kinyílni a lelkem az Ő gazdagsága, az Ő bő kegyelme előtt. Csak az imában képes összeforjni a szív és ajak, a belső odaadás és a külső megvallás. 1980. márc. 2.

A napi szentmise és annak gyümölcse, az Oltáriszentség előtti ima, Laura legnagyobb örömeivé váltak.

⁵⁷ Az első Szívárda csapat 1920 februárjában alakult Szegeden. Hamarosan az ország minden részéből jelentkeztek gyerekek gárdistának! Szabó Ferenc S. J.: Kortárs magyar jezsuiták. Bíró Ferenc élete. 1991.

NYARAI

Az érettségi utáni nyarat már Bözsivel együtt töltöttem Arad-hegyalján, és így a magányt nagyrészt fel kellett áldoznom! Bözsi vézna, gyöngye kislány volt, nagyon rászorult az anyáskodásomra, amit anyéim túlzottnak is tartottak és féltettek, hogy Bözsi mellett „tönkremegyek, mert magamra nem gondolok”.

Tizennyolc évesen már mélyen bent járt az imádságos, elmélkedő, az Istenre figyelő, csendes, szent „magány” világában. A gyenge egészségű, fogadott testvére érdekéért jórészt lemondott a nagyon vágyott „magányról”. Élete során sokszor kellett lemondania az embertársak iránti szeretetből a hosszabb, csendes egyedüllétről, elmélkedésekről. Természetesen nem mondhatott le egyetlen napon sem a mindenkori imáiról, és az elmélkedési órákról, amelyekre Isten várta.

A nyarakat általában olyan helyeken töltöttük ebben az időben, ahol az Oltáriszentséggel egy házban lakhattunk. Így kerültünk, azt hiszem 1924. nyarán Klotildligetre, a Szent József Hospitiumba⁵⁸. Lehet, hogy ezen a nyáron mondta Bözsi, hogy ha már apáca akarok lenni, legalább olyan helyre mennék, ahova ő is jöhetne, amit az ő gyenge egészsége is kibírna. Sírt, hogy miért nem vagyunk egyformák?! Őbenne mindig sok erény és szorgalom volt, sokszor megszegyenültem előtte.

Hogy kicsit igazán pihenhessek, a 8 napos lelkigyakorlatunk után, elmehettem még két hétre egyedül. Legtöbbször az Irgalmas Nővérek Anyaházába, annak jelölt házába, a Mária-lakba⁵⁹ mentem Budára, ahol egészen egyedül voltam. Nyáron a jelöltek vakációztak. Csodálatos isteni Gondviselés!

Nagyon szerette a csendet, az elmélkedést, az imádkozást, de ha szólították, abban a pillanatban rendelkezésére állt mindenkinek.

A Mária-lakban délelőtt és délután órákat töltött imában, elmélkedésben. Ilyen alkalommal elmélkedte át a Szűzanya életét a rózsafüzér titkaiban, kármelita lelkülettel.

Országos Széchényi Könyvtár

EGY MOHAMEDÁN MEGTÉRÉSE

Valamelyik pap kérte Laurát a húszas években, hogy hitoktasson egy bosnyák férfit. Az első világháború idején az Osztrák–Magyar Monarchiához csatolták Boszniát. A háború befejeztével, ez a mohamedán ember nem kívánt visszatérni hazájába. Néhány év elteltével szerette volna megismerni a keresztény tanítást. Laura kapta ezt a feladatot. Elmondott mindent, ami hitünk lényegéhez tartozott, a Szentháromságot, az Isten Fia életét, tanítását, halálát, feltámadását. A végén megkérdezte:

– Hiszi „Ibrahim” bácsi, hogy Jézus isteni személy és csak Ő üdvözítheti?

A férfi szemeiből könnyek kezdtek peregni.

– Hiszem, hiszem, hogy csak Ő szabadíthat meg bűneimtől és Ő üdvözíthet engem. Kár, hogy nem előbb ismertem meg. Szeretnék megkeresztelkedni.

⁵⁸ Klotildliget, falu a pilisi hegységben. A kommunizmusban Pilisliget nevet kapta, mivel összeépült Piliscsabával. 1990 után a terület visszakapta régi nevét.

⁵⁹ Mária-lak, Buda, XI. ker. Somlói út 14–16. 1950-ben elvették a szerzetesrendtől.

IX. FEJEZET MINDEN ÚTJA ÓHOZZÁ VITTE

TISZTULÁS UTÁN EGYESÜLÉS ISTENNEL

A Szentlélek munkájának története bennem így jellemezhető: 1925-ig kiüresített, tisztított, utána betöltött Jézussal, és az Atya keblére vitt.

Nem tudok már részleteket írni, de azt még mint lényeges vonást le kell írnom, hogy a Szűzanyában lettem egyre jobban az Atyáé, a Fiúé és a Szentléleké, és a lelkeké... Részesedtem az Ő végtelen irgalmából az Immaculátá⁶⁰ egyetlen anyaságában is.... Életrajz 1903–50.

A huszonkét éves ifjút, a Szentlélek megtisztította mindentől, ami akadály a kegyelmi életnek az emberben. Laura átélte, hogy a legkisebb hibától is csak Isten végtelen irgalma és kegyelme szabadíthat meg. Nagy volt ezért hálája és alázata élete végéig. Minden reggel bűnbánattartással kezdte a napot.

Uram, égesd el szeretettedben minden bűnömet. Tedd szívemet a Tiedhez hasonlóvá!

Rögtön megalázódni a bennem Élő előtt! 1970. júl. 28–júl. 3.

Részben ezzel a lelkiülettel tudta megnyerni az embereket Isten számára.

Szeretem a gyónási napon az elmélkedési időt is bűnbánattal kitölteni. Olyan nagy a szükségem erre!

Bűnbánat nélkül nem élhetek, nem tudok egyensúlyban, Jézusban maradni! Ez a legigazabb hangom Hozzá, a végtelen szentséghez, ez a legigazabb érzésem, amely a legbiztosabban és a legmélyebben egyesít Övele.

Ezért szeretem annyira a bűnbánat szentségét is. Minél jobban átélem, „Már nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezzél...” , annál jobban lehajol hozzám édes mennyei Atyám irgalma, az a „Csodás” irgalom, amelyről a liturgia⁶¹ énekel, és annál édesebb a megbocsájtás csókja, a visszafogadás az „atyai házba”, (a mélyebb beiktatódás az Egyszülött életébe!) Krisztus Titokzatos Testébe (az Egyház) közösségébe!

Olyan sokat mond nekem a tékozló fiú története! Szüntelenül tékozlom, pazarlom a Jézusban való élet kincseit, amelynek birtokába jutottam szent keresztségem pilanatában. A kisebb-nagyobb hűtlenségek „kivisznek az Atyai ház”-ból, (nem a kegyelmi életre gondolok) Jézus életéből, a bővebb kiáradásból, vagy legalább is csökkentik az Általa, Vele és Benne való élet intenzitását. Pedig, hogy eped Jézus bennem, tovább folytatni akadálytalanul, tovább élni, Atyát dicsőítő és lelkeket mentő életét.

Sírni tudnék, hogy hányszor akadályoztam Őt ebben! Ez a bűnbánatom, a bocsánatkérésem alapja a Fiúval. Az Atya miatt pedig azért bánom meg, mert Őt, csak a Fia tudja megdicsőíteni, és én csak annyiban, amennyire Általa, Vele és Benne élek, amennyire hagyom Őt élni magamban! Tehát az Atyát megfosztottam attól a külső dicsőségtől, amelyet Fia nyújthatott volna Neki, ha engedtem volna magamban akadálytalanul élni!

És a Szentlelket hányszor szomorítottam, hányszor akadályoztam művében, hogy az Atya örök tervét, megszentelői munkájával bennem megvalósítsa, azzal, hogy

⁶⁰ Szeplőtelen, eredeti bűn nélküli.

⁶¹ Szertartás.

„mindenképpen növekedvén Őhozzá, aki a Fej”. Ezt a Jézusban való „teljes” életet munkálná Ő, ha én engedném! ...

Ó, hogy még el nem vesztette türelmét velem!? Sőt, a bűnbánat szentségében, Jézus imádott Vérében fürdet, gyógyít, és még jobban az Atya keblére visz, ahol a Fiúval való egységemet, új boldogságban élvezhetem. Áldott bűnbánat szentsége! Ha tőlem függne, naponta gyónnék, vagy legalább is annyiszor, ahányszor fokozottabban áthat, hogy ismét rászorulok az Ő „csodás irgalmára”, ahányszor a megalázódás „az önmegvetés” kegyelme jobban átjár, a misérére⁶² hangulata!

Shogyan sem tudom azonosítani magam azokkal, akik a gyakori gyónás ellen vannak! (Bp., 1953. márc. 16.)

A bűnbánat mellett, a „bennem Élő” volt Laura másik kedvelt gondolatköre.

„– A legtöbb embernek ott él lelkében az Isten, hiszen súlyos bűn ezt nem tette lehetetlenné, vagy megbánták, ha elkövettek valamit. Erről senki nem beszél nekik. Erről nem tudnak.”

Ellenállhatatlanul vonzotta ezzel a tanításával az embereket a lelkükben élő Isten felé. Ez volt Laura legnagyobb érdeme és jótéteménye embertársai felé.

Nem csodálnám, ha egy hitetlen ezeket a titkokat mesének tartaná!

Hogy a Végtelen Isten saját, boldog szentháromsági életét megosztja velünk, részesedést ad Életéből!

És nem ragadja meg ezt minden ember! Nem ennek elérésére összpontosítja minden képességét, minden erejét!

A kölcsönös önátadás, boldogságos, nagy kegyelme után, olyan más, olyan új lett a lélek előtt Isten, ahogyan azelőtt nem is sejtette. De hiszen saját bensejének mélységeit sem ismerte, értette eddig. ...

Úgy érzem, hogy a kölcsönös önátadásnak élete lesz a boldogságunk Odaát is!

A lélek egyre jobban belehelyezkedik Istenbe: az Atyába, a Fiúba és a Szentlélekbe. Az isteni Lét mélyen magába vonja a fogadott gyermeket és megisteníti. (1981. XI. 20.)

ERDÉLYBEN A KERESZTKÚTNÁL

Soha nem tudom kimeríteni a keresztség mélységes kegyelmeit!

1921-ben sikerült Pankotára eljutnom, hogy abban a templomban tudjam megköszönni szent keresztségem kegyelmeit, ahol kereszteltek. (1989. máj. 30.)

A háború után utazott Laura Erdélybe, szülőfalujába Pankotára.

Német betelepültek leszármazottja volt.

Az első világháború után 2,7 millió magyart csatoltak Romániához a győztes hatalmak. Amikor az új határhoz ért a vonat, útlevelet kértek és vámvizsgálat következett. A hivatalos személyek a lehető legdurvábban viselkedtek. Laura szemeiben könnycseppek jelentek meg. Idegenként, útlevéllel kellett hazatérnie saját szülőföldjére, ahová eddig szabadon utazhatott.

Pankotára érve a plébániára ment. Kérte a plébánost, hogy engedje be a templomba.

Miután megnyílt előtte a templomkapu és a keresztkúthoz értek, megkérte a plébánost, hogy szíveskedjék megnézni a „Ház történetében” – a „Historia domus-

⁶² Bűnbánó zsoltár, bűnösségem tudata.

ban” –, vajon állt-e már 1903-ban a jelenlegi. A plébános visszament és nemsokára jött a hírrel.

Megcsókoltam a keresztvizet tartalmazó „kutat”, amelyről a plébános mondta, hogy 1900-ban készült. (1989. máj. 30.)

Laura kérte, hogy maradjon a templomban egy-két órát imádkozni. Elmélkedésben élte át azokat a kegyelmeket, amelyeket a keresztség által kapott. Az isten-gyermekség tudata boldogsággal, örömmel töltötte el.

„– A hatalmas Istené vagyok, én a kis porszem létemmel, és Ő végtelenül szeret engem!”

Milyen csodálatos. Mi állandóan születünk Krisztusban és ez állandó lelki ifúságot ad nekünk. ...

Ez a folytonos újjászületés nem könnyű. Naponta „szülési kínokat” kell elszenved-nünk, hogy megszülessék bennünk az „új ember.” Csak folytonos küzdelmekkel lehet a krisztusi normák szerinti emberséget kikovácsolnunk magunkból. (1983. ápr. 11.)

SZÖKÉSEM MEGHIÚSÍTÁSA

1927-ben vagyunk, amikor már csak pár hónap választott el a nagykorúságtól, amit epedve vártam, hogy mehessek a zárdába. Tisztelendő Aloysia anya azonban azt írta, hogy ha nem sikerül a szülői engedélyt megszereznem, szökéssel nem fogad be, mert a tapasztalat azt bizonyítja, ha szülői áldás nélkül lép be valaki, „azon nincs Isten áldása”. Ha jól emlékszem, Varga Ilonka esetére gondolt, aki jövet-menet nálunk szokott megszállni.

Otthon pedig hallani sem akartak az engedélyről. Később pedig Rózát „B” listára tették, aztán már édesapám sem dolgozott, és így lassacskán az én keresetemre is rá-szorult a család. Beborult külsőleg ismét egészen, de belül annál napsugarasabb volt az életem. 5–6 órát is tölthettem az Oltáriszentség előtt, és megértettem hogy az én utam az Úr Jézus szentségi életének követése, aki elhalmozott külső-belső ked-veskedéseivel.

A megszökés, a szülői beleegyezés hiánya nem lehetett akadály 24 év fölött. Ezt más felvétel is bizonyítja. F. V.-t 1939-ben szülői beleegyezés nélkül is befogadták.⁶³ Laurát azonban nem. Amikor 1961-ben önéletrajzát írta, már jól tudhatta, hogy miért nem. Erről azonban soha senkinek nem beszélt. Nem akart másokat kellemetlen helyzetbe hozni. 24 éves kora után még 21 évet kellett várnia a belépéssel, összesen 26 évet az 1922-ben történt felvétele után.

Laura mentegeti a rend előjáróinak rendelkezését, „Varga Ilonka” esetét említve.

Soha semmi kritizálást nem mondott és nem írt szerzetes előjáróiról vagy nővértársairól. Rendkívüli szeretettel szólt róluk, egész életében.

Helytálló-e az érv, hogy az emberek között nagyobb szükség volt rá, mint az „el-zártságban”? Az igazi kármelitáknak és igazi vezetőknek ez nem képezhet elfogadható érvet. A kármelita a csendes életáldozatával, imáival, lelkiületével járul hozzá a megváltás művéhez. Isten átutalja az általuk kiérdemelt kegyelmeket a lelkek javára. Az Egyház első életének táplálására hivatottak.

⁶³ Kármel, 1992. dec. 25. old. IV/11. szám.

Sehogyan nem tudom megérteni ugyanis, hogy az egyház organikus⁶⁴ egységében, egy-egy kis sejt, ha megtelik az isteni Élettel, ha egészen Jézusba öltözködik, ki ne hasson az egyház minden tagjára, még akkor is, ha soha nem tanít, soha nem ír, csak például egy klauzurás⁶⁵ zárda rejtettségében, Őbenne él csupán! 1953. III. 28.

Laura lelke telve volt az isteni Élettel és egész környezete kapott az ő páratlan kegyelmi gazdagságából.

Hogy a benne élő és túlcsorduló kegyelmet a jó Isten ne használta volna föl a szerzetesház elzártságában, nem gondolhatjuk komolyan.

Merton⁶⁶ „befelé forduló” életformának nevezi a szemlélődő hivatást. Máskor a Titokzatos Test (az Egyház) „pincemunkásainak”.⁶⁷ (1970. jan. 12.)

Csávossy páter szerint, ennek az a teológiai alapja, hogy a lélekben levő szeretet (egység a szentháromsági Személyekkel) mely Istennek tetszik, kegyelmeket esd le már pusztá léte által is!

Oly gyönyörű eszmény a szűzi termékenység! Nélküle a szüzesség csak rideg szépség, pusztá aszketizmus, sőt, talán még céltalanság is volna. A szüzesség ily értelemben, csak a kereszténységben van meg. Pannonhalma, 1968. júl. 22.

Laura távortartásának lehet néhány emberi vonatkozású oka. A kármelbe írt leveleiből és látogatásaiból, a beszélgetésekből világossá vált mélyen misztikus kapcsolata Istennel. A női kármel Magyarországon csak néhány évtizedes múltta tekintett vissza. A Keresztes János-i és a teréziánusi misztikus lelkület még nem alakult ki. Minden bizonnyal ezt mutatják kutatásaim, és a kármelről szóló könyvrészlet, amelyben nincs szó megélt misztikáról. A misztikus életet, egyébként is csak kevesen bírtokolják.

Laura misztikáját azonban igazolták tettei, lelkülete és az Istentől kapott eredményei. Gondoljunk a minimum 29 szerzetesnő és 8–10 papi hivatására, a tanári kar és diákjai megváltozott lelkiségére, a Szívgárdában, a Leánykörben és a Dolgozó Lányok között elért eredményeire!

Mi volt Laura véleménye a kármeltól való távortartásától? Íme ez.

Aztán jöttek a hivatási küzdelmek, a Kármel halálos szerelme! Még álmomban is ezt növelte bennem a Szentlélek. Végül megértettem, hogy az a legnagyobb szeretet, ha mindenre átadom magam, ha nem akarok mást, csak a körülményekben megnyilvánuló isteni akaratot. Békében, boldogan hitoktattam (1922–1948). (1983. aug. 9.)

AZ UDVARLÓ VISSZAUTASÍTÁSA

1927-ben utaztam Rózával Bakonyszentlászlóra, ahol a mellettünk levő házban egy barátónk is lakott. A Wardban Tekla⁶⁸ mellett ültem. Ennek József nevű bátyja balatoni üdülésre menet, meglátogatta Teklát. Összejáró viszonyban voltunk Budapesten is. Teltek a napok, és Józsi nem ment el. Teklát izgatta, hogy a befizetett

⁶⁴ Szerves.

⁶⁵ Elzárt.

⁶⁶ Thomas Merton szerzetes lelki író.

⁶⁷ Pincemunkás: a pincében dolgozó ember, mint például az akkori mosónők, akik a külvilágtól elzárva végeztek közhasznú munkájukat.

⁶⁸ V. Tekla 1924-ben együtt végzett Laurával, ahogyan olvashatjuk az „Emléklapok a Ward Mária Kollégium fennállásának X. évfordulója alkalmából 1917–1927”-ben.

üdülés lejár, és idegesen kérdezte, hogy mikor megy már? Azt válaszolta, hogy akkor megy, ha én mondom, hogy menjen. Tapasztalatlanul azt feleltem, „hogy akkor végig itt marad”, mert vele jó nagy túrákat tehettünk a Cuha völgyében. Nem képzeltem, hogy mi lesz ebből?! Nemcsak, hogy végig ottmaradt, hanem évekig tartó kellemetlenkedést is szereztem magamnak, szenvedést neki és családjának. Végül „boszszúból” elvett egy elvált asszonyt! Míg élek, ez mindig fájni fog! Nemrégen hallottam, hogy válik, és rendezi lelkét. Édesanyámék is nagyon szerették volna a házasságot. Jóska már akkor nagy állást töltött be. Gróf Klebelsberg titkára volt, és méltósági rangig vitte! A két család is szerette egymást. Egyik testvérük teológiai tanár volt. Jóska is gyakorló katolikus. Mindnyájan őt szerettük a legjobban. Pap társával együtt voltam Rómában.

Képes volt órákat a templomban tölteni, míg ki nem jöttem. Csak lelki dolgokról beszéltünk. De, hát hiába. Egyetlen pillanatra sem tudott megingatni, mert Jézus szerelme már gyermekkoromban kiölt belőlem minden földies vonzalmat. – Semmi érzékem nem volt ilyesmihez. – De jó tanulság volt, hogy kerüljem az ilyen helyzeteket. A jó Isten legyen hozzám irgalmas!

Az átutazóban ott tartózkodó Józsi szerelmes lett. Laura nem vette észre a megváltozott érzelmeket. Egy este Róza és fogadott testvére, Bözsike, beszélgetés közben kibökték:

– Ha Jézusnak szentelted az életedet, akkor miért bolondítod a Józsit?

– Én bolondítom? Hogyan?

– Állandóan kirándulsz vele. Ezért nem megy a balatoni üdülésre. Azt hiszi, hogy feleségül akarsz menni hozzá.

– De hát én csak örülök neki, hogy kirándulni jön velem. Ennyi az egész. Eszem ágában sincs másra gondolni.

– Minden férfi biztatásnak veszi, ha egy lány szívesen megy vele kirándulni.

– Ezt nem tudtam.

Laura teljesen összeomlott. Szörnyű éjszakát élt át. Sírt és hosszú ideig nem tudott elaludni.

Másnap a szentmise után Józsi várta a templom előtt.

– Ne haragudjon Józsi, de én magával, soha többé nem megyek sétálni.

– Miért?

– Felvilágosítottak, hogy ennek milyen következményei lehetnek. Én senkihez nem megyek férjhez, mert az Úr Jézusé vagyok.

Laura azonnal a nyaralóba indult.

Az első visszautasítás ellenére, pár hét múlva megkérte Laura kezét. Újabb visszautasítást kapott. Ettől kezdve a szülők 5–6 évig folytonosan gyötörték a „nagyszerű parti” lehetőségével. A két család összejárt látogatásra, beszélgetésre. Amikor Józsiék jöttek, Laura nem tartózkodott otthon. Ha ők mentek, olyan napot választott, amikor tudta, hogy Józsi hosszúnapozik a hivatalban.

Egy alkalommal Józsi megtudta Laura érkezését, és váratlanul beállított. Laura a sok zaklatás miatt kifakadt.

– Maga mit keres most itt?

A villamosmegállóhoz kikísérő apuka nem tudta elképzelni, hogy házasság nélkül valaki boldog lehet, ezért megkérdezte.

– Mondja Laura, maga boldog?

– Igen. Én nagyon boldog vagyok. Elmondhatatlanul.

Ennek megfelelően Laura nem kereste mások ismeretségét, és ezt tudták is környezetében. Mégis, míg budapesten élt, egyik ember a másikat hozta, egymásnak adták a kilincset, hogy lelkeségéből méríthessenek. Szinte majdnem mindegyik, ma már szenttéavatás előtt álló személy találkozott vele. „Eltűnt Feljegyzései”, minden valószínűség szerint erről is vallanának, mint ahogyan valamelyest megteszik a meg-lévők.

A PÉCSI KÁRMEL KEZDETE

Minden iskolaévet azzal kezdtem; hátha ez az utolsó! Tisztelendő Aloysia anyá-val megtartottam végig az összeköttetést. „Segítettem” neki a pécsi alapításban is. Akkor kijelentette, hogy alapító tagnak számítok, és csaknem 27 év múlva léphet-tem be!

A pécsi alapítás kivitelezése elkezdődött 1933-ban, és befejeződött 1936-ban. Szombathelyről öt, Sopronbátfalváról kettő kármelita érkezett Pécsre.

Laura sok embert ismert. A gondviselés úgy hozta hozzá a lelkeket, hogy neki egy lépést sem kellett tennie. Nem is tehetett. Rendi előjáróinak utasítása volt, hogy ő ne keressen kapcsolatot senkivel, viszont akik hozzá fordulnak, azokkal foglalkozzon Isten akaratának megfelelően. A felesleges beszélgetéseket kerülje.

Ebben az időben került ismeretségi körébe a pécsi Angszter orgonaépítő családból Elza néni, aki sok pénzzel járult hozzá a szerzetesház elkészüléséhez, Laura ajánlá-sára.

A jómódú családok jelentős mennyiségű pénzt és ékszert adtak kérésére, a pécsi kármel alapításához.

NYARALÁS ÉS OLTÁRISZENTSÉG. LIBIK ÉVA ESETE

1929 júliusában 40 egyházközségi gyermeket kellett vinnem Sajókazinra⁶⁹ nyaralni. Előtte sok huzavona volt. A szüleim nem akartak engedni, mert egy-egy iskolaév mindig nagyon kimerített, és ők túlzottan is aggódtak értem. Mivel megtudtam, hogy a nyaralóhely egy kihalt bányatelep – 8 km-re van a templom –, kijelentettem plébánosunknak, hogy csak akkor megyek, ha szereznek misézőt, ha vihetünk oltárt. Végre sikerült egy nyugdíjas hittanárt szerezniük, 78 évest. Különvonattal ment az 500 budapesti egyházközségi gyermek, felügyelőikkel. (Fénykép a 167. oldalon.) A nyaraltató igazgató kijelentette, arról szó sem lehet, hogy az első napokban a régi kultúrteremből kápolnát alakítsunk ki. Legszívesebben visszafordultam volna. A Szűzanyára bízta meg egész otlétünket! Egyszer csak halljuk egyházközségünk nevét kiabálni, és indulhattunk szálláshelyünk felé. A telepen csak kis bányászlakások vol-tak, kivéve a bányamérnök lakását és a hatalmas kultúrházat. Egy altiszt vezetett, és mivel már minden kis lakásban voltak, minket betessékel a bányamérnök lakásába. A gyerekek lefektetése után még a kápolnát kellett elkészítenünk. A jó Tisztelendő bácsit felbízattam, hogy ragaszkodjék a miséhez. De ő nemcsak ennyit tett, hanem másnap reggel a szentmisén megmaradt konsekrált Szentostyákat is egy dobozban elhozta, és a szobám kis házioltárára tette, a Jézus Szíve szobor elé.

„– Az Úr Jézus pedig itt marad Lauránál” – mondta.

⁶⁹ Az 1950-es évek elején nevezték el Kazincbarcikának. A Herbolya nevű külszíni fejtés közelében lehetett a bányatelep. Vonat járt a Herbolyához. A vasutat a '80-as években megszüntették.

Nem tudtam szóhoz jutni! Tudtam, hogy Egerből csak a napi szentmisére kaptuk meg az engedélyt, és enélkül még a szükségképpénél sem tartható az Oltáriszentség, legkevésbé nem egy lakószobában. Mint mondtam, nem volt hajlandó Egerbe menni, sem elvinni a nagy Kincset. Aztán tudtam meg, hogy római engedély kellett volna ehhez! Puskásy atyának írtam, hogy mit tegyek? Őt azonban Bécsbe küldték, és leveletem csak akkor kapta meg, amikor már mi is otthon voltunk. Így történt, hogy az Úr Jézussal laktam egy szobában, egy hónapig! A gyerekek persze ezt nem tudták, csak a két nagylány, Schöck Bözsi – aki nálunk lakik! – és a kis Libik Éva. A Tisztelendő bácsinál meggyóntam: Oka vagyon annak, hogy ő szabálytalanul járt el, mert annyira kifejeztem a vágyamat, hogy köztünk legyen az Oltáriszentség. Csak mosolygott, és ezt mondta: „Legyen az csak az én bűnöm, maga pedig örüljön az Úr Jézusnak”.

Schöck Bözsi a Háziipari Iskola után a Laura által vezetett Leánykörbe lépett. Minden munkához felajánlotta segítségét Libik Évával együtt.

Egy alkalommal váratlanul rányitották Laurára az ajtót. Éppen akkor fejezte be az imádkozást. Arca ragyogott, béke és kegyelem sugárzott belőle. Olyannak találták az arcát, mint ahogyan már látták többször az Örökimádó templomból kijövet. Rögtön rájöttek, hogy jelen van az Oltáriszentség. Laura nem tagadta, de titoktartásra kötelezte őket. Engedélyt kértek éjszakai imádkozáshoz. Természetesen az éjszakai fennmaradást nem engedélyezte, de felváltva imádkozhattak napközben. Laura szinte minden éjszakát csaknem átimádkozott, és nappal sem aludt. Mégis így írt. „**Otthon úgy ítélték, hogy kipihenten tértem haza.**”

Libik Évi különösen fogékonyak mutatkoztak Laura tanítására. Fogadalmat kívánt tenni arra, hogy a bűnösökért és a papok munkájáért felajánlja életét, minden jövőben bekövetkező szenvedését és halálát. Engedélyt kért a gyóntatójától, aki hosszas vizsgálódás és néhány hónap elteltével, igent mondott. Rövid idő után tüdőbeteg lett. Betegségére abban az időben még nem volt hatásos gyógyszer. Kórházba került. Rettenetesen szenvedett. Teste felsebesedett. Fájdalom ült arcára, szeméire. Laura rendszeresen látogatta. Halála előtt megkérdezte.

– Évike! Nem Bántad meg, hogy felajánlottad életedet, és most ezért szenvedsz?

– Nem bántam meg – válaszolta.

– Ha újra kezdenéd életedet, újból felajánlanád magadat ugyanezekre a szenvedésekre?

– Igen. Újból felajánlanám magamat.

Évike meghalt. Édesanyja és édesapja, akik nagyon szerették lányukat, nem lázadoztak Isten ellen. Teljesen megbékéltek. Évtizedek óta nem járultak szentségekhez és nem jártak templomba. A gyászmisére meggyóntak és áldoztak. Évike áldozata nem volt hiábavaló.

Még három nyáron voltam gyerekeket nyaraltatni: 1930-ban Putnokon és 1931-ben Balatonszárszón, (kép 167. old.) ahol iskolában őrizték az Oltáriszentséget, és szentmise csak minden második vasárnapon volt. Nekünk egy nyaraló lelkészt ígértek, de megérkezésünk után csak 4 nap múlva jött. Egy ottlakó kispaptól megtudtam, hogy legközelebb Balatonszemesen van szentmise, ahová hajnalonként eljártam, míg a gyerekek aludtak. Ez a kispap Budapesten a Központi Szemináriumban tanult. Szüleinek megígértem, hogy minden hó első vasárnapján látogatom, mivel ők ritkán tudtak feljönni Budapestre. Amikor kimenőjük volt, hozzánk jött. Sokat leveleztünk a 4 év alatt. Szentelésére együtt készültünk. Igen fogékony lélek volt. A Szentlélek arra ösztönzött, hogy beleadjak mindent, amit szerettem volna a papi hivatásban

magam megvalósítani. Több ilyen hasonló esetem volt még, és beöltöztetésem a két szerpap is ezek közül volt.

Laura gyalog ment reggel Balatonszárszóról Balatonszemesre, és a szentmise után vonattal vissza. A reggeli programnál már a gyerekeknél tudott segídezni.

A kispapot Horváth Zoltánnak hívták. Elcsodálkozott Laura szentmise- és Oltári-szentség iránti szeretetén. Biztató példának tartotta egész életében. Zoltán elvitte szüleit a nyaralóba, és bemutatta a hitoktatónőt. Meghívták magukhoz látogatóba. Szoládon laktak. Későbbiek során 1930–32 között, ők építettek templomot Balatonszárszón. Laura példája és vágya is közrejátszott ebben. Mecénásokat keresett ismerősei által.

A szülők és Zoltán testvére, ha Budapestre jöttek, Laura szüleinél kaptak szállást. Első szentmiséjén – primisciáján – Csávossy atyát ültette baljára és Laurát jobbára. Lelki édesanyjának tartotta. Ennél nagyobb megtiszteltetést nem lehetett volna elképzelni Laura részére. Laura készítette fel az első szentáldozásra Zoltán unokatestvérét, Editet, aki a fényképen Laura ölében ül.

JÁSZALSÓSZENTGYÖRGY (1933–1940)

Laura féltestvérének, Bözsikének osztálytársa volt a tanítónőképzőben Varga Mária⁷⁰. Jászalsószentgyörgyön lakott, Varga Sándor⁷¹ plébános rokonánál. Mária szeretett volna Pestre utazni, hogy Bözsikét meglátogassa. Mivel iskolában hitoktatott, és a plébániát is ő látta el, nem volt ideje. Elmondta bánatát Sanyi bácsinak. Ez a jószívű, idős ember elhatározta, hogy örömet szerez Máriának. Levelet írt Bözsikének, hogy Laurával együtt várja, de titokban kell megérkezniük. Sanyi bácsi a karácsonyfa mellé állította őket, és behívta Marcsit, és testvérét, Gizikét, akik mit sem tudtak az egészről. Sanyi bácsi utólagos karácsonyi ajándékként átadta a barátnőket. Nagy volt az öröm. Így került Laura Jászalsószentgyörgyre.⁷²

Úgy látszik, hogy Sanyi bácsi nagyon megkedvelte őket, mert nyárra is meghívta mindkettőjüket hosszú éveken keresztül. A nyaralás minden esetben egy-két hétnek indult, amiből rendszerint 4–5 hét lett. Amikor bejelentették, hogy két nap múlva indulnak haza, Sanyi bácsi eléjük állt.

– Nem mehetnek még haza. Egy öreg embernek is szüksége van a napsugarakra.

Sanyi bácsi jóságos és az akkori értelemben vett, igazi vidéki pap volt. Rendszeresen összejött az orvossal és a bíróval beszélgetni, és közben kártyáztak.

Püspöke megbízta egy különleges munkával. Ha egyik-másik pappal probléma volt, odahelyezte, hogy szedje rendbe. Egy alkalommal ott tartózkodott, valamelyik megjavítandó atya. A háború alatt katonapapként működött a fronton. Nem bírta elviselni a szörnyű embermészárlást, majd a fogságot, és rászokott az italra. Nem volt túlzottan iszákos, de ez is elégségesnek bizonyult ahhoz, hogy kiváltotta a hívek elégedetlenségét és a püspök intézkedését. Így került Sanyi bácsihoz. Sanyi bácsinál még ünnepen sem ihatott bort. Egy pohár vizet és vizeskancsót készítettek elé és

⁷⁰ Meghalt 1994. jan. 25-én Gyöngyösön, ahol kántorként működött.

⁷¹ Született Gyöngyöspatán. 1871. okt. 21-én. Jászalsószentgyörgy plébánosa 1905–1946-ig, nyugdíjba vonulásaig. Meghalt 1952. febr. 21-én Jászalsószentgyörgyön.

⁷² A húszas évek közepe táján lehetett. A nyári üdülések kezdete lehetséges, hogy 1933 előtt volt Varga Gizella visszaemlékezése szerint, még a húszas években. 1970. szept. 21-én a „Feljegyzéseiben” 1933–1940 található.

Marcsi buzgón kínálta, hogy igyék még egy pohárral tisztelendő úr, ne keresse magát. Ebéd után azonnal távoznia kellett az asztaltól. Nem maradhatott ott a beszélgetésen.

Laura nagyon sajnálta, mert alapjában véve rendes ember volt. A pap is megkedvelte a hitoktatónőket. Laura kérte Sanyi bácsit, hogy ebéd után maradhasson az atya beszélgetni. Ritka kivételtől eltekintve, ezt nem engedte. Egy ilyen kérése alkalmával, Marcsi ezt mondta Laurának.

– Ha hallottad volna, hogy mit mondott rátok, nem kérnéd. Azt mondta nekem: „– A fene ette volna meg a maga pesti kisasszonyait.”

Az atya elvörösödött és hebegve mentegetődzött.

– Azt is mondja el, hogy miért mondtam. Kora tavasztól mást sem hallottam, csak ezt: „– Ha jönnek a kisasszonyok, akkor nem zavarhat minket. Ha jönnek a kisasszonyok, akkor maga nem mehet a patakhöz, amikor csónakázunk. Ha jönnek a kisasszonyok, nem maradhat az ebédlőben beszélgetni.” Minden nap hallottam valamit, amit nem tehetek meg, ha jönnek a pesti kisasszonyok. Erre mondtam egyszer dühömben, hogy fene egye meg a maga pesti kisasszonyait. De most már, hogy megismertem magukat, nagyon örülök, hogy itt vannak.

– Sanyi bácsi még csónakot is vett, hogy nekünk kedvünkben járjon. A kert végén folyt a Zagyva⁷³, ott csónakáztunk (kép a 168. oldalon).

Sanyi bácsi kérésére lányoknak, asszonyoknak, sőt, férfiaknak tartott többnapos lelkigyakorlatot a templomban. Nagy hatással volt mindenkire. Varga Gizella így nyilatkozott.

„– Azt mondták a szülők, hogy ők így nem hallottak senkit beszélni. Őhozzájuk így, ilyen testvéri módon, nem szólt még senki.”

X. FEJEZET ÉLETÚT ÉS A NÉV

JÖJJ KERESZTEDDEL

1931. ÉV (TRAGIKUS NAPLÓSORSOK)

Az 1931-ig írt feljegyzéseimet nagy „buzgóságomban” mind elégettem, de maradt egy írott imakönyvem.

Rendkívül kevesen részesülnek azokban a kegyelmekben, melyek nála mindennaposak és természetesek voltak. Nem kívánta ezeket írásaiban tartogatni, nehogy mások kezébe kerüljenek és fájó szívvel olvassák azt, amiben ők nem részesültek. Szerénységből gondolta így. (Nagy kár, hogy előljárója nem akadályozta meg ebben a buzgóságában!)

Későbbi „Feljegyzései” tanúskodnak arról, hogy a naplók megsemmisítését nagyon megbánta, különösen élete vége felé.

Az 1931 utáni feljegyzései, amelyre hivatkozott, 1953. februárig bezárólag „eltűntek”. 4–6 darabról lehet szó. Két darabnak borítója előkerült ágyneműtartójából Laura halála után. (1941. III. 22.–1945. VIII. 15. Imakegyelmek és 1945. VIII. 22.–1950. III. 19.) Ezen „Feljegyzéseit” valakinek odaadta, a szociális otthonban, ami-

⁷³ A második világháború után új medret ástak és most messze a falun kívül folyik. A kert végét felparcellázták és eladták.

ről minden jel szerint többen tudhatnak. (Kérésemre sem hajlandók kiadni, vagy meglétéről megnyugtadni.) Lehet, hogy „bizonyos okok” miatt megsemmisítették? Tragikus dolog, mert a lelki naplóírás legcsodálatosabb oldalai hullhatnak ismeretlenségbe, vagy megjelenhetnek más név alatt. 1953. március 1-től, minden feljegyzése megmaradt.

Elgondolkoztató, hogy miért választotta a „Feljegyzések” nevet és nem a szokásos napló megjelölést. Feljegyezni kívánta, amit a Szentlélek írt lelkébe, nem tintával, hanem a kegyelem kiadásával. A „Feljegyzések” Isten műveiről beszélnek a lelkében. Az emberi eseményeknek el kell törpülniük Isten tettei között. Egész életével ezt a célt akarta szolgálni.

(1930-ig olvasgatom akkori feljegyzéseimet. Mily kegyelem, hogy megmaradtak.) Áldott, édes, isteni gondviselés!

Amikor így írogatok... az is egy fajtája az imádságnak. Ezért élénk a hiányérzetem, amikor nincs erre alkalom! Óbelé visz még jobban. A levelezés is! De még az is boldogít, hogy használhatok a lelkeknek: ingyen kapott kincsek osztogatása, személytelenül... (1970. jan. 12.)

A „személytelenül” megjegyzést érthette arra, hogy az ő kegyelmi kincseit Isten, ismeretleneknek továbbította, valamint gondolatait Laura átadta másoknak, akik ezeket átérték és megírták saját nevük alatt, ahogyan ez meg is történt. Örült annak, ha valaki gazdagodhatott abból, amit ő kapott.

Most eszméltem rá, hogy körülbelül 1931-ig jutottam. Már nyugodtan be is fejezhetem, mert attól kezdve tetszett olvasni a feljegyzéseimet. Egy hét alatt a vacsora előtti egy-két óra alatt írtam le ezeket. Csak úgy pongyolán, ahogyan éppen jött. Sok hasznom lett belőle: mélyebb megalázódással és nagyobb hálával telt meg a lelkem. Ezt is Tisztelendő Anyámnak köszönhetem. A következő évek kegyelmei mind-mind erre épültek... Csak bámulni tudom a Szentlélek munkáját! Egyre harmonikusabban egységes lett bennem minden! Különösen sok kegyelmet kaptam 1933-ban. „Neveden szólítottalak, – Az enyém vagy! ... Iz. 62,2 A beleolvadás a Főpapi Életbe: elvesszés az Úr Jézus megváltó Áldozatában. (április 11.) Aztán a Szentlélekkel egy újabb kapcsolódás: „közérdekből kisajátítva...” (június 11.) a Corpus Christi Mysticum = Krisztus Titokzatos Teste az Egyház érdekében! Majd 1938. 1933-tól egyre több tapasztalati élmény a lelkekkel, bennünk az egyetlen Jézust szemlélve, szeretve!

Az eddigiekben is jól látható hatalmas lelkülete. A Szentlélek munkálkodott benne. Ez egyik titka Bleiciffer Laura csodálatos hatásának. Istennek köszönhet mindent és nem képzelt, vagy emberileg túlfűtött – egzaltált – lelkületnek. Hetven éven keresztül ezekben a gondolatokban élni, emberileg megmagyarázhatatlan és lehetetlen.

Az 1952 utáni „Feljegyzéseiben” sokszor hivatkozik az előző évtizedek kegyelmeire, lelki történéseire. Ebből, a tőle és a másoktól hallott történetekből állítottam össze életének további eseményeit.

A későbbiek során „Feljegyzéseiben” sok helyet kaptak az Egyházban történt események, a lelki irodalomból vett jegyzetelések, melyeket saját lelki kegyelmeivel kissé átszőtt.

SZENTÉV 1933. ÁPRILIS (11.)⁷⁴

Az Örökimádás templom hívei éjszakai szentségimádással ünnepelték a Megváltás 1990-ik évfordulóját. A budapesti és környékbeli hívek imádkozni jöttek, délután és egész éjjel.

Éjfél körül a templom énekkara és zenekara – 100–150 fő – éjszakai szerenádott adott a templom előtt.

Éjfélkor áldozáshoz járulhattak a hívek. Ettől kezdve óránként követték egymást a misék.

Az éjféli áldozás után Laura fölment a bal oldali karzatra és letérdelt. Skrach Angyalka⁷⁵ mondta el, amit akkor tapasztalt.

„– Láttam Laura nénit a Szentáldozás után. Arca természetfeletti szépségben ragyogott. Reggelig mozdulatlanul térdelt.”

Égett a lelkem, hogy Jézusnak „jubileumi ajándékot” adjak, végtelen szerelméért viszonzásul. Nagycsütörtökre készültem „átadni”, amit az én kis szívem kitalált. Itt maradni Vele a világ végéig, amíg Ő a szentségi színek alatt vállalja az áldozati állapotot, addig én sem akarom a színelátás gyönyörűségét élvezni. ..., és reggelig a Szentlélek elmerülve tartott az Ő eukarisztikus szerelmében. ... Az órák pillanatoknak tűntek. (1953. ápr. 11.)

A Szentlélek reggelig tartó mély imába merített azon az éjszakán, a karzat sarkában és feltárta előttem Krisztus Titokzatos Testének a titkát, benne az Úr Jézus főpapi életét, amelyet az Eukarisztiában és papjaiban él a világ végéig. Valami titokzatos módon eljegyzett Vele, belevitt szellemi síkon ebbe az Életbe! A Szűzanya „Socia”⁷⁶ szerepében való részesedés volt ez, amelyről akkor, még semmit sem tudtam. (1962. VI. 17.)

Elmondhatatlan ez az egység, ez az eljegyzettség Vele, ez a „socia” szerep mellette! Emberi agy ilyet ki nem találhatna! Ezt csak az Ő mindenhatósága adhatta ajándékkul azon a gyönyörű virágvasárnapra virradó éjszakán. ...

Hetekig mámoros voltam ettől az élménytől. Alig tudtam tanítani és naponta több órát töltöttem imában. (1962. VI. 17.)

Akkor lettem Jézus köztünk maradt Főpapi Életének (Eukarisztia + papság!) szerelmesévé és áldozatává, amit Nagycsütörtökön felajánlás alakjában át is adtam az imálandó Szentháromságnak a Szűzanya által.

Azóta szoktam erre hivatkozni, ha valamit nagyon szeretnék megnyerni: „– Arra a szerelmedre add meg, amellyel az Oltáriszentséget megalapítottad és amellyel az én kis lelkemet, életemet belevontad a Tiédbe.” Úgy emlékszem, hogy még minden esetben meghallgatásra találtam így. Bár csak egész ritkán szoktam ehhez fordulni. (1953. ápr. 11.)

Sokszor elgondolkoztam, hogy vajon miért elégítette ki a Fölséges minden vágyamat ilyen túlon-túl, ilyen isteni bőkezűséggel!?

⁷⁴ A nap meghatározása bizonytalan. Emlékezetem szerint valamelyik előjárója kérte, hogy mondjon le az eredeti napról és tizenegyedikén ünnepelje ezt a kegyelmet. A fent jelzettnél másfél héttel előbb lehetett.

⁷⁵ Skrach Angyalka (Angéla), született 1911. jún. 22. Meghalt 1990. aug. 10. Temetve szept. 6-án a X. ker. Újköztemetőben.

⁷⁶ Társ, szövetségcs (nő).

Egyre világosabb előtttem, hogy végtelen irgalmában tehette ezt velem, mert enélkül talán nem lettem volna hú Hozzá. Kénytelen volt szeretetében ennyire Magához láncolni, szerelmével leteríteni!

Ezt tette velem és én nem győzőm énekelni az Ő örök irgalmát!

... egyre mélyebb megismerés, szeretés, önátadás és a Szentlélekkel kiadás a megváltott lelkek felé! ...

Számtalanszor tapasztaltam, hogy az isteni Akaratnak következetes választása – az önmehtagadásnak ez a lényege! – hatalmas erővel lendíti az embert a lelki élet útján. A jó Isten szinte felkap és Maga visz előre. Ha velem nem így tett volna, sohasem tudott volna kitűzött céljához eljuttatni.

Nekem csak egyre kell vigyáznom: megsemmisülve maradjak és a napi áldozatot öleljem a szívemre. Nem kell nagy dolgok után futkosnom. Megvan ezeknek az apró áldozatoknak és szenvedéseknek is a maga boldogsága, tisztító ereje, minden evilági fölé emelnek. Nagylelkűen odaadni mindent, amit éppen a pillanat kíván, mert amit nem adunk meg gyávaságból, a jó Isten úgyis bevasalja rajtunk, a kényszerű szenvedés úgyis kiégeti belőlünk azt, amit mi magunk nem mertünk kiégetni! De mennyivel kisebb így a jó Isten megdicsőítése és hogy megnehezíti ez a Szentlélek munkáját! Nem is beszélve arról, hogy kiesem „áldozat” szerepemből, amely hivatva van a kegyelmet leesdeni! (1962. VI. 17.)

Növendékeimet is arra buzdítottam minden órán, hogy titokban készüljenek... (Lelki ajándékokkal a megváltás jubileumára) és a nagyhéten, vagy húsvéti áldozáskor adják át. (1975. ápr. 11.)

Hittudományi ismereteit ebben az esetben felülmúlta szíve nagy szerelme az Isten Fia iránt, hogy a világ végéig itt akart maradni. Azonban a végső következtetésben, okosan járt el.

Ő nem közelséget, hanem egységet akart és végtelen hatalmával létesítette is azon az éjszakán: Ő bennem és én Őbenne örökre!

Az Atya nekem adta szentségi Fiát, hogy szent Embersége által, az egy Test közösségébe emeljen és ez az áldott Fiú nekem adta a Lelket, hogy a Szentháromság közösségébe is belevihessen. (1975. márc. 20.)

Az éjszakai misztikus imában, Isten sugallta lelkében a későbbi szerzetesi NEVÉT.

... mély imában tartott a Szentlélek, amelyben az Atya nevet adott nekem, amely életutat jelent. Azóta, ez az imám, ez a boldogságom: az Atyáról, a Fiúról és a Szentlélekről + a Titokzatos Testről nevezett (Johanna)⁷⁷ Mária Eukarisztia. Mámoros boldogsággal lettem tele és kimeríteni azóta sem tudom az akkor kapott kegyelmet. (1975. márc. 20.)

Ebben a névben benne volt lelki életének kezdete, a keresztség kegyelme, a Mária kongreganista avatás és az Oltáriszentség szeretete. Útja Máriától Jézusig, a kegyelem töretlen szépségén vezetett át.

Közel 16 év múlva, a kármelben ezt a nevet kapta kis változtatással.

A győztesnek rejtett mannát adok és egy fehér követ. A kövön új név van, amelyet senki más nem ért, csak aki megkapja. (Jel 2,17)

⁷⁷ Johanna nevet csak 1949. jan. 30-án kapta a szerzetesrendtől. Ezért van zárójelben!

Sok mással együtt, ezt is elővételezte nálam azon az áldott éjszakán, édes mennyei Atyám 1933-ban. Ennek a névnek kellene teljesen fednie éneket és kifejezni azt az élő isteni gondolatot, akinek az Atya látni akar megdicsőült Fiában a szentségi színek alatt. Egyedül az Atyáért élve a Szentlélek által, Krisztus Titokzatos Teste (az Egyház) pincemunkásaként.

Atéltem, hogy ez a név (hívás) csak az enyém, hogy a Végtelen „egyetlen”-ként szeret a világmindenségben. Nekem is csak Ő lehet az Egyetlenem, a Mindenem! (1975. ápr. 11.)

... hányszor „féltem” ennek a kegyelemnek rendkívüliségétől, égi gyönyörűségétől. „Féltem”, mert nem a földre való és a Mennysors ország elővételezésére annyira méltatlannak éreztem magamat. Többször mondtam Csávossy Atyámnak, hogy lemondani szeretnék erről. Néha fájdalmat is okoztam ezzel neki.

Ő, csak soha meg ne elégedjek azzal, hogy bennem csupán „Vendég”, vagy „Lakó” legyen a Szentlélek, hanem egyre jobban: „Házigazda” és „Úr”. Amikor már nem annyira Ő lakik bennem, hanem a „fogadott gyermek” Őbenne.

Aki a Találkozás Istene, nemcsak az Atya az Igével, hanem a keresztség által Jézus Emberségébe oltott istengyermek, a szentháromsági Személyekkel külön-külön. (Verőcsmaros, 1983. II. 1.)

FELAJÁNLÁSAI

1934. aug. 30-ával véget ért fogadalmi sora. Ettől kezdve csak felajánlásokat tett, kivétel a hivatalos kármelita örök fogadalma, 1950. júl. 16-án. Miért váltotta fel fogadalmait felajánlásokkal 1934-ben? Erre az 1931–53-ig terjedő „Feljegyzései”, adhatnának világos választ, melyek azonban „eltűntek”. Az ok azonban ismert. Valamelyik előjárója megtiltotta a további fogadalmakat. Miért?

Ha valaki szerelmes, azt megértik az emberek. Ha valaki megházasodik, és 18 év múlva jobban szerelmes házastársába, mint valaha, ezt már nem tudják megérteni.

Ki érthette meg Laura lelkületét, akiben egyre tisztábban és jobban égett az Isten iránti szerelem tüze, egészen haláláig töretlenül?! 1924. december 8-a óta nincs viszszaesés, csak egyre jobban belemerülés az Örök szeretetbe, és fokozódó szerelmes vágy.

Nincs az az erő, ami a szerelmest megállítaná szerelmében. Nincs az a korlát, ami megállíthatná Laurát, hogy mindig többet adjon Istennek életéből, áldozataiból. A szerelem találékony. Lelkivezetője tanácsolta, hogy térjen át a felajánlásokra. Felajánlásai a 151–152. oldalon.

„Tegyél a szívedre pecsétnek, / mint valami pecsétet a karodra! / Mert mint a halál, olyan erős a szerelem, ... (Énekek éneke 8,6)

SZOCIÁLIS MUNKÁBAN

Laura rendszeresen járt a kiserdei nyomornegyedbe⁷⁸. Egy gyáros feleségétől sok pénzt kapott a szegények részére.

⁷⁸ A IX. kerületben az Fcséri, Üllői és a Határ út közé eső terület volt. Ma lakótelep és erdő.

XI. FEJEZET CSILLAGOK AZ ISMERETSÉGI KÖRÉBEN

A SZENTÉLETŰ CSÁVOSSY PÁTER

1924. szept. 18-án iktatták tartományi rendfőnöki hivatalába Budapesten. A Mária utcai⁷⁹ rendházba került. Laurával történt találkozásának körülményei nem a pontos sorrend szerint, de ismertek.

1924 őszén vagy telén, Laura értesült valamelyik barátnőjétől, hogy a budapesti rendházba egy szentéletű szerzetes került Szegedről. Barátnőjével együtt a vasárnapi szentmise meghallgatta a prédikációt. Annyi kegyelem áradt az új szerzetes szavaiból, amilyent Laura még senkinél nem tapasztalt. Szentmise után bement a sekrestyébe, és megszólította.

– Tessék megengedni, hogy bemutatkozzam.

– Tessék.

– Bleicziffer Laura hitoktató nő vagyok. Nagyon köszönöm a szentbeszédét. Az atyából az Úr Jézus lelkületét érzem áradni. Nagyon köszönöm. Sokat jelentett nekem.

– Csávossy Elemér vagyok. Tessék máskor is jönni.

Pár mondat után elköszöntek egymástól.

Puskásy atya szintén értesült az új jezsuita érkezéséről, valamint arról is, hogy megkapta a lelkek megkülönböztetésének adományát, és Istennel egyesült lélek, misztikus ember. Ezek ismeretében kérte Laurát, hogy havonta egyszer menjen gyónni, vagy lelki beszélgetésre hozzá. Puskásy atya nem értett a misztikához. Bölcsen belátta, hogy a huszonnégy éves lelki gyermeke messze fölénőtt.⁸⁰

Laura most már előjárói tanácsra ment Csávossy atyához, aminek nagyon örült. 1925 elejétől, vagy nyarától kezdődött a lelki kapcsolat.

Kapcsolatuk egyre magasabb szintre került a misztikus életben. Erről írta később:

1933-tól egyre több tapasztalati élmény a lelkekkel, bennük az egyetlen Jézust szemlélve, szeretve! (Önéletrajz 1903–31)

1933. febr. 1. Titokzatos eljegyződés Krisztus Titokzatos Testével – az Egyházzal Páter Csávossy jelenlétében – Jézus Szíve beszélőjében.

Szentebb emberrel a földön nem találkoztam. Ki tudja, nélküle hogyan alakult volna a lelkem!?

Elmondhatatlanul sok kegyelemmel gazdagított. (Budapest, 1964. II. 24.)

Páter Csávossy haláláról így írt.

Okt. 22-én a halála napján még együtt misézett, imáit elvégezte budapesti látogatójával (Klára) beszélgetett. Délután kérte még egyszer a szentkenetet, mély áhítattal válaszoltatott. Utána is beszélgetett látogatójával és amikor 5 órakor elbúcsúzott, szundikálni kezdett. 6 órakor vacsorával kínálták.

– Talán később, köszönöm. Majd:

⁷⁹ VIII. ker.

⁸⁰ Biczó József lazarista atya elbeszélése alapján. (Székesfehérvár)

– Mondja gyermekem, én most nem haldoklom? Később:

– Mondja meg az enyéimnek, az örökkévalóságban mind együtt leszünk.

Ezután mély imába merült, arcvonásai megdicsőültek és ¼7-kor megszűnt a szíve dobogni. Ahogy már fiatal korában megígérte az Úr Jézus: „– Haláltusa nélkül, a csókommal viszlek majd át.” Így történt.

Csodálatos volt az élete. Beteljesedett imája: „– Add Uram, hogy életemben agyon imádkozhassam, agyon dolgozhassam és agyon szenvedhessem magamat...”

Negyvenhét évig voltam hatása alatt, 1933. II. 1. óta égies bensőségben. Mennyei lénye sokszor magával ragadott és egyesített Jézussal, el nem mondható boldogságban. A megdicsőültek életéből volt ez talán valami. Irgalmas elővételezése annak.

Temetése valóságos diadalmenet volt.⁸¹ Őbenne együtt maradtunk.

Bougaud⁸² írja: „Halottaink sokkal közelebb vannak hozzánk, mint amikor testben éltek közöttünk. Miután beleszédültek az isteni tűzbe, lehullott róluk minden kötöttség, s felszabadultak. Tisztán, észrevétlenül, zavartalanul tudnak segíteni azokon, akikhez közel álltak életükben. (1972. nov. 3.)

Laura díszítette fel Csávossy páter koporsóját. Fehér virágokkal rakta körül.

Az életszentség nem más, mint a szeretettel megtelt szív, amelynek középpontja és forrása Krisztus, akit életünk életévé koronáztunk.

Oly csodálatosan szépek ezek az emberek: arcukon Isten nyugalma tükröződik, hangjukból Isten szent csendje nyilvánul meg, életükből Jézus illatozik. Persze, ehhez az út, ami Szent Pálnál is az első lépés volt: bizalmát nem helyezte a testbe (Fil 3,4). Második lépése: Krisztussal együtt keresztre szegeztettem. (Gal 2,19) De ezután éber és nagylelkű odaadással kell együtt dolgoznunk a Szentlélekkel, hogy a „régibb embert” megfeszítve tarthassuk. „Ezért tekintsétek magatokat is úgy, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban.” (Róm 6,11) 1971. dec. 19.

SALKAHÁZI SÁRA VÉRTANÚ

Laura jól ismerte Salkaházi Sárát, a Szociális Testvérek Társaságának tagját. Így írt utolsó találkozásukról.

„Ötven éve lakom a Bokréta utcában, s amikor a Dolgozó Lányok kápolna még létezett, esténként oda szoktam menni szentségimádásra. Ott voltam azon a napon is, amikor Salkaházi Sárát elhurcolták. Ahogy az épülethez értem, nyilas katonák állítottak meg a bejáratnál. Meg kellett mondanom, mit akarok, s azt is, hogy az épületben merre van a kápolna.

– Menjen! – mondták ezután megvető hangon, és beengedtek. ... Bementem a kápolnába és imádkoztam. Talán egy óra telhetett el ... katonabakancs lépések dübörögtek fölfelé a lépcsőn. A hangos szóváltás és a goromba hangú utasítások egyre közeledtek felém. Egyszer csak felpattant az ajtó, s ott állt Sára, mögötte a nyilasok.

– Ide engedjenek be egy pillanatra! – szólott, de már ki is szakította magát közülük, s előrejött a tabernákulumig. Két nyilas katona utána. ... Sára féltérdre ereszkedett, s én oldalról láthattam, amint az örökmécs fénye az arcába ragyogott. Nem tudom szavakba foglalni, milyen benyomást tett rám, de határozottan emlékszem, hogy azt

⁸¹ Pannonhalmán 1972. nov. 25-én 3 órakor a szerzeteseknek fenntartott helyen.

⁸² Valószínűleg lelki író.

gondoltam: – Istenem! Ez a Sára szent! – Már akkor sejtettem, miről van szó, s hogy Sárát elviszik a rejtegetés miatt. Elkezdtem érte imádkozni. Alig telt el néhány másodperc, az egyik nyilas, a marcona kinézésű, megragadta és rákiabált:

– Gyerünk már! Majd még imádkozhatsz az éjszaka! (Bp., 1979. júl. 13.)

Zsidók rejtegetése miatt, azon éjszaka – 1944. dec. 27-én – agyonlőtték a Duna-parton. Hetényi Varga Károly: *Akiket üldöztek az igazságért* (1985). 436. o. és Mona Ilona: *Salkaházi Sára élete és munkássága* (1989) 89. o. Mester Margit, Slachta Margit, Prohászka püspök, Szeghy Ernő, Márton Marcell a könyv további részében szerepelnek.

XII. FEJEZET A HÁBORÚ POKLÁBAN

ZSIDÓ ÜLDÖZÖTTEK MELLETT

Nem mindenkinek adatik, hogy életét áldozhatja az üldözöttekért, mint Salkaházi Sára. Laura már 12 évesen vágyott a vértanúságra, de ezt nem nyerhette el.

Amikor 1944-ben sárga csillagot kellett hordani az iskoláskorú zsidó gyerekeknek, fiúkhoz ment helyettesíteni hittanórára. Amint belépett a terembe, bűnös sietséggel szétrebbenő tanulókat látott. Ketten középen maradtak néhány pillanatra, majd ők is elindultak helyükre, feldúlt arccal. Az egyik fiún a sárga csillag volt. Könnyes szemekkel állt meg padjánál.

A tanulók vigyázzba álltak, imádkozás, köszönés és jelentés következett. Laura ráparancsolt a két fiúra, hogy mondják el, mi történt.

Kiderült, hogy az a fiú, akinek a nyilas pártban volt tag az apja, ócsárolta a zsidókat és pofon vágta a zsidó tanulótársát.

Laura kihívta mindkét gyereket. A nyilas apa fiát felszólította, kérjen bocsánatot. A zsidó fiútól megkérdezte, hogy megbocsájt-e. Igennel válaszolt. Ezután kezét kellett fogniuk, és meg kellett pusziálniuk egymást a békülés jeleként.

Laura tisztában volt a békítés következményeivel. Ehhez hasonló szeretetgyakorlatért már meghurcoltak embereket. Koncentrációs tábor és kivégzés is számításba jöhetett. Azokban az időkben megkövetelték, hogy mindenki ellenséget lásson bizonyos emberekben, csoportokban, akiket ellenségnek kiáltott ki a diktatúrával uralkodó párt. Laura erre soha nem volt hajlandó. Hittanóráin a szeretet egyetemességét tanította, ami mindenkit kötelez fajra, nemre, politikai és társadalmi hovatartozástól függetlenül. Ebből soha nem engedett.

Pár nap múlva megjelent Laura lakásán egy idősebb férfi, hatalmas csomaggal.

„– Az igazgató úr küldött több, nagy, kerek sajtot a hitoktató néninek, amiért védelmébe vette fiát. Nagyon köszöni.”

Mint kiderült, a megvédett gyerek édesapjának tejipari üzeme volt. Ezután minden héten megjelent a szolga. Csak a front megérkezése vetett véget az adományoknak. A legínségesebb időkben, sok éhezőnek adhatott a tápláló élelemből.

Annyiszor tapasztaltam, hogy csodálatosan ellát az Atya mindennel, ha egyetlen gondolatom, egyetlen munkám, egyetlen törekvésem és gondom, hogy Jézus éljen bennem: „Keressétek azért először az Isten országát és az Ő igazságát és ezek mind hozzáadottnak nektek.” (Mt 6,33) És olyan fokban amennyire keresem. Csodálatos isteni bőkezűség. Nem hagyja, hogy a Fia életére vállalkozó gyermekeinek anyagi gondjai legyenek.

Lázár házában is mily világosan megmondta az Úr: „... Márta, Márta, sok mindenre gondod van és sok minden nyugtalanít, pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta, nem is veszti el soha.” (Lk. 40,41) Ezt az egyetlen szükségset akarom még sokkal-sokkal jobban beleimádkozni a lelkembe! (1953. VI. 27.)

Mit tett még Laura az üldözöttekért? Ami pénzt, ékszert kapott szociális célra, eljuttatta az üldözötteknek. A vallásos és gazdag emberek megbíztak Laurában. Néhány percnyi beszélgetés után mindenkinek meggyőződésévé vált, hogy Laura a keresztény erényeket birtokló, jellemes, egyenes ember. Ezért megbíztak benne. Emlékezetem szerint sok pénzt, adományt küldött a zsidó üldözötteket bűjtató, katolikus szerzeteseknek. Erről nem szívesen beszélt, mert kötelességének tartotta és nem akart másokat kellemetlen helyzetbe hozni.

HÁBORÚ BUDAPESTEN (3 RÓZSAFÜZÉR)

1944 szeptemberében az orosz csapatok elérték Magyarország területét. December 25–26-án bekerítették Budapestet. A szörnyű ostrom és öldöklés csaknem hét hétig tart. 1945. február 13-án elfoglalták Budapestet.

Laura édesapja 81 éves volt 1944-ben, amikor a front Budapest felé közeledett. Rendkívül gyöngé egészségi állapota miatt, jobbnak látták Győrbe küldeni Róza lányához.

Amikor elbúcsúzott Laurától, mindketten sejtették, hogy utoljára látják egymást. A szentéletű apa búcsúzott szentéletű lányától. Ebben az elköszönésben, amikor utoljára ölelték át egymást, már volt valami a túlvilágból, a feltámadás húsvéti hajnalfényéből. Tavasszal az apa súlyosan megbetegedett. Haldokolt. Tudatos állapotában, majd félig eszméletlenül, Laura nevét mondogatta. Senki mást nem emlegetett a családból, csak azt, akihez lelkileg oly közel állt a kegyelem szálaival, a jó Istenben. 1945. május 23-án költözött az örökkévalóságba.

Ettől a naptól kezdve, Laura örök fogadalommal kötelezte magát a napi három rózsafüzér imádkozására.

Térjünk vissza a háború eseményeihez.

Az orosz csapatok közeledését megelőzte félelmetes hírük. A főparancsnokság este 8–10-ig szabadrablást engedélyezett katonáinak, ami gyakorlatilag egész nap tartott.

Az elfoglalt területeken nők és gyerekek sikoltozásától, jajveszékeltéstől és a rabló katonák lövéseitől visszhangzottak falvak és városok. Drámai leírását olvashatjuk Mindszenty Józsefnél, „Emlékirataim” könyvében.

A budapesti nők, ócska, szakadt, piszkos ruhát vettek magukra, hogy megelőzhessék az orosz katonák fajtalankodását. Hajukat összekócolták és arcukat korommal, vagy porral bekenték. Laura is igyekezett ennek megfelelően eljárni.

Az oroszok elvitték ennivalójukat és a lakást kissé kifosztották, de ezen kívül semmi bántódásuk nem esett. Az egyik később érkező tiszt, tanár vagy mérnök volt, aki újságírással is foglalkozott.

Laura bátyja – Vilmos – orosz fogságba esett 1915-ben. Az orosz tiszt közvetlenül vagy közvetve, tudott Vilmosról. Az isteni Gondviselés így vette oltalmába Laurát. De a tiszt megérezte Laurában a természetfeletti embert is, és ezért segítette, míg tovább nem vezényelték.

A plébános rábízta Laurára az Oltáriszentség őrzését, a Bokréta utcai kápolnában. A válságos órákban pincéjükbe vitte és elrejtette.

Laura ekkor is sok kegyelmet kapott. Ebből adott a kétségbeesett embereknek. Vigasztalta és erősítette a halálfélelemben élőket. Akik hallgattak rá, megszűnt a szorongásuk, és könnyebben elviselték a megpróbáltatást.

HÁBORÚ UTÁN

Az orosz fegyverekre és erőszakra támaszkodva, a baloldal, már 1945-ben elkezdte a demokrácia támadását. Laura előtt világossá vált, amit a Jezsuita atya – Csávossy vagy Bíró – prófétai látomásként, jó pár évvel a háború előtt megjövendölt. „Magyarországon ateista rendszer lesz, az állami iskolákból kitiltják a valláserkölcsi nevelést, az egyházi iskolákat elveszik, a szerzetesrendeket felosztatják, a családokat és az ifjúságot lezüllesztik. Magyarország lelki halottá válik.

Laura írt a pécsi kármelbe, hogy azonnal szeretne bemenni, nem tud tovább várni. A válasz megalázó volt. Újra kell felvételiznie, mivel a szombathelyi felvételét nem fogadták el. Aloyzia anyja ígérete így vált semmivé. Laura alázatosan alávetette magát újból mindennek.

Azok a mérhetetlen vágyak, amelyek az én egész bensőmet feszítik szent Rendemet illetőleg is, lehetetlen, hogy az én kis emberi szívem vágyai legyenek csupán! A benem élő Jézusé azok! (Hőgyész, 1957. VII. 26.)

A felvételi után Laura levelet kapott, mely szerint felvették, de a háború után kialakult élelmiszerhiány miatt nem vonulhat be.

Azonban rövid idő elteltével, egymás után léphettek be a jelöltek, csak Laura nem mehetett. Hunya és Csávossy atyákon keresztül értesült a belépésekről.

Nem tudta mire vélni a dolgot. Sajgott a lelke a fájdalomtól, de ezt is felajánlotta a lelkek javára a kegyelem kiáradásáért, és egyelőre várt. Most már csak rövid ideig.

Ma 24 éve szavaztak meg felvételre Pécsen, Szent Anna ünnepén, és csak 3 év múlva mehettek!... Áldom az isteni Gondviselést mindenért. (1969. júl. 26.)

Laura mélyen hallgat későbbi visszaemlékezéseiben, hogy miért nem mehetett még három évig Pécsre. Nem az ő hibája volt.

A háború után Igazoló Bizottság előtt kellett múltjáról beszámolni mindenkinek. A hitoktatókat és hitoktatónőket is behívták. 1945. szeptember 1-jén Laura kitöltötte a Nyilatkozatot⁸³, melyben olvasható, hogy semmiféle politikai pártnak nem volt tagja, a Hitoktatónők Egyesületében titkárként működött, és a zsidóellenességgel kapcsolatban teljesen tiszta, és feddhetetlen maradt. A dokumentum egy lapja 160. oldalon olvasható.

A hitoktatóknak és hitoktatónőknek a politikai pártok jelenlétében is be kellett számolniuk a háború alatti tetteikről. Sokan részt vettek a zsidók és üldözöttek bűjtatásában, mentésében, megsegítésében. Bernovics Vilma hitoktatónőt, Salkaházi Sárával együtt agyonlőtték a Duna-parton, mivel zsidókat bűjtattak. A politikai pártok képviselői megdöbbenve hallgatták a beszámolókat.

1945 után elkezdődött a hitoktatás elleni támadás, ami azzal fejeződött be, hogy 1949-ben fakultatívvá tették. Ezzel bekövetkezett a hitoktatás ellehetetlenülése és lassú elhalása.

⁸³ Budapest Főváros Levéltára XVII 401 42332 4 oldal. (1996. 11. 19.) Igazoltnak tekintették 1945. okt. 12-én 2777/II sz. Kézbesítő ív dátuma 1946. jún. 24. 42332. sz.

A modern ateizmus egyik sajátossága az, hogy humanizmusként jelentkezik: azért tagadja Istent, hogy az embert állíthassa. A megtestesülésnek fényében érthetjük csak meg igazán az embert, isteni rendeltetését!... (1968. dec. 16.)

1948-ig a hitoktató tanári kar első emberének számított, és az igazgató mellett foglalt helyet az ünnepeken. A tantárgyak között a hittan volt az első, mint a nevelés egyetlen hatásos eszköze. A fakultatív hitoktatás bevezetése után a hitoktatókat kitették a tanári karból.

1948–49-ben az iskolákban is aláírást gyűjtöttek az ateisták a hittan megszüntetéséért és Mindszenty halálra ítéeléséért. Laurához egymás után mentek tanártársai, hogy mit tegyenek, ha nem írják alá a papírt, kidobják őket az iskolából. Laura kérte, hogy semmilyen egyházellenes megmozdulásban ne vegyenek részt, mert kiközösítést von maga után. Munkahelyük elvesztését is vállalni kell. Inkább bízzanak a jó Istenben, mint a földi hatalmakban.

Ezért a kiállításért, abban az időben börtön, agyonverés, vagy izgatás és a népi hatalom megdöntésére irányuló összeesküvés címén, halálos ítélet járt. Laura nem félt. Vágyott a vértanúságra akkor is. Nem félt a haláltól. Boldog hazaérkezést jelentett lelkének a túlvilágra.

XIII. FEJEZET ISTEN A CÉLBAJUTTATÁS MŰVÉSZE ÚT A PÉCSI SARUTLAN KÁRMEL FELÉ

„– 1947-ben már sejtettem, hogy a szerzetesrendeket fel fogják oszlatni. Ekkor megírtam a perjel anyának, hogy most már ne várákottassanak., mivel szülői beleegyezésre már 21 éve nincs szükségem, és 1945-ben más másodszor is felvettek. Kármelita hivatásomban kívánok élni és meghalni.”

Újabb akadályt gördítettek elé. Nyugdíjaztassa le magát, méghozzá idegalapon, és a nyugdíj menjen édesanyja eltartására. Lehetetlennek tűnt a kérés teljesítése, tökéletes idegzettel, negyvenöt évesen. A megtestesült nyugodtságot róla lehetett mintázni. Kitűnően tudott aludni.

„– Az engedelmesség azonban biztonságot és erőt adott, mint olyan sokszor életemben” – mondta.

Dr. Harza Lajos hitoktatási felügyelő, nem akart hinni szemeinek, amikor Laura a nyugdíjazási kérelmet átadta. (159. oldalon)

– Kisasszony, erről szó sem lehet. Magára szükség van itt. Nem írom alá a nyugdíjazását. Nem engedem magát élve eltemetni. A szerzetesházban a világtól elzárva, nem tehet annyi jót, mint tanítványai körében.

Laura hivatkozott kármelita hivatására, amiért mindent meg kell tennie, hiszen Istentől jött, Ő hívta erre.

– Imáimmal és életáldozataimmal járulok hozzá a Titokzatos Test életéhez a lelkek javára. Ez ugyanolyan fontos, mint a hitoktatás, vagy a külső tevékenység.

Végül a hitoktatási felügyelő kijelentette:

– Maga tegyen meg mindent a belépésért, én meg mindent megteszek, hogy ne sikerüljön, aztán meglátjuk.

Dr. Harza Lajos hitoktatóként működött 1917/18-ban a Női Felső Kereskedelmi Iskolában, ahová Laurát kényszerítették szülei. Már ebben az évben megismerhette,

Laura ekkor is sok kegyelmet kapott. Ebből adott a kétségbeesett embereknek. Vigasztalta és erősítette a halálfélelemben élőket. Akik hallgattak rá, megszűnt a szorongásuk, és könnyebben elviselték a megpróbáltatást.

HÁBORÚ UTÁN

Az orosz fegyverekre és erőszakra támaszkodva, a baloldal, már 1945-ben elkezdte a demokrácia támadását. Laura előtt világossá vált, amit a Jezsuita atya – Csávossy vagy Biró – prófétai látomásként, jó pár évvel a háború előtt megjövendölt. „Magyarországon ateista rendszer lesz, az állami iskolákból kitiltják a valláserkölcsösi nevelést, az egyházi iskolákat elveszik, a szerzetesrendeket felosztatják, a családokat és az ifjúságot lezüllesztik. Magyarország lelki halottá válik.

Laura írt a pécsi kármelbe, hogy azonnal szeretne bemenni, nem tud tovább várni. A válasz megalázó volt. Újra kell felvételiznie, mivel a szombathelyi felvételét nem fogadták el. Aloyzia anyja ígérete így vált semmivé. Laura alázatosan alávetette magát újból mindennek.

Azok a mérhetetlen vágyak, amelyek az én egész bensőmet feszítik szent Rendemet illetőleg is, lehetetlen, hogy az én kis emberi szívem vágyai legyenek csupán! A bennem élő Jézusé azok! (Hőgyész, 1957. VII. 26.)

A felvételi után Laura levelet kapott, mely szerint felvették, de a háború után kialakult élelmiszerhiány miatt nem vonulhat be.

Azonban rövid idő elteltével, egymás után léphettek be a jelöltek, csak Laura nem mehetett. Hunya és Csávossy atyákon keresztül értesült a belépésekről.

Nem tudta mire vélni a dolgot. Sajgott a lelke a fájdalomtól, de ezt is felajánlotta a lelkek javára a kegyelem kiadásáért, és egyelőre várt. Most már csak rövid ideig.

Ma 24 éve szavaztak meg felvételre Pécsen, Szent Anna ünnepén, és csak 3 év múlva mehettem!... Áldom az isteni Gondviselést mindenért. (1969. júl. 26.)

Laura mélyen hallgat későbbi visszaemlékezéseiben, hogy miért nem mehetett még három évig Pécsre. Nem az ő hibája volt.

A háború után Igazoló Bizottság előtt kellett múltjáról beszámolni mindenkinek. A hitoktatókat és hitoktatónőket is behívták. 1945. szeptember 1-jén Laura kitöltötte a Nyilatkozatot⁸³, melyben olvasható, hogy semmiféle politikai pártnak nem volt tagja, a Hitoktatónők Egyesületében titkárként működött, és a zsidóellenességgel kapcsolatban teljesen tiszta, és feddhetetlen maradt. A dokumentum egy lapja 160. oldalon olvasható.

A hitoktatóknak és hitoktatónőknek a politikai pártok jelenlétében is be kellett számolniuk a háború alatti tetteikről. Sokan részt vettek a zsidók és üldözöttek bűjtatásában, mentésében, megsegítésében. Bernovics Vilma hitoktatónőt, Salkaházi Sárával együtt agyonlőtték a Duna-parton, mivel zsidókat bűjtattak. A politikai pártok képviselői megdöbbenve hallgatták a beszámolókat.

1945 után elkezdődött a hitoktatás elleni támadás, ami azzal fejeződött be, hogy 1949-ben fakultatívvá tették. Ezzel bekövetkezett a hitoktatás ellehetetlenülése és lassú elhalása.

⁸³ Budapest Főváros Levéltára XVII 401 42332 4 oldal. (1996. 11. 19.) Igazoltnak tekintették 1945. okt. 12-én 2777/II sz. Kézbesítő ív dátuma 1946. jún. 24. 42332. sz.

A modern ateizmus egyik sajátossága az, hogy humanizmusként jelentkezik: azért tagadja Istent, hogy az embert állíthassa. A megtestesülésnek fényében érthetjük csak meg igazán az embert, isteni rendeltetését!... (1968. dec. 16.)

1948-ig a hitoktató tanári kar első emberének számított, és az igazgató mellett foglalt helyet az ünnepeken. A tantárgyak között a hittan volt az első, mint a nevelés egyetlen hatásos eszköze. A fakultatív hitoktatás bevezetése után a hitoktatókat kitették a tanári karból.

1948–49-ben az iskolákban is aláírást gyűjtöttek az ateisták a hittan megszüntetéséért és Mindszenty halálra ítéeléséért. Laurához egymás után mentek tanártársai, hogy mit tegyenek, ha nem írják alá a papírt, kidobják őket az iskolából. Laura kérte, hogy semmilyen egyházellenes megmozdulásban ne vegyenek részt, mert kiközösítést von maga után. Munkahelyük elvesztését is vállalni kell. Inkább bízzanak a jó Istenben, mint a földi hatalmakban.

Ezért a kiállásért, abban az időben börtön, agyonverés, vagy izgatás és a népi hatalom megdöntésére irányuló összeesküvés címén, halálos ítélet járt. Laura nem félt. Vágyott a vértanúságra akkor is. Nem félt a haláltól. Boldog hazaérkezést jelentett lelkének a túlvilágra.

XIII. FEJEZET ISTEN A CÉLBAJUTTATÁS MŰVÉSZE ÚT A PÉCSI SARUTLAN KÁRMEL FELÉ

„– 1947-ben már sejtettem, hogy a szerzetesrendeket fel fogják oszlatni. Ekkor megírtam a perjel anyának, hogy most már ne várankoztassanak., mivel szülői beleegyezésre már 21 éve nincs szükségem, és 1945-ben más másodszor is felvettek. Kármelita hivatásomban kívánok élni és meghalni.”

Újabb akadályt gördítettek elé. Nyugdíjaztassa le magát, méghozzá idegalapon, és a nyugdíj menjen édesanyja eltartására. Lehetetlennek tűnt a kérés teljesítése, tökéletes idegzettél, negyvenöt évesen. A megtestesült nyugodtságot róla lehetett mintázni. Kitűnően tudott aludni.

„– Az engedelmisség azonban biztonságot és erőt adott, mint olyan sokszor életemben” – mondta.

Dr. Harza Lajos hitoktatási felügyelő, nem akart hinni szemeinek, amikor Laura a nyugdíjazási kérelmet átadta. (159. oldalon)

– Kisasszony, erről szó sem lehet. Magára szükség van itt. Nem írom alá a nyugdíjazását. Nem engedem magát élve eltemetni. A szerzetesházban a világtól elzárva, nem tehet annyi jót, mint tanítványai körében.

Laura hivatkozott kármelita hivatására, amiért mindent meg kell tennie, hiszen Istentől jött, Ő hívta erre.

– Imáimmal és életáldozataimmal járulok hozzá a Titokzatos Test életéhez a lelkek javára. Ez ugyanolyan fontos, mint a hitoktatás, vagy a külső tevékenység.

Végül a hitoktatási felügyelő kijelentette:

– Maga tegyen meg mindent a belépésért, én meg mindent megteszek, hogy ne sikerüljön, aztán meglátjuk.

Dr. Harza Lajos hitoktatóként működött 1917/18-ban a Női Felső Kereskedelmi Iskolában, ahová Laurát kényszerítették szülei. Már ebben az évben megismerhette,

de amikor érdeklődött a tanároknál, tanítványainál az iskola felől, biztosan sokat hallott Lauráról a B. tanárúgygyel kapcsolatban. Laura nagyszerű hitoktatói működéséről, már hivatalból is tudott mindent.

Ezért van az, hogy a nyugdíjazási kérelmét 1947. július 2-án megírta és átadta dr. Harzának, de ő csak a bíboros úrtól kapott levél után továbbította. november 14-én a püspöki hivatalnak.

1947. nov. 13-án tudtam meg, sok huzavona után, hogy a Felügyelőség elenged és beléphetek a Kármelbe! ... (1962. XI. 8.)

Csávossy atya tanácsolta Laurának, hogy azonnal írjon Mindszenty József esztergomi bíboros püspöknek. Csávossy atya bevetette minden befolyását, hiszen püspökök kérték ki véleményét és Mindszenty bíboros úrral többször találkozott. Amikor legközelebb ment dr. Harza hitoktatási felügyelőhöz, már ott feküdt íróasztalán a főpásztor levele. Szigorúan utasította a felügyelőt a hitoktatónő elengedésére. „Senkit nem tarthat vissza szerzetesi hivatásától” – állt a levélben. kisebb dorgálás is lehetett benne, mert Harza atya elkeseredve mondta.

– Maga tönkretette a jövőmet.

Ha sejtette volna, hogy az ő jövőjét kik fogják tönkretenni, egy szót sem szólt volna. 1949-ben letartóztatták és 1951-ben a börtönben agyonverték.

Dr. Harza Lajos vagy megbízottja, felkereste a pécsi kármelt. A beszélőbe kérette a vezető perjelnököt. Olyan veszekedést csapott, hogy az egész ház zengett tőle. Magából kikelve kiabált.

– Halálos bűnt követnek el, ha az ország legjobb hitoktatónőjét felveszik és élve eltemetik a zárdában! Én ezt nem fogom engedni! Följelentem önöket a püspökségen!

Mindenkinél keményebb diónak bizonyult édesanyja. A huszonhat évvel előbbinél, sokkal erőszakosabb harcot kezdett lánya „megtartásáért”, a hivatása ellen.

Nem köszönt vissza Laurának és elfordította a fejét. Amikor Laura meg akarta pusziolni, eltaszította magától.

– Miattad fogok idő előtt meghalni! – mondta dühösen.

Laura napról napra igyekezett gyöngéd szeretettel, figyelmességgel fordulni édesanyjához, de szüntelen elutasításra talált. Egy pillanatig sem neheztelt édesanyjára. Fel sem merült benne a gondolat, hogy közömbössé váljon a felé irányuló szeretetlenség hatására, vagy rosszal viszonzza. A legnagyobb alázattal és türelemmel, újra és újra próbálkozott szívéhez férközni, megbékíteni, de eredménytelenül. Sírógörcsök sorozatát produkálta az anyuka, mint 26 évvel előbb.

Laura rövid idő alatt tizenöt kilót fogyott, a szeretetlenségek és gáncsoskodások miatt. Lelkében azonban mérhetetlenül nagy béke volt, amit már senki földi halandó és semmi erő el nem vehetett. Szenvedései ellenére mind mélyebben lett Istené. Még fiatalon megtanulta a keresztet szeretni, magához ölelni.

Róza testvére, szintén rátámadt, célozva a huszonhat évvel előtti esetre.

– Látod! Már megint mit tettél?!

Ilyen zaklatások között kellett intéznie a nyugdíjaztatását. Elment a körzetorvoshoz és beutalót kért az ideggyógyászatra. Az orvos értetlenül nézett rá, de szó nélkül megírta a beutalót. Ki tudja, mire gondolt? Talán ideggyógyászati beutalóval menthet meg egy hitoktatót a javában dülő, embertelen egyházüldözés idején?

Az ideggyógyászat elmondta, hogy 15 kilót fogyott az utóbbi időben. Étvágytalanság gyötörte és éjszakánként sokat sírt, ha felébredt. Ilyen állapotban nem kíván tanítani és nyugdíjazását kéri.

Az orvos látta, hogy mindez igaz – fogyás és piros szemek – de azt is látta, hogy ezzel együtt tökéletes idegrendszerrel van dolga. A rendelőben hosszú időre csend lett.

– Mit tanít? – kérdezte.

– Hittant – válaszolta Laura nyugodtan.

Újból gondolataiba merült az orvos. További kérdéseket nem tett fel a jelenlévő asszisztensek miatt. Sejtette, hogy másról van szó, mint szokásos eseteinél. Hosszas gondolkodás után elővette a töltőtollát és megírta a nyugdíjazáshoz szükséges papírt, majd kikísérte a hitoktatónőt a folyosóra. Ott már nem volt tanúja beszélgetésüknek és nyugodtan kérdezhetett. Laura elmondta a szerzetbe lépési vágyát, majd megköszönte az orvosnak, amit érte tett. Az orvos, féltő, aggódó arccal búcsúzott tőle, és sok sikert kívánt. Nem volt nehéz sejténie, hogy mi vár a hittanra, a hitoktatónőkre, de rövidesen a szerzetesekre is.

A nyugdíjazás könnyedén sikerült. Laura megtette, amit az előjáró kért, és Istenre bízott mindent.

Abbahagyta az iskolai hittant. Az iskolából történő kilépésével is hivatást vonzott maga után. Borvölgyi Karola az Örökimádó Nővérek tagja, így nyilatkozott erről.

„A negyedik elemi a Szvetana utcai iskolában végeztem. Ott volt Laura néni a hitoktatóm. A tanév ideje alatt eltűnt, és új hitoktató jött. Csodálkoztunk ezen és kérdeztük, hogy hová távozott. Akkor hallottam, hogy kármelitának ment. Ez vágyat ébresztett bennem, hogy én is szeretnék szerzetes lenni.” Innen veszem hivatásom kezdetét. (1995. máj. 19.)

Laura szerzetbe lépési ügye lassan, de haladt előre. Róza testvére elvitte édesanyjukat Győrbe, ahol férjével lakott.

Miután Laura mindent elintézett Budapesten, Győrbe utazott, hogy megpróbálja édesanyját kiengesztelni, és szeretetben búcsúzzanak el egymástól. Ezt tartotta az utolsó és legfontosabb elintézendőnek. Ezért néhány nappal elhalasztotta Pécsre utazását.

Nehéz napok következtek. Édesanyja minden közeledést elutasított. Laura csak az utolsó előtti napon mondta meg, hogy másnap elmegy a szerzetesházba.

– Menj! Soha többé nem akarlak látni! – válaszolta dühösen, teljes megvetéssel.

Másnap a készülődés után kérte édesanyját, hogy kísérje ki a kapuig. Csodák csodájaként, megtette. A kapunál kérte édesanyja áldását. Könnyező szemekkel, végtelenül szomorúan, de egy kis keresztet rajzolt lánya homlokára. Laura megölelte édesanyját és elindult. Soha többé nem látták egymást itt a földön.

Laura többször írt édesanyjának a kármelből, de választ nem kapott.

Csávossy atya rendszeresen járt a pécsi kármelba beszédet tartani. Misézett, gyónatott, és külön engedélyt kapott, hogy Laurával beszélhessen a beszélőteremben. Laura elmondta édesanyja ügyét. Csávossy páter háromszor utazott Győrbe, hogy rávegye az édesanyát a levélírásra. Minden kísérlete kudarcba fulladt. Végül csak annyit kért, hogy egy szentkép hátuljára írjon néhány mondatot. Ezt megtette, de nagyobb fájdalom okozott, mintha semmit nem írt volna. A szentképen ez állt.

„Sokszor gondolkodom rád. Isten áldjon. Sokat szenvedő anyád.”

Édesanyja utolsó mondata rettenetes szenvedést okozott Laurának. Felajánlotta ezt is Jézus keresztje mellé a bűnösök megtéréseért, az Egyház javára.

1949 végén, vagy 1950 elején, édesanyja agyérgörcsöt kapott. Ennek következtében nem tudott beszélni. Laura teljes szívből imádkozott édesanyjáért, hogy visszanyerje beszélőképességét. Minden vágya az volt, hogy szívből megbékélve juthasson Isten ítélőszéke elé. Félt attól, hogy megkeseredett lélekkel kerül a túlvilágra.

Édesanyja lassan visszanyerte beszélő képességét. Meggyónt, és többek előtt kijelentette, hogy szívből megbocsájt lányának, amiért „elhagyta” őt. Elfogadta Isten akaratként a kármelbe lépését. Kevéssel ezután, 1950. május 2-án meghalt.

Ma 39 éve halt meg Édesanyám, megbékéltem. Beleegyezett, hogy kedves római fészületét küldjék el Pécsre. Mekkora örömet hozott ez akkor nekem, hogy már nem haragszik rám! Mert egyszer azt mondta: „– Ha elfordulok Istentől, a te lelkedem szárad, hogy képes vagy 84 éves édesanyádat itt hagyni.”

Egy vigasztaló álmom is volt... És hogy az „Engesztelő Szent Szűz” napján halt meg... (Örökimádó apácák ünnepe!) Csupa irgalmas jóság! Nem köszönhetem meg eléggé, sohasem! (1989. máj. 2.)

Azt a fehér zsebkendőt, amellyel utolsó könnycseppjeit felitatták, elküldték Laurának. A kórusban a zsolozsmáskönyv mellett őrizte, előjárói engedéllyel. 1950. június 10-én a pécsi kármeliták elhurcolása után a padban maradt.

Térjünk vissza a kármelbe induláshoz. Miután elbúcsúzott édesanyjától, Győrből Budapestre utazott. Július 19-én, Szent Vince napján érkezett Pécsre, Angster Elza⁸⁴ nénihez, a híres orgonakészítő lányához.

Néhány napra meghívta magához a kármelbe lépés előtt. Mindent megtett, hogy a rendelkezésre álló rövid idő alatt kissé megerősítse, felhizlalja a 15 kilót lefogyott Laurát. De a kívánt felerősödés csak a kármelben következett be. Kérte Laurát egy rövid élettörténet⁸⁵ leírására. Laura ezt később visszakapta, és kibővítette az 1950 nyaráig történetekkel.

Édes Elza Nénim, nem folytathatom, mert már sürgetnek. Nem tudom, ilyesmit képzelt-e vagy mást? Arra mindenestre bizonyíték, hogy nagyon szeretem a lelkét, mert nem tudtam megtagadni kérését, bár párszor már le is mondott róla. Remélem azonban, hogy ezzel nekem is szánt valamit a Szentlélek: egy hűséges imádkozót, hogy a reám pazarolt sok kegyelem kárba ne vesszen. Mert sajnos, minden veszély megvan erre bennem. Bevallom, különösen most, a belépés előtt, kétszeresen is félek önmagamtól. De mérhetetlenül bízom Őbenne, és a drága Szűzanyámban, és ez békében, nyugalomban tart. A szent hit szelleme (mint léalap a földön, ahogy az égben a léalap a lumen gloriæ⁸⁶), és az Ő irgalma, hiszem, hogy mindenben átsegít, és az én kis életem mégis csak megdicsőíti Őt és örökké zengeni fogja az Ő irgalmát. (Életrajz, 1903–50)

Egyre mélyebben át kell, hogy járjon: „Nálam nélkül semmit sem tehettek.” Enélkül az Ő ereje soha sem lehet az enyém. Pedig végtelen vágyaim csak Benne, Vele, Ál-

⁸⁴ Elza néni hozta létre testvérével a Hunyadi utcai lelkigyakorlatos házat Pécsen. Mindenüket eladták, lakásukat is, hogy a házat rendehozzák, bérelhessék, és fenntarthassák. Elza néni lett a gazdasági vezető, testvére, Irma néni a szakács. A húszas évek végétől vagy a harmincas évek elejétől működött a ház. Elza néni csupa szív, anyagi teremtés volt, nagy intelligenciával. Élvezte mindenki tiszteletét és szeretetét. A városból és környékéről sokan jártak oda lelkigyakorlatra. Nagyon megszerették a pécsiek ezt a házat. 1948 körül elvették – államosítás címen – és bosszúból azt a kis szobát adták át nekik, amelyben Irma néni lakott édesanyjával, aki időközben meghalt, és a hozzá tartozó igen kicsi előszobát, melyben egy íróasztal és egy heverő fért el. A helyiségben vizesblokk nem volt. Az épületben lévő fürdőszobát és konyhát többé nem használhatták. 1951-ben kerültek az egyházi Prohászka Otthonba. Elza néni hosszú évekig viselte rendkívüli türelemmel és akaraterővel az agyvérzés okozta féloldali lebénulást. Született 1981. okt. 9., meghalt 1974. júl. 9-én.

⁸⁵ 1903–50 életrajz-megjelöléssel került idézésre a könyvben.

⁸⁶ Isten dicsőségének világossága, fény.

tala teljesülhetnek. Elmondhatatlan a mi megváltatásunk. Úgy járni-kelni, annyira Óbenne élni, hogy életem hirdesse, a próféták jövődölései beteljesedtek, eljött a Megváltó.

Az én parányi életem is „valami” a Nagy, a Teljes Testben, nélkülözhetetlen az Atya terveiben. Imádkozni, áldozódni azért, hogy az egész világ a szeretet szívverése lehessen az Örök Szeretet felé!

Mit számít az, hogy az alapfalban, vagy a ház homlokzatán van-e a helyem, ha hűséggel állok posztomon a Te magasztos építményedben, Titokzatos Testedben!

A bennem élő, meghúzódó Fényednek ereje kell, hogy feszítse, felém vonzza embertársaim tekintetét. Egymagam nem üdvözülhetek!

Erővel és hatalommal teljes az emberi tekintet, mert a lélek hordozója. És ha Isten lakja a lelket, az emberi tekintet Istent hirdeti, adja tovább az embereknek. Tekintettel Te nézd embertársaimat. Te nézd és lásd meg őket, s általam küldd feléjük hívó szent kegyelmedet, hogy kovásszá legyenek a megváltás jegyében.

A jobb világért folytatott harc a szeretet szolgálatába állított hadjárat.

Szükségem van a te „igen” szavaidra, hogy újra a földre szállhassak. (Jn 15,5)

Látom végtelen Szereteteddel szemben minden gyarlóságom felmérhetetlen sötét-ségét.

Látom a Lélek fúvását, ahol semmit sem végeztem, s a mag csírázó fészését, ahol nem vetettem.

Mindaddig, míg az ember mindent nem Istentől vár, mellőzve a saját maga erejét, nem ismeri meg a békét! (1970. szept. 4.)

A KÁRMELBEN

Ma 18 éve délután 5 óra tájban csukódott be mögöttem a klauzura ajtaja! Azt hittem, meghalok a boldogságtól. 26 és fél éves epedő vágy után ott lenni, ahová a mennyei Atya öröktől fogva szánta az én kis életemet! M. E. Anyánk és Teréz nővér vártak az ajtóban és kísérték fel a cellámba, ahol jelöltnek öltöztettek és lekísértek a kórusba, ahol zengették Szent Illés Atyánk officiumát.⁸⁷ Szebben még kigondolni sem lehetett volna belépésemet. (Volt, Aki megrendezze!...) (Pannonhalma, 1966. júl. 19.)

Ha magam fundáltam volna ezt ki, ha ütöttem volna a vasat, akkor nem boldogítana annyira! (Pannonhalmára történő 30 napos meghívására gondolt. A szerző megjegyzése.) Ahogy a belépésemkor is, addig jöttek a kisebb-nagyobb akadályok, míg úgy sikeredett, hogy Szent Illés Atyánk ünnepi officiuma alatt léptem át a klauzura küszöbét! (Pécs, 1958. VII. 17.)

Ha a kármelbe érkezése szóba került, arca ragyogni kezdett, másodpercekig szólni sem tudott. Látszott rajta, hogy olyan élmény van a lelkében, amit ki sem fejezhet. A legnagyobb megilletődés és öröm hangján kezdett beszélni arról, ami szavakban egyáltalán elmondható.

Ó, hogy a Szentlélek az Anyaszentegyház legbensőbb szentélyébe vitt, a szent Kármelbe, ahol az imádás és az áldozat szüntelenül folyik a küzdő testvérekért... (1967. júl. 1.)

⁸⁷ Imaóra.

Belépése perceiről írta:

A tabernákulum előtt térdelhettem az officium befejezéséig. Amint ajtajára pillantottam, úgy tűnt, hogy a „nevem” – amit Ő adott nekem 1933. ápr. 11-e éjszakáján az Örökimádásban – az életutam van ott képben! (Ezt egyszer Erzsébet Anyánk kis elmélkedés alakjában leíratta velem.) Csodálatos isteni gyöngédség! Odahelyezte, hogy mindig szemem előtt lehessen, hogy soha egy pillanatra se feledkezhessem meg arról, amire Ő hívott! (Pannonhalma, 1966. júl. 19.)

Úgy szerettem volna megtudni, hogy ki tervezte, mi volt a gondolata, másokra hogyan hat, de a Szentlélek áldozatul kívánta az érdeklődést. M. Erzsébet Anyám képei között találtam most meg a fényképét. (168. oldalon)

Nekem ezt mondja: „Az Atyáról (Szem!), a Fiúról (Ágnus Dei!)⁸⁸, és a Szentlélekről (Galamb!) nevezett Mária (Liliom!) Eukarisztia (Kehelyből táplálkozó galamb...).

I. Egyik ajtón az Ágnus Dei, Kereszt a háttérben a kínzóeszközökkel, búzakalászos, rózsás díszítéssel. Fent, a felhők között a mennyei Atya ábrázolásaként sugarak között a „Szem”. Lent: „Vértanúk erőssége” felirat.

MAGYARÁZAT

Az Égi Jegyes, mint Agnus Dei, a Kereszt királyi útjára hívja meg jegyeseit: „Aki utánam akar jönni, vegye fel mindennap keresztjét,” Kálvária-hegybeli menyasszonnyá kell válnunk. Kereszt és tövisdíszt lehet csak az ékességünk! Vértanúi életre hív a Vértanúlegény minket. Azért maradt itt táplálék alakjában, hogy Ő lehessen az erőnk hozzát.

Folytatnunk kell az Ő szenvedéseit testünkben – az Egyházért – ahogy Szent Pál mondja: „Halálra kell adatnunk Jézusért.” (II. Kor 4,11) Általa, Vele és Benne, bűnért való áldozattá, „átokká” (Gal 3,13) kell lenniük Jézus jegyeseinek is a lelkekért. A mennyei Atyát csak úgy dicsőíthetjük meg, ha hasonlónak leszünk Fiához (Róm 8,29) Csak Vele, Benne, Általa az Ágnus Dei életében részesedve, „teremhetünk gyümölcsöt Istennek” (Róm. 7,4). Ezért akarunk Vele együtt szenvedni, hogy Vele együtt dicsőülhessünk meg. (Róm 8,17)

Tabernákulumunk jobb oldali ajtaja erről beszél nekünk. A vértanúi élet piros rózsáival csak így kedveskedhetünk Szerelmesünknek!

De minél jobban kiteljesedik egy-egy lélekben az Ágnus Dei áldozati élete, annál nagyobb egységbe jut isteni Jegyese eukarisztikus életével.

II. A másik ajtón: a Kehely körül szőlő és liliomdíszítés. (A Kehelyből iszik egy galamb.) Fent: a Szentlélek Isten, „Galamb” alakjában sugarak között. Lent: „Szűzeket nevelő Bor” felirat.

MAGYARÁZAT

Itt már a kis jegyes élete benne van az eukarisztikus Kehelyben, áldozati kiteljesedési foka szerint! Étellé, itallá vált a lelkek számára és szüntelen Isten-dicséretté a Szentháromság előtt! A szentségi Jézussal, Általa, Vele és Benne. Nemcsak a reábito- zottak, hanem az egész Titokzatos Test (Egyház) táplálójává a Szentlélek által! Általa, Vele és Benne a „Szűzeket nevelő Bor” szüntelen termi a liliomokat önmagában és faksztja másokban a Szűzanyával, a Szűzek Szűzének életébe való kapcsolódás által!

⁸⁸ Isten Báránya (Jézus Krisztus)

Mindkét ajtó arról beszél tehát, hogy érdemes az áldozati életre vállalkoznunk, a Kereszt királyi útján kitartanunk, mert csak ennek árán kerülhetünk a megdicsőült Jézus misztikus életébe, a Szentlélek megszentelői művébe, csak így lehetünk az Atya dicsőségére és milliók üdvére! Csak így juthatunk Titokzatos Testének „Fejével”, az eukarisztikus Jézussal, a „Lelkével” a Szentlélekkel, és a „Szívével” a Szűzanyával, benső egységbe, a Szentháromság dicsőségére és a lelkek üdvére.

Csodálatos, édes isteni Gondviselés! (Budapest, 1958. I. 8.)

Az előjárók határozatai szerint két hétig pihennie kellett. Mint láthatjuk, sokat fogyott a zaklatások miatt. Két hétig nem kellett éjszaka imára mennie, napközben lefekühdhetett cellájában és külön főztek neki, mert a többiek étele igen sovány volt.

A belső lépcsőházból nyíló novícia folyosón a 2. vagy 3. cellát kapta. Jelenleg a novíciák tanterme előtti szoba. Mindegyik cellaajtón valamelyik szent neve szerepelt. Az övé: „Szeplőtelen Szűz Anya”.⁸⁹

Igen, az Ő szentségi tabernákulumi életének folytatása, mint kis önkéntes fogoly, pici cellámba bezárva. Általa, Vele, Benne az eukarisztikus Jézus életstílusában, megdicsőíteni az Atyát és üdvözíteni a milliókat!

Kibíráhatatlan lenne az, ha a lelkeknek csak annyit tehetnék, adhatnék, amit egy külső apostoli hivatás kerete enged. Ha csak azokkal „érintkezhetnék”, akikkel fizikailag találkozhatnak! Ó, Én minden lélekhez el akarok jutni. Általa, Vele és Benne a Szentlélek titkos, a kegyelemosztogatás csendes, rejtett útjain, hogy mindannyian Jézusba kerülhessenek. (Pannonhalma, 1966. júl. 20.)

Cellámból felláttam a Havas Boldogasszony templomára, ahol ezen a napon, egész éjjel szentségimádást tartottak a búcsúsok. Felejthetetlen éjszaka! Szerettem mondani: Minden kegyelem Anyja! Ó, mily igaz ez! No persze, hogy a megváltó kegyelmek Forrása az Úr Jézus, de a Szűzanya bizonyos gyújtó vagy szétosztó medence, melyet természetesen a Forrás tölt meg! Gyújtólencse, melybe Krisztus Napjának sugarai sűrűsödnek bele és sugároznak szét. Világos, hogy relatív és nem abszolút közvetítés. Sőt, éppen ebben mutatkozik az Úr Jézus abszolút Közvetítő ereje és méltósága, hogy gyermeki hálája be tudja iktatni a Szűzanyát. (Pannonhalma, 1965. aug. 5.)

A hegyoldalon álló templomot ritkán látta. Tekintetét fékezni kívánta és nem akarta kíváncsiságát kielégíteni. Ezt felajánlotta a szemekkel vétezőkért.

Két hétig pihentettek az Édeseim, csak a rekreáción vettem részt.

Ekkor öntötte belém a Szentlélek a Világkármel szerelmét! Mintha Szent Szüleink „reám bízták” volna, hogy éljek-haljak azért a műért, amelyet általuk hozott létre a Szentlélek, Krisztus Titokzatos Testének megszentelődése érdekében.

Elmondhatatlanul összeforrtam abban az időben Szent Szüleimmel, átéltem: élet vagyok az életükből, vér a vérükből, a kármelhegyi Szűzanya Szívében!

Egyik égi lakoma követte a másikat. Elkészített az Ég gazdagon, a bekövetkezett nehéz időkre. (Pannonhalma, 1966. júl. 20.)

Mert ekkor már sötét fellegek kezdtek gyülekezni feje fölött.

⁸⁹ Hangszalagon. 1991. 10. 16.

PRÓBATÉTELEK ÉS KERESZTEK

Laura nem tartozott azok közé, akik emberi szeretetre, megértésre, érzelmi „felhangolódásra” vágyva mennek a szerzetbe. Ő azt akarta, amit tizennyolc évesen olvasott a kármelitákról, Chantal szent Franciska életéről és a Vizitációs rendről írt könyv bevezetőjében.

„és voltak a szigorú kármelita zárdák, ahová az erős fizikumú, lángoló buzgóságú lelkek tódultak, hogy vérüknek néhány cseppjével lebillent-sék az isteni igazságosság mérlegét...”

(Önéletrajz, 1903–31)

Természetesen nem sejtette a rá váró megpróbáltatásokat. De ezek sem jelentettek számára különösebb nehézséget, hiszen mindig vágyott a keresztek után, hogy eggyé lehessen a szenvedő Üdvözítővel, a lelkek megmentésében.

A szenvedések nem sokáig vártak magukra. Hogy senkiben ne váltsak ki helytelen ítéletet, előrebocsájtom a következőket.

Az éltszentségre törekvőknek súlyos próbákön kell keresztülmenniük. A szerzetes ház, ennek természetesen megvalósulási tere. Olvassuk el René Laurentin könyvét „Bernadette életé”-ből a 15. fejezetet, „A felettesek szigora” részt. Bernadett újonctársnője így nyilatkozott egyetlen mondatban.

„– Nem szerettem volna a helyében lenni.”

Laura helyében sem mint látni fogjuk.

Szent Margit legendájából ismerjük, hogyan alázta meg magát, vagy őt a társai. Apja IV. Béla király politikai okból házasságra akarta kényszeríteni. Margit ellenállt. A királyi ház megvonta a szerzetesház fenntartására küldött adományait. Ezért Margitot a szerzetesnővérek egy része felszólította a szerzetesrend elhagyására. Életét minden létező módon megkeserítették, hogy távozásra bírják. Margit azonban a legnagyobb alázattal kiállt minden próbát, és maradt. Ez történt a következőkben leírtakban Laurával is. Jó, hogy így történt, mert ebből látható az ő csodálatos lelkülete.

Nagy Szent Teréz mondta: – Ha nincs a házatokban kellemetlenkedő ember, akkor pénzért vásároljatok.

Ami általában nehézséget okozott a jelölteknek, novíciáknak, az Laurának könnyedén ment.

Évtizedek óta gyakorolta a böjtöt és a lemondást. A kármelben évente közel nyolc hónap a böjt⁹⁰. Abban az időben a kármeliták nem ettek húst. Halat ehettek. Laurának a legkisebb nehézséget sem jelentett a húsról lemondani. (Ma már ehetnek húst.)

Az ennivaló sokszor pocsék volt, és az év nagy részében böjtöltek. Laura ennek ellenére hízott. Olyan telt lett az arca, mint még soha. Ez is mutatta, hogy az Isten által kijelölt hivatásába került. Ahol a lélek megtalálja helyét, ott virul a test is. Akinek nem volt oda hivatása, az összeomlott testileg és lelkileg.

A Szociális Testvérek Társaságának alapítója **Slachta Margit**, akivel jó kapcsolata volt, meglátogatta a rendházban.

Egyik levelében vagy feljegyzésében megemlékezik erről a rendalapító.

Megkérdezte Laurát, hogy mi a legnehezebb a szerzetesi életében.

⁹⁰ Puskely M. Akik a jobbik részt választották (1978)

– Nekem nincs semmi nehézségem, de a fiatal jelölteknek, novíciáknak rettenetes problémát jelent a húsról lemondani. A kármelben csak halat lehet fogyasztani, de azt is csak akkor, ha valaki hoz, vagy erre a célra pénzt küldenek.

Amikor elbúcsúztak egymástól a novíciák lépcsőházában, Laura még mosolyogva utánaşzolt:

– Kérlek. A halról ne felejtkezzél el. Ha lehetséges, küldjél pénzt erre.

Az ágy fából készült priccs volt, rajta pokróc és egy szalmával bélelt vánkos, ami néhány hét használat után kőkeményé vált. Laura hozzászokott ehhez, mert önmegtagadásból sokszor a padlón aludt. (Ma már szivacsbetétes ágyak vannak.)

Télen kis vaskályhákban fűtöttek. A vödör nagyságú vaskályhában gyorsan ellobbant a tüzelő. Az éjszaka közepére dermesztő hideg telepedett a cellákra, az egy-két pokróccal takarózó szerzetesnővérekre. Laura ezt is könnyedén elviselte. Jó fizikumának köszönhetően, még komoly megfázása sem volt. Sok esetben az egyszeri befűtés lehetőségével sem élt. A hideget is felajánlotta... (Ma már központi fűtés van a házban.)

Éjszakai vagy hajnali órában imára kellett felkelni, és a karusra menni. Az ügyeletes nővér, egy vagy két kis kopogással jelezte az ima idejét. A cellákba benyitni, vagy beszólni, szigorúan tilos volt. A kopogásra már félig éber állapotban kellett lenni, mert különben nem hallotta meg. Az elalvást szigorú vezeklés követte, a jelölteknél vagy novíciáknál végzetessé válhatott.

Laura minden nehézség nélkül felébredt. Úgy érezte, hogy egy láthatatlan, puha kéz ébresztette, mert a kopogás előtt pár perccel már ébren volt. A jó Isten gondviselésének, csodának tartotta, mert 45 évéig, amint letette a fejét, azonnal elaludt, és reggelig még ágyúval sem tudták felébreszteni.

A 24 órából az egy órás rekreációs⁹¹ időben lehetett beszélgetni, a nap többi részében tilos volt. Lelki, vagy más hivatalos ügyben, a vezetők szólíthattak bárkit.

„Lelkemet szüntelen a kezemben hordani” (zsoltár) csak a hallgatás és imádság idejének megragadásával vagyok képes. Ha tőlem függne, mindig ebben lennék. Bár, ha Ő úgy kívánja, szívesen vállalom az apostoli munkát és a társalgást is. Ebből azonban csak annyi a haszon, amennyire ebből a csendes imádságból, a Vele való egységből táplálkozik. (Pannonhalma, 1965. aug. 4.)

Ekkor jött számára az első kereszt.

Az „egyik” vezető intett, hogy jöjjön utána. Amikor a cellába értek, így szólt hozzá.

– Kedvesnővér. Úgy látom, nem jól érzi magát a rekreációs időben. Tessék feloldottabbnak lenni és többet társalogni. Ön olyan cukor a vízben, ami még nem oldódott fel.

Laura beszélt a rekreációs időben, de sokszor lemondott erről a fiatalabbak javára. Nekik az első időben szenvedést jelentett a 23 órás hallgatás, és megállás nélkül beszéltek az egyórányi időben. Egymás szájából kapkodták el a szót.

A vezetőnek engedelmeskedve, ettől kezdve Laura többet beszélt.

Mindenki szívesen hallgatta, mert belőle a Szentlélek beszélt és ez olyan nagy ritkaság. Érthető hát, hogy miután társai erre rájöttek, szüntelenül kérlelték.

– Beszélj még!

⁹¹ Üdülés, pihenés, felfrissülés

Laura gondosan ügyelt arra, hogy ne beszéljen többet, mint bárki a csoportból. Mégis, pár nap múlva ez a vezető, újból magához hívatta.

– Kedvesnővér. Maga annyit beszél, hogy ön lett a központ. Magára akarja vonni a figyelmet? Tessék változtatni ezen! Olyan észrevétlenül oldódjon fel a közösségben, mint cukor a vízben.

Ha Laura cukor lett volna, most már igazán nem tudta volna, hogy mit tegyen.

Laura nem mentette magát, mert a mentetgetésért azonnali elbocsátás járt. Megköszönte a figyelmeztetést, padlócsókolás, és távozott. Eddig sem esett túlzásba a beszélgetésnél, de most egy kissé visszafogta magát.

Laura még csak nem is sejthette, hogy az „egyik” vezető féltékeny lett. Pár év múlva tudta meg, amikor ez a vezetőnő őszintén elmondta, és bocsánatot kért tőle, hogy féltékeny volt rá. A bocsánatkérés szép volt, de mit sem változtat azon, hogy ezzel mérhetetlen erkölcsi kárt okozott Laurának, még Laura halála után is (Lásd: Utószó 132. old. és 98. old.) Néhányan lavinaként görgetik maguk előtt, amit szóban vagy írásban elhintett.

Egy idő után ez az „egyik” vezető újból magához hívatta.

– Kedvesnővér. A járása olyan világias, mint egy tornásznőé. Legyen egy kicsit egyháziasabb.

Laura megköszönte és távozott. A járásán változtatni természetesen nem tudott. Egyébként olyan könnyed és szép járása volt, hogy tanítani lehetett volna. De ezt a vezetőt, ekkor már minden ingerelte, ami Laura volt.

„Hogy ki az ember, megmutatja az öltözte, a nevetése és a járása.” (Sirák fia könyve 19,30)

Az „egyik” vezetőnő magához kérte, és a következő kérdést tette fel.

– Mit szólna hozzá, ha hazaküldenénk?

– Ha a Jó Isten kívánja tőlem, hogy ezt az áldozatot meghozzam, akkor lemondok a kármelről – válaszolta teljes nyugalommal.

– Kedvesnővér lemondana a kármelről? Dehát akkor nincs kármelita hivatása!

Ekkor összehívatta a káptalant. A vád: – Nincsen kármelita hivatása, mert le tud mondani a kármelről.

Laura hallgatott. Ha szólt, gondosan kikerülte a mentetgetődzést, az önigazolást. A káptalani tagok némelyikének a véleménye lesújtónak hatott. Néhány embertől valamicske szimpátiát érzett.

Egyik nagy kegyelme a belépésemnek, hogy mélyen megérthettem, annyi meg nem érdemelt nagy szeretet után, hogy nekem itt nincs senkim és semmim Órajta kívül! Megfizethetetlen élmény volt ez számomra! (1970. jan. 12.)

A megaláztatások ellenére a tiszta istenszeretet áradt belőle fenséges szépségben és kedvességben. Az a szeretet, ami benne volt, elmondhatatlan. A megaláztatások csak növelték Isten és emberek felé egyaránt.

Isten miatt szeretni a felebarátot, az a szeretet soha meg nem inog! Gyarlóság, durvaság, hálátlanság ezt nem befolyásolják, mert szeretete Istenből fakad és Istenben nyugszik. A föld kimozdulhat tengelyéből, de az ilyen szeretet rendíthetetlen marad.

...

Ez a szeretet azonban nem az emberi természet velejárója, hanem a Szentlélek ajándéka. ...

Az emberi lélekben is Ő az isteni tervek végrehajtója. A szeretet tüzeit gyújtotta meg az emberek lelkében és megszületett a boldog ember a földön! (1953. júl. 3.)

Egy alkalommal az „egyik” vezetőnő benyitott a cellájába. Minden kármelitának ajánlott naplót vezetni lelki életéről. Laura éppen ezt írta. A gondolatsor befejezetlenül maradt a kopogásra. A szabályzat szerint, ebbe senki bele nem olvashat.

– Megengedné nekem, hogy beleolvassak? – kérdezte Laurát.

– Tessék.

Az utolsó mondat elolvasása után felcsattant.

– Kedvesnővér! Azt írja, hogy a kármelben az imáról is le kellett mondania?! Hát nem elég a napi 5–6 óra imádkozás? Milyen kármelita az, akinek a kármelben kell lemondania az imáról?

Fogta a lelkinaplót és elviharzott.

Laura szerette a belső egyesülő imát.⁹² Abban az időben rengeteg szóbeli imát mondtak. A teljes zsolozsmán kívül, litániák, fohászok, szentek imái, rózsafüzérek tették ki az imaidő kilencven százalékát. Laura szerette ezeket is, de aki eljutott az egyesülő imára Isten adományaként, hát az természetesen arra fog vágyakozni egész életében. Ez nem az imádkozó műve, magánfellobbanásai, hanem Isten hívása. A kármelben elméletileg egy óra volt erre, de a gyakorlatban jóformán semmi. (A szerzetesnővérek jó része a misztikus életben járatlan volt, ezért mondták a szóbeli imákat.)

Laura a kármelért a belső imáról is kész volt lemondani. Ezt képzelte a lelki napló gondolatsorának befejezéseként. Erre azonban már nem kerülhetett sor.

... a magányt és az önfeledt csendes imának órái elmondhatatlanul hiányoztak! Hisz míg kint voltam, 5–6 órát tolthettem a tabernákulum előtt gondtalanul... De a Szentlélek egyre világosabbá tette, hogy nekem a Kármelt úgy kell elfogadnom, átölelnem, ahogy itt Pécsen megtaláltam. És minden szenvedést, epedést, kint, fel kell ajánlanom a Világkármelért, amelyért Szent Szüleink lánglelkével kell élnem-halnom egész életemben. (1970. jan. 12.)

Az „egyik” vezetőnő kérte a káptalan összehívását. Laurát számadásra rendelték. Felolvasták naplója utolsó mondatait. Néhányan nemtetszésüket fejezték ki. Két hozzászóló azonban úgy beszélt, hogy érezte szavaikból a jóindulatot. A vádakra nem felelt semmit. Jól ismerte a szigorú szabályt. Aki mentegeti magát, akár igazat is állíthat, azonnal elküldik. Hallgatott. Ez a nagy tudású, Istentől vezetett lélek, élete végéig megőrizte alázatos lelkületét.

... a mai napig a megalázódásban való elmélyülés. Mindig világosabb előttem, hogy ebben kell tartózkodnom szüntelen! Ez a lélkem legigazabb világa. És bevallom Tisztelendő Anyámnak⁹³ őszintén, hogy minden kegyelemnél édesebb és kíváncsabb nekem a megalázottság igaz mélységeibe egyre jobban eljutni! Érzem, hogy

⁹² Az imában ezek a fokozatok vannak, az utolsóig, a csúcsig. Ajakima – elmélkedés – nyugalmi ima – szemlélődés – egyesülő ima. Ez utóbbi a legtökéletesebb fok. „De gondoljuk csak meg azt is, hogy micsonda fülsértő zene az ajakima, ha nem kíséri elmélkedés. Hiszen ebben az esetben, olykor még a szavak is értelmetlenek lesznek.” Nagy sz. Teréz „A tökéletesség útja” művének XXV. fejezetéből. És az elmélkedés az ajakima után csak a második.

⁹³ Amikor ezeket a sorokat írta – 1961-ben – már Fügi Vilma, Mária Terézia volt a perjel, a vezető Tisztelendő Anya.

még messze vagyok attól, amit Ő, a Végtelen szeretne bennem látni, de ezt is Tőle várom egészen! Számomra a „locus gratiae”,⁹⁴ a megsemmisülés mélységeiben volt egész életemben: ide nyúlt le, itt talált meg az Örök Irgalom...

Nem könnyű a vádak pergőtüzében szótlannak maradni, türelmet megőrizni, és ami még ennél is nehezebb, senkire nem neheztelni.

Ha Laura szól, a Szentlélekektől vezetve tette. Szavaiban a legkisebb kivetnivalót sem találta a káptalan.

Végül visszakapta a naplóját és felszólították, hogy menjen imádkozni a kórusra.

Bement és a szokott helyén letérdelt. Már útközben szívből megbocsájtott mindenkinek és az Úr Jézus megalázása mellé helyezte saját megaláztatását. Pillanatok alatt misztikus imába merült. Arca ragyogott az örömtől és természetfeletti béke áradt belőle. Észre sem vette, hogy a tisztelendő anya besettenkedett és háta mögé lopódzva, kissé oldalról, figyelni kezdte az arcát. Azt várta, hogy Laura mélyen bánkodik és sír.

Az elmúlt héten olvastam régi feljegyzéseimet és újból átéltem azokat... Csak bámulni tudom az isteni Gondviselést. Minden körülményt úgy rendezett meg, hogy az én kis életem, egyre mélyebben Óbelé, az Isten Bárányába kerüljön, kerülhessen! Kívül-belül szinte minden sejtemnek az áldozat oltárára kellett kerülnie.

Most visszatekintve úgy látom, hogy T. Anya nem értett meg. Ő nagyon tökéletes, nagy műveltségű és kitűnő előjáró volt, de más úton járt... Egy alkalommal, amikor ismét valamiért leteremtett, és utána a kórusban mellém térdelt és megkérdezte:

„– Most mi van a lelkében?”

Azt kérdeztem:

„– Őszintén elmondhatom?”

És amikor elmondtam, hogy milyen boldog vagyok, ezt felelte:

„– Már igazán nem tudom, hogy mit csináljak kedvesnővérrrel? Képtelen vagyok össztörni.”

Pedig erre felhasználta nővértársaimat is később. És azt hitte, ha ez nem sikerül, nem lehetek igazi kármelita.

A szétszórátás után sokat együtt voltunk. Hosszabb ideig nálunk is lakott, és haláláig tökéletesen megértettük egymást.

Ez a nővértársam, aki mintha „riválist” látott volna bennem, és nehéz volt elviselnie, szétszórátás után többször felkeresett, és kérte a bocsánatot, hogy „úgy bánt velem”. Ha tudta volna, hogy milyen kegyelmet jelentett nekem viselkedése!?

Hiszem, hogy ő sem akart rosszat! (1985. júl. 20.)

1950–51-ben Laura lakásán történt a következő beszélgetés.

... egyszer Erzsébet Anyával beszélgettünk. A Szent Kármel elzártságát, szabályait, derűsen és gyümölcsözően élni csak azok képesek, akikben a hitigazságok boldogító élményekké váltak, amelyek nagy horizontban tartják meg a lelket a hősies önfeláldozás és kiáradás vágyával. Ezt pedig senki megadni önmagának nem képes, ez a Szentlélek ingyen ajándéka. (Pannonhalma, 1996. VII. 4.)

„Ne vezessétek saját utatokon alárendeltjeiteket (Okosság!) ... A perjelnöknek nem szabad hinniük, hogy tetszésük szerint építhetnek és rombolhatnak” (Nagy sz. Teréz leveléből) „A perjelnök kötelessége arra törekedni, hogy lássa meg a szerzetesnők

⁹⁴ A kegyelem helye.

különböző hajlamait, és juttassa előre azon az úton, amelyen őket, Ő Szent Felsége vezeti. A nővérek testi szükségleteiről egy anya szeretetével gondoskodik. A perjel-nő egyébként is anyai lelkiültre törekedik.”

Az egész közösség előtt megalázó próba következett.

„Fogadalmamat, hibáim miatt elhalasztották (Gyertyaszentelő Boldogasszonykor lett volna!)”

Így ír 1955. október 15-én, 5 évvel az események után. Ekkor már tudta, hogy kinek a hibájából halasztották el fogadalmát, de még a naplójában sem akart olyat leírni, amivel valakit megbántana. Inkább saját „hibáira” hárítja a felelősséget.

Szentanyánk: „Aki nagyobb önmegtágadással, alázatosabban és tisztább lelkiismerettel szolgálja az Urat, az lesz szentebb.

A megalázódás a lélek legigazibb helye! Nagy vágyam: elérni az önmegvetésnek azt a mélységét, ahol ő látni akar! Azt a mélyben lévő igaz világot! (1978. febr. 8.)

Ebben az időben minden elhalasztás veszélyessé válhatott, hiszen köztudomású volt, hogy a szerzetesrendek feloszlata már csak hetek kérdése.

Nagy próbatételnek szánták a következőt.

Édesanyja agyvérzést kapott, és tehetetlenül feküdt otthon. Levélben értesült erről, amit az előjárók is megtudtak. Az „egyik” vezető most újabb próbát javasolt.

Laura a megbeszélés alatt a kóruson, az Óltáriszentség előtt imádkozott. A teljes lemondás gondolatát adta lelkébe a Szentlélek, úgy, mint belépésekor.

Belépésemkor, amikor 2 hétig „pihentettek”, az áldott M. Erzsébet anyja, és egészen egyedül lehettem, majdnem mindig a kóruson, akkor éltem meg ezeket az igazságokat, úgy, mint addig soha... Hogy az elszakadás az enyéimtől és az egész világtól, vitt bele igazi hivatásomba: az egész teremtet világ lángoló szeretetébe!

Családom, szeretteim, tanítványaim, a papság megtapasztalható közelségét, a velük való egységet úgy, ilyen bensőn, addig sohasem éreztem. Azt sem, hogy az Eukarisztiával és Benne, Általa nemcsak igazi „áldozat”, de éltető „táplálékává” is lettem Krisztus Titokzatos Testének az Egyháznak. Hogy a rejtett kármelita életéből kap leg többet a világ. Ezért nem tudott soha, egy percre sem megingatni semmi a hivatásomban! Minél több szenvedés ért, annál biztosabb voltam abban, hogy a helyemen vagyok! És egyre jobban tele lettem békével és boldogsággal. (1970. jan. 12.)

Az elmélkedés végén elindult cellája felé. A folyosón találkozott a próbát végrehajtó vezetővel. Intett Laurának, hogy álljon meg.

– Kedvesnővér: Az előjáróság úgy határozott, hogy három napra hazamehet, meglátogatni súlyosan beteg, haldokló édesanyját. Holnap reggel indulhat.

Laurának egy pillanatra a lélegzete is elállt.

„– A kármelben ilyen nincs, hogy valaki hazamehetne látogatni. A következő pillanatban a Szentlélek tolt gondolatomba és nyelvemre a szót” – mondta erről.

– Köszönöm az ajánlatot, de nem megyek haza.

– Szerencse, hogy így döntött, mert ha hazamegy, soha többé nem jöhetett volna vissza, a káptalan döntése szerint.

Minden héten, egy bizonyos napon, alázatossági gyakorlatot kellett végezni.

Papírtáblákra bűnöket írtak, és ezt egy madzaggal átkötve a nyakukba kellett akasz-

tani. Ilyen bűnök szerepeltek: gőg, nagyravágyás, torkosság, fösvényesség, engedetlen-ség, ... Mindenki kiválasztotta, amiben vétett és ezzel járkált fél napig: Laurától már mérhetetlenül távol állt minden bűn. A kegyelmek kisöpörték belőle a legkisebbet is. Választani ezért nem tudhatott. Behunyta szemét, taláalomra kihúzott egy táblát a dobozból, és a nyakába akasztotta. Semmi nehézséget nem jelentett ez neki. (Ma már ez sincs a kármelben.)

Mint hitoktató, a „munkakörében” Istenről beszélt gyerekeknek. Szabad idejében szintén lelkiekkal foglalkozott. A kármelben pedig naponta több órát kellett ostya-sütéssel töltenie, ami nem nevezhető „lelki munkának”. Ezt is felajánlotta a jó Isten-nek. Végül annyira belejött, hogy rábízták az ostyák postázását, a pénz kezelését, a megrendelések határidős intézését.

„...munkáink sem vonták el a figyelmünket Tőle... (Pannonhalma, 1965. aug. 4.)

Egy alkalommal nem vette észre, hogy a plébániáról küldött ostyásdoboz alján, nem borítékban, hanem egy lefelé fordított papírszeleten van a megrendelés. Pár hét múlva jött a plébániáról a felháborodott levél, a szállítás elmaradásáról. Keresték a hibát, de nem találták. Végül Laura a dobozok átvizsgálása után megtalálta a cetlit. Újabb szidást kapott, amit alázatosan és szó nélkül elviselt.

Az ostyasütésből fedezték azt a kevés anyagot, amire nagy szegénységük ellenére és állandó böjtölésükben, mégiscsak szükségük volt. A megmaradt pénzt átadták egy-házi célokra, intézményeknek, a püspökségnek.

„Esténként tíz kiló lisztből dagasztottuk a tésztát, térden állva. Másnap a megkelt anyagból kiszagattuk a megfelelő nagyságot.

A sütés több készülékkel történt. Sütőink rendkívül szép mintájú ostyákat adtak, mert gazdagon mintázott és erősen domborított fémformákkal dolgoztunk. Ezért szerették ostyáinkat.

Aki lassan és pontatlanul dolgozott, annak sok megégett, sárga lapot kellett fél-retennie. Az elrontott ostyákért időnként megjegyzés járt. Ha bírálat ért, és nekem volt igazam, akkor is szó nélkül végig kellett hallgatni a szidást, majd padlócsókolás következett. Meghalni önmagunknak, hogy a megváltás művébe bekapcsolódjunk. Ez a cél. Önként átadni magunkat az igazságtalanságnak, amint a mi Urunk tette, így kaphatunk kegyelmet az Egyház és az embertársak javára.” (Ma már nincs padló-csókolás.)

AZ UTOLSÓ PRÓBA?

A következőkhöz tudni kell, hogy a 47. évforduló a kongreganista avatása (1916. máj. 14., 17. old.), a 13. évforduló pedig 1950-ben ezen a napon történt eset.

(Az események előtt 12 nappal halt meg édesanyja, 1950. máj. 2-án.)

Drága ünnepi napom, a 47. évforduló miatt éppúgy, mint a 13 éves miatt! Az egyik a Szent Margit intézet kápolnájában a Szűzanyámmal, aki akkor, örökre Jézushoz láncolt. A másik Pécsen V. n. (Vilma néni)⁹⁵ szobájában, fájdalmasan gyötrelmes, ami a kiüresedésben vitt előbbre! Nagyobb fájdalomra nem emlékszem életemben, de a kiüresedés nagyobb boldogságát sem éreztem soha úgy, mint a 14-ét követő éjje-len, amit átsírtam, de már boldogságos könnyekkel. Mert abban az időben a szenvedések már „táplálékot” jelentettek lelkemnek, sőt többet: epedve óhajtott eszközt is apostoli vágyaim kielégítésére.

⁹⁵ F. V. az alperjesség után, a novíciák vezetését vette át ebben az időben.

Kész voltam a falakon kívül is, mint kitaszított élni a Világkármelért.

Emlékszem, 1950. V. 14-én azzal ébredtem, hogy vajon a Szűzanya mit tartogat ma számomra?! És amikor V. n. (Vilma néni) a rekreációban bejelentette, hogy délután 4 órára vár a szobájában, éppen ez volt a Margit-intézeti időpont is! Biztosra vettem, hogy akkor kapom az ajándékot! És valóban akkor kaptam életem legfájdalmasabb ajándékát, amit azonban oda nem adnék semmiért! Te Deum laudamus.⁹⁶ Csodálatos, édes, isteni Gondviselés!

Mily boldogság, hogy idén itt ünnepelhetem mindkét dátumot és a holnapit is: a fogadalomra való megszavaztatásomat. Milyen más lett volna ez a 14-e dátumja nélkül.

(4-6-ig tartott V. n.-vel (Vilma nénivel) és 6-7-ig az ebédlőbe menet összehalálkozva M. E. A.-val hármásban, a lépcsőházban!) (Szentkút, 1963. máj. 14.)

El lehet képzelni, mit kapott Laura ezen három óra alatt, ráadásul a lépcsőházban, hogy mindenki hallhatta!

A zárdában kialakult vélemények folytán („Nem vagyok egy közülük. Úgy élek közöttük – mint egy vendég –, mint egy remete, cukor a pohár vízben, mely nem oldódott fel ... stb.) értésemre hozták, hogy nem valószínű megszavazásom a fogadalomra.

Kérdésemre, hogy miben javuljak, mit tegyek, mindenre kész vagyok, miben kell megváltoznom, azt a feleletet kaptam: „– Nem tudják, csak imádkozzunk.”

Átsírtam az éjszakát és lemondtam, odaadtam a kármelt, és a ruhát és a falakat, ha Ő így akarja. (1983. aug. 9.)

Volt idő, amikor azt gondoltam, hogy majd fent az Égben magyarázatot, világosságot kérek M. E. A.-tól ..., de most úgy érzem, nem akarok tudni semmit, csupán egyre jobban azt, hogy az Ő végtelen irgalmának jósága volt velem ez is, és talán a legnagyobb! Istenem, Egyetlenem, Mindenem, mintha 13 évvel ezelőtt lettél volna ez számomra úgy igazában!!

Az Ég velem ünnepel ma is! Nem tartom véletlennek, hogy éppen ma, amikor reggeliztem, tettek be szobámba egy hatalmas csokor gyönyörű gyöngyvirágot azzal, hogy „egy néni, ma hajnalban szedte”! Ilyen csak egy Édesanya tud lenni! ...

Mindkét máj. 14-én vasárnap volt. (Szentháromság!), és 15-e a megszavaztatásom napja, az első keresztjáró nap!

Olyan jó volt ma az emlékezés. Talán még több kegyelmet hozott, mint az előző években! (Szentkút, 1963. május. 14.)

(A Szűzanyát kértem, tegyen) valamit érdekemben – akár így, akár úgy – a menynevei Atya nagyobb dicsőségére! „Mutasd meg, hogy anyám vagy...” énekeltem a lelkem mélyén. És az én drága egyetlen Édesanyám „megmutatta”.

Csöngetéskor futottam a kórusra, telve nyugalommal, az édes békéjével, már boldogan. Őbenne átélve, hogy a legjobb kezekben van az ügyem, és kész vagyok bármely áldozatra, szenvedésre Szűzanyám rendjéért, szent Szüleim művéért!

Ha jól emlékszem, még éjjel a Matutinum⁹⁷ után, a Szűzanyára bízam M. E. A.-t, Szent Szüleinkre V. n.-t (Vilma nénit), és a kilenc angyal karra a kilenc szavazó nővért. Hát valóban nyugodt lehettem.

(Szentkút, 1963. máj. 14.)

⁹⁶ Téged Isten dicsérünk.

⁹⁷ Imaóra.

És csodálatos a Szentlélek: mintha csak erre várt volna! Máj. 15-én⁹⁸ reggel a T. A. (Tisztelendő Anya) megfordította a sorrendet: először végeztük a kis horákat⁹⁹ és utána, az elmélkedés idejére összehívta a káptalant (biztos a Szentlélek ösztönözte!) és míg mi, a noviciátus, elmélgedtünk, elmondhatatlan béke és boldogság volt a lelkemben, amit minden újabb kiüresedés szokott hozni! (1957. júl. 27.)

De még a vér is elhűlt bennem, amikor V. n. (Vilma néni) reggelihez menet, egy ajtómélyedésben odasúgta, hogy reggeli után azonnal keressem M. E. A.-t, aki azzal fogadott:

„– Igazán van hivatása hozzánk?”

„– Soha ily mélyen át nem éltem, mint most, a kínok közepette” – feleltem.

„– Mert azért hívtam, hogy közöljem, meg van szavazva!”

Elmondta aztán, nem akarta, hogy kihúzódjék ez a válságos idő, ezért az elmélkedés ideje alatt összehívta a káptalant, és megejtette a szavazást. Persze én nem vettem észre a káptalan távozását, és nem is sejtettem semmit. Arra sem emlékszem, hogy miről szólt az elmélkedés. Nekem csak egy érzésem, élményem volt egész idő alatt: a Szűzanya ölelő karjaiban belesimulni egyre jobban az Atya akaratába!

Mily boldogság, hogy drága, szent hivatásomért ennyire megszenvedhettem. (Szentkút, 1963. máj. 14.)

És érdekes, hogy nekem, akinek a világban, a belépésem előtt, annyi sikerem volt, bent, tele voltam sikertelenségekkel, keresztekkel, az Ő mérhetetlen nagy kegyelméből.

Szavamon fogott az Édes, de csodálatosan velem is volt. Nem engedett elküldeni!

Olyan érdekes most visszatekintennem, olyan világossá tette azt előttem akkor, hogy megszavaztatásomat nem az embereknek, hanem egyedül Neki köszönhetem! Ez olyan természetfelettivé tette kapcsolatomat a kedvesnővérekkel és T. A.-val (Tisztelendő Anyával) is. Ezzel is az égiekhez kapcsolódott a szívem egyre jobban.

Hát így volt! Az Ő végtelen irgalmára bízom az egészet! 1957. júl. 27.

Beigazolódott, hogy: „... amit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja nektek.” Ez olyan „kérés” volt, amit Jézus is kért volna.

Szent Kármel, mennyi imámba, kínomba, szenvedésembé, könnybe kerültél! De mindent megért Szent Szüleim lelki családjába kerülni, amelynek imahivatása van! (1967. máj. 1.)

Július 16-ára tették Laura fogadalmát. Ez pedig végzetes időpont lehetett volna, mert mindenki tudta már, hogy a szerzetesrendek feloszlatása, csak napok kérdése. Isten azonban Laura mellett állt, mivel kedves volt előtte, egész élete.

Az is igaz, hogy az örökfogadalmat, jóval hosszabb idő után lehet letenni. Laurát viszont várakoztatták, nagykorúságától, huszonegy évig, az újrafelvételi után (1945) három évig. Megszavazása azt mutatja, hogy a káptalani tagok részben megszerették, másrészt pedig a Szentléleknek engedelmeskedtek. Az utóbbit ki hogyan élte meg? Az „egyik” vezető is, ekkor már Laura mellett szavazott.

Laurában megláthatták Krisztust átragyogni a lelkében.

⁹⁸ 1955. okt. 17-én és júl. 27-én máj. 17-ét írt. Nem tudni pontosan.

⁹⁹ Kis imaórák.

**M. Erzsébet anyám jegyzeteiből olvasom: „...Érzem, hogy az igazi élet valami nagy passzivitásból nő ki. Félek attól, hogy sokat cselekszem. Az az aktivitás kell, mely kitermi a lélek Csendjét és a dolgok legjobb megoldása sokszor az, ha ebben a Csendben elmerülünk. Mert ez a Csend már az Isten és a Szűzanya aktivitásának vi-
lága. 1959. máj. 31.**

Laura pedig ebben a belső „aktív” csendben élt!
Szeretetteljes biztatásban lelkiismeretében, vagy gyötrődő lelkiismeret-furdalás-
ban?

Ma, végigolvastam a káptalani figyelmeztetéseimet... (Olykor meg szoktam tenni!)

Hálás vagyok a jó Istennek, hogy nem bántak velem kesztyűs kézzel.

**Belépésem előtt még elképzelni sem tudtam volna, hogy ilyesmi lehetségesek!
Nem lehet könnyű az előjáró dolga, az bizonyos!**

A vágyam a megaláztatások után, Péccett kicsit kielégült. Deo gratias!¹⁰⁰

Amikor Laura olvasta 1965-ben a káptalanban felhozott, megalázó és igazságtalan
vádakat, kidobhatta volna a lapokat, de nem tette.

„– Visszatettem és a jó Istenre bízam ügyemet. Majd Ő tisztáz, ha akar. Legyen
áldott mindenért!” – mondta.

Bízunk benne, hogy lesz előjáró is, aki meri vállalni Laurát. A 29 szerzetesnő és
8–10 papi hivatás, elég jó ajánlólevél. Rajta kívül, senki nem tud ilyent felmutatni.

Feljegyzései egyelőre nem tudnak tanúskodni mellette, mert 1931–1953-ig ter-
jedők eltűntek. Egy hölgynél rákérdeztem Laura „Feljegyzéseire”. Megriadt szemek-
kel nézett rám.

– De ugye nincs meg?!

Nagyon megnyugodni látszott, amikor megmondtam, hogy nincs meg.

Csak annyit tudni, hogy odaadta egy nővérnek a Szoc. Otthonban.

Amikor megkérdeztem, hogy miért tette, egy pillanatra szomorú lett az arca, majd
így válaszolt.

– Nem kívánom, hogy lássák azt a sok kegyelmet, amellyel a jó Isten elhalmozott
1931-től, 1953-ig.

Ebből azonban éreztem, hogy csak fél igazság. Bizonyos emberek nélkül Laura
soha, semmit nem tett. Mivel több alkalommal úgy nyilatkozott, hogy 1931 előtti
naplói megsemmisítését utólag elítélte, a naplók odaadását minden valószínűség
szerint „kérésre” tette. Nem volt nehéz a halála előtt testileg összeroncsolódott em-
bert erre rávenni.

Laura ebben is szentéletű emberhez méltón járt el. Mások is így tettek vele?

Mint a leölésre szánt bárány kiszolgáltatta jegyzeteit, és ezzel magát is, bár jól
tudhatta, hogy vissza fognak élni vele. Ezt alaposan meg is tették. Nem azért, mintha
naplóiban őt kompromittáló dolgok lennének, hanem éppen azért, mert ilyenek nin-
csenek és ezután bármivel vádolható. (Hivatalos vizsgálatnak kellene fényt deríteni
arra, hogy ki és milyen szándékkal kérte el „Feljegyzéseit”, mit csinált velük. Ha
megsemmisítették, kik és miért tették. Amennyiben megvannak, a szabad kutatást
lehetővé kellene tenni, hiszen ezt nem sajátíthatja ki sem egyén, sem közösség, ez nem
lehet „belügy”, mert a magyar lelki irodalom és misztika egyik legszebb alkotása, ami
közkincs. Istentől jött, ezért elrejtteni vagy megsemmisíteni senkinek nincs joga.)

¹⁰⁰ Istennek hála.

Nagy Szent Teréz felszólította lelki vezetője, hogy égettesse el könyve kéziratát. Megtette, de titokban már nővértársai lemásolták és így megmaradt.

Mivel Laurát ismerte minden jelentős lelki ember és ő is mindenkit, „Feljegyzései” sokakról tanúskodhatnának dicsérőleg.

„Feljegyzései” meglétéről még 1994 végéről, vagy 1995 elejéről is biztos tudomásom volt.

A szerzetesrendek felosztása után, a Laura elleni vádak titokzatos okok miatt folytatódtak.

Itt volt Rózsa (P.né). Visszamondta, amit rólam hallott. Mintha csak a Huba¹⁰¹ utcai jégesője ért volna ismét. (Azt mondták rá, hogy nem igazi kármelita. A szerző megjegyzése.) **Fájt és boldogított egyszerre. (Hátha még egészen ismernének!)**

A szentmise paténájára vittem és belekerült az Ő értem elviselt minden kínjába, gyalázatába, a nagy Műért, a Szentháromság megdicsőítésére. Mi lehet ezért elég sok vagy nagy?! Ecce venio!¹⁰²

El nem felejtetem, hogy az én imádottammal való eljegyzettségem teljessége csak a kereszten lehet. Megdicsőült élete csak így tud átjárni egészen. 1967. szept. 1.

Fájdalmasan édes boldogságom, ahányszor eszembe jut: „– Nem igazi kármelita stb. Szívből mondom: „– Jó nekem Uram, akárhogy hódolttá válnom Előtted, senki tudatom legmélyén! Hiszen úgyis csak Te vagy a fontos! Szívesen leszek ebből is kivetköztetett koldus, ha Neked úgy tetszik inkább!”

Marcell atya megállapítása úgyis nagyon boldogított a zárdában. De, ha az még igaz is lenne („ízig-vérig, tetőtől talpig kármelita!), hol van még az „igazi kármelita” a „szent kármelitától”? Már pedig én a Te irgalmadból azzá akarok lenni. (Nadap, 1964. VI. 27.)

Laura nagyon jól tudta a körülötte dúló rosszindulatot, mely irigységből fakadt. Nem beszélt róla, csak néhány sor árulja el fájdalmát. Ő azonban ezek ellenére a következőhöz tartotta magát.

„Nem érdekel, mit mondanak az emberek. Jó akarok lenni mindenkor – mindenkihez. (XXIII. János pápa) (1974. jan. 11.)

BEÖLTÖZÉS ÉS ÚJ NÉV

Egy kissé menjünk vissza az időben.

Mivel jól beilleszkedett a közösségbe és kármelita hivatásához nem fért kétség – a próbatételekből már egy-kettőt kiállt, 1949. január 30-ára kitűzték beöltöztetésének napját.

Beöltöztésemre a lelkigyakorlatomat Lucián atya tartotta, amit Szent Ágnes ünnepén kezdtem. (1967. jan. 30.)

Boldogan olvasgatom feljegyzéseimet, hogy a pécsi Kármelen keresztül kell a világ minden Kármelébe kiáradnom, hogy Szent Szüleink izzó lelke járjon át mindnyájunkat, és így kerüljünk a Szentlélek kezébe: „a szeretet lángralobbantására a lelkek millióiban”. Ez a hivatásom! (1967. jan. 30.)

¹⁰¹ Rendház Budapestben.

¹⁰² „Íme, jövőm (hogy teljesítsem akaratodat”, a kereszt vállalását).

A beöltözésre meghívhatta családtagjait, ismerőseit. A meghívottak között elsőként szerepeltek: Csávossy Elemér jezsuita, Biczó József lazarista és Horváth Zoltán egyházmegyei pap.

Réggel elkezdődött a menyasszonyi ruhába öltöztetés. A menyasszonyi ruha az Üdvözítővel való jegyességet jelképezte. (Fénykép 169. old.)

Erzsébet anya bejött az öltöztetésem végén, és megkérdezte:

– Ugye, ezt elhagyná?

– Igen – válaszoltam örömteli arccal – hiszen én már gyermekkorom óta az Úr Jézus menyasszonyaként életem.

Ez igaz, és az is igaz, hogy Laura nem szerette a külsőségeket, de nagylelkűen elfogadta. Számára az volt fontos, ami a lélekben játszódott le.

Menyasszonyruhában vett részt a szentmisén.

A szerzetesnővérek nem a hívek között, hanem a szentélyhez bal oldalt kapcsolódó, ráccsal elválasztott kóruson tartózkodtak. (Pár éve, hogy a falat és a rácsot elbontották.)

(Csávossy) Atyám írja beöltözésemmel kapcsolatban: „Azt a napot sohasem felejttem el. Még most is ott látom a templomban, a rács mögött, a menyasszonyi koszorúval. Mily boldog is volt akkor! S azóta mi minden történt, de boldogsága megmaradt, sőt növekedett, mert az egyedül és kizárólag Isten, az Egyetlen, a Minden! (1962. II. 1.)

A szentmise után fogadhatta családtagjait, ismerőseit, a kijelölt helyiségben. Majd eltávozott a szerzetesruha felvételére. Ezután már csak a beszélő szobában érintkezhetett hozzátartozóival, ahol rács választotta el tőlük. A rácson keresztül a szerzetesruhás, új kármelita novíciát¹⁰³ láthatták.

A beöltözköskor kapta meg hivatalosan a szerzetes nevét. Emlékezzünk az 1933. április 11-én az Örökimádó templomban kapott sugalmazásra. A mennyei Atya adott neki nevet, mely kifejezte egész lelkületét és kegyelmi életét „Az Atyáról, a Fiúról, a Szentlélekről elnevezett Mária Eucharistica”. Ezt kapta most, egy kissé lerövidítve. A Szentháromságról elnevezett Johanna Mária Eucharistica. Abban az időben latinul írták és mondták: Soror¹⁰⁴ Johanna Maria Eucharistica a Sancta Trinitate. A Johanna név, Keresztes Szent János nőiesített formája.

Csodálatos világot fed ez a név és ez a hivatás: ez az én megkezdett örök boldogságom, mely minden nap újabb fénnel, gazdagsággal, boldogsággal tölt be, és az egyre növekedő istengyermeki Életkincsemmel visz a lelkek millióiba. (1974. júl. 19.)

A szerzetesrendben már belépés után Johannának szólították és nem Laurának. Az új név, az új embert jelképezi, az Istentől megszólított embert. Lauránál az új ember kialakulása és az Istentől megszólítás már jóval előbb megtörtént. Ez csak megpecsételése volt annak.

Akkor adtam át magam a Világkármel áldozatául is, hogy azzá legyen Krisztus Titokzatos Testében (az Egyházban), amiért Szent Szüleink annyi küzdelemmel megalapították.

¹⁰³ Próbaidős apácajelölt. Itt már komolyabb elkötelezettség és munka jön, mint a jelöltség fél éves idején.

¹⁰⁴ Nővér. A megmaradt mellkeresztjében (~ 14 cm) az első betűk vannak bevésve a beöltözés és örökfogadalom dátumával, valamint az utóbbi 3. évfordulója.

Soha nem hallottam ilyen felajánlásról. Úgy emlékszem, 1948 karácsony éjjelén jött a vágyam a Szentlélek sürgetésére, hogy fogadalommal adjam erre oda kármeli-ta életemet. ...

Megsemmisítő boldogság így visszatekintve látni az apró mozaikokat, a Szentlélek munkáját, az Atya végtelen irgalmát, a Fiú hűségét, minden hűtlenségem ellenére is! (1974. jan. 27.)

Johanna Laurára bízta a jelöltek és a novíciák hitoktatását, hiszen az ország legjobb hitoktatói között tartották számon. Nem csalódtak. Sok fiatal jelöltnek eléggé hiányosak voltak hittanos ismeretei. Az előjárók ezt kívánták pótolni. Laura messze túlszárnyalta elvárásukat.

Az évek, vagy évtizedek óta szerzetben élő nővérek körül, többen hallgatóivá lettek óráinak.

Amit mondott, az is kitűnő volt, de ahogyan mondta, az felülmúlt minden elképzelést. Aki minden pillanatban kapcsolatban élt lelkében Istennel, annak hitelesen hangzott minden szó az ajkáról, amit Istenről, kereszténységről tanított. Szavaiból az isteni bölcsesség, élet és Szentlélek áradt. Mint édes méz, olyan volt minden mondata és a hangja. Magával ragadott mindenkit, Isten nagyobb szeretete felé.

A PÉCSI RENDHÁZ MEGSZÁLLÁSA

(Laura) nővér társaival együtt, keveset tudott az ország egyre tragikusabb változásáról, a fokozódó terrorról. A szerzetesház vezetői, némely esetben szükségesnek látták a szerzetestársakat tájékoztatni, de csak röviden. Újságot nem olvastak, rádiót nem hallgattak, a levelezés és a látogatás korlátozva volt. Ha az előjárók tragikus híreket kaptak a látogatóktól, imára szólították fel a közösséget. Ebből sejtették a történeteket.

1948-ban elvették az összes egyházi iskolát. 1948. december 26-án letartóztatták az ország vezető lelki emberét Mindszenty József bíborost, Esztergom érsekét. Éjszákán keresztül verték, nappal nem hagyták aludni. Ételébe akaratgyöngítő gyógyszereket kevertek. Félig agyonvert állapotban, amikor már emberronccsá vált, hamis vádakot íratnak alá vele, és a rádióban közvetített törvénytelen bírósági eljárással, 1949. febr. 8-án és július 6-án életfogytiglanra ítélték. A magyar történelemben kibontakozott a második egyházüldözés.

1950 májusában előkészületek történtek a szerzetesrendek likvidálására. Május 22-én a jezsuiták budai Manréza lelkigyakorlatos házát megszállták. Június elején elkezdődött a szerzetesek internálása. Június 7-éről 8-ára virradó éjszakán több száz szerzetest és szerzetesnővért hurcoltak el meglepetésszerűen az ország déli részein, köztük a szegedi jezsuitákat.

A pécsi kármelbe futótűzként jöttek a szomorú hírek. A perjelnö összehívta a szerzetestársakat, hogy ismertesse velük a kialakult helyzetet. Elmondta a történeteket, majd így folytatta.

– Kedvesnővérek! Tudom, hogy hőiesen vállaltak eddig minden áldozatot, lemondást. Most mindnyájan vállalkozunk arra, hogy mindenről lemondunk, kivétel nélkül mindenről.

Egyik idős nővér megsejtette a mondanivaló lényegét, és törékeny hangon megszólalt.

– Még a kármelről is?

– Igen.

– A rendházunkról is?

– Ha más szerzetesrendeket elhurcoltak, lehetetlen, hogy mi ne részesüljünk ebből.

Elhagyni a szerzetesrendet azoknak, akik több évtizede ott éltek és ott megöregedtek? Nem tudnak mihez kezdeni, és némelyiküknek már se rokonuk, se családtagjuk nincs.

Mindez most csengett össze azzal, amit Laura mondott, és amiből közismert ügy vált. „– Mit szólna hozzá, ha hazaküldenénk? – Ha a jó Isten kívánja tőlem, hogy ezt az áldozatot meghozzam, akkor lemondok a kármelről.”

Most az egész közösség szembesült a Laurának feltett kérdéssel, amelyért kis híján hazaküldték. Próféta kérdés volt ez akkor, amelyre próféta választ kaptak.

A pécsi kármel minden évben nagy gonddal készült Jézus Szíve ünnepére, mely ebben az évben június 16-ára esett. Kimeszelték az épület helyiségeit, takarítottak, hogy szép és friss legyen minden. Sok fáradtsággal járt mindez, a böjtölések, a napi feszített tempó mellett. Felajánlották szenvedéseiket, hogy Jézus Szíve meghódíthassa a lelkeket. Így érkezett el kilencedike, péntek este. Fáradtan feküdt le mindenki, és legtöbbjük azonnal elaludt, mit sem sejtve a rájuk váró eseményekről.

Az éjszakai órában, a szerzetesház előtti úton teherautók jelentek meg. Megálltak, majd ÁVH¹⁰⁵-ás katonák ugráltak le. A szerzetesház kapujához siettek és csöngettek. Pár másodperc múlva jött a kapus nővér, kinyitotta a kis kémlelőnyílást és megkérdezte, hogy mit akarnak.

A választ azon nyomban megkapta, minden udvarissági forma, köszönés és bemutatkozás nélkül.

– A munkás-paraszt hatalom nevében, a kaput azonnal nyissa ki!

A kapus nővér nagyon meglepődött, mert ilyet sem hallott még soha életében. Honnan gondolhatta ő, hogy a munkásságra és a parasztságra hivatkozva, mire képes a hatalom? A munkások és a parasztok abban az időben, többnyire vallásos emberek voltak.

– Kik maguk? – kérdezte döbbenten, de határozottan.

– A belügyminisztérium államvédelmi osztályáról vagyunk. Azonnal nyissa ki a kaput!

– A kulcs bent van az egyik vezetőnél. Szólok a perjel anyának, mert csak ő adhat engedélyt a kapu kinyitására.

Az ávós benyúlt a kémlelőnyíláson, de a kaput nem tudta kinyitni, mert a kulcs valóban nem volt a zárban. Megpróbálták vállal benyomni, de az meg sem moccant.

A kapus nővér rohant a helyetteshez, az pedig a perjelhez. Olyan erővel zörgetett az ajtón, amilyenre nem volt példa a ház addigi történetében. Lihegve adta elő a történeteket. A vezetők pár perc múlva már a kapunál álltak.

A perjelnő kiszólt a kémlelőnyíláson.

– Kik maguk és mit akarnak?

A nem kívánt választ pillanatokon belül megkapta, nyers, brutális hangon.

– A munkás-paraszt hatalom nevében felszólítom, hogy a kaput azonnal nyissa ki!

– Mivel ez klauzúra, csak pápai engedéllyel nyithatom ki. Kérésüknek nem tehetek eleget. Hozzanak engedélyt a pápától.

Erre aztán óriási lett az ávósok felháborodása, bár egy pillanatra torkukra akadt a szó. Még hogy ők menjenek engedélyért Rómába a pápához?

¹⁰⁵ ÁVH – Államvédelmi Hivatal.

Erzsébet anya bement és minden ajtót bezárt maga után.

Az ávósok ehhez egyáltalán nem szoktak hozzá, velük ilyen senki nem mert tenni. Mindenki reszketve nyitott ajtót az első felszólításra, mert az ellenállás borzalmas következményekkel járt.

Az utcán kémlelő ávósok észrevették, hogy az út túloldalán, a közelben, egy iparos lakik. Felkeltették és utasították a kármel kapujának kifeszítésére. Ezt a jó ember nem volt hajlandó megtenni, de a feszítővasat és más szerszámokat, kénytelen-kelletlen odaadta.

Az ávósok pár perc alatt kifeszítették a kaput és behatoltak. Ekkor ütköztek a második akadályba. A beszélő előtt találták magukat, amit három vastag rács választott el. A rács mellett újabb bezárt ajtók. A rács mögött már ott ült a szerzetes nővérek egy része, várva sorsuk szomorú végkifejlődését.

Az ávósok újból megismételték az ajtó kinyitásának ellentmondást nem tűrő parancsát. Az egyik vezető szerzetesnővér megkérdezte társait.

– Mi a véleményetek? Kinyissuk az ajtót?

Erre a nővérek sorra megszavazták, hogy az ajtót nem lehet kinyitni.

Az ávósok felháborodása óriásivá nőtt.

Az ajtó mellett beforgató szerkezet volt. Hasonlított a közlekedési eszközök pénztárainál használt forgató tálcára, amelyre a vevő ráteszi pénzét, míg a másik oldalon a pénztáros behelyezi a jegyet, és fél fordulatot forgat rajta. A jegy kifelé kerül az utashoz, míg a pénz belülré jut az eladóhoz.

Ehhez hasonló, de nagy szerkezet működött a kármelben. Krumplis és lisztes zsákokat lehetett belerakni és befelé fordítani. Félkör alakú rézhenger zárta el az egyik oldalát. Akár befelé, akár kifelé forgatták, ez a rézhenger lezárta a nyílást, hol belülré, hol kívülré fordulva a tálcával együtt. A forgatót használat után kulccsal lezárták, ezzel megakadályozták a forgatási lehetőséget. Azon a napon a fogatót kezelő nővér elfelejtette lezárni a szerkezetet. Amíg tartott a vitatkozás az ajtó kinyitásáról, az egyik ávós elkezdte piszkálgatni a szerkezetet, és észrevette, hogy akadálytalanul forog. Erre egyikük ráült, behúzta a térdeit, fejét lehajtotta, és mint a krumpლისzákot, beforgatták. Az ily módon bekerültek elvették a kulcsokat, mert a nővérek semmi ellenállást nem tanúsítottak. Ettől kezdve azt csináltak az épületben, amit akartak.

A perjel nő már ezt megelőzően kiadta az utasítást, hogy mindenki menjen a kórusra imádkozni.

Az ébresztés nem a szokásos módon, halk kopogtatással történt. A megbízott nővér keményen verte az ajtót, benyitott és beszólt, ami tilos volt ez időig.

– Kedvesnővér! Jöjjön azonnal a kórusra! Itt vannak az ávósok! Mindent hozzon magával, amire szüksége lesz az internálásban!

Laura és a még alvók nem tudták mire vélni a dolgot. Azonnal felkeltek és indultak. A cellákban csak a betegek maradtak.

Ijedtükben jóformán semmit nem vittek magukkal. Laura világ életében rendkívül gyakorlatias ember volt. Pillanatok alatt átlátta a helyzet adta lehetőséget. Bement az ostromló raktárba, és elővette az ott elhelyezett postai bélyegeket, borítékokat, levelezőlapokat. Úgy gondolta, ezek az egyetlen felhasználható értékek az internálás helyén és szükségük lesz rá. Az egészet betekerte törülközőbe, nehogy elvegyék.

A folyosó felől a cellákat átvizsgáló ávósok durva hangját lehetett hallani. A néphit szerint a szerzeteseknél elrejtett mesés kincseket és zsákszámba álló pénzeket keresték. A megdöbbentő szegénységen kívül, néhány száz forintot találtak a közösség kasszájában.

Közben a kórusra megérkeztek az ávós vezetők. Mivel női szerzetesrendbe jöttek, hoztak magukkal egy magasrangú ávós nőt a látszat kedvéért, hogy ő beszéljen. Ez a nő úgy pattogott ott, mint egy tábornok, a férfiak pedig engedelmesen ugráltak körülötte. Látni is rettenetes volt. Az ávós nőben a perjel nő felismerte egy régi diák-társát az egyetemi évekből.

Amikor már mindenki megérkezett a kórusra, a kutatást befejező ávósok egy része is, az ávós nő felolvasta a belügyminisztérium határozatát, amelyhez hozzátette még a saját véleményét.

A szerzetesnővéreknek felállva kellett végighallgatniuk a gyalázkodó szavakat, aminek ez volt a lényege.

„A Magyar Népköztársaság legveszélyesebb ellenforradalmi szövetkezése búj meg ezen a helyen, akik a munkás-paraszt kormány és a néphatalom megdöntésén fáradoztak. De ennek most már vége, mert az éberén őrködő párt haragja lesújt a nép ellenségeire. Ezért internálják ezt a nagyon veszélyes, ellenforradalmi bandát.

Névsorolvasást tartottak. Rendkívül pontos listával és adatokkal jöttek. Rögtön látszott, hogy a párt valóban éberén figyelt, míg a szerzetesnővérek mit sem sejtve imádkoztak, böjttel vagy más módon sanyargatták magukat.

Amikor Bleicziffer Anna Laura nevét olvasták, az ávós nő közölte:

– Mivel maga nem állandóra, hanem csak ideiglenesen van bejelentve, fogja a holmiját, és menjen haza.

Laurának még a lélegzete is elállt. Nem értette, hogyan tehették ezt előljárói. Miért nem állandóra jelentették be, mint a többieket?

Mivel Laura a szerzetesrendből soha nem kívánt magától távozni, rögtön kijelentette.

– Én oda megyek, ahová a többiek. Nem megyek haza! Csak velük, vagy sehova!

Az ávósok majdnem leestek lábukról meglepetésükben, mert ilyet még sehol nem hallottak. Hány százezren szerettek volna hazamenni, ha lett volna lehetőségük. Most valaki velük kíván menni, annak ellenére, hogy az egész országban elterjedt hír szerint, a szerzeteseket Szibériába fogják deportálni.¹⁰⁶ A pécsi nővérek is ezt tudták.

– Hallottátok? – szólalt meg gúnyosan az egyik ávós. – Ez velünk akar jönni!

– Jöjjön – hangzott a parancsnok válasza.

Az igazi gondot a fekvő beteg szerzetesnővérek jelentették. Az ávós parancsnok utasítást adott a kórházba szállításukhoz. Amikor ezt végre akarták hajtani, az egyik beteg tiltakozott.

– Nem megyek kórházba! Vigyenek a többiekkel!

Az ávósokat újabb megdöbbenés érte. Csodálkoztak az ilyen mértékű egymáshoz ragaszkodáson.

– Most mit csináljunk? Ez szintén velünk szeretne jönni – méltatlankodott valamelyikük.

Az ávós tiszt kiadta a parancsot.

– Tegyék fel a teherautóra, ággal együtt!

Közben kinyitották az udvari nagykapukat. Két leponyvázott teherautó tolatott be. A kis csapat elindult a sötétség leple alatt várakozó teherautókhoz. A teherautók platóin kétoldalt padok voltak. A padok végére ávósok ültek.

Laura nővér az ávós mellé került. Másik oldalán egy előljáró és utána a perjel anyja ült.

¹⁰⁶ Havasy Gyula: A magyar katolikusok szenvedései 1944–1989 (1990).

Az autók lassan kigördültek a kármel kapuján.

Laura lélekben megcsókolta a kármel falait, amit valóságban annyiszor megtett, szent örömmel. A szent falak, amelyek között oly sok kegyeleln áradt a lelkébe, nagy boldogságot jelentettek életében. A próbatételek, a szenvedések nem számítottak neki semmit, mert hozzátartoztak Krisztus útjához, és kármelita lelkületéhez. A kármelitának vágyakozni kell a szenvedésre, a meg nem értésre, a keresztekre. Ezt vállalta, és ez történt vele. Nem talált ebben semmi elfogadhatatlant. Jézus társa lett a kereszthordozásban. Ezért köszönet járt. Laura így gondolta.

Szent Kármelünkben a Kereszt fája szüntelen virágzik, és mindig új gyümölcsöt terem: szent Szüleinket és megdicsőült gyermekeiket... Nyomukba kell lépünk! 1981. aug. 10.

Ki hitte volna akkor, hogy 2 év sem telik el, és már ismét kint vagyok!? De a boldogságom így sem kevesebb, mert az Te vagy, Mindenem! (Hőgyész, 1957. VII. 19.)

Az ávósok tudták útjuk célját, de nem mondhatták. A nővéreknek az ismeretlenség felé irányultak gondolataik. Mindent a jó Istenre bízta, a szibériai deportálást is.

A Laura mellett ülő ör látta, hogy a szemközti ör elbóbiskolt. Ezt kihasználva, Laurához fordult.

– Beszélhetek önnel?

– Engedély nélkül nem beszélhetek. Megkérdezem a perjel anyát.

A perjel nő jól hallott mindent, és rögtön szólt.

– Bármit kérdez, nyugodtan válaszoljon.

– Hogyan lehetséges az, amit itt tapasztaltunk? Akárhová mentünk eddig, mindenütt jajveszékélés és sikoltozás fogadott minket. Sokan öngyilkosok lettek, mire a lakásba értünk. Maguk miért nem félnek? Nyugodtabbak, mint mi, akik önökért jöttünk.

– Pár nappal ezelőtt felajánlottuk életünket, a szerzetesház elhagyását, a deportálást, a bűnösök megtéréséért, az Egyház javára. Hiszünk abban, hogy a jó Isten sok kegyelmet fog adni embertársainknak, szenvedéseinkért. Önöknek is. Mi hiszünk ebben, és ezért vagyunk nyugodtak. Életünket sem féltjük, hiszen az Isten Fia feláldozta életét értünk. Mi pedig Őt kívánjuk követni.

– De azért most gyűlölnék minket egy kissé. Ördögöknek tartanak minket.

– Nem. Egyáltalán nem. Mi szeretünk minden embert, önöket szintén, mint a jó Isten teremtményeit, akik rászorulnak Isten Fia megváltására és a mi szenvedéseinkre. Bennünk nem lehet harag, gyűlölet, vagy sértettség.

– Ahogyan most viselkedtek, ezt elhiszem. Én is jártam hittanra, templomba is az iskolával, sőt ministráltam néhány évig. Mi a véleménye erről?

– A jó Isten segítse, hogy visszataláljon Hozzá.

– Nem úgy gondolja, hogy én elkárhozok, hiszen nem lehet kedvére, amit mi tetünk?

– Nem tehetnek arról, hogy idevezényelték önöket. Térjen vissza gyerekkorában elhagyott vallásához. Menjen el a plébánosához, és gyónjon meg nála. Kérjen oktatást tőle.

– Ha én megjelennék a templomban, életembe kerülne. Azonnal jelentenék feletteseimnek és megöletnék.

– Titokban tegye.

– Azt sem tudom már, hogyan kell gyónni, gyerekkorom óta nem gyóntam.

– Segíteni fog a gyóntató. Imádkozni fogok önért, hogy sikerüljön. Megteszi?

– Az ön kedvéért talán. Majd meglátom.

A szemközti ór ébredezni kezdett. Elhallgattak.

Egy helyen megálltak, majd pár perc múlva indultak tovább.

A beöltözköskor – vasárnap – a szentmise evangéliuma volt, Jézus lecsendesíti a vihart (Mt. 8,23–27). Mintha jelezni akarta volna szerzetesi életem viharait. Mert azok valóban életem legfélelmetesebb, legveszedelmesebb viharai voltak. Bár csak külsőleg! Belül, a mennyország édes boldogsága volt az enyém!

És amikor Édesanyámat már átvitte a jó Isten (†1950. V. 2.) és a zárdai fellegek is eltűntek a láthatárról, V. 17-én megszavaztak a fogadalomra, jött VI. 10-e viharos éjszakája, tomboló vihora. De amit belül éreztem, az leírhatatlan. Ó, én megtapasztaltam, hogy „...a szelek és a tenger engedelmeskednek neki”. Ahogy az oratóio¹⁰⁷ mondja: „... azon bajokon, melyeket bűneink miatt szenvedünk, segítséggel diadalt arathassunk.” És az aznapi Szentírás (Róma 13,8–10), milyen eligazítás egész életemre: „Ne tartozzatok senkinek semmivel, csak azzal, hogy egymást szeressétek, mert aki embertársát szereti, a többi törvényt is megtartja. Budapest, 1964. jan. 26.

TISZAÚJFALURA HURCOLVA

Az autóponyvákat úgy kellett összefűzni az ávósoknak, hogy se ki, se be ne láthasson senki. A nővérek nem tudhatták, hogy merre haladnak. Különben is, éjszaka volt.

Hosszú utazás után megálltak a teherautók. A ponyvákat kívülről félretolták, és felszólították mindenkit a leszállásra. A beteg szerzetesnővért négyen emelték le. Rettenetesen rossz állapotban volt. Szája belilult, alig élt.

A nővérek csak most tudták meg utazásuk célját. Tiszaújfalura kerültek. A templom mellett voltak. A bencés szerzetesnővérekhez internálták őket.

Az ávósok előkerítették a bencés szerzetesnővérek vezetőjét, és közölték vele a megérkezettek létszámát, majd figyelmeztették, hogy ugyanennyi emberrel kell elszámolni a legközelebbi intézkedésig.

„– Jól vigyázzon, mert életébe kerülhet, ha egy is eltűnik közülük. Önök sem hagyhatják el Tiszaújfalut, vegyék úgy, mintha magukat is ide internálták volna.”

Őrt állítottak, majd orvosért mentek. Az orvosnak egyértelműen tudtára adták, ha a beteg szerzetesnő meghal, az életével fog fizetni. Ettől kezdve az idős orvos naponta látogatta a betegét, és állandó halálfélelemben élt. Pár hét múlva változott a helyzet. Más ávósok érkeztek, és azok dühödten támadtak az orvosra.

– Hogyan merte a lábát betenni az internáltak közé?! Ki adott magának engedélyt?

– Az internálást végző tiszt utasított, hogy minden nap keresssem fel a beteget.

Az orvos, mit sem törődve a fenyegetéssel, naponta látogatta a beteget. Minden nővérnek rendelkezésére állt, a legkisebb panaszra.

A kármeliták, mintegy 30-an lehettek. 20–21 örökfogadalmas, valamint 9–10 jelölt és novícia. A bencésnővérek 20-an voltak, de pár napon belül Budapestről odainternálták még 8–10 társukat. Összesen 60 nővér került egy helyre.

A bencés nővérek nagy szeretettel fogadták, a június 10-én szombat reggel 9 óra körül érkezett kármelitákat. A ház vezetője Etelka perjelnő volt. Novícia mester, Hajós Ida Placida. A bencések azonnal átengedték szobáikat a kármelitáknak, hogy feküdjenek le, és pihenjék ki magukat, mert éjszaka csak 1–2 órát aludtak. Ezután

¹⁰⁷ Rövid könyörgő ima.

megbeszélték, hogy a bencsnővérek szobáit nem foglalhatják el. A kármelitáknak bármi jó, ők hozzászoktak a legkényelmetlenebb fekvőhelyekhez, de ezt nem kívánhatják másoktól.

Laura körbejárta az épületet. A templomot megnézte, és a szentély felett talált egy nagy termet. Keskeny csigalépcsőn lehetett feljutni. A padlóteret építették be. A püspökség csak kultúrteremnek és egyesületi teremnek engedélyezte a szentély feletti padlószobát, lakóhelynek nem. Laura felhívta a perjelnő figyelmét erre a helyre. Dr. Söveges Dávid (†1997) működött ott szerzetes papként. Beszéltek vele, hogy engedélyt kellene kérni a váci püspökségtől a terem lakhatására. Estére telefonon megérkezett az engedély.

A közelben lakó, jószívű falusi emberek, amint ezt megtudták, szalmát hoztak, leterítették a teremben, és hatalmas ponyvakkal letakarták. Ez lett a fekvőhely.

A tiszaujfalusi, a környékbeli falvak és a tanyák gazdái hordani kezdték a kenyeret, zsírt, szalonnát, húst, kolbászt, tojást, tejtermékeket, zöldséget, gyümölcsöket. Az első napon több kenyeret hoztak, mint amire szükség volt. Ezért a bencés nővérek beosztották, hogy ki melyik nap szállítson, amit a gazdák szívesen vállaltak.

A különleges helyzetre való tekintettel, a kármelita vezetőség feloldotta a hústilalmat. Ennek ellenére a nővérek megmaradtak a hús nélküli ételeknél és a böjtök tartásánál.

A bencés nővérek átadták az oratóriumot a kármelitáknak, és ők kiültek a nép közé imádkozni, szentmisét hallgatni. A kármeliták továbbra is a teljes papi zsolozsmát végezték, míg a bencések megmaradtak a Szűz Mária kis zsolozsmájának imádkozásánál. A szilenciumot, amennyire lehetett megtartották, de bárki, bármikor szólhatott a bencés nővérekhez, ha a szeretet úgy kívánta. Segítettek a kerti és a házi munkákban.

A Laura által hozott borítékok segítségével írhattak családtagjaiknak, rokonaiknak.

Laura nyugdíját a lakásukba fogadott jólelkű Terike, vagy fogadott testvére havonta hozták. Ez lett egyetlen állandó pénzforrása a közösségnek, az egyházi adományokon kívül, melyet vagy visszaküldtek a püspökségre, vagy a szegényeknek szétosztották. Nagy hasznát vették a hiányzó dolgok, eszközök beszerzésénél, orvosság vásárlásánál. Laura által, így gondoskodott mindnyájukról a jó Isten.

Minden este fél tízkor megjelent a rendőrségről egy fiatal rendőr. A nővéreknek sorakozni kellett, és névsorolvasást tartott. Ez a derék fiatalember rettenetesen szégyellte magát ezért, és bocsánatot kért, de neki szigorú parancsba adták ezt. Az ávósok hetente egyszer jelentek meg, ellenőrzést tartani.

A kármelita nővérekhez akkor már sűrűn jöttek látogatni rokonaik, ismerőseik, szerzetestársak.

Odaérkezésük után nemsokára sikerült a szerzetesházból elhozatniuk az ottmaradt legszükségesebb holmikat, pokrócot, meleg ruhaneműt.

A jelölt nővéreket nagy sietséggel beöltöztették szerzetesi ruhába, hogy a hazaküldéstől, vagy más zaklatástól megkíméljék.

Vasárnap esténként közös hideg vacsorát rendeztek a bencések ajánlatára. A két szerzetesrend tagjai ismerkedtek és beszélgettek egymással. Így ismerkedett meg Laura a bencés Sillyi Erzsébettel, aki 1996-ban már perjelként működött a visszakapott tiszaujfalui szerzetesházban, és elismeréssel emlékezett vissza Laurára.

ÖRÖKFOGADALOM

A kármelita közösség a megváltozott viszonyok között próbálta élni szokásos életét. Szentmise, szentáldozás, gyónás, ima, böjtölések, lemondások, ahogyan eddig.

Kezdett világossá válni előttük, hogy az ateista hatalomnak végső célja, a szerzetesrendek teljes szétverése. 1950. június 19-én, már 2800-ra emelkedett az internált szerzetesek száma. Ha a szerzetesrendeket feloszlátják, a kármelitáknál az újoncok felvétele titokban sem lehetséges, és a fogadalomtétel megszűnik. Életükhöz feltétlenül szükséges a szerzetes ház és a közös élet.

A perjelnö sokszor sétált és beszélgetett ekkor már Laurával. Kíváncsi volt lelkiiségére és tanácsára, mielőtt döntött, vagy a káptalan elé terjesztett valamit. Laura lelkének hatása alá került, vagy inkább a lelkében működő Szentháromságos Isten kegyelmének hatása alá? Benne olyan szabadon és gazdagon működött Isten kegyelme, hogy aki ezt megismerte, az vágyakozva itta a lelkéből fakadó Élő vizet:

Ha egy-egy egyesült lélek oly sokat tehet a lelkekért, mit tehet akkor egy-egy szerzetesi közösség Krisztus Egyházáért! Ha nem pepecselnek, hanem átadják magukat Jézus életére. ...

Ott a kóruson, Pécsen mutatta meg Ő nekem a Világkármel szépségét, szerepét Krisztus Titokzatos Testében (az Egyházban) úgy, ahogy addig soha nem olvastam és hallottam róla. 25 éves szerelmem a Kármel iránt, ott, akkor teljesedett ki, azokban a csendes, boldog órákban, amikor a Szentlélek imában, Szent Szüleink lelkéből etetett, itatott és egyre jobban ösztönzött, adjam át magamat áldozatul, hogy a Világkármel az lehessen a Titokzatos Testben, aminek a mennyei Atya öröktől fogva elgondolta, amire a Szentlélek, Szent Szüleinket meghívta, amikor a reformra használta fel őket. ...

Amikor később erősen gondolkoztak azon, hogy megtartsanak-e és elhalasztották a fogadalmam idejét, átvillant bennem, hogy hátha a legnagyobb szenvedést: az elküldést kell vállalnom ezért?! Emlékszem, egy átsírt éjszakámba került és felajánlottam magam erre is (1950. máj. 15.). Kész vagyok a klauzúrából kiteve, a szent falakon kívül, a világban leélni életemet, csak hogy az legyen, lehessen a Világkármel, aminek az Örök Atya elgondolta! És csodálatos a Szentlélek, mintha csak erre várt volna. (1957. júl. 27.)

Laura lelkében, most még jobban túlcsoordult az Isten iránti szeretet. Lelki-gyakorlattal készült. Minden más irányú tevékenység alól felmentették ezekben a napokban. Sokat imádkozhatott az Oltáriszentség előtt, amelyre egész életében vágyakozott.

Ebben az időben járt Tiszaújfalun Marton Marcell kármelita atya, akinél meggyónt.

„Az Úr végtelen irgalmát fogom énekelni mindörökké” – ezt adta fel elégtételül tizenötször elmondani Marcell atya, amikor 1950. júl. 16-ra meggyóntatott. Könnyekig meghatott, tudniillik, ő közelebből nem ismert engem. (Lelki életére gondol, amit Marcell atyának nem tárt fel, mert ismeretségük nem volt ilyen jellegű.) (1975. márc. 20.)

Az elégtételt a jó Isten pecsétjének tartotta, hiszen már régóta elve volt: „Az Úr irgalmát fogom énekelni mindörökké!”

„... még május 15-én, kis Teréz ajándékként megkaptam a fogadalom hírét, amely július 16-án, Kármelhegyi Szűzanyának ünnepén Tiszaújfalun megtörtént. Lehetetlenség meg nem látnom mindezekben az jó Isten végtelen szeretetét. (1955. okt. 15.)

1950, a második szentév életemben hozta meg a kármel Családba való beesküvésem fogadalmait, amelyre hosszú évtizedeken keresztül epedve vágyódtam, harcoltam (júl. 16.) (1975. márc. 14.)

Kármelhegyi Boldogasszony szentmiséjét nagy ünnepélyességgel rendezték meg. Utána következett az örökfogadalom letétele.

Laura lelkületének és Krisztus Titokzatos Teste iránti, közel harminc éves szeretetének, érdekes következménye lett.

Ma 8 éve ment át M. E. A.! Ő már Fentről él a Zsinatért és biztosan engem is segít ebben! Sokszor órákat beszélgettünk a Titokzatos Testről, Péccett is. Még többet Tiszaújfalun, amikor a Titokzatos Test áldozatául ajánlottam fel magamat és különösen, amikor hat hónapig itt lakott nálunk. Hálás vagyok Neki, mert a Szentlélek eszköze volt, amikor második előnévként Krisztus Titokzatos Testéről is elnevezett.¹⁰⁸ Elmondhatatlan volt akkor az öröömöm. Ott a tó partján, Tiszaújfalun 1950 júliusában. Talán 28-a volt!? De úgy mondta, hogy júl. 16-án érezte az ösztönzést, a fogadalmam napján, és a zárdánkat is elnevezte Krisztus Titokzatos Testéről. Közös elmélkedésünkör említette ezt először. Azóta sem hallottam erről, soha, senkitől, semmit. De annál mélyebben él bennem. Idén lesz 15 éve. (Budapest, 1965. febr. 17.)

ELÜZETÉS TISZAÚJFALURÓL

Nyár vége felé az ávosok felszólították a nővéreket, hogy öltözzenek civilbe, és mindenki hagyja el Tiszaújfalut. Erre senki nem volt hajlandó.

Nemsokára megérkezett az ellentmondást nem tűrő parancs: „Szeptember 22-én senki nem veheti fel szerzetesi ruháját.”

Utolsó parancsuk pedig az volt, hogy a kármelita és a bencés nővéreknek november elejére el kell hagyniuk Tiszaújfalut. Mindenkinek lakóhelyére kell távozni.

60 szerzetesnővér búcsúzott, könnyes szemekkel. Nem egyszerre távoztak, nehogy feltűnő legyen jelenlétük a vonaton.

A tiszaújfalusi szerzetesházra csend borult. Így ért véget a pécsi kármel élete 1950-ben.

ÚJRA BUDAPESTEN

Laura november 10-én térhetett vissza szülei budapesti lakásába. Édesanyja halála után a lakás részben az ő nevére, részben a fogadott testvére nevére került.

A lakásban lakott Y., aki egy balul sikerült vállalkozása nyomán, lakás nélkül maradt. Kérte Laurát, hogy nála lakhasson. Laura édesanyja erről hallani sem akart, mondván:

„– Ismerem Y-t, sok bajt fog csinálni neked.” Laura így válaszolt édesanyjának:

„– Nem baj. Nagy Szent Teréz azt mondta szerzetestársainak, ha nincs a házatokban kellemetlenkedő ember, akkor pénzért vegyetek. Ő most rászorul a segítségünkre.”

¹⁰⁸ Minden szerzetestársát is. (1955. okt. 15.)

Laura a család többi tagjának segítségével napokig bújtatta a lakásban, míg édesanyja szívét sikerült megnyernie.

1950 körül került a lakásba Schök Erzsébet. Árva gyerek volt. Emlékszünk rá, hogy Laura első iskolájában tanult, majd a leánykörben újból együtt voltak. Ő akarta zarba hozni kérdéseivel Laurát!

A Szociális Testvérek házában lakott, a Bokréta utca 3-ban. Az államosításnál utcára tették. Laura, vagy fogadott testvére befogadták lakásukba.

A pécsi kármel vezetője – Mária Erzsébet perjeltnő – szintén Laurához ment lakni. Testvéreihez nem mehetett, mert családjuk biztonsága forgott kockán azokban az időkben.

Az ÁVH-nak a legkedveltebb célpontjai ebben az időben a szerzetes vezetők voltak. Letartóztatásukkal, internálásukkal, megfélemlítésükkel akarták elérni, hogy a szerzetesek ne tartsanak kapcsolatot vezetőikkel és egymással.

Laura félelem nélkül és szeretettel befogadta. Nem félt az ezzel járó esetleges következményektől, a meghurcolástól, vagy a börtöntől.

Lauránál megvalósíthatta a szerzetesrendben megszokott napi csendet. Testvérei népes családjánál Győrben, ezt nem lehetett biztosítani. Minimum hat hónapig lakott ott, de lehet, hogy többet is, mivel a Győr Városi Közkórházban csak 1953. okt. 1-jén kapott könyvtárosi állást.

Győrbe költözése után sokszor jött Laurához hosszabb-rövidebb időre, hogy csendes napokat tarthasson.

Minden nap beszélgettek egymással, míg ott lakott. Kármelita módon, röviden, lényegre törően, ahogyan a két rendkívül intelligens ember beszélhetett Istenről, kegyelmi életről. Ekkor jött a kezdeményezés, hogy végezzék el a pécsi kármel lelkiismeret-vizsgálatát. Derítsék ki az elkövetett hibákat, amin változtatni kellene, ha újra kezdhetnék és határozzák meg a jót, amit folytatni kell, ha valaha visszakerülhetnek. Ebből a beszélgetésből nem kívánok közölni semmit!

Több dolgot, amiért Laurát támadták, ma megvalósítani igyekeznek!

Nem sokkal a perjeltnő elköltözése után történt a következő:

A mai szentmisében felajánlottam életemet és mindenemet a világ Máriás megújulásáért és amikor hazajöttem, várt rám a hír: kiigényelték a lakásunkat, összeköltöztetnek bennünket valakivel. Az „elfogadott áldozat” boldogságát élem.

Mindent megér, ha a lelkek megtalálják a Szűzanyát, ha az Ő keneteinek illata után mennek, ha az Ő egyetlen odaadásában részesednek! Szívesen odaadom ezért nemcsak a lakásomat, hanem utolsó csepp véremet is. 1953. dec. 8.

Csak az odaadást kívánta a Fölséges dec. 8–dec. 21-ig. Akkor kimondták az ítéletet: „Nem kiigényelhető a lakásunk.”

Áldott legyen mindenért! Nekem sok kegyelmet hozott így is! Üresebb, tisztább, elszakadtabb lettem. Deo gratias!¹⁰⁹ 1953. dec. 31.

Talán nem kell minden olvasóval tudatnom, hogy mit jelentett egy idegen család a lakásba költöztetni. Így alakulhatott ki a társbérlet, ami sok esetben pokollá tette az ottlakók életét.

¹⁰⁹ Istennek legyen hála!

XIV. FEJEZET VESZÉLYES ÉVTIZEDEK LELKI BÉKÉBEN

ÉLETE A SZÉTSZÓRATÁS UTÁN

A nyugdíj kevésnek bizonyult, és az Egyházat is segíteni akarta anyagilag, ezért bedolgozást vállalt. Kötött kesztyűk ujjvégeit kellett összedolgozni, és más hasonló munkákat végezni.

Titokban hitoktatott, amiért több év börtönbüntetés járt abban az időben. Dr. Péter Gyuláné így nyilatkozott.

„A lányom tízéves volt. 1952-ben kezdett Laura nénihez járni hittanra, titokban. Rajta kívül még több gyereket is tanított. Hősiesen vállalta azt, hogy ezért szigorú büntetés járt.”

„Egy elmélkedésben hallottam egyszer, hogy minden eszme a harcait győztesen csak a saját fegyvereivel vívhatja meg.”

Olyan jól jött ez nekem! Isten harcaihoz a győzelmes fegyver egyedül a kegyelem lehet.

Tehát nagyobb, fontosabb hivatásom nem lehet, mint a Jézussal való egységgel szüntelenül árasztani a kegyelmet: az egyénekbe, családokba, a társadalomba, hogy Jézusba kerülhessenek.” 1953. VII. 3.

A HÉTKÖZNAPOK megszentelése mindenkor céljaként szerepelt. Szent Józseffel kapcsolatban írta.

Az Ő szerénységével és egyszerűségével, de főképpen tökéletes Istenre hagyatkozásával szeretném Jézusban és a Szűzanyában leélni életemet, a hétköznapiak megszentelésében, hűségesen, engedelmesen, igénytelenül ... A nyolc boldogság útján, imábamerülten, jellemsszilárdsággal a mindennapos kötelességteljesítés útján. Olyan csendben, rejtve, de boldogan, mint Ő! Budapest, 1953. márc. 20.

A csalódásokat, a szenvedéseket, igazi jézusi lelkülettel fogadta el. Szóba sem kerülhetett nála az Isten elleni lázadás, reményvesztés, ami nagyon általános a keresztényeknél is. A megpróbáltatások mélyebbre vitték Istenben. Elöljárója megtiltotta, hogy egyik ismerősének gyakrabban legyen segítségére.

Még soha nem tapasztaltam az engedelmességnek ilyen fájó áldozatát, mint most, ezekben a napokban. Azt, hogy nem vagyok szabad ember, még jót sem tehetek a kedvem szerint, a szívem szerint, hanem akkor él bennem Jézus, ha vakon teszem azt, amit mondanak. Még ha a szívem beleszakad abba, hogy ezzel másnak fájdalmat okozok, hogy az illető azt hiszi ebből, hogy nem szeretem igazán. Vállalnom kell (!), mert visszaadtam Istennek az akaratomat, amikor fogadalmat tettem... Tolvajlás nélkül nem vehetem vissza, bármily fájdalmas árat kell most ezért fizetnem.

Szenvedek mélyen, nagyon, de egyszersmind határtalan a béke. Az Őbelé erősödés érzete tölt be. És biztos vagyok, az én Hűséges Mindenem kárpótolja azt a drága lelket. Sokkal többet fog adni neki, mint én adhattam volna, ha szabad lennék. Budapest, 1953. VII. 5.

Az 1962–1965-ig tartó ZSINAT az Egyház megújulását hozta.

Csak az tud megnyugtatón ebben a zavaros világban, hogy végeredményben mégis a Szentlélek Isten győz a II. vatikáni zsinaton is, és az jó lesz nekünk! Addig pedig

epedve hívom, kérem Őt, hogy világosságot hozzon a zsinati atyák értelmébe, erőt és bátorságot a zsívükbe, hogy viharokon keresztül is Krisztus Egyházának diadalával végződjen!

A változatlan és szeplőtlen isteni lényeghez sohasem férhet bírálat. Csupán az Egyház emberi arcát lehet bírálni. „De fiaitól azt várja az Egyház, hogy Veronikával együtt töröljék le a keresztút porától belepett, izzadt és véres istenemberi arcot. A szerető szem szépnek találja a titokzatos Krisztus emberi arcát, és ellenfeleinktől is elvárja, hogy ne vadhajtságairól, hanem nemes gyümölcsseiről ítéljék meg az Egyház fáját. Hiszen egy nemes szőlőfürt is arra vall, hogy igazi Szőlőtőn és nem vad-szőlőtőkéen termett.

Újból és újból felajánlom magam szent Egyházamért és ragaszkodom Hozzá minden idegszámmal, vérem minden cseppjével és jobban, mint valaha! 1961. XII. 4.

Sajnálatos, hogy sokan sérelmezték a szükségessé vált reformok bevezetését. Laura nagy türelemmel igyekezett mindenkit megnyerni a zsinat elgondolásainak. Olyan okosan és szeretettel beszélt, hogy sokan elfogadták hatására a korszellem sürgető változásait. Az 59 éves Laura a Szentlélektől vezetett ember lelki fiatalságával fogadta az újításokat.

A **SENTÍRÁS** eddig is mindennapi kenyerének számított, amire a zsinat is nagy hangsúlyt fektetett.

Mindig jobban szeretem a Szentírást. Zamatos étel és ital és az Örök Világosságból valami. Budapest, 1953. VI. 28.

Az **UTOLSÓ HELY** keresését Jézus tanította. „Ha tehát hivatalos vagy valahová, menj el, és foglald el az utolsó helyet, ... aki magát megalázza, azt felmagasztalják.” (LK 14,10–11)

Szent Pál vallomása: „Isten nekünk, apostoloknak az utolsó helyet jelölte ki, ...” (1 Kor, 4,9) „En ugyanis az utolsó vagyok az apostolok között ...” (1 Kor 15,9)

Ez a belátás, hogy utolsó vagyok, egyre jobban át kell, hogy járja gondolat- és érzelmvilágomat, hogy igaz levegőben legyen egész belső világom. Akkor a szavaim és a cselekedeteim ebből a gyökérből fognak megszületni és mindig alázatosak és szelídek lesznek és tele szeretettel.

Áldott „meglátás”, mellyel az „utolsó helyre” kerül az ember és ezzel rendeződik helyzete, mert igazságba jutott, Istennel, önmagával és az emberekkel. Ezzel leegyszerűsödik az egész lelki élet! Csodálatosan mély fundamentumra épül ezzel a lélek élete – alázat! – és kedves, vonzó külsőben jelenik meg az emberek előtt. Szerénység, szeretet lesz a ruhája ennek a lelkiségnek. Gyönyörű, szép világ!... Budapest, 1953. XI. 13.

Ez Laura lelkülete már a húszas évek közepétől. Csodálatos egyedisége, a Szentlélek műve. Kiragadta az evangélium egy-egy gondolatát, és ezek egész életét meghatározták. Éppen ezek a lelkiélet alapjait adták a szenteknek és a misztikusoknak. Lauránál oly könnyedén válnak életté és gyakorlattá, ami csak azokra jellemző, akik otthon vannak Isten világában.

Mindig édesebb témám lesz nekem ez a „krisztusi nagykorúság”. Ó, de messze vagyok tőle és milyen mérhetetlenül kívánom! Mert csak ezzel dicsőíthetem meg az Atyát, csak ezzel a „teljes korúsággal”, csak a túláradó jézusi étellel segíthetek a lelkeken! Különben minden szó csak levegőverdesés!

Minden kegyelmet, minden szenvedést ezért küld az Atya, az új évet is, hogy engem megérleljen erre a „nagykorúságra”. K. a. szépen kifejtette, hogy miben áll. Budapest, 1956. I. 15.

A perjelno megbízta, hogy írja le Keresztes Szent János könyveinek rövid kivonatát és értelmezését. Laura nemcsak megértette, de átélte a lélek Istenbe kerülésének minden titkát, a szent szerző szándéka szerint. Nagy Szent Teréz műveit ugyanúgy kidolgozta és átadta Erzsébet anyának. (Feljegyzések 1956. febr. 11. Megjegyzés a 80. oldal alján és 1956. III. 19. 98–99. old.)

AZ 1956-OS FORRADALOM

Laura nem politizált. Az emberekben nem a politikai hovatartozást nézte. Sokkal fontosabbnak tartotta a lelkek megnyerését Istennek.

Az ateista Sztálin uralma alatt, a Szovjetunióban a vallásos életet teljesen szétverték. Papokat, híveket végeztek ki százezrével. 1956-ban kerültek nyilvánosságra az elkövetett borzalmak. 1953-ban írta Laura a következőket:

Oly borzasztóan hatott rám ma Sztálin halála! Úgy epedtem a lelke után, annyira szerettem volna számára egy damaszkuszi megtérést megnyerni, de már átment és találkoznia kellett az Örök Bíróval, Akit tagadott. Úgy könyörgök, hogy legyen szegényhez irgalmas! Ki tudja, ha hűségesebb lettem volna?! Éget minden bűnöm, minden lazaságom, minden pillanatom, amelyben nem engedtem Jézust élni! 1953. III. 6.

1956. okt. 23-án forradalom és szabadságharc robbant ki Magyarországon.

A Bokréta utca és a Tűzoltó utca sarkán forradalmár egyetemista fiatalok jelentek meg. Az Üllői úton és a mellékutcákban Budapestre törő orosz csapatok ellen tüzelőállást kerestek. A Bokréta utca 28. első emeleti saroklakás ablakait és erkélyét erre megfelelőnek találták. Felkeresték Laurát és közölték vele, hogy a forradalmi csapat lefoglalja a lakás egy részét. Biztosították arról, hogy a lakásból semmit el nem visznek és amennyire a harcok megengedik, és rajtuk múlik, mindenre vigyáznak. Ígéretüket betartották.

Laura beszélgetésbe kezdett a 18–24 év közötti fiúkkal, lányokkal.

– Nem félték a haláltól? – kérdezte.

– A magyar nép szabadságáért, a zsarnokság megszüntetéséért még életünket is készek vagyunk feláldozni – válaszolták egyöntetűen.

Laura csodálkozva nézett rájuk. Tovább kérdezgette őket, és lassan rátért arra, ami elsősorban érdekelte, a vallásra. A kötelező iskolai erkölcsi oktatás idejében, még részesültek hitoktatásban, de annak már nyolc éve. Jóformán mindent elfelejtettek, amit akkor tanultak. Ezek a fiatalok már az ateista, materialista tanok neveltjei voltak, de még szüleik romlatlan erkölcsével és hazaszeretetével.

Laura minden igyekezete arra irányult, hogy lelküket megnyerhesse. Néhányan ígéretet tettek, hogy a harcok elmúltával rendezik lelki életüket.

És jött az elmúlt hét minden borzalma, szenvedése, ifjaink hősiessége és a mai nap diadalmas győzelme! Mi itt a pergőtűz kellős közepében! Hatalmas orosz tank az ablakaink alatt dübörgött és lőtt a kaszárnya felé.

Minden ablakunk kirepült (33 darab!), ajtóink megsérültek, bokáig érő üveg és faltörmelék a szőnyegeken. De megszületett a magyar szabadság!

Elmondhatatlan, amit átéltem az elmúlt hét napjain!

X. 28-án Krisztus Király ünnepén a Szentlélek sürgetésére felajánlottam életemet a magyar élet keresztény kibontakozásáért, és azóta ahányszor megszólalt az ágyú, vagy hallottam a puskák dördülését, mindannyiszor kitértam szívem-lelkem az epedő fohással: „... add meg arra a szerelmedre, amellyel az Oltáriszentségben ittmaradtál, és amellyel az én kis életemet a Tiédbe olvasztottad, add meg a keresztény magyar kibontakozást.” Ma, keresztységem havi fordulóján: „... arra a szerelmedre, amellyel a lelkem szentélyébe szálltál, imádott Hármam!”

Aztán kimondhatatlanul hatott rám ifjaink hősiessége, kitartása, önzetlensége, szerénysége, halált megvető bátorsága. ... **ilyet soha, még elképzelni sem tudtam volna, ha nem a szemem előtt pergett volna le. Kora reggel és este ablakaimból lestük drága kis hőseinket. ...**

Ilyen elszántsággal és következetességgel akarom én is Jézus életét magamban és másokban.

Aztán jött nov. 4. és a nagy orosz támadás, a szörnyű pusztítás, **a pinceélet... Rengeteg kegyelmet hozott...** Sokezer¹¹⁰ magyar vére meghozta az eszme pusztulását az egész világon ...

Vajon mi lesz még? Budapest, 1956. X. 30. (A harmincadika utáni eseményekhez nem írta ki az új dátumot!)

Laura azért maradt sokszor a szobájában a harcok alatt, hogy a fiatalokkal együtt vállalja a vértanúhalált, ha gránátot lőnek a lakásba.

Az első pillanattól kezdve tudta, hogy a forradalom elbukik. Semmi illúziót nem táplált a nyugattal szemben sem.

A világon az elsők közé tartozott, akik a forradalom bukása ellenére vallották, hogy a kommunizmus bukását a Magyar Forradalom hozta meg a világ számára. Így is történt!

A forradalmat az orosz tankok letiporták. A harcokban sokan veszítették életüket. A forradalom alatt és az azt követő bosszúhadjáratban körülbelül négyszáz embert kivégeztek, és gyűlöletstító hadjáratot folytattak.

Szent fanatizmussal akarok szeretni Istent és embert, a gyűlölet fanatikusaival szemben! 1957. VIII. 28.

Békesség az embereknek...

Ettől áll a legtávolabb a világ, pedig nincs ennél lenyűgözőbb világprogram!

Krisztus békéjét adjuk a világnak, amely nem születik magától! Hirdetni, megszervezni kell! Alapelveivel tele van az evangélium: „Amit nem akarsz, hogy neked cselekedjenek, te se tedd..., Amit a legkisebbnek teszel, nekem teszed..., Viseljétek el egymást..., Óvakodjunk a Gonosz álbékéjétől ...”

A keresztény világ Krisztusban szereti a szegénységet és a halálban hazakészül az Atyához! Ezért nem vesztegethető meg javakkal és nem terrorizálható fenyegetésekkel!

A gyűlölet evangéliumán épült Kollektív gonoszszággal szemben, múlhatatlanul szükséges a Szeretet Evangéliumán felépíteni a Kollektív Jóságot. Ha hisztek – mondtam –, nagyobb csodát tesztek, mint én!” – Ebben bízva kell hozzálátnunk a világbéke

¹¹⁰ A vékony betűs részt Laura később átsatírozta. Házkutatásnál ez komoly bajt hozhatott volna. A vékony betűk a vélhetően jól helyreállított mondatokat jelzik. Egyetlen szó kérdéses: Sokezer vagy Négyezer.

munkájához! És ebből ki kell zárunk minden evilági ügyeskedést. Polgári jóléttel, technikai haladással nem lehet elkendőzni, vagy helyettesíteni az igazi krisztusi békét!

A külső világbéke sikerének, Krisztus belső békemunkája a feltétele, amely „új egyenlőségen” és „egyenrangúságon” épül. „Ugyanis, mi mindnyájan egy Lélekkel egy Testté keresztelkedtünk..., sok ugyan a tag, de egy a Test, ha tehát az egyik tag szenved, együtt szenved vele valamennyi tag.”

A világistállóból világtemplomot, Isten Házanépét, Élő Frigyszekrényeket, egyszóval „Új Jeruzsálemet”, Isten örömét és hajlékát az emberekkel, az Oltáriszentség „szere-tetkötelékével” kell kiépítenünk. Ez esetben az összes kollektív tényezők is mind az Ige „személyrangjára” emelkednek, célban és sorsban! Isten lesz minden, mindenben! A föld pedig az „egy akol és egy pásztor” világa! Nem lesz többé jaj és könny. Örök karácsony támad, mert az emberiség társult az angyalokhoz és velük zengi a hála és dicsőítés Sanctusát!¹¹¹

A feltámadáskor Krisztus így köszöntötte apostolait és a világot: – Pax vobis! (Béke veletek!) Ó cselekszi a békét bennünk és általunk! És a Hegyen „boldognak” mondja, akik részt vesznek az Ő világbéke művében!

A békéért élni – Isten országa külső és belső terjesztésében – békében élni Istennel és emberekkel, a legkrisztusibb és legboldogítóbb élet! 1959. febr. 5.

Szívből együtt érzett a forradalom után üldözött emberekkel és szenvedő családtag-jaikkal.

Hogy Szent Pál lendületes hite, erős reménye és lángoló szeretete éljen az üldözöt-tekben, ezért imádkozom, ezért áldozom fel életemet. Budapest, 1966. III. 17.

Amit értük tett, nem volt ajánlatos leírni abban az időben.

ÚJRA ISKOLAI HITTAN

A forradalom után újra engedélyezték az iskolai hittant. Szülők százezrei éltek ezzel. A megszorító intézkedések most sem késtek.

A püspökségnek olyan személyt kellett iskolai hitoktatásra jelölni, akit az Egy-házügyi Hivatal elfogadhatónak talált.

Mivel a pap személye önmagában szálkát jelentett, ezért a püspökség hitoktatónőket keresett. Laura gondolkodás nélkül mondott igent a felkérésre. Az egyházi vezetők minden kérését kötelező erejűnek tartotta. Mint kármelita, engedelmisséget fogadott és ez kötelezte a rendi előjáróin túl a püspökség és a papság felé.

Megdöbbenve tapasztalta, hogy a hitoktatás már messze nem az, ami 1948-ban volt, amikor órarendben, heti két órát adott, minden osztálynak külön, osztályozha-tott és bizonyítványba került a jegy. Akkor minden gyerek járt hittanra, vallásának megfelelően. Most csak kétszázhatvan gyerek a leányiskolában¹¹². Mivel a kényszer-űen összevont csoportok miatt, az osztályban 40–50 gyerek jött össze, Trunkhahn Judit tornatanárnő – aki már egy éve járt titokban hittanra Laurához – a tornaterem lócáit hordatta be a tanterembe.

Laura hittanórái ünnepnek számítottak a gyerekeknél, és felejthetetlen élményt adtak. Az órákon minden gyerek, kicsi és nagy, szent áhítattal figyelt a belőle áradó

¹¹¹ Szent vagy éneket

¹¹² Feljegyzések: 1957. IX. 25.

istenszeretetre. Életszentségéből sugárzó szeretete és bölcsessége magával ragadta a gyerekeket, és nem csak őket.

A hittanórákon többnyire ott ült a központilag kiküldött ateista megfigyelő, és szorgalmasan jegyzetelt. Egyetlen kifogásolható mondat után, a hitoktatót függesztették, és abban a tanítási évben a hitoktatást ott beszüntették. Ilyen kifogásolt mondatok lehettek a következők: „A hitetlenség feszítette Isten Fiát keresztre.” „A hitetlenség bűn.” „Az Egyházat üldözték.”

Laura úgy irányította mondanivalóját, hogy az ellene kiküldött ember lelkét megnyerje Isten ügyének. Annyira lélekhez szólóak voltak szavai, hogy a jegyzetelés néhány perc múlva abbamaradt. A megfigyelők időnként váltogatták egymást. Ilyenkor Laura mindent beleadott, hogy az új embert megnyerje. „Angelka” igazgatónő látta, hogy a gyerekek rajonganak a hitoktatónőért. A tanári kar idősebb tagjai ugyanúgy szeretik, mint régen. A szülők ragaszkodnak hozzá. Nem tudott elsőprő erejű intézkedést, vagy propagandát megvalósítani a hittan ellen, pedig néhány ateista kollégájával mindent megtett. Mivel a pártból kiküldött megfigyelőkkel nem érték el Laura eltávolítását, a tanári kar tagjait küldte a hittanórára. Így már két megfigyelő is szorgalmatoskodott az órákon. A tanári kar mozgósításának az lett a vége, hogy az egyik megfigyelő tanár megkérte Laurát, hitoktassa gyermekét titokban, és készítse fel elsőáldozásra.

1958 tavaszára a párt elérkezettnek látta az időt a hittan leépítéséhez.

Feljegyzéseiben így írt 1958. május elsején.

„Nehéz, kellemetlen ügyem az iskolában! ... mi lesz a vége?! Vállalok szeretetből mindent: engesztelésül (az éves munkáért!), jutalmul, és könyörögve: a köztünk maradt »Főpapi életért«. Ő, ha ezzel a szenvedéssel kiáradhat gazdagabban a lelkekbe az Eukaristia, ha az Úr papjai szentebbé lesznek, ha a Világkármel kiteljesül jobban az áldozatban, értük, akkor csak áldani tudom Őt minden meghurcoltatásért! Amen! Alleluja! mindenért!”

Körülbelül harminc év múlva írta naplója szélére a kellemetlen ügy okát.

„Az ateista igazgatónő feljelentett, mert az osztályfőnököt lebeszéltem arról, hogy a szülőknek azt a tanácsot adja, hogy ne írássák be hittanra a gyermekeket.”

„A hitoktatónőnek kötelessége a szülőket rábeszélni a hittanra, a tanárokat meg lebeszélni a hittanellenes propagandáról, még ha életébe is kerül” – mondta az ügyel kapcsolatban.

Jelen bajomban (Ávó!), annyi vigaszt hoztak ezek a sorok: „Ki reám hallgat, meg nem szégyenül. Kik értem fáradnak, nem esnek bűnbe! Kik fényt derítenek rám, örök életet nyernek.” (Sirák f.) 1958. V. 1.

Többször tapasztaltam az életemben, hogy az igazi nagy szenvedésben mindig egészen egyedül marad az ember. Most is így történt. Csak Ő és én! A kereszt nagy kegyelmi hatása csak így tudja igazán kifejezteni erejét. Budapest, 1958. V. 5.

Év végén elkészönt az igazgatónőtől, aki feltűnően dühös volt Laurára, és ezt érezte találkozásai alkalmával. Amikor Laura hozzátette a búcsúzásnál, hogy szeptembertől már nem ő tanítja a hittant, „Angelka” majdnem a nyakába ugrott örömben. Elgördült útjából a legnagyobb akadály a hittan leépítéséhez. Hirtelenében nagyon boldog lett és örömmel búcsúzott. Annál nagyobb volt a meglepetése augusz-

tus végén, amikor Laura újból megjelent a tanári szobában. „Angelka” halálra rémült és nem titkolt elkeseredéssel kérdezte:

– Maga mit keres itt?! – a búcsúzásnál még tegezte.

– A hitoktatási felügyelő újból engem kért fel a hitoktatásra, és nem mondhattam ellent.

„Angelka” nyáron felépített hittanellenes terve, ezzel egy időre újból romba dőlt.

Laura 1958 decemberében dicsőítő levelet kapott az esztergomi érseki hivataltól (161. old.).

Ez a levél nem hatotta meg a hitoktatás ellenségeit, sőt...

A hitoktatásban elért „igen szép eredmények” miatt, Laura a zaklatások középpontjába került. Mivel előjárói az életét is veszélyeztetve látták, utasításukra le kellett mondani a tanításról.

Miután Laura kiszorult az iskolából, otthon és a családoknál titokban hitoktatott. Féltő gonddal igyekezett betartani előjárói tanácsát, hogy a szülőket és a gyerekeket minden veszélytől óvja, amennyire tőle függ, és legyen óvatos. A szülők betanították gyermekeiket, ha a házmester vagy bárki kérdezi, ki ez a néni – mármint Laura – válaszolják, hogy rokon. (Lelki rokonság.) Rettenetesen félt mindenkit.

Laura nagyon szerette a gyerekeket, fiatalokat. Lélekben közel állt hozzájuk. Nagy bizalommal voltak vele, mert megéreztek Isten kegyelmi életét, szeretetét lelkében. Lelki vezetőjévé vált sokaknak azokban az ínséges időkben, amikor a papok és szerzetesek akadályozva voltak.

BETEGEKET ÁPOL, SZOMORÚAKAT VIGASZTAL

Olyan csodálatos az isteni Gondviselés! Micsoda lehetőségeket ad, hogy bebizonyíthassam a gyakorlatban, hogy hiszem a Titokzatos Test tanát, tagjaiban Őt, az Egyetlent szerethetem, szolgálhatom, Jézusomat vehetem körül, szívem minden melegeivel (Márta!).

Ez a hit, ez a szeretet, a gyakorlatban felemészti az embert egészen.

A rászorultak ínsége, ha élénk a hitem, kifoszt az időmből, anyagi javaimból, mindemből. És azzal a belső meleggel, lelkesedéssel mindent, hogy Neki tettem! Csodálatos élmény volt az tegnap a M.-nál! Mosás, nagytakarítás. Elborult elméje fel sem fogta, és én csak folyton éreztem a Szentlélek sürgetését! „M.-ban az Ő szenvedését szemlélj, úgy segítsd, úgy hozd rendbe, ahogy Jézussal tennéd hasonló helyzetben.” Minél előbb lett a hitem, annál jobban éreztem, vállaltam, hogy az összeroskadásig csinálom. Budapest, 1956. máj. 17.

Ha egész életem Jézusból, a Szeretetből forrászik, akkor mindig világos lesz előttem: mennyi legyen az ima, mennyi a munka stb.

Ne a „paragrafusokra”, hanem Jézusra figyeljek, aki bennem lakik. Kinek, mikor, mit tegyek, egyedül Ő igazíthat el. Ha Őt szeretve szolgálom az embereket, akkor napsugaras, boldog az életem. 1966. IX. 18.

A környezetéhez tartozó papok miatt sokszor szenvedett lelkében.

A Bokréta utca 27-ben működő kápolnának dr. Körtvélyessy Ferenc volt a papja 1948-tól. A kápolna melletti szobácskában lakott. Csaknem áldozatává lett az egyházüldözésnek. Félelem és reménytelenség vett erőt rajta egy feljelentés után, melyből kirakatper és megkínzás is lehetett volna. Laurának sikerült remény és erőt önteni lelkébe.

Tegnap estétől kezdve teljesen megnyugodtam K. a. ügyét illetően. Úgy éreztem, hogy a mennyi Atya elérte célját, a Szentlélek Úristen kihozta lelkéből azt a teljes odaadást, amit ezzel a sok izgalommal, kínos helyzetekkel, el akart érni! Most már elvet minden emberi segítséget, csak Isten akaratát, csak az Ő nagyobb dicsőségét akarja, amelyért kész a lelke legmélyéig odaadni életét, véré, szabadságát, mindenét. Életmiséjének ilyen gazdag offertoriuma (felajánlása), ezek nélkül soha nem lehetett volna! És milyen öröm volt ma reggel hallani ajkáról azt, amit este imában átéltem. És délutánra megjött a teljes kivirradás, csodálatosan! Nem győzők hálálkodni! Mindenható Istenünk! Budapest, 1953. IV. 17.

Körtvélyessy atya rákos beteg lett. A széher úti kórházba került. Kijelentette, hogy nem hajlandó megenni a kórházban főztek, és Laura hozzon ebédet minden nap. Laura naponta megtette a hosszú utat, pedig ő is benne volt már a hatvanas éveiben. Egy téli napon, a jeges esőtől síkos hegyoldalon elcsúszott. Vagy fél órán át csúszkált fekve, mire egy arra járó férfi felsegítette. Tüdőgyulladását kapott. Két-három hét alatt meggyógyult, és újból kezdte hordani az ebédet. Ő mondta: „A szegény, rákos beteg embernek, már semmi nem esik jól. Tegyük meg szeretetből mindent, amit kér.”

Az atya újabb követeléssel állt elő.

„– Többé nem engedem a kórházi nővéreknek, hogy megfürösszenek. Ezentúl a kedvesnővérnek kell megtennie.”

Laura szó nélkül megtette.

A kórházi kezelés után visszakerült a kápolna melletti szobába, ahová nem süttött be a nap. Laura meghívta lakásukba, hogy a nyitott ablaknál napozzon 1–2 órát, és erőre kapjon. Fölsegítette a lépcsőn, és a legnagyobb szeretettel látta el a menthetetlenül beteg papot.

Szegény K. a.-t ápolom már két hónapja. Egészen „anyai” hivatás ez most. Budapest, 1966. II. 20.

Meghalt 1968. márc. 19-én, 63 évesen.¹¹³

A szeretetben máról holnapra nem lehet semmit sem elérni. Megtanulni szeretni, ahhoz sok szenvedést kell megérni.

Csak a fájdalmas önzetlenség útján juthatunk el az igazi szeretethez! Ez a kereszt tartozik a szeretet kegyelméhez.

Ezt a szeretethez vezető teljes szélességében kell járnunk, és nem fog sikerülni visszaesések nélkül!

Érdemes komolyan és becsületesen rálépni a szeretet újrára, „mert a szeretet sok bűnt eltakart”.

Az az ember, aki a kiárasztó szeretetre törekszik, megvalósítja önmagában Isten képét.

A tevékeny szeretet kettős iránya magába foglalja a cselekvés alanyát és átjárja annak tárgyát.

„A megtapasztalható szeretet minden életkorban éltetőbb és gyógyítóbb lehet minden orvosságnál, mert az ember csak az én-te viszonyban, az adás és elfogadás kölcsönös és kiegészítő valóságában válhat teljessé.” 1978. jan. 12.

¹¹³ Esztergomi sematizmus 1982. A Főgyházmegye elhunyt papjai (405. old.)

HÁZKUTATÁS ÉS KIHALLGATÁSOK

1966. szept. 15-én hajnalban csöngettek lakásán. Valamelyik lakótársa ment a csöngetésre. Az ajtón levő rácsoszott ablakot nyitotta ki. ÁVH-sok álltak a függőfolyosón. Az ajtó azonnali kinyitását követelték. A lakók közül tanút hoztak magukkal, és házkutatást kezdtek. Laura lakótársain úrrá lett a félelem, szólni is alig tudtak. Laura olyan nyugodt természetességgel viselkedett, hogy megdöbbenetette az ÁVH-sokat. Ilyennel alig találkoztak házkutatásaik során. Az ÁVH-sok szobánként szétoszlottak és mindenhol kutattak.

Laura észrevette, hogy az íróasztala sarkán állt a naptára, amelybe a családoknál tartandó hittanórákat írta. Amint az ÁVH-s tisztt zajosabban kotorászott a szekrényben, odalépett az íróasztalhoz, és lesöpörte kezével a naptárt az alatta álló szemétkosárba. A tisztt nem vette észre. Beszélgetést kezdett Laurával.

– Maga rendkívül intelligens ember. Hogyan lehet vallásos?

– Én mindent a jó Istennek köszönhetek. Nélküle semmi sem lennék. Mérhetetlen hálaival tartozom ezért Neki.

– A vallásnak semmi jövője nincs már és soha nem lesz. A vallás pár éven belül eltűnik Magyarországról és az egész világról. Győzni fog a tudományos ateizmus, ahogyan Marx, Engels és Lenin megírták.

– Én az ellenkezőjét gondolom. A jó Istent soha, senki nem győzheti le, bár sokan megpróbálkoztak ezzel a történelemben. Ön is így látná, ha megismerné Isten szeretetét és irgalmát.

– Hagyja el vallását, és jöjjön közénk. Nagy szükségünk lenne ilyen okos nőre, mint ön. Rövid időn belül magasrangú vezető lehetne.

– Ugyan! Hogy gondolhat ilyent?! Nincs semmi, amiért én ezt megtenném. Nincs senki, akit jobban szerettem életemben, mint a jó Istent. Mindent Neki köszönhetek. Sokkal többet adott nekem, mint amit ember adhat vagy egyáltalán elképzelhet.

A tisztt nem próbálkozott többet, de hosszasan beszélgettek. Elmondta gyermekkorát, a vallással kapcsolatos élményeit. Ha valamelyik társa bejött, úgy tett, mintha éppen befejezte volna mondandóját és a lehető legridegebben beszélne. Egyszer csak megkérdezte:

– Ha a naplóit örökre elvinnénk, nagyon dühös lenne?

– A jó Istenre bízom. Ha azt akarja, hogy elvigyék, vigyék el.

A tisztt már a kutatás elején belelapozgatott. 10-15 füzet volt. Összecsomagolta és kivitte a belső folyosóra, a hallba. A beszélgetés után gondolt egyet és így szólt:

– Menjen ki, és hozza vissza. Ott van az ajtó mellett. Ha kérdezik hová viszik, mondja, hogy én kértem.

Laura halát adott Istennek, mert ilyen még nem fordult elő, hogy kéziratot visszaadtak volna.

De nem csak ilyen „könnyed” beszélgetések voltak. Valljanak a megmaradt „Feljegyzései”, hogyan élte át a házkutatást és a kihallgatásokat.

Azért a házkutatás 15-én, alaposan megviselt, szívemet is, idegzetemet is.

Amit kerestek, abból természetesen semmit sem találtak, de azért elvittek vallásos gépelményeket és egyik füzetemet.

Reggel 5–9-ig, gyanakvó emberek kutatásait, kérdéseit szenvedni! Nem volt könnyű dolog. Azóta is imádkozom értük és azért, aki rosszindulatúlag belekevert a dologba. 1966. IX. 18.

A következő részhez jó tudni, hogy **szept. 15.:** A Fájdalmas Szűzanya ünnepe, VII. Piusz vezette be a napóleoni fogsága után, amiből magyar huszárok szabadították ki. **Okt. 7.:** Rózsafüzér királynője ünnep, amit V. Piusz vezetett be 1571-ben, amikor az egyesített keresztény hajóhad megsemmisítette Lepantónál a gyilkoló, rabló török hajóhadat. **Okt. 13.:** A fatimai Szűzanya jelenések egyike 1917-ben... A három napon Laurának kihallgatásai voltak. Beidéztek az ÁVH-ba.

Szeretem a Szűzanyát minden kegyelem anyjának nevezni, mert a három kritikus nap, Szűzanya ünnepen volt: **szept. 15., okt. 7., és okt. 13.!**

Megéltem: Jézus a bírái előtt. Mély imában tartott a Szentlélek egész idő alatt. Sokkal jobban áthatott, hogy a mennyei Atya és a Szűzanya karjaiban vagyok, mint vallatóim kezében, akikért azóta is mindennap imádkozom.

Ó, ha tudnák, hogy még őket is csak szeretem, mérhetetlenül szeretem, az ismeretlen embermilliókkal együtt. Ezt csak Jézussal, a végtelen Szeretettel egységben, Benne elveszve lehet megélni, abban a kipusztíthatatlan boldogságban, amit csak a Vele, Benne való élet adhat és a legfájdalmasabb külső körülmények sem vehetnek el. 1966. okt. 14.

Drága Szent Terézia Anyám, adj a Te nagy lelkedből!: „Szenvedni vagy meghalni!”

Okt. 13-án azt éltem meg, amit Dávid – Góliáttal szemben. De csodálatosan velem volt a „Seregek Ura és Istenének ereje”, békéje, nyugalma is! Nem győzöm bámulni az isteni Gondviselést! 1966. okt. 16.

Ma egy éve! Istenem, mennyivel több gyümölcsöt kellett volna teremnie! ... Mea culpa! (Én vétkem!) 1967. szept. 15.

VÁGY A KÜLFÖLDI KÁRMELBE

Az éjjel álmomban gyalog indultam Pécs felé. A hír így szólt, hogy csak gyalog és hófehér menyasszonyi ruhában lehet visszatérni. Sok bajom volt a sleppemmel hogy a sáros, poros úton is tiszta maradjon. A megérkezésről már nem álmodtam!

Boldogan kezdenék előlről mindent, talán még nagyobb lelkesedéssel, mint annak idején! Hisz, ahogy múlnak a napjaim, az odaadás vágya egyre növekszik lelkemben és a kármelita eszmény is egyre tündöklőbb! Bp., 1964. IX. 22.

Készen állt elmenni a világ végére, hogy vágyott hivatása teljesülhessen. Az 1956-os forradalom leverése után a szerzetesrendek visszaállítása előreláthatólag évtizedekre lehetetlenné vált. Ezért Laura külföldi kolostorba kívánt menni.

Először Ausztriában próbálkozott Benediktánál, majd Bernardin atyánál, aki Izraelben élt a Kármel hegyi szerzetesházban. Korea is számításba jött. Előjárói engedéllyel kezdett üzenetváltásba.

Okt. 25-én jött V. n. (Vilma néni, a perjelnö) a hírrel hogy nem mehetek! Nagyon váratlanul ért. Azt hittem, P. b.-tól (Pali bácsi a tartományfőnök volt) hallom az első hírt nov. 1-jén. Most már egyre jobban kiédesülnek a könnyeim az Ő szent akaratában. Aztán sok kegyelmet hozott a Krisztus Király ünnepe is! Újból és talán még soha így, az Ő uralma alá helyeztem egész kis életemet, az Atya dicsőségére és a milliók üdvére! Benne volt a nagy odaadás, a lemondás, ha Ő úgy akarja, akár egész életemben is, a zárdában való életről, hogy ott igazi kármelitává lehessenek!

Azt hittem, az elmenéssel adhatom Neki a legtöbbet, most úgy tapasztalom, hogy az itthon maradás áldozatát átölelve, az nagyobb Golgota!

Ó, csak tudjam, lássam mindig az isteni akaratot! Bp., 1969. okt. 30.

Minél mélyebben kapcsolódott bele a szentháromságos Isten életébe, annál inkább fokozódott benne a vágy, hogy szemtől szemben szemlélhesse örömének forrását, a Szeretet Istenét.

Aki szeret, az mindig derűs, annak állandóan van vigasza, sohasem mogorva. 1967. aug. 13. (64 évesen írta)

XV. FEJEZET AZ ÖRÖK NAP FELRAGYOG

BETEGSÉGBEN

Nem félt a betegségtől, kórháztól, haláltól.

– Legyen úgy, ahogyan a jó Isten akarja. Ha elveszi az életemet, azért is hálát adok. A betegség egyesít Jézus keresztyével. Felajánlom ezt is.

14-én ünnepeltem a 40. évfordulót! (1916. máj. 14-ére gondol, kongreganista avatása 17. old.) Előző este légzési zavaraim voltak, fulladtam. Mivel eddig még soha ilyeneket nem tapasztaltam, azt gondoltam, hogy ez Jézus gratulációja! A kopogtatás, hogy készüljek! 1956. V. 28.

Engem inkább megragad, inkább fogvatart a Szentháromság belső élete, szépsége, mint külső alkotásai. Ó, ha már majd nem csak „tükörben” láthatom!? Epedve várom azt a napot! Bp., 1959. V. 9.

„– Ha tovább élek a földön az arra jó, hogy több jót tegyek és több érdemet szerezzek és engeszteljek. Viszont nagyon vágyakozom az örök életre. Nem merem senkinek sem mondani, mert nem értenék meg, vagy félreértenék. Milyen nagy boldogság lesz odaát találkozni az Úr Jézussal, a mennyei Atyával, a Szentlélek által és a Szűzanyával, a szentekkel.”

Félreértés ne essék, Laura nem azért várta a túlvilágot, mert kiábrándult a földi életből. Soha olyan boldog és kiegyensúlyozott embert nem ismertem, mint ő. Boldogságának létrehozója, az Istenre vágyott.

Nagy megbecsüléssel beszélt az orvosok és az ápolónők munkájáról. Intelligensen, kedvesen viselkedett velük.

Nagyon jó betegnek bizonyult. Amit az orvos mondott, mindent betartott. Isten akaratát látta intézkedésükben, munkájukban.

Már hetek óta egyre rosszabb a gyomor- és epeállapotom. Egyszer azt gondoltam, hogy sok a savam, máskor a nagy étvágytalanság miatt, hogy kevés.

Titokban azt sejtettem, hogy rákos vagyok. Hasonló tüneteket hallottam rákosoktól. Ó, ha ez igaz, akkor egy éven belül odaát leszek!

Nem félek semmitől, hisz az Ó jóságától, irgalmától mindent remélek!

És szeretem, akarom, várom azt a betegséget, mely hivatva van kioltani földi életemet. Áldott eszközként szemlélem, hisz epedett Célobba nélküle nem juthatok el! 1967. nov. 26.

Tegnap este szívgyörcseim voltak és 11 óra felé kihívták az inspekciós orvost. Injekciót adott.

Ma már jobban vagyok, de alig van jártányi erőm. Sok kegyelmet hozott a tegnapi eset, az én gyengeségem, hallatlan nyomorúságom!

Úgy kérem a Szentlelket, hogy adja azokat a megerősítő kegyelmeket, amellyel sikerül Jézust szelídséggel vinnem keresztemet, hagynom nyugalommal keresztre szegeztetésemet, hogy Altala, Vele és Benne, tökéletes áldozattá lehessenek. Fájdalmas Anyám, segíts! 1968. okt. 8.

Itt a földön az Ő boldogító bírása együtt jár szívettépő nagy szenvedésekkel! 1968. okt. 9.

Soha hangot nem adni áldozataimnak. Bízni, hogy a rejtekben hozott áldozat előbb-utóbb meghozza gyümölcsét.

A hangoztatott áldozatnak rendszerint az a baja, hogy nem kitartó, vagy nem teljes, és ezzel többet ronthat, mint építhet. Ezért kell az áldozatot rejtekben végezni: (illatos olajjal) bekent fejjel és vidám arccal.

Soha nem elismerést keresni érte. Titkokat ölelő, szent hallgatagságban, boldog örömben hordozni. Így lesz zsilipnyitogatója mérhetetlen kegyelmeknek!

Nem felejtethem, hogy a Fájdalmak Férfiának vagyok örök eljegyzettje. 1968. okt. 10.

A kápolnában az esti szentmise után vettük fel a szentkenetet. Fel vagyok avatva a halálra, arra a szent pillanatra, amikor átlépek az Örök hazába!

Rendelkezem azzal a kegyelmi tőkével, amelyre abban az órában szükségem lesz. Mekkora kegyelem! 1970. febr. 22. (67 évesen írta)

Mily boldogító tudat: imáim, szenvedéseim, munkáim által elindítok valamit, aminek meglesz a következménye, ha nem is látom. A jó Isten beállítja végtelen terveibe, lehet, hogy egy másik világrészben, egy másik században! Óriási égboltja ez az imának és áldozatnak szent kármelita hivatásomnak! Gyönyörűsegebbet, átfogóbbat, jézusibbat elképzelni sem tudok! 1970. febr. 3.

Minél derűsebben, boldogabban hozom meg áldozataimat, annál jobban belenövök az Övébe, mely az Atya örök dicsősége és a milliók üdve! És annál éneklőbb lesz a szívem: a Táborhegy öröme lesz az enyém! 1970. febr. 27.

Egy alkalommal mentő száguldott vele kórházba, szívgyörcse után.

Körülöttem folyton ezt hallok: vigyázni, pihenni, kímélni magamat. De mind jobban látom, hogy ezeket csak akkor tehetem, ha nem jár a szeretet elhanyagolásával. Elvégre körülöttem mindenki öreg, beteges, gyenge, akik segítségre szorulnak. Hiába, a szeretet a legfontosabb és nem az egészségem ápolása, a többiek rovására. 1969. szept. 7.

Mindenütt szenvedést, kínt, gyötrelmet látok. Nagyon a lelkemre nehezedik. Hogy szeretném levenni róluk a terheket.

Elgondolkoztam: „Hol van itt a kereszt szeretete”?!

De rájöttem, hogy magát a kínt, a gyötrelmet, a szenvedést önmagában nem is lehet szeretni. Az valami természetellenes dolog.

A keresztény erény ott kezdődik, amikor minden szenvedést szeretettel elfogadok az Atya kezéből. Így lesz a szenvedésből keresztviselés Jézusom példájára, amely az Ő áldozatából „valami” és folytatása, Atyát dicsőítő és világmegváltó munkájának.

No, és ezt lehet szeretni, kívánni, ezért lehet lelkesedni! Szentanyánk tüzes lelke is ezért mondogatta: „Szenvedni vagy meghalni!”

Egyre több szeretettel, bizalommal elfogadni és mindig nagyobb hittel átölelni mindent-mindent, amit az édes mennyei Atya küld, megenged. Hallatlan béke forrása, még ha vérzik is a szívem.

Tehát a pogány csak „viseli” a szenvedést, a keresztény szeretettel elfogadja. Már a földi élet is mennyivel könnyebb így!? 1972. júl. 12.

A VERŐCEMAROSI MIGAZZI SZOCIÁLIS OTTHONBAN

Drága Rózám sok szenvedés után, jól elkészülve, júl. 12-én $\frac{1}{2}$ 3-kor, szép csendesen, úgy, ahogy mindig kívánta: „a karjaim között átment az Örök Hazába (88 évesen).

Kívánsága szerint Győrbe vittem, Szeretteink mellé.

Hála, hogy mindvégig bírtam mindent.

Halála előtt néhány perccel még kinyitotta a szemét, megnyugodott, hogy ott vagyok mellette. Fülébe súgtam mindent, amit ilyenkor szokás, és hogy nemsokára megyek utánatok. Odatartottam az arcomat és búcsúzóul két pusztit adott.

Nem lehetek soha-soha elég hálás szép haláláért! Az Ő végtelen irgalma volt ez is! Requiem cat in Pace! Verőcemaros, 1978. XI. 17.

Róza halála után súlyosbodó betegségére tekintettel, 77 éves korában, előjárója tanácsára kérnie kellett felvételét a katolikus szeretetotthonba.

Fogadott testvérével nem akarták egymást elhagyni. Viszont a Migazziba csak szerzetesnővéreket vettek fel. Laura előjárója kérte, hogy a Bokréta utcai lakásukat ajánlják fel a szeretetszolgálat javára. Ennek fejében a Szeretetszolgálat intézze el a fogadott testvér, Krifaton Erzsébet felvételét, aki nem volt tagja szerzetesrendnek. A lakást tartsák fenn halálukig, eltartási szerződéssel.

Laura nem ragaszkodott körömszakadtáig a gyönyörű lakáshoz, ahol közel 50 évet élt. Istennek megköszönte az ott töltött időt, és előjárójának engedelmeskedve, könnyed szívvel elköltözött.

1979. máj. 12-én költöztek a Migazziba. (1980. márc. 1.)

Alig telt el egy év, amikor Bözsike júl. 31-én, délelőtt rosszul lett. Agyvérzést kapott, és délután meghalt. A verőcemarosi (ma Verőce) temetőben, a szerzetesnővéreknek fenntartott helyen nyugszik földi maradványa.

Holnap lesz öt hónapja, hogy Bözsim átment. Már látja Őt, Aki egy, de nem magányos. Léte: önátadó szeretet. Közössége: Atya, Fiú, Szentlélek. Végtelenül felülmúlja a világot, de Önmagát veti bele, oltja bele a világba, adja oda magát a világnak. 1980. XI. 30.

A Migazzi Szociális Otthonban egy súlyos fájdalom kísérte élete végéig X. megnehezített rá, mivel a lakást nem rá hagyta, hanem a Szeretetszolgálatra. Laura kérte:

„– A lakásügyben ne a jog győzzön, hanem a szeretet.”

Ennek ellenére nem válaszolt Laura leveleire, ha találkoztak, elfordította a fejét. Ekkor láttam először sírni.

„– Mondd meg, mit tegyek? Nagyon bánt. Sokat szenvedek miatta. Előjáróm akarata szerint cselekedtem. Nem tehettem másként. Halálom után az Egyház anyagi gondját kívánják enyhíteni vele.”

„Testi-lelki gyötrelmek: ismerőseim laza vallási élete: Y. válása, X. rágalmai. Nagy kegyelem, hogy a becsületesemet is odaadhatom. Szűzanyám, segíts! Az alázat útján a jó híreket is el kell veszíteni. 1986. máj. 18.

ÉLETE A SZOCIÁLIS OTTHONBAN

A szociális otthon közmunkáiban mindig részt vett. A nyári erős napsütésben ribizlit szedett és más munkákban segített. A befőzésnél és a raktározási előkészítések munkálataiban is szívesen segített. Már elmúlt 80 éves, amikor az orvos utasítására az előjárók eltiltották a kerti, majd a házban belüli munkától. Súlyos szívbetegsége ellenére nem kímélte magát. Istenre bízta életét és halálát. Az orvos utasításait azonban pontosan betartotta.

Mivel látták segítőkészségét, kedves, okos, kegyelmekben gazdag életét, sokan mentek hozzá kérésekkel. „Feljegyzéseiben” visszatérő gondolat: „szétszednek”. Szívesen vállalta!

Egyre kínzóbb lesz a magány utáni vágyam. Szinte szétszednek és nekem ezt hagyynom kell – szeretetből!

Mióta megtaláltam a Végtelent önmagában, azóta szüntelenül magányban szeretnék lenni, egyedül Övele. Ennél nagyobb boldogságot elképzelni sem tudok. De a körülményeket, édes mennyei Atyám kezéből kell fogadnom, hisz Jézusban, Vele és Általa, áldozattá szeretnék lenni! 1990. márc 1.

A névnaposokat, születésnaposokat nagy szeretettel köszöntötte. Szentképpel, némi csekélységgel, legfőképpen pedig a szentírás gondolataival mondott jókívánsággal kedveskedett.

Nem szűnt meg felhívni a figyelmet arra, hogy a keresztelési évfordulójukat is ünnepeljék meg a nővérek.

Igyekezett mindenkivel jóban lenni. Szüntelenül benne volt a vágy környezete lelkiségének elmélyítéséhez, hogy a lelkükben lakót ismerjék, imádják és szeressék a nővérek.

Mindennapi programjában szerepelt a betegek látogatása. Olyan gyöngéd szeretettel beszélt, hogy alig várták jövetelét. Felolvasott a Szentírásból, lelki könyvekből, imádkozott és beszélgetett velük.

A haldoklók ágyánál sokszor virrasztott. Imádkozva bátorította, segítette őket a végső küzdelmükben, az örök élet felé. Rendkívüli fontosságot tulajdonított annak, hogy a lelkek bűnbánattal, gyónva, áldozva, a betegek kenetével megerősítve, embertársuk gondoskodó szeretetétől körülvéve és imával kísérve kerüljenek Isten elé.

Egész életében sok levelet írt. Névnap, születésnap, karácsony, húsvét, mások gondja, baja indították, hogy lelki segítséget, együttérzést, az evangélium gondolatait nyújthassa. Lelki élményt jelentett minden levelének olvasása. Puskely Mária szerzetesnővér és író mondta, hogy két egyforma levelet nem kapott tőle.

Olyannak bizonyultak levelei, mint a balzsam kenete és illata. Az olvasó vágyakozni kezdett azon kegyelmi élet után, ami belőlük áradt. Élete utolsó éveiben reumatikus fájdalom bénította meg ujjait. A levelezést ettől kezdve csaknem teljesen fel kellett adnia.

Tekintsünk bele egyik levelébe, amit 73 évesen írt.

Drága kis Magdikám!

Oly nagy öröm voltál, hogy betoppantál és bepillantattam ismét szép benső világodba, amely a 30 év minden nehézsége, keresztje mellett is üde, friss, Őt szerető maradt. Sőt, az áldozatos hűség, kitartás az Evangélium mellett, az Óbelé erősödés szépségét, illatát még jobban árasztod.

Szerdán megkezdtem Értetek egy 30 napos szentmise-felajánlást hálaadásul a 30 év minden kegyelméért, kérve Őt, hogy gyermekeitekben gazdagon gyümölcsözhessek és egykor Mindnyájan az Atya keblén részesedhessek az isteni Életben, az igazak jutalmában.

Tiborral együtt a szentségi Jézus Szívébe zárlak, Magdikám, és Óbenne öllelek Benneteket. Lala néni. 1976. V. 13.

Sokszor sétáltam Laura nénivel Dunakanyar szép vidékén Kismaroson. Beszélgetésünk kezdete után, rövid időn belül a táj minden szépségét felülmúlta az imádkozás szép lelkéből áradó kegyelem gazdagsága.

Nap nap után ivott abból, aki azt mondta: „Aki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék...” Nemcsak itta az Úr Jézust, de a lelkében túlcorduló „Élet vízből” szüntelenül adott. „...aki hisz bennem; belsejéből az Írás szava szerint élő víz folyói fakadnak.” (Jn 7,37–38). 1922-től, tizenkilenc éves korától haláláig ez így volt.

A sétálás közbeni beszélgetések elragadták gondolataimat Isten kimeríthetetlen szépségei felé. Indulásunkkor mindig figyeltem, hogy ő legyen a jobbam felől, az autóutakon az út belseje felől menjek, ahogy az illemkódexben írva van. Mire visszaértünk, már ő volt az út középvonal felőli részénél. Minden alkalommal így történt. Féltett az autóktól. Amikor erre rájöttem, már nem igyekeztem az udvariassági szabály erőltetésére. Tegye lelkisége szerint.

(Új Misszió folyóirat, 1995. november)

Héjja Gyula cikkére talált „Feljegyzéseiben”.

És ez a cikk most kerül a kezembe, amikor 1948–53 jegyzeteimet olvasom. Csodálatos isteni Gondviselés! Milyen pecsét ez a kapott kegyelmekre, az „utam”-ra, amelyre a Szentlélek vezetett. 1985. júl. 28.

Utolsó éveiben is örömmel vett részt a lelkigyakorlatokon.

Tavaly Barsi Balázs tartotta a lelkigyakorlatunkat. Nagyon hatott rám. ... Többek között ezeket mondta: A szemlélődő élet, szegény, lemondó, önmegtágadó élet. „Aki követni akar, tagadja meg magát...”

A belső csend, a szemlélődés csendje jelenik meg, ahol az egyedül lényegesre irányul az emberi akarat, vagyis ahol van lemondás és szegénység, bár ezzel még nem érem el eleve a szemlélődést, de a szenvedés elvezet a prófétai szegénységre.

Aki naponta szemlélődik, az képes elhagyni mindent máról holnapra és disponálható.¹¹⁴ Senki és semmi nem az enyém, megbízott szolgáló vagyok, de tudom, hogy kinek szolgálok. (Verőcsmaros) 1990. márc. 12.

Lelki fiatalságát, üdeségét idős korában is megőrizte.

„– Senkinek nem merem mondani, mert nem hinnék el, vagy félreértenék. Én lélekben 18–20 évesnek érzem magam.”

¹¹⁴ Helyezhető új munkahelyre, küldhető új feladatra

Az öregség elfogadása nem okozott gondot életében.

A keresztény életfelfogás szerint az öregkor nem az élet összeomlása, hanem beteljesülése.

A Szentírás Anna próféta asszonyt és az agg Simeont állítja elénk. Anna „éjjel-nappal böjtölt és imádkozott...” (LK 2,37) Simeon „igaz és istenfélő ember. Várta Izrael vigaszát és a Szentlélek töltötte el.” (Lk 2,25)

A munkának sem szabad elhasználnia az embert, hanem értékesebbé tenni” (R. Caillot).¹¹⁵

„Akik megőrzik eszményeiket, azok nem öregszenek.” 1977. máj. 17.

A SZOBATÁRSAK

Fogadott testvére halála után, pár hónapig nem tettek hozzá szobatársat. Az otthon vezetője egy alkalommal felkereste, és megkérdezte:

– Van egy lakótársunk, akinek nem találtunk végleges megoldást. Vállalod szobatársnak?

– Már 22 évesen fogadalmat tettem, ha két dolog között választhatok, mindig a nehezebbet választom. 19 évesen fogadalmat tettem, hogy előjáróimnak mindenben engedelmeskedem. Tegyel úgy, ahogyan jónak látod.

– Köszönöm. Nagy gondtól szabadítottál meg.

Mi okoz problémát a közös szobákban?

Az egyik fázik, a másiknak melege van, „levegőtlen a szoba”, „zavar a fény”, a rádió a csend...

Laura mindent elviselt szobatársaitól, szó nélkül.

Tegyel úgy, ahogyan neked jólesik – mondta mindenre.

Ha valami kellemetlenül érintette, nem szólt, felajánlotta.

Rövid időn belül megszerették egymást és barátságban éltek.

Mikor vagyunk türelmetlenek? Ha a dolgok nem úgy történnek, ahogy mi akarjuk. Pedig a körülmények nem vakvéletlenek, hanem az Atya akarata vagy megengedése szerint történnek. Tehát minden körülményt, történést az Atya kezéből fogadni s áldozatosan átölelni. Jóért, rosszért Őt áldani! Sacrificium laudis!

Ki kell szolgálatnom magam mindenre.

– Általa, Vele és Benne! Ez a megszentelődés egyetlen útja! Mindenestől visszadom magamat Neki! A Titokzatos Testnek, az Egyháznak, csak így lehetek termékeny tagja és a Szentlélekben a megszentelő kiáradás részese. 1985. febr. 6.

Tíz év elteltével új szobatársat rendeltek hozzá, most már megkérdezése nélkül.

Ebben az időben fizikailag már teljesen összeomlott. A hajdani szép, magas és erős ember egyik évről a másikra, összetöporodott, csont-bőr lett.

Ekkor szabadították rá az előjárók azt a rettenetes gyötrelmekkel teli megpróbáltatást, mely körülbelül fél évvel a halála előtt ért véget.

Egy illető naponta felkereste és rendszeresen becsmérelte. Laura így nyilatkozott erről:

„– Egész életemben a legnagyobb megbecsülésben részesültem. Az iskolai igazgatóm, a tanárok és sokan mások, szinte a tenyerükön hordoztak. Most pedig ezt

¹¹⁵ Valószínűleg lelki író.

kapom. Nagy a különbség. Ezt kapta az Úr Jézus is. Hozzá lettem hasonlóvá. Fealjánlom a szenvedésemet Vele együtt. Nagyon nehéz kereszt, de kell ez nekem.”

Valamelyik napon az egyik lakótársa a boldogságról kezdett beszélni.

– Én nagyon boldog vagyok – mondta Laura 1993 augusztusában, kilencven évesen.

– Miért? Mekkora vagyondod van? – kérdezte beszélgető társa.

– Nekem nincs semmi vagyonom.

– Akkor hogyan lehetsz boldog?

Laura boldogságát a lelkében és az evangéliumban kell keresni, ahogyan ő is valotta.

„– Boldogok vagytok ti szegények,... szomorúak,... szelídek,... akik éheznek és szomjazzák az igazságot,... irgalmasok,... tiszta szívűek,... békességben élők,... akiket miattam gyaláznak és üldöznek... És hazudozva minden rosszat rátok fognak... Örüljete és ujjongjatek, mert nagy lesz a mennyben a jutalmatok.” (Lk 6,20b és Mt 5,4–12)

AZ UTOLSÓ ÉVEK SZENVEDÉSEI

Szízyrendellenessége miatt sokszor kellett napokig feküdnie.

Úgy tűnt, mintha próbára akarná tenni Isten mindenféle szenvedéssel, mint Jóbót.

Hosszú hónapokon keresztül a betegség (ízületi gyulladás, majd infarktus) és kórházi beutalások keresztjével ajándékozott meg a mennyei Atya. (Széher út, ORFI kórházak).

Sok kegyelmet hozott ez az időszak is (napi szentáldozás).

Ilyen kínzó, gyötrő szenvedéseket még elképzelni sem tudtam volna eddig! Egyesítettem Imádoztam szenvedéseivel és halálával a Világkármelért, hogy Szent Szüleink szellemében a világ végéig gazdagíthassa az Egyházat, a Titokzatos Testet, szentté tegye papjait. Mi lehet ezért sok vagy nehéz?!

Amikor tíz kilogrammot lefogytam és bekövetkezett az infarktus is; azt gondoltam, hogy meghalok. De az április 6-i felülvizsgálat szerint „javulóban” vagyok. Áldott legyen mindenért! Mennyre fel kellene használnom a hátralévő időt. Szűzanyám, segíts!

Azért a lelki sötétség évekig tartó kínjai fiatal koromban sokkal nehezebb volt, meg a hivatással kapcsolatos gyötrelmek, harcok. 1989. ápr. 10.

1988-tól hosszabb ideig fekvőbeteg lett. 85 évesen érte utól az időskori leépülés. Mondatot ismételt, amit addig soha nem tett, és kezei remegni kezdtek. 1988 végétől 1990. jan. 20-ig húsz kilót fogyott.

Rosszulletei alkalmával mindig kérte a betegek szentségét. Olyan örömmel és megbékélten vette fel, hogy már ez fél gyógyulást jelentett. Csodálatos volt ilyenkor látni.

Tegnap, jún. 4-én olyan rossz állapotba kerültem ismét, hogy kértem a szentkenetet. Nagy megnyugvást hozott! Azt hittem, hogy a reggelt nem érem meg, és mégis itt maradtam. Áldott legyen mindenért! 1985. jún. 5.

Ebben az állapotában, halála előtt három évvel, keményen próbára tették. Szekrényéből kezdtek eltűnni a ruhái. 87 évesen arra ébredni, hogy ma esetleg nem lesz mit felvenni – mert ez is előfordult –, hát nem idegnyugtató állapot. Mindannyian tudjuk, mit jelent a megszokott ruha.

– Soha nem gondoltam volna, hogy ezt ilyen nehéz elviselni – mondta.

Leírni sem kívánom, milyen módokon keserítették meg életét.

Nemcsak elfogadni a szenvedést, hanem mindig jobban megszeretni. Kemény hengerei között fehér lesz a lélek és egyre hasonlóbó Jézushoz. 1990. márc. 5.

30–50 dkg ezüst tárgyat, amit valakitől kapott, átadta a ház akkori vezetőjének az Egyház céljaira.

1980-ban, vagy 1981-ben a szociális otthonba költözése körüli években, a családi örökségből és mások megbízásából kapott arany és ezüst ékszereket adott át Esztergomban a segédpüspöknek, szemináriumi rektornak.

– Használják fel ott, püspök atya, ahol a legnagyobb szükség van rá.

Szükség pedig jócskán volt. Templomok, plébániák voltak lerongyolódott állapotban, akárcsak az esztergomi papnevelő teológiai főiskola, amelynek jól jött a segítség.

A nyugdíjából, amit nem kellett leadni az otthonnak, és a kárpótlási pénzt, amit internálásáért kapott, egyházi célokra adta.

1990-ben a pécsi kármel visszaigényelte szerzetesházát. Eredeti rendeltetési állapotába kellett visszaállítani az épületet. A munka óriási pénzeket emésztett fel és 1996-ig tartott. Laura ebben az időben minden pénzét ide küldte. Halála előtt tíz nappal a kárpótlásból kapott pénzből tízezer forintot utaltatott át a rendház felújítására.

1991-ben újabb nagy szenvedés érte. Az 1990-es rendszerváltozás után újból működhetek a szerzetesrendek. Úgy gondolta, hogy megnyílt előtte a lehetőség a visszatérésre, és Pécsen fejezheti be életét. Tekintettel idős korára és súlyos betegségre, előjárói nem engedélyezték a visszatérést. Ekkor láttam életében másodszor könnyeket az arcán. Elmondhatatlan szenvedést jelentett Laurának a be nem fogadás újabb éveit átélni.

– Ha a jó Isten kéri ezt az áldozatot, akkor legyen, ahogyan jónak látja. Egész életemben a kármelért éltem, haltam. Nagy boldogságot jelentene, ha ott fejezhetsz be az életemet. De legyen meg az Ő akarata.

Tanítványai vágya teljesült, hogy köztünk maradhatott. T. Róza, Laura ismerőse, egyszerű versében fejezte ki mindannyiunk gondolatát.

... közölje Belőled sokaknak magát.
És ez még nagyon sokáig tartson!
Mert sokaknak kellesz idelent.
Csak Ő tudja, meg egy kicsit mi is,
Drága életed a lelkeknek mit jelent.

A Consummátum est¹¹⁶ pillanatáig:
Amíg eljutsz majd egészen odáig.
A Szépséges Szentháromság szeressen,
Áldjon, tündököljön belőled,
még nagyon sokáig! (1980. XI. 30.)

Laura azon kevés emberek közé tartozott, akik visszatekintve életükre, Istennel való kapcsolatukban, nem volt mit szégyellniük. Ha újra kellene kezdeniük az életet, csak egyet tennének másként, még jobban szeretnék az Istent, bár ez náluk nem valószínű, hogy fokozható.

– Mindent a jó Isten akarata szerint tettem. Attól soha el nem tértem – mondta határozottan.

¹¹⁶ Beteljesedett.

Téli időben mentem meglátogatni. A lépcsőházban azzal fogadtak, hogy Laura beteg, tüdőgyulladással fekszik. Benyitottam a szobájába. Az ablak mindkét szárnya tárva-nyitva. Odakint nulla fok körüli hőmérséklet. Laura ágya közvetlenül az ablak mellett volt.

– Miért van nyitva az ablak? – kérdeztem a köszönés után.

– Valaki bejött a folyosóról és kinyitotta.

– Nem szabad nyitott ablaknál feküdni tüdőgyulladással. Hogyan tehetnek ilyet? Miért tetszik megengedni?

– A jó Istenre bízom magam. Ha akarja, elveszi az életemet. Legyen, ahogyan a mennyei Atyám akarja. Nem akarok ezért vitatkozni.

Nagy Szent Teréz írta: „Ha már nem vagyok képes hasznat hajtani, legalább szenvedésre legyek alkalmas.” 1985. júl. 28.

1992–93 telén nem érezte az ennivaló ízét. Elképzelhető hogy milyen borzalmas állapot ez.

– Csak kötelességből eszem, hogy életemet fenntartsam – mondta egy alkalommal. Körülbelül fél évig tartott ez az állapot.

1993 adventjére valamelyeset erőre kapott. Valaki tanácsolta neki, most már ne böjtöljön, hogy tovább élhessen és sokáig beszélgethessen még velünk.

– Hogyan gondolod?! Egy igazi kármelita a halála napjáig böjtöl és gyakorolja a lemondást, az aszkézist.

Ekkor 90 éves volt. A látogatóktól kapott húst, süteményeket, gyümölcsöt többnyire odaadta az otthon lakóinak.

1993-ra már sokat veszített emlékezőtehetségéből. Hosszú gondolkodásra és csak fozslányokban jöttek elő a régi események.

– Most már nagyon közel érzem életem végét. Közeledik a nagy találkozás, amelyre évtizedek óta annyira vágyakoztam. hiszem, hogy a jó Isten nagyon irgalmas lesz hozzám. Hogyne reménykednék ebben, hiszen egész életemben a legnagyobb szeretettel halmozott el. Ha én azt el tudnám mondani, amit ő tett velem! De nincsen rá szó.

Csávossy atyára emlékezett a legbensőségesebb szeretettel ebben az időben. Természetfeletti lelki kapcsolatuk folytatódott az atya halála után.

Életében minden advent és nagyböjt, a leggondosabb lelki előkészületben telt el. Az utolsó előtti advent szintén.

„– Én úgy készülök a karácsonyra, hogy Jézus éljen bennem. Ez a legfontosabb! Ő éljen bennem és általam a világnak. Ez a vágyam és készülődésem a karácsonyra.” (1992. dec. 19.)

1993. január 26-án így nyilatkozott:

– Ezen a karácsonyon több lett bennem a Jézusi világosság.

Néhány hónap híján 90 éves volt.

1993 adventjében megkérdezte:

– Mi a véleményed? Már nem nagyon tudok imádkozni a kápolnában, mert az első pillanattól kezdve az Úr Jézus szól hozzám. Bűn az, ha beszél hozzám anélkül, hogy én szólnék? Nem kellene inkább erről lemondanom?

1993. december 15-én az új épület társalkodójában beszélgettünk. Ebéd előtt visszavezettem a szobájába. A folyosói hangszórókból hallani lehetett a kápolnában közösen imádkozott rózsafüzért. Megállt, és csodálkozó, ragyogó arccal megkérdezte:

– Honnan jön ez a szép ének? Hol énekelnek? De szép.

A számára rosszul hallható hangok – mert utolsó éveiben kissé nagyothallóvá vált – csodálatos harmóniává, énekké rendeződtek össze. Ebből tudtam meg, hogy közel van a végső órája.

Lisieuxi Kis Szent Teréz írja önéletrajzában, a halálához közeli időben:

„– Anyám, mintha távoli zene hangjai hatolnának hozzám, s azt hittem, nemsokára hasonlíthatatlan szépségű melódiákat hallok.”

Mily nagy kegyelem, hogy Őt megtaláltam magamban: otthont találtam a renetegben, kutat a sivatagban, életet a sivatagban, mennyországot a siralom völgyében.
1988. febr. 6.

Szent reménnyel bízom abban, hogy előbb-utóbb – minden gyengeségem és gyarlóságom ellenére is – ki fog sarjadni az Ő győzelme, teljes Élete! 1988. febr. 6.

Élete utolsó „Feljegyzései” lelke töretlenségét mutatják. A búcsúzás hangjai ugyanolyan szépek, mint az ifjúkor „szerelmes” hangjai.

1991. aug. 30.

Ma egész nap a kápolnában vagyok, hogy zavartalanul ünnepelhessek.

Tele vagyok bűnbánattal, hálával és boldogsággal, de írni semmit sem tudok, csak lelkem szentélyében Órá figyelek: Az Atyára, Fiúra és a Szentlélekre, és próbálom gazdagítani a Titokzatos Testet, melynek 88 éve tagja lettem.

Bárcsak hűségesebb lettem volna ez idő alatt, hogy az Isteni-Élet gazdagabban áradhatna belőlem a testvéreimbe!

Szűzanyám, légy hátralévő életemben még jobban velem – bár nem érdemlem meg –, hogy egyre mélyebben imádott Fiad életébe kerülhessek, drága mennyei Atyám dicsőségére a Szentlélek által. Amen Alleluja.

1992. márc. 30.

Aug. 30. óta csaknem mindig fekvőbeteg voltam, hol kórházban, hol itthon. Áldott legyen a jó Isten mindenért! Most már lábadozó... – Nagyon várom Őt! Amen. Alleluja.

1992. júl. 28-án a parkban sétálva egy gödörbe estem, és a jobb oldalamon végig vérző sebek keletkeztek és két hónapig ágyban fekvő beteg voltam.

1992. szept. óta sántikálva járni tudok, és áldom Őt mindenért.

Nagy kegyelem, hogy egy kicsit szenvedhettem és a Szentlélek különös segítségével a Titokzatos Testben szenvedő tag lehettem.

Mindenben csodálatosan segített a Szűzanya.

HALÁL ÉS ÖRÖKKÉVALÓSÁG

A halál Isten igazságosságának és irgalmának végső hívása. Az utolsó esély az ember számára, hogy „Igen”-t mondjon a Szeretetnek!

A meghalás mindig az üdvösség eseménye. A keresztény halála a hit szabadsága; Ez az aktus valójában és igazában az egész életet átfogja, amennyiben elfogadja a halandó ember elkerülhetetlen sorsát, mint Isten értelemmel és szeretettel teljes akaratát. 1973. febr. 7.

1994. január 25-én este jött a telefon, hogy Laura nagyon rosszul van. Talán hal-doklik. 26-án délelőtt ott lehettem szobájában. Halkan, alig hallhatóan mondta:

– Közel az utolsó óráim.

Biztattam, és a rózsafüzért imádkoztam mellette. Éreztem, hogy a szívrohama nem halálos, de agyműködése súlyos károkat szenvedhetett, és már soha többé nem beszélhet azzal a tudással, mint eddig. Az utolsó előtti erőforrások mondták fel a szol-gálatot.

A téli időszaktól eltérően, délelőtt háromnegyed tizenegy körül az ég villámlani és dörögni kezdett. Sűrű záporban hullott az eső. Úgy tűnt nekem, hogy Isten a természet könnyeit hullatta azért, akit testileg a természetből alkotott, de a természetfelettit, az Istent, mindennél jobban szerette és bírta. Búcsúzás volt ez Laura kegyelemközlő gondolataitól, szavaitól, amelyeket oly bőségesen hullatott a lelkek sokaságára itt a földön.

Pár hétig rettenetes állapotban volt. Sokat szenvedett. Annak ellenére, hogy szinte jóformán semmit nem evett, javulni kezdett fizikai állapota. Emlékezőtehetségét sok tekintetben elvesztette. Testvérei nevére és másokéra sem emlékezett. A rosszullete után pár hétig az volt az érzésem, hogy látogatóit csak udvariasságból fogadta úgy, mintha ismerné őket. Egy-két hónap után kezdett visszatérni emlékezőtehetsége.

Hatalmas dogmatudása és minden más ismerete teljesen elveszett. Csak egy ma-radt meg. Isten és emberek iránti szeretete. Csak azt nem tudta kitörölni emléke-zetéből agysejtjeinek elhalása, ami lelke legmélyéig hatolt, és mindig a legfontosabb-nak számított életében. A mennyi Atya, az Úr Jézus, a Szentlélek, a Szűzanya és a szentek tovább éltek benne, az embertársak szeretetével együtt.

Testileg teljesen ronccsá vált.

Így érkezett élete utolsó napjaihoz. Már újból mehetett a kápolnába imádkozni és misére. Augusztus 14-én, vagy 15-én valaki beszélt Laurának a pécsi kármelről. Ezt félreértette és azt hitte, hogy autóval jönnek érte és magukkal viszik Pécsre. A hét közepén rámolni kezdett. Ruháit összerakta, hogy hétvégére minden rendben legyen.

Az ápolónő látta, hogy kissé megviselte szívét a pakolás, ezért szombaton reggel – augusztus 20-án Szent István király ünnepén – nem engedte a kápolnába menni misére.

Előző szobatársa korán reggel bement meglátogatni. Laura elmondta, hogy nem tud ezen a szép ünnepen szentmisére menni, mert gyengének érzi magát. Nagyon szerette Szent István királyt. Ez a nap, most ráadásul Szűz Mária szombati napjára esett.

Volt szobatársa segítette az öltözködésben, hogy szobájában felkészülten várja az áldoztató papot. Aztán imádkozni kezdtek.

Laura figyelmeztette, hogy a „Szent József a jó halál kegyelmét...” és a „Jézus Szíve Te tudsz mindent...” még nem imádkozták el. Teljesen tudatában volt min-dennek. Szeretettel búcsúztak egymástól. A szobatársától is a legnagyobb szeretettel és mosolyogva köszönt el, amikor az a kápolnába indult.

Nyolc óra után pár perccel a nővér benyitott szobájába. Holtan találta.

A mise után még egyszer látni kívánták a nővérek. Teljesen megbékélt, kissé mosolygó arccal feküdt. A szeme becsukva és az ajka nem volt leesve. Úgy feküdt, ahogyan várta az Úr Jézust a szentáldozáshoz.

Ez a találkozás már csak az égben valósulhatott meg. Milyen nagy lehetett az öröme ott Laurának!? Találkozhatott a Szentháromságos Istennel, akit mindenkinél, magánál is jobban szeretett. Találkozhatott a Szűzanyával, aki álmai vágyában közeledett hozzá tizenegy éves korában. Aki a kongreganista avatásánál szeretete

kegyelmeivel halmozta el a Margit-intézet kápolnájában. Találkozhatott szent szüleivel: Keresztes Szent Jánossal és Nagy Szent Terézzel, valamint Lisieuxi Szent Terézzel, akiknek lelkületéből oly sokat merített. Találkozhatott a szentekkel, akikkel együtt nem bánta, ha Isten „bolondjának” nézik. Találkozhatott családtagjaival, lelki vezetőivel, tanítványaival és papjaival, akikért számtalan lemondást, imát felajánlott. Találkozott a legkevesebb harminchét hivatás közül azokkal, akiket ő indított el és már odaát voltak. Találkozhatott a megtérőkkel és mindenkivel, akikért imádkozott. Boldog örökkévalóság, az egész földi életén át tartó elkötelezettség és Istennel egyesült élet után?!

Sokszor mondta utolsó éveiben: **„Nagyon szeretnék már az Úr Jézussal találkozni odaát. Életem legboldogabb pillanata lesz. De legyen, amikor a mennyei Atyám akarja.”**

Uram, add meg, hogy csak azon a napon érkezzem meg, amelyben örök terved beteljesedett rajtam! 1974. jan. 11.

Már itt boldogok vagyunk, mert átéljük, hogy Haza-megyünk! 1983. aug. 23.

(A következő két kötetben olvashatjuk életének ebből a könyvből kimaradt epizódjait és „Feljegyzéseiből” a legszebb részleteket.)

TEMETÉSE

Földi maradványai budapestre lettek hozatva, hogy a még élő tisztelőihez közel és áldásos működésének színhelyén legyen.

Ezzel sikerült elkerülni, hogy Verőcemaroson ne kerüljön közös sírba és ne hamvasszák el. Halála előtt pár évvel azt kérdezte az otthon előljárója, hogy mit szólna hozzá, ha elhamvasztanák, mert így olcsóbb lenne és a kevés temetői hely miatt rátemethetnék másra. Számára az előljáró kérése parancs volt és azonnal igent mondott. Célom volt, ha a jó Isten úgy akarja és az egyházi előjárók elérkezettnek látják az időt a boldoggá és szentté avatáshoz, földi maradványai legyenek elkülönítve másokétól. Másrészt, hogy legalább földi maradványai – az exhumálás után – kerülhessenek a kármelbe, ahová 27 évig nem mehetett be, öregségében szintúgy. A kármelitáknak felajánlottam, hogy fogadják be a pécsi kriptájukba, fizetem az odaszállítást. Nem fogadták be.

A kőbányai Új Köztemetőben történt a temetése 1996. szeptember 6-án, délután 3 órakor. Sírhelyét az első köröndnél jobbra, a 62-es parcella első sorában, a 43-as dupla helyen találhatjuk. Térkép a 162. oldalon. Remélem, hogy rövid időn belül megfelelő kő vagy márvány sírborítás készül a jelenlegi sírhant helyére.

A temetése után mondott szentmise, természetesen az Örökimádó templomban volt, a temetés napján 17 órakor. Ott, ahol olyan sok kegyelmet kapott, sokat imádkozott, szentségekre járult és sokaknak kért kegyelmet Istentől.

A következő vers, melyet „Feljegyzéseiben” írt le, csodálatos szépen fejezi ki küzdelmeit, tiszta lelkületét és Isten iránti tiszta szerelmét. Örök háladásként visszahangozhat lelkében a túlvilágon.

TE DEUM

Engedd meg nékem, édes Istenem,
halk Te Deum-mal, örök hála dallal
hadd köszönjem meg ma az életem.
A fehér, tiszta ifjúságot,
a le nem hullott hajnalálmot;
a dalt, mosolyt, napfényt és árnyat,
a ki nem hűlt tüzet Utánad!
A Golgotát, hol csendben vártam,
a Keresztet, min Rád találtam.

Engedd meg nékem édes Istenem
zsoltárimával, Néked gyúlt lánggal
hadd köszönjem meg ma, kiáradt szívem.
A tűzkeresztet, éjszakát, vihart,
a befelé hűlt könnyet, kint, sóhajt,
az emberek közt bús idegenséget,
és, hogy a szívemen fehér tüzek égtek,
a meg nem osztott hótiszta szerelmet,
mely átölelt és megnyugodott Benned.

(A vers szerzője ismeretlen)

UTÓSZÓ

Felmerülhet a kérdés, hogy honnan vettem a bátorságot ennek a csodálatos életnek a megírásához.

1948 tavaszán az édesanyám megkérdezte a volt hitoktatójától, Leánykörének vezetőjétől, Laura nénitől: – Elvállalná-e születendő gyermekének a keresztanyaságát.

– Én nemsokára a kármelita szerzetesrendbe megyek. Onnan soha nem tudok látogatni jönni, hozzám alig jöhet látogató, és ajándékot sem tudok küldeni, mert teljes szegénységben élünk. Imádkozni viszont sokat tudok.

– Ez elég lesz – válaszolta édesanyám.

Laura néni elvitt megkeresztelni, majd a kármelben élt a szétszóratásig. Keresztelésemtől kérte számomra a papi hivatást, amiért titokban imádkozott a teológiai főiskolába lépésemig.

Amikor tilos volt hittanra járni, részben tőle kaptam hitoktatást. Egyértelművé vált előttem, hogy hivatásomat Laura néninek és édesanyámnak köszönhetem, amennyiben ez minden bizonnyal az emberektől is függ.

Legfőképpen a következő okok játszottak közre, hogy én írtam meg élettörténetét.

Két alkalommal kértem tőle életének, hivatásának elmondását. Soha, senkinek nem mondott el olyan bizalmas dolgokat, mint nekem. Ez az egyik ok, amiért én írtam meg élettörténetét.

Életrajzának megírására, az ő lelkiségéből fakadó 29 szerzetesnővér és 8–10 papi hivatás és a sok ezer tanítványa iránt érzett elkötelezettség is vezetett. Nekik tartozom ezzel.

Halála után megtaláltam „Feljegyzéseit”. Amikor elkezdtem olvasni, nem tudtam betelni a belőlük áradó kegyelmi szépségtől. Ezek adták a legnagyobb indítást. Bennük a magyar és a világegyház lelki örökségét láttuk, akik olvasni kezdtük.

Amikor egy alkalommal csaknem lemondtam az életrajz megírásáról, lelki szemem előtt megjelent páratlanul tiszta lelkülete, melyből a szentháromságos Isten szeretete áradt mindenki felé. Ettől kezdve bűnnek éreztem, ha nem írom le élettörténetét és nem hozom nyilvánosságra.

Akik még megírhatták volna élettörténetét, egyértelmű jelét adták, hogy erre nem vállalkoznak. 1994 októberében megjelent cikkben két helytelen számadat szerepel, melyeket pedig írásban Laurától és tőlem szóban is helyesen megkaptak. De nem is ez a fontos. Betettek két olyan mondatot, amelyről mindannyian tudjuk, hogy nem igaz. 1997 februárjában megjelent cikkemből több mondatot kihagytak. Egyik mon-

datomból kivettek egy részt, és máshová csatolták, így ellentétes értelmet adtak a mondanivalónak. Több mondatot betettek megkérdésezésem nélkül. (Ebben az időben betegség miatt a plébánián tartózkodtam, tehát felkereshettek volna személyesen vagy levélben!) A betett mondatok Laura ellen irányultak. Ezek után a nevem alatt kiadták a cikket. A civilizált országokban elfogadott újságírói etikai kódex szerint szerzői jogokat sértettek.

Laura rokonai és tisztelői is azt tartják, mi csak a szeretet eszközeivel élhetünk, semmi mással. Ezért nem kívánom a lapot megnevezni. Senkit nem kívánok lejáratni, ahogyan ők megtették. Ez így is lesz! Majd lesz gondja rá Annak, „Akinek útjára terítette szerelmes szívét”. Természetesen ez nem menthet fel egyetlen embert sem a cselekvés alól.

Erre az utószóra nem került volna sor, ha az a két cikk, nem így jelenik meg. Magamat nem kívánom szerepeltetni, ahogyan az a címlapon is látható.

A jogtalanságot átélő írók tudják, mit jelentett számukra a fenti eszközök alkalmazása és azok az évtizedek életükben 1990-ig. En is ugyanazokat a gyötrelmeket éltem át. Sokat gondolkodtam azon, hogy miért történhetett meg mindez. Ezekből a töprengéseimből Isten emelt ki. Júliusban volt kilencezer forint kiadásom a könyvvvel kapcsolatban. Augusztus 11-én egy ismeretlen jötevő ugyanennyi pénzt juttatott el hozzám. Először égi biztatásnak vettem, de lassan kételkedni kezdtem benne. Ekkor jött augusztus 15-e, Nagyboldogasszony ünnepén este kilenc óra. A Lehel útról befordultam a kétemeletes lakóházak felé. Talán 40–50 métert tettem meg, amikor földre szegezett tekintetemet valami ismeretlen erő hirtelen felrántotta a koromsötét égbolt felé. Egy csodálatosan szép, fénylő angyal ragyogott előttem másodpercekig. Fénysugár szárnyait óvón terjesztette szét a XIII. kerületben, Angyalföld felett. Mintha ezt mondta volna nekem jelenlétével: Ne félj! Az ügyet, melyet képviselsz, óvó szárnyaim alá veszem.

Nem az én személyemet, hanem az egész ügyet!

Egyébként teljesen méltatlannak tartom magam, egy ilyen csodálatos ember életének megírásához. Mivel Csávossy atya már nem él, aki jól ismerhette lelke történetét, nekem jutott az írás feladata.

Ráment három évem, minden szabad napom, szabadságom és az egészségem. Elolvastam ötezernyolcszáz oldalnyi anyagot és a csatlakozó könyveket. Remélem, hogy megérte az olvasóknak, az Egyháznak, és könyvemem megtalálhatják a vallásos könyves boltokban is.

Amikor úgy érezte Laura néni, hogy csodálom őt, mindig tett valamit, hogy ne rá figyeljek, hanem az Istenre, akit adni akart. Halála előtt 5 évvel, „elrémisztésül” elmondta nekem élete minden „bűnét”, hogy lássam „bűneit”, „ki is ő”. Ritkán volt olyan lelki pozitívumban részem, mint akkor. Ha ez lenne az emberek „bűne”, csodálatos lenne a világ!! Majdnem sírva mondta, hogy őt egyetlen gyóntatója sem veszi komolyan, mindenki legyint, vagy mosolyog, ha „bűneit” sorolja. Napokig éltem „bűnei” hatása alatt és mondhatom, ritkán kaptam annyi kegyelmet, mint azokban a napokban. Ezt papi szavammal és esküvel megerősíthetem.

VÉLEMÉNYEK A FŐSZEREPLŐRŐL II.

Folytatás az 5–6. oldalról

Tóth Tiborné, született (Steiner) Csopaki Magda nyilatkozata. 1994. nov. 5., Budapest:

Bleicziffer Laura hitoktató tanárnővel hosszú évtizedekig, 1941-től szinte haláláig volt kapcsolatom.

1941. év tavaszán volt iskolatársnőmmel találkoztam, aki meghívott a IX. ker. Haller téri plébánián működő „Jézus Szíve Leánykör”-be, melyet Bleicziffer Laura és Krifaton Erzsébet hitoktatónők tartottak felváltva, minden vasárnap délután.

Örömmel mentem oda, miután komoly lelki igényem volt ilyen irányban. Csodálatos lelki élményekben gazdagodtam ezeken az összejöveteleken. Mind a két vezető drága lélek volt. ...

A vele való találkozás, mindig lelki felfrissülést, szinte testi, lelki újjászületést jelentett. Bármilyen fáradtan, kimerülten indultam el hozzá a Migazziba, mindig ragyogva érkeztem haza. Jó férjem számtalanszor meg is jegyezte.

Dr. Schanner Miklósné, született Salfay Mária nyilatkozata. 1994. nov. 24., Budapest:

Megkértem, hogy vállalja el a gyermekeim hitoktatását. Akkor már nem volt szabad hitoktatni az iskolákban. Vallásosan szerettem volna nevelni gyermekeimet. Így került hozzánk és járt hetente egy alkalommal. Ő vitte első Szentáldozásra a kisebbiket. A nagyobbik még első osztályban, nyilvánosan mehetett első Szentáldozásra az iskolából.

– Milyenek voltak ezek a hittanórák?

– Ezek a hittanórák nagyon élvezetesek voltak. Annyira, hogy a másik szobából hallottam először csak egy-egy szót, aztán megkértem Laura nénit, hogy kinyithatom-e az ajtót, hogy én is hallhassam azt, amit a gyermekeimnek tanít. Ettől kaptam az én nagy, mély hitű vallásosságom, felnőtt fejjel végig tanulva a katekizmust. Így az én gyermekeim is az ő keze alatt nőttek fel, ami után Pannonhalmán a benecéseknél jártak gimnáziumba és ott érettségiztek.

– Milyen könyveket tetszett kapni hitének elmélyítéséhez Laura nénitől?

– Az egyik kedves könyvem a „Sugárzó emberek” (Prug. Verlag, 1981), aztán „Akik hittek a szeretetben” (Puskely Mária, Róma 1975). A többi most hirtelenében nem tudom felsorakoztatni emlékeimben. ...

– A betegségei alatt is, amikor a szívével volt beteg, akkor hosszabb időn át feküdt. Többször is kórházba került, nem jól érezte magát, dacára annak, hála Istennek, ilyen magas kort ért meg. Gondolom, ez mind hozzájárult az ő szent életéhez, mert olyan csodálatos módon rosszul volt, beteg volt és utána meg ugyanolyan virulóan szép volt, mintha nem lett volna soha semmi baja. ...

– Ez volt lelki szépségének kifejeződése, mert mindent úgy vett a jó Isten kezéből, hogy legyen meg majd, ahogy a jó Isten akarja. Úgy lesz minden jól.

– Azt hiszem, hogy hibát, rosszat vagy ilyesmit nem nagyon lehet róla mondani.

– Ó, hát rosszat? Hát, nemhogy rosszat, hanem olyan mélységes szeretetet árasztott magából, hogy őt nem is lehetett másképp az embernek, csak a teljes szeretettel befogadni. Mert az a szeretet ragadt az emberre, ami belőle kiáradt, olyan csodálatos volt. Soha nem is lehet elfelejteni. Minden mozzanata, minden szava még mindig cseng a fülemben. Ahogy mondta. Azt nem is lehet kifejezni, hogy milyen volt.

B. nyilatkozata. 1994. szept. 10.

...

– Az volt a csodálatos, az ragadott meg bennünket, akár a járása, akár a beszéde olyan volt, hogy szinte páratlan. Amit ritkán lehet látni embereknél. Nekem ez volt a gondolatom: Ettől lehetne tanulni. Mit hogyan kell tenni, mint fiatal kispap, vagy mint pap. ...

– Említetted, hogy már Puskásy atya is gondolt a boldoggá avatására, illetve szentté avatására, hogy a későbbiek sorára el kellene tenni a levelét. Valóban így ismerte őt mindenki személyesen is, hogy erre méltónak ítélték?

– Bizonyára. Akik közelebből ismerték, azoknak ez volt a meggyőződésük. És akik beszéltek vele, azoknak is. Egész biztosan a tanítványainak is, minden jóakarátú embernek, azt hiszem, hogy ez a meggyőződése. Mindenkinek van hibája, de Ő nem maradt meg a hibáknál. Tudott nagyon szeretni, mindenkihez közeledni, ez volt a nagy érték benne, hogy túl tudott lépni a hibákon. Ha valaki Őt megbántotta, akkor is tudott jó lenni hozzá. ...

Akár pappal beszélt, akár az iskolában tanított, a lelkéből oktatott és tanított. Azt sugározta ki, amit belülről az Ő szíve mondott neki, illetve, amit a jó Isten rajta keresztül akart közölni az emberekkel.

– Honnan kapta Laura nővér ezt a belső tudást?

– Csak az imából lehet, meg az elmélkedésből. Nagyon nagy elmélkedő volt.

Jolsvai Hedvig szociális nővér nyilatkozata. 1994. okt. 20., Budapest:

Bleicziffer Laura hitoktató volt a Szvetenay utcai (ma Lenhossék utca) iskolában. 1929-ben a Thaly Kálmán utcai iskolában megszervezte a Jézus Szíve Leánykört. ...

Ez a leánykör később csatlakozott a Katolikus Dolgozó Leányok Országos Szövetségéhez. Ekkor ismertem meg Laurát, mert ennek a szövetségnek voltam a főtktára. Az ő csoportjuk nagyon lelkes volt, és minden rendezvényen, tanulmányi heteken részt vettek. ...

– Legfőbb jellemvonása az a hallatlan Istenszeretet, Istenbe kapcsoltág. Ez annyira látszott rajta, mindig sugárzott belőle ez a lelkiség és a jó Isten iránti szeretet.

Dr. Zilahy Gáborné, született Varga Gizella nyilatkozata. 1995. febr. 7., Budapest:

– Nagy volt a hatása a gyerekekre és a felnőttekre is. Ez a lelkéből kisugárzó isteni kegyelemnek volt köszönhető?

– ... már megjelenése olyan volt, hogy mindenkiben tiszteletet, szeretetet és örömet váltott ki. Nagyon, de nagyon látszott rajta a kegyelem, hogy tele van istenszeretettel. Mérhetetlenül boldog volt ő az Istennel, és ez kisugárzott egész lényéből.

– Csodálatos volt, ahogy tudott szeretni és beszélni, és fáradhatatlan volt, amikor lelkigyakorlatot tartott. Egy nap alatt 5–6 beszédet is mondott, ami bizony jó órahosszáig tartott. Nem fáradt el. Boldog volt, hogy mondhatta, mert egy volt az ő feladata, hogy lelkeket mentsen a jó Istennek. Ezért nem kímélte saját magát. Mindent, amit csak lehetett megtett, hogy az emberek jobban szeressék az Istent. A legnagyobb, ami volt, tudták róla, hogy a templomba bármikor bemennek, őt ott találják az Óltáriszentség előtt térdelve, imádkozva. Senkit nem vett észre, annyira el volt merülve az imájában az Isten felé, hogy csak ez töltötte ki egész lényét. Csak azt tudom mondani, hogy akiket hitoktatót Budapesten is és Szentgyörgyön is, akikkel foglalkozott, mindenki a legnagyobb elismeréssel, a legnagyobb szeretettel és csodálattal van az egyénisége iránt, mert nagyon szerette az Istent, és ez meglátszott minden ténykedésében. Ő a hétköznapi cselekedeteket is annyira át tudta izzani az ő lényéből kiáradó Istenszeretettel, hogy senki nem tudott az elől elvonatkoztatni. ...

Mindenkin segített.

Özvegy dr. Péter Gyuláné nyilatkozata. 1995. ápr. 26. Budapest:

A leányom tízéves volt, amikor az iskolai hitoktatás megszűnt, és nem tudtam, hogy hol kaphat hitoktatást, vallásos nevelést. Egy szülői értekezletről jöttem az iskolából. Ott ismerkedtem meg egy másik édesanyával. Őszintén beszélgettünk. Panaszkodtam, hogy nincs hitoktatás a lányom részére, s nem tudom, mit tegyek. Elmondta, hogy őhozzájuk jár egy hitoktató, kármelita szerzetesnővér. Felajánlotta, hozzam el a lányomat, és talán el fogja vállalni. Elmentem, és akkor ismertem meg a Laura nénit. Én is ott voltam az órákon. Őt gyerek ülte körül az asztalt. ...

– Laura néni egyénisége is vonzó volt. Minden gyerek őszinte lélekkel fordult hozzá. Megbeszélte vele problémáját. Külön is, ha valami gondjuk volt. Tudok több olyan esetet, hogy probléma volt az életükben – valami bántotta őket –, mentek a Laura nénihez, mint egy jó édesanyához.

– És ő jó eligazítást tudott adni az életükre, lelki dolgaikra vonatkozólag?

– Igen. Mondhatom, hogy mindig a jó Isten szempontjait nézte, és eszerint ítélte. Eligazította őket a helyes és az igaz úton. Nemcsak megoldotta az apróbb, nagyobb problémákat, de vezette és irányította őket azon az úton, ahol egy keresztény leánynak, ifjúnak haladni kell. ...

– Lenke húszéves volt, amikor édesapja rákos beteg lett. Húszévesen a lányom egyszer mondja nekem: – Anyu, én szerzetesnő leszek. Akkor úgy gondoltam, majd a jó Isten eligazítja, most nem tudok válaszolni erre. ...

Végül is volt egy nagy lelkigyakorlat a Csávossy Elemér atyával. A leányom akkor, azon a lelkigyakorlaton kapta meg a kármelita hivatást. Megbeszélte a Csávossy atyával, a Laura nénivel, és elhatározta, hogy ő kármelita lesz.

(Németországban lett szerzetesnő 1968-ban a sarus kármelitáknál.)

Laura nénivel való beszélgetésem kapcsán láttam, hogy mennyi segítséget tud adni a katolikus hit az embernek. Laura nénitől nemcsak a lányom, de én is kaptam vallásos élményeket, tanításokat. ...

Úgy gondolom, hogy ő soha nem tett semmit, ami a jó Isten akaratával ellenkezett volna. Mélyen átélt a vallást. Sugárzott belőle. Apostoli lelkülettel terjesztette a jó Istenbe vetett bizalmat, hitet, a környezetének és akivel csak találkozott, vagy beszélt. Sokszor találkoztam tanítványaival, akik mindig kaptak biztatást, reményt. Valamint, hogy a jó Istentől soha el ne távolodjanak, hanem mindig, minden bajban őhozzá forduljanak. Annyira kisugárzott ez a lelkület a Laura néniből, hogy az ember valóban erőt és bizalmat kapott a vele való beszélgetések alapján.

– Végezetül szeretném azt megkérdezni, hogy milyen anyagi juttatásokat fogadott el a Laura néni a hitoktatásokért? Tetszik-e ilyenről tudni?

– Nekünk szülőknak, jóformán eszünkbe sem jutott, hogy fizetést, vagy valamit a Laura néninek adjunk. Annyira családiasan és annyira Isten kegyelméből valónak tartottuk az egészet, hogy tandíjról, vagy fizetésről nem is volt szó. Mint szülő, nem is emlékszem arra, hogy anyagi vonzata lett volna a hitoktatásnak. Semmiféle anyagi vonzata nem volt.

Flanek Gézané, született Krahuletz Erzsébet nyilatkozata 1994. nov. 30., Budapest:

– Milyen embernek tetszett ismerni?

– Egy végtelenül aranyos, szolgálatkész, nagyon mélyen vallásos. Gyönyörű beszédek tartott nekünk, bármennyig hallgattuk volna.

A Batthyány téri Szent Anna plébániára kerültem, jóval a háború után az irodába. A váltótársam kilépett és ekkor ajánlottam Laurát. A hitoktatói nyugdíjból és bedolgozásból élt. Kesztyűk ujvégződéseit varrta össze. Belépett a plébániára dolgozni.

A papok nagyon megszerették. Katona István volt a káplán, aki börtönbe került a hatvanas években. M. Gy. volt a plébános. Súlyosan idegbeteg ember. Ha rájött az idegroham, a szemei vérben forogtak és elvonult, vagy a jelen levőkkel ok nélkül kiabálni kezdett. A Laura néniel néhányszor minden ok nélkül kiabált, egy-egy idegroham idején. Ő rendkívül alázatosan, türelmesen végighallgatta, és utána ugyanolyan kedves volt a plébánoshoz, mintha semmi sem történt volna. A plébános ezért nagyon tisztelte és megszerette, mert tisztában volt idegrohamai következményeivel. ...

Hagyó József, a Jézus Kistestvérei szerzetesrend tagjának nyilatkozata. 1995. ápr. 26. Biatorbágy:

– Első emlékeim Budapestre költözésem idejéből valók, 1939-ből. Második elemista voltam – 8 éves –, de a hivatásom már eldőlt. Mindenki tudta a környezetemben, hogy pap szeretnék lenni. Laura néni a nővéremet tanította hittanra. Úgy látszik, nagyon személyes volt a kapcsolata a gyerekekkel, mert ez a hír hamarosan elérhetett hozzá és vele mentem a Gát utcai templomba, ahol a KIOE – Katolikus Iparosifjak Országos Egyesületének – központja volt. Nagynevű papi gárdával találkoztam ott. ...

Nagyon közel állt hozzám a Laura néni. Nem véletlen, hogy hivatásom, mai életem csírái ott kezdtek élni a Gát utcában és az Örökimádásban. ...

Trunkhahn Judit, Árpád-házi Szent Erzsébet Rend. 1994. nov. 3.:

1949 őszén kerültem én ugyanebbe az iskolába, mint testnevelő tanár és 30 évet maradtam, Isten kegyelméből. A tantestület fele idős volt, ők meséltek Laura néni rendkívül áldásos hitoktatói munkájáról. Az énektanárnő, Müller Károlyné, Lenke néni – aki 32 évvel volt idősebb nálam –, 1955. október 15-én kísért el Laura nénihez. 39 évig tanított, időt nem kímélve, hogy előkészítsen egy elkötelezett életre.

Német Erzsébet, Elena nővér, szobatársa volt több, mint tíz évig. 1994. szept. 1., Verőcsmaros:

„– Látod, nem tudok elmenni még a misére sem” – mondta. „– Nem baj, de áldozni tudsz.” „– Hogyne, ha a jó Isten megengedi.”

Mikor az ajtót becsuktam, akkorra már lehet, hogy megpihent. Össze volt téve a keze. Mosolygott a tiszta kis arca, látszott rajta, olyan boldog volt.

TOVÁBBI ANYAGOK ÉLETÉBŐL

KÜLSEJE ÉS INTELLIGENCIÁJA

A nők között az átlagosnál kissé magasabb termettel bírt, átlagos testi erőnléttel. Arca közepes rajzolatát a belőle kiáradó kegyelem tette széppé. Nem hallottam arról, hogy bárki is a testi adottságát nézte volna, mert felülmúlt mindent amit lelkéből adott, mondott és ahogyan mondta.

Nála soha nem tapasztaltam azt, amit annyiszor lehet látni, a szőgletességet, a bekeseredett, marcona arcot, nyersséget a lelki bajok takarására, az embereket távol tartó, keserű magatartást.

A kegyelem átalakította, nemcsak a lelkületét, de testiségét is. Ennek köszönhetően áradt egész lényéből, szavaiból a szeretet.

Soha, senki előtt, semmilyen körülmények között nem jött zavarba. Rendkívüli intelligenciájával, tapintatos szeretetével talált rá a megfelelő hangra.

Feljegyzéseiből világosan kitűnik, hogy Lauránál szó sem lehet vallásos túlfűtöttségről, lobbánékony lelkületről.

Olvasmányai jól tükrözik hatalmas szellemi kapacitását. Megtalálhatók „Feljegyzéseiben” a legnagyobb magyar és külföldi teológusok. A magyar hittudósok közül a következők műveit olvasta:

Dr. Gál Ferenc minden könyvét, Csögl János: Szentmiseáldozat és Oltáriszentség, dr. Nemeshegyi Péter, Belon Gellért, Mócsy Imre, dr. Szennay András, dr. Paskai László, Kecskés Pál, dr. Bolberitz Pál, Szabó Ferenc, Órsy László, Farkasfalvy Dénes, Nemeshegyi Péter és még hosszasan lehetne sorolni. Olvasta a Teológia Kiskönyvtár-sorozatot és minden hazai és külföldi, komolyabb vallásos művet. Ezek íróiról mindent tudott. Sok esetben levélben vagy személyesen köszönte meg azt a lelki élményt, amit könyveiből kapott.

A külföldi hittudósok közül Karl Rahnert, Yves Cougart, Henri de Lubacot, Romano Guardinit, Hans Uns von Baltazart, ...

A protestánsok közül Karl Barthot. A hazaiak közül Gyökössy Endrét.

A lelki írók közül Thomas Mertont, John Henry Newmant, Edith Steint, Charles de Foucauld-t, ... a régiek közül a Szent Ágostont, Szent Ignácot, ... Nagy Szent Terézt naponta és Keresztes Szent Jánost 1948–1953 közötti időt leszámítva, szintén naponta.

A legrangosabb folyóiratok közül rendszeresen olvasta a Teológiát, Vigiliát, a külföldről hozatott Szolgálatot.

Olvasta az Új Ember hetilapot.

Teológiai tudása rendkívül nagy volt. A dogmatikai gondolatok természetesek voltak hétköznapi életében.

86 évesen így írt:

Nagyon szeretem Edith Stein nővérmert! Most olvasom az „Edith Stein igazi arca” című könyvet, és ezzel is újabb pecsétet kaptam a Szentlélektől! Az Ő lelkiségében is megtaláltam a szentháromsági Személyekkel külön-külön való egyesülés harmóniáját. Elmondhatatlan boldogságot jelentett! És az „Odaadás” című verse, melynek minden sora hazatalált! 1990. I. 24.

Lelki olvasmányait egyetlen nap sem hagyta el. Legfontosabbnak a Szentírást tartotta.

A jó cikkekből, könyvrészletekből beszámolót tatott a hozzá látogatóknak. Nyitott lelkülettel és csodálatos szellemi kapacitással fogadott be és dolgozott fel mindent, még nyolcvanas éveiben is.

A kármelitáknál előírt lelki naplóját – „Feljegyzéseit” – rendszeresen vezette.

Hogyan jutott idő a fenti dolgokhoz? Későn feküdt és korán kelt. Kolerikus természetének és jó idegzetének köszönhetően, rendkívül gyorsan haladt mindenben.

Fő hajtóereje a 21 éves korától élete végéig megmaradt, töretlen boldogsága volt.

A szentlélek a boldogság forrása. A boldogság a vágyak beteljesedése fölött érzett állandó öröm. Mindig győzelmi érzés, az öröm teljességének, a beteljesedés tökéletességének érzése. (Nincs hiányérzet!) Erre vagyunk teremtve! Mert Isten a végteleen boldogság és mi az Ő képére vagyunk teremtve. Ez a természetünk lényege, azért alapvető igénye is. 1953. júl. 3.

Soha nem merevedett el, nem csontosodott be. Hihetetlenül rugalmas maradt, utolsó órájáig.

Nem szabad szokásaimhoz ragaszkodnom. A jókhoz sem! Nem a „szokásaimmal” kell az időmet eltöltenem, hanem rugalmasan minden percemet az Atya akaratának teljesítésére kell fordítanom – itt és most!

Az a helyes, ha szokásaim eltűnnek az Úr bennem való életében. Ha Őbenne a Szeretetben vagyok, eltűnnek a „szokások” és élem az Ő életét.

Olyan mélyen egységben kellene élnem Isten Fiával, hogy a Szentlélek világosságában, minden új helyzetbe azonnal megláthassam, mit kell cselekednem, hogy Jézus élhessen bennem: megvizsgáljam, „mi az Isten akarat, mi a kedves előtte és mi a tökéletes.” (Róm 12,2) 1977. máj. 27. (74 évesen írta)

Szép életét, lelke különleges boldogságát nem magának tulajdonította.

Azt a harmóniát, amiben életem minden kegyelme összecseng és egyszerű, kerek egész lett, emberi elme nem tudta volna kitalálni... Ilyet soha nem hallottam, nem olvastam – honnan szedtem volna!? Ezzel nyugtatom magam, ha bűnösségemet szemlélve azt gondolom, hogy hátha illúzió az egész!? De egész lelkemet átjáró boldogságot, hogy adhattam volna önmagamnak?! 1985. jan. 3.

(82 évesen írta)

A legsúlyosabb lelki konfliktusokban, olyan tanácsokat adott, hogy észrevétel nélkül simultak el a lelki viharok.

A SZENTLÉLEK MUNKÁJA LELKÉBEN

Érdemes átnézni lelkületére jellemző néhány fogalmat, amelyeket sokszor használt.

CORPUS CHRISTI MYSTICUM

Krisztus Titokzatos Teste (Egyház)

Szent Pál apostol használta először ezt a fogalmat. Kifejezi Krisztus és az Egyház titokzatos azonosságát. A megdicsőült Krisztus működik kegyelmével az emberek között és közösséggé gyűjti egybe Isten szétszóródott népét. Így lesznek egy testté a tagok, ahol Krisztus a Fő és egyben táplálója is Testének az eukarisztiaival.

Ebben a szemléletben a tagok úgy élhetnek egymásért, hogy nem tudnak a másíkról, de mégis hozzájárulhatnak életének kiteljesedéséhez. Ismeretlen emberek, „milliókat” segíthetnek imával, áldozataimmal. Csodálatos lehetőség!

1921-ben Schütz Antal piarista¹¹⁷ egyetemi tanár speciál-kollégiumként meghirdette a Krisztus titokzatos teste tanát. Laura ebben az évben érettségizett és jelentkezett a Ward-kollégiumba. Néhány éven belül megismerte ezt a tanítást. Annyira vérévé, sajátjává vált, hogy „Feljegyzéseiben” a legsűrűbben előforduló fogalom a szentháromsági Személyek nevei után Istent szerető lelkének, magától értetődött Krisztus Titokzatos Testében élni, a Fővel egygýe lenni.

Hosszú, csendes órákban, a magány édességében tárta fel a Szentlélek előttem Krisztus Titokzatos Testének titkát, mint szent hitünk lényegét! Ez tett egyre elmélyültebbé, bensőbbé.

¹¹⁷ Dr. Előd István: Deum docuit (Istenről tanított). Schütz Antal, a hittudós. 1982.

Már a húszas években ösztönzött a Szentlélek, hogy tanítsak róla az iskolában, a legkisebbeknek is, bár nincs a tananyagban, hiszen minden megkereszteltnek joga van a teljes igazsághoz!

Ez az igazság a mély vallásosság titka, mert nagy horizontban és egységben mutatja be a keresztény hitigazságokat!

Mily boldogan olvasom most Jürgensmeiernél,¹¹⁸ hogy „Ez a középpontú Krisztus-áhitat. Hogy az egységes lelki élet szerves kibontakozása és kifejtése a Krisztusban való életünk és belenövésünk Krisztusba!” 1960. XII. 20.

XII. Pius 1943-ban enciklikát adott ki *Mystici Corporis* címen.

SZENT PÁL

A húszas években mélyült el a Szentírás iránti szeretete. A Titokzatos Test tana és az apostolok életének megismerése vezette el Szent Pálhoz. „Ette és itta” a legnagyobb apostol lelkiségét.

„Fáradozik és küzd” a nagy titok hirdetésében (Kol. 1,29)! Ez az én kis lelkem kibeszélhetetlen kapcsolata Szent Pállal. Neki, a Nagynak hirdetni kellett, nekem, a kicsinek, áldozatává lenni!

Évtizedekkel ezelőtt kaptam már ezt a hivatást; mély imában, nagy kegyelmi fényben. 1960. XII. 20.

Szent Pállal tett fogadalmat 1961. VI. 29–30. (152. old.)

Te Deum laudamus, az elmúlt hónap alatt megnyilvánult isteni bőkezűségért! Szinte megfürödtem Szent Pál lelkében. Ez az idő még jobban összefűzött Vele. Hitétől ragyogóbb, ízesebb, színesebb lett a hitem, és még jobban az enyém az Atya, a Fiú és a Szentlélek! Olyan új lett bennem és körülöttem minden ebben a csendes, békés, édes, szelíd lobogásban! Pannonhalma, 1968. júl. 27. (Lelkigyakorlat)

VÉRVÓLEGÉNY

A kivonulás könyvének 4,24–26-ig terjedő részében található ez a fogalom. Pontos magyarázatát nem tudni.

Nem ismeretes, hogy Magyarországon használta-e bárki is ezt a kifejezést. Egy biztosnak látszik. Nem valószínű, hogy valaha, valaki is annyira magáévá tette, mint Laura.

Halála napján (nagypénteken), vállalni a halált, hogy Ő élhessen bennem: a Vérvólegény, aki vértanúi szerelmem nélkül nem élhet bennem. Önszeretetem halála az alapja a bennem való életének. 1953. ápr. 26.

¹¹⁸ Jürgensmeier – lelki író.

A SZENTHÁROMSÁGRÓL

A Szentháromság tanával 15–16 évesen ismerkedhetett meg. A tanárral folytatott vitái alkalmával olvasta a dogmatika ide vonatkozó részeit. A Ward Kollégiumban bővültek ismeretei. Lelki elmélyítése is megtörtént misztikus élményeiben, melyek a húszas évek közepétől állandósultak.

Soha nem tudok betelni az üdvösségtörténetben megvalósuló isteni odaadásban felragyogó szentháromság szemléletével, az Atyát, a Fiút, és a Szentlelket egy egységben bírni szüntelen. 1974. aug. 14.

A szentháromsági személyek mindegyikével kereste a kapcsolatot. Amit a Szentírás és a dogma az üdvtörténetben az egyes személyekre vonatkoztatott, aszerint szólt hozzájuk. Az Atyához mint teremthöz, a Fiúisten küldőjéhez, életünk céljához. A Fiúistenhez, mint megváltónkhoz, közvetítő az Atyához, lelkünk táplálójához az Evangélium és a Szentségek által. A Szentlélekhez, mint aki az Atyától és a Fiútól származik, a hét ajándék Lelkéhez, megszentelőnkhez, aki sugallataival vezeti lelkünket. Természetesen nem lehet egyik isteni személyt sem teljesen elkülönítve szemlélni a másik kettőtől. Ha valamelyik isteni személyről ír, átjárja gondolatait a másik két személy is.

1922–24-től foglalkoztatott imában a szentháromsági Személyekkel külön-külön való kapcsolat: Életükben való részesedés boldogsága, az istengyermeki élet teljessége emberi személyemben. Naponta hosszú órákat voltam ennek szemléletében. Jézus istenemberi lelkiségét csodáltam: Emberi természetének önátadását az Igének!

Beláttam, hogy nincs ennél tökéletesebb önátadás és egész lelkemmel vágyódtam erre, az Ige második emberségévé lenni! A bennem Élő Igének Jézusban egészen átadni magam, hogy Ő irányítson, kormányozzon, hogy mindig csak azt tehessem, kívánhassam, amit Ő akar!

Beláttam, hogy akkor vagyok hűséges, ha éberem figyelek és rugalmasan teszem, amit lelkem Ura kíván tőlem. Imában, az isteni Szeretet birtokába kerültem, az Ő végtelen irgalmából. Boldog diadala ez Isten jóságának.

Megértettem, hogy minél jobban meghalok, megsemmisülök, annál jobban árad belém Isten, a Szeretet! Ő, ha mindig hűséges lettem volna! 1986. jún. 11.

Mit hozott az a betlehemi kis Jászoly nekünk!?

Csodálatos Istenség, Szentháromság! Imádott Atyám, aki egészen kitárultál a Fiúban és a Szentlélekben az emberek felé. Egészen belemondtad magad a Fiúba és Őbenne akarod látni a milliokat a Szentlélek által.

Az Atya a Fiúban látja magát, mint Képében, de ugyancsak Őbenne lát mindnyájunkat is! Istennek „teremtmenyi összefoglalása” Jézus Krisztus, Aki a Titokzatos Testben közli velünk Életét! Nem lehetne más feladatunk, mint Hozzá-nőni. Hozzá, Aki a Fő, a Szentlélek által. „Akiben nem lakik Krisztus Lelke, az nem az övé.” (Róm 8,9) Istenképiségünk Belőle való, így kifejlődésünk is csak Benne, Vele, Általa lehetséges.

„Akiiket ugyanis eleve ismert, azokat eleve arra rendelte, hogy Fiának képmását öltse magukra, így lesz ő elsőszülött a sok testvér között. (Róm 8,29)

Így érthető, hogy az egész teremtés középpontja az ember. És az Isten dédelgetett gondolata: az ember! Ha az Atya egyáltalán teremtmenyi formában ki akarta fejteni az Igét, csak ember lehetett.

Boldogságos emberi sors a megtestesült Igében! A szentháromsági Élet, a Lét Teljességében való részesedés lesz örök boldogságunk, Általa, Vele, és Benne!

Erről beszél a betlehem-i Titok! Ennél többet Isten sem adhatott! 1968. dec. 19.

ÁLTALA VELE ÉS BENNE AZ ISTEN FIA

Az Általa Vele és Benne szüntelenül ott élt lelkében. Erre biztatott mindenkit.

A tagokban újból meg kell, hogy jelenjék Krisztus teljes szépségében. Őt kell sugározunk. Róla kell tanúságot tennünk!

Ha a tagok szentek, szentnek látják az emberek az Egyházat és fel tudunk emelkedni a Szentháromságig. Csak így hatunk az emberekre, a világra! Ezért közli Jézus velünk életét, ezért küldi Szentlelkét, erre segít gondviselésével az Atya! ...

Ó, ha az Atya lángoló szeretete élne bennem, úgy mint Jézusban. Ha mindig az Atya akaratában és a Szentlélek kiadásában lehetnék a világ üdvözítésére!

Mindenkit szolgálni, örömmel szenvedni, hogy kiegészíthetem Jézus szenvedését, azt, ami hiányzik Teste, az Egyház javára. 1986. máj. 5.

Ez a mai a legdrágább névnap! Ó, ki nekem Ó!? Elmondhatatlan! Erőforrásom, Bizalmam, Szerelmem, Mindenem! Bearanyozza minden napomat.

Majd az utolsó órámban is, a Te szent Neved legyen ajkamon, szívemben! Ó, ha a Te szerelmed oltaná ki életemet és vinne végérvényesen az Üdvösségbe, Tebeléd. 1969. jan. 5.

AZ IGE SZENT EMBERSÉGE

Ezt a kifejezést nagyon ritkán használjuk. A hivatalos dogmaórákon kívül, aligha hallani. Pedig az Isten Fiáról csodálatos szép képet alkothatunk segítségével. Karl Rahner tudós teológus szerint, nem dogmák fognak ezután születni, hanem a dogmák érthetőbb és sokszínűbb kifejtésének jön az ideje.

Elmondhatatlanul szeretnék hálát adni azért a pillanatért, amelyben a kereszttelő szó beleoltott Krisztusba és megadta nekem a kegyelem csíráját, a lehetőséget, hogy Istent Atyámnak szólíthatom, hogy belenőhetek a jézusi életformába, Jézus szent emberségébe. 1983. aug. 13.

A SZENTLÉLEK

Mindent a Szentlélek indítására tenni, vagy nem tenni! Csak így válhat az én parányi kis szívem szeretete a jó Isten szeretetévé. Csak így lehetek alkalmas eszköz, hogy az én pici életemen keresztül, a Szentháromság élete áradhasson ki a világba. Szédítő nagyráhivatottsága ez a megváltott embernek! Amennyire a Szentlélek Jézusba viszi életét, egész lényét. Amennyire a lélek engedi dolgozni az isteni Művészt, nem tesz a megszentelés útjába akadályokat. Ki tudnám sírni a lelkemet, hányszor akadályoztam a Szentlelkét! Éberebb figyelem Reá, sokkal nagyobb hűség a minden pillanatban megnyilvánuló isteni Akarathoz, hogy Jézusom élhessen bennem és így az Atya dicsősége, a Szentlélek öröme és a milliók üdvére lehessen az életem. 1972. júl. 20.

AZ ATYA

Tedd, imádott Atyám kezedet fejemre, és áldj meg, mint egyetlen Fiadat, aki személyes birtokába vett már keresztségem áldott pillanatában. Ő mutat be Neked, saját Szíve szentélyében, ahol a szentek imádnak Téged. 1972. júl. 20.

Mennyei Atyám, kösd össze szívemet Magaddal, mint egy gyermek a szüleivel. Úgy gazdálkodjon „kincseiddel”, mint akik „Istennek örökösei, Krisztusnak társörökösei” vagyunk. (Róm 8,17) 1982. márc. 14.

MISZTIKÁRÓL LAURÁNÁL

A keresztény misztika középpontja és csúcslénye a Krisztussal, Atyával és a Szentlélekkel való személyes „találkozás”. A személyes istenélmény a keresztény hit legragyogóbb pontja és megnyilatkozása.

A misztikusok világa (nem az ész vagy a vak érzelem szülötte), a szeretetből fakadó és szeretetre ösztönző imádság világának nagy valósága. A hitből, reményből, szeretetből élő, imádkozó, szemlélődő lélek birodalma.

A misztikusok a történelem nagy istenkeresői voltak, akik csakugyan Istenre találtak. A misztikusok az Egyház istenélményének legmegbízhatóbb bizonyítékai a történelemben.

„Ti bennem, s én bennetek.” (Jn 14,20) A háromságos Istennel való titokzatos szeretetközösség jelképe és záloga a hívek egymás közötti egységének. (1 Jn 1,3; 3,2)

Magában az isteni természetben való részesülés kegyelme vár azokra, akik kitarának a Benne való hitben. (1 Pét 1,5)

Az örökélet már elkezdődött, már jelen van: bennünk, velünk érik, fejlődik, halad az egyre ragyogóbb teljesség felé. A misztikusokban szinte kézzel tapintjuk, szemmel láthatjuk, bámulva észlelhetjük ezt az éresi folyamatot. A hit világának tündöklő csilлагfénye a misztikusok istenélménye. A szentek élete, Isten messzire ellátszó fénypontjai, az Istennel való meg nem érdemelt találkozás, a Vele való szótlán társalgás édes pillanata. ...

A misztikusok jól ismerik az „örökös vágyat Isten után (Raysbrock)¹¹⁹, azt a soha nem szűnő szomjúságot, a lélek el nem múló eledelére, Istenre. A mély istenélmények magyarázata munkabírásunknak. Teljesítményeiknek ez az igazi titka.

Vállalták a Krisztussal való sorsközösséget és részesei lettek az isteni személyekkel való egyesülésében is (Fil 3, 10). Nincs misztikus, aki valamiféle formában meg ne ízelt volna a Krisztus halálában való részesedés keserű kegyelmét, de megadatott nekik a Krisztus dicsőségébe való „beleköstölés” gyönyörűsége is! Túl a sötétségen, túl a halálon át, ott ragyog a Föltámadott dicsőségének édes bizonyossága, a szentháromság szeretetének kiáradása. Csak a vőlegény tud így örülni a menyasszonyának (Iz 62,5), ahogy a lélek örül Teremtőjében. Csak egy anya képes fiát úgy vigasztalni, ahogy Isten elárasztja vigasztalással a tiszta lelkeket (Iz 66,13; Péld 8,30–31)

Nagy, hosszú harc az ára az Isten barátságának. Nagy Szent Teréz szerint három feltételhez van kötve: 1. Szívbeli alázat, 2. Nagy felebaráti szeretet, 3. A folytonos önmegtagadás olvasztókemencéjében megtisztult lélek benső szabadsága.

Isten nevet ad misztikusainak. Mindnyájukat megsebezte szeretetével az Isten utáni vágyódás olthatatlan tüze (Én 4,9; 5,8).

¹¹⁹ Misztikus.

A fény Istene (1 Jn 1,5; Jak 1,17), a hit homályosságával szokta látogatni választottait. Akkor rejtőzik el igazán, amikor a legközelebb van a lélekben.

A misztikusoknál egyet jelent Isten és a felebaráti szeretete, a szemlélődés és a cselekvés, a természet és a kegyelem világa. Ők az egyháztörténelem legtevékenyebb, leghódítóbba egyéniségei. Furcsa is volna, ha valaki mindenáron Krisztust akarná követni az apostoli szellemben, a felebaráti szeretetben, anélkül, hogy ugyanazt a Krisztust az Atyával és a Szentlélekkel való szüntelen egyesülésben ne utánozná.

A lelki életben a gyors, könnyű siker álma és mámore könnyen elfeledteti velünk a kereszt komoly realitását, tudniillik „sok szorongatás közepette kell bejutnunk Isten országába”. (Ap Csel 14,22)

A misztikusok járnak mindig élen a felebaráti szeretet terén is!

Szentanyánk azt mondja: „Neki nem kell Krisztus kereszt nélkül, de a kereszt sem Krisztus nélkül.” A misztikusok a kiteljesedett keresztények.

Ma új típusú, a régiéknél is nagyobb szabású, „korszerű” szentekre, valódi misztikusokra van szükség. Szentekre, akik méltó partnerei az újkor embereinek, akiket egyre jobban láthatóvá lesz az Isten, a célt, értelmet kereső emberiség számára. Karl Rahner¹²⁰ írja: „A holnap igazi hívője misztikus lesz, olyan ember, aki megélt valamit, vagy nem lesz többet igazi hívő.” 1973. márc. 29.

Üzeneteket és magánkinyilatkoztatásokat minden valószínűség szerint nem kapott. Ha voltak is, ő soha nem beszélt róluk. Amitől az egyházi előjáróság vonakodott, attól a leghatározottabban távol tartotta magát, ha mégoly szent ügynek nézett is ki. Az Egyház elvárását és tanítását, a Szentírást és a Szentségeket fölébe helyezte mindennek. „Ezek az Egyház lényeges adományai a lelkeknek, ezekkel elég élni” – hangoztatta.

A TÁBORHEGYI ÉLMÉNYT, amit az apostolok átéltek Jézus színeváltozása-kor, Laura már 1916. május 14-én, tizenkét évesen átélte. Ez számtalanszor ismétlődött életében. Imádkozásai után írta.

A tegnapi szentségimádáson... Igazi táborhegyi élmény volt! Dadogás volna erről minden szó, meg sem kísérem.

Ilyen szerelme csak Neki, a Vértőlegénynek lehet! Megértettem, hogy a szent-misében, annak mélységes titkában várja a viszonzásomat, ahol már együtt mutatjuk be az Áldozatot.

Az eszem áll meg: a Világmegváltó és egy ilyen kis lélek, egy egységben élhet az Atyáért és az egész világot átölelő szeretetért, szeretetnek!? Szent hitem biztosít, hogy ez igaz! 1953. márc. 1.

„Az egész ház (plébánia) bement Budapestre egy ezüstmisére, és engedélyt adtak, hogy addig maradhassak a templomban, míg ők megjönnek. Így háromnegyed kettőig Vele lehettem. Ő, mit jelentett: az Ő csendjében megsemmisülni..., isteni életéből táplálkozni, és kiárasztani a Titokzatos Testbe, az Egyházba. Nem tudok mással foglalkozni, és kiárasztani Ő foglalkoztat (pedig mennyi tervvel jöttem).

Az örökkévalók szemlélete úgy, ahogy a Szentlélek éppen hozza, az én ételem, italom, fürdöm, és apostoli kiáradásom is. Mindent, mindent ki akarok árasztani a milliókba! És ez annyira sikerül, amennyire a magányban megtisztulok az Ő szerelmének a lángjaiban, a Benne való „eltemettetésben”, egyre mélyebben és mé-

¹²⁰ Hittudós.

lyebben! Csak ez lehet az útja annak, amit Szent Pál az efezusiaknak mond: »Akkor majd fel tudjátok fogni, hogy mi a szélesség és a hosszúság, magasság és mélység, és beteltek Isten egész teljességével.« (Ef 3,18)” (Nadap, 1964. jún. 22.)

AZ OLTÁRISZENTSÉG SZERETETE

„Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem, ő meg velem.” (Jel 3,20)

Laura legkedveltebben idézett szentírási helyei közé tartozott.

Tizenegy évesen megismerte az Oltáriszentség minden emberi elképzelést felülmúló csodáját: Isten Fiának a kenyér szín alatti jelenlétét. Egész életének legnagyobb gyönyörűségét jelentette. Halála pillanatáig egyetlen nap sem telhetett el nála, szentáldozás nélkül.

Szentáldozásáról a legnagyobb tisztelettel és szent örömmel így beszélt:

„– Együtt eszünk. Én az örök életet adó kenyeret, Jézust veszem magamhoz. Isten-emberi személye, lelkem tápláléka. Altala Isten Fia él bennem és én Őbenne. Jézus pedig az én odaadott életemet, a mennyei Atyának átadott életemet veszi tőlem.”

„Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért.” (Jn 6,51)

Az a béke, csend, nyugalom, biztonság, öröm, boldogság, amely a lelket eltölti a szentáldozás után, annak a jele, hogy kinyílt az az ajtó, mely lényünk belső szentélyébe „várkastélyába”, vezet, arra a rejtett helyre, benső mélységbe, ahol a Szentháromság lakik, ahová vissza kell vonulnunk, ahogyan Ő tanított, ha imádkozni akarunk. (Mt 6,6)

Nem valami „általános” szeretettel szeret Ő az Eukarisztiában minket. Külön-külön hív, vonz, tabernákulumai elé, vagy szinte kinyúl mindegyikünkért, kinek-kinek saját egyedi egyéniségének kifürkészhetetlen rejtekébe. Úgy, mint a Kereszten: „szeret engem, és önmagát adta értem!” (Gal 2,20) Hogy bűnös vagyok?! Ez nem tarthat távol, mert Ő most is „barátja”, „menedéke”, Megváltója a bűnösöknek. 1961. VIII. 10.

Csoda-e, ha szüntelen a csendbe, a magányba, az imába vágyom!? Egyébként is, ez a hivatásom!

De ha a szeretet, a körülmény mást kíván, szívesen hozom áldozatul a nagy célért! A Gondviselésre bízom! 1961. aug. 8.

A szentáldozás után rendkívüli összeszedettséget lehetett tapasztalni Lauránál. Mindenki megérezte, hogy páratlanul mély kapcsolatban van a lelkében élő Istennel.

B. nyilatkozata Lauráról: ...nekem azt mondta: „mindig úgy szeret áldozni, hogy legalább ott maradjon negyedórát, sőt, amikor lehetett fél órát is.” Azok a legszentebb percek. Hát ez nagy tanítás számunkra is, hogy tudjunk hálát adni, valóban azok a legszentebb percek, amikor Jézus velünk van és szentségi módon legalábbis egy-két percig ott van, és utána pedig átmegy a kegyelmi jelenlétebe. Isten jelenlétét ő nagyon megélte. Ezt lehetett nála tapasztalni, ezért volt olyan vonzó az egyénisége.

A Ward Kollégium és a hitoktatási évek mélyen meggyökereztek hitemben, és ezt a megtalált boldogságot hirdettem a reám bízottaknak.

De én a milliók után vágyódtam és ezt egyre jobban úgy éreztem, hogy a szentségi Jézus életstílusában érhetem el legjobban. 1983. aug. 9.

A kegyelem arra képesít, hogy részt vegyünk Isten végtelenül önzetlen szeretetében.

Az ember, ha megmarad saját természetének szintjén, olyan, mint egy ragyogásra képes áttetsző kristály a sötétben. Saját természete szerint tökéletes, de hiányzik belőle valami, amit csak felülről kaphat meg. De ha felragyog benne a fény, akkor valahogy maga is fénné alakul át. Saját természete szinte elvész egy magasabb természet ragyogásában, átveszi a sugárzó fény természetét.

Belemerülni egyre jobban a bennem születő isteni Fénybe, szüntelenül ebben élni, Átala, Vele és Benne. Egyetlen pillanatot sem elveszíteni, másra fordítani! 1982. jan 2. (79 évesen írta!)

SÍK SÁNDOR, A KÖLTŐ

Már öt éve Sík Sándor halálának. Oly szépeket olvastam róla! Ha csak „Az egyedülvalóságról” versét írta volna meg, akkor is hálás lennék életéért. Nagy hatást tett rám fiatal éveimben. Csaknem kívülről tudom és úgy éreztem, mintha belőlem írta volna. Örülök, hogy egyszer alkalom nyílt rá, személyesen megköszönni. Nagyon örült. A szétszórás után náluk válogattuk a holmijainkat. Atyai volt, mint házigazda. 1968. szept. 30.

A szenvedésben is sokat merített Sík Sándor lelkületéből.

A szenvedés sötétségében tud az ember a legmagasabbra kiemelkedni önmagából, ha akar szemtől szembe találkozni Isten kimondhatatlan titkával: „saját szemével látni Őt.” „Ezt a találkozást akarja Ő.” Kibeszélhetetlen! ...

Oly szépen éneklí Sík Sándor Máglyafüst¹²¹ c. versében:

*Nem, kishitű, ne bánts d a holnapot:
A rendelés a forró mába küldött.
A rőt aszálytól pattogzik a föld,
Tátong feléd a lelkek szomjúsága,
Tőled esengnek élő harmatot,
A munka ég: rabló lennél, ha most
Az izzó percet kis magadra szánnád!
Egyetlen egy a szükséges: szeress!
És tégy, amint az Isten adta tenned.*

*Mindenkié vagy, mert mindenkihez
Küldött szeretni, aki a szerelmes
Keresztről a világot átölelte.
Egy szó tied csak, áldott életednek
Értelme, célja, foglalatja: Testvér!
Ezt, ezt az egyet, ezt mondd, ezt imádkozd
Életeddel és haláloddal.*

A többi hagy az Úristen kezére!

(részlet)

AZ EUCHARISZTIKUS NEMZETKÖZI KONGRESSZUS

Laura édesanyja ékszereket kívánt venni lányának több alkalommal. Laura ezt elhárította. Ruházatában az alkalomhoz illőt kereste. Mindig a legegyszerűbben öltözködött. A szerzetesnővérek egyszerűségében élt és járt az emberek között. Ékszer nem hordott.

Csávossy páterrel megbeszélte, hogy enged édesanyjának ebben az ügyben. Olyan gyűrűt fogad el, ami Jézusra emlékezteti. Az ékszerüzletben kinézte magának az erre megfelelőt. A gyűrűn rózsá volt kiképezve. A rózsaszirmok között egy kő ült középen. Arra gondolt, hogy ez számára a rózsák között élő kedvesét, az Isten fiát jelenti.

¹²¹ (Spanyol polgárháború) alcímmel (1936)

A gyűrűt édesanyja megvette ajándékként. Laura megkérte Csávossy páttert, hogy tegye egy éjszakára az Oltáriszentség mellé. Másnap reggel megcsókolta a gyűrűt, és úgy húzta ujjára.

Az 1938-as budapesti Eucharistikus Világkongresszus előtt a hívek szentségtartót kívántak készíteni a különleges alkalomra. Laura felajánlotta gyűrűjét. Az ötvös a lunulába, a Szentostyát tartó hold alakú részbe dolgozta be a rózsaszirmokat, közepén a drágakövel.¹²²

Nagyon boldog volt, hogy az ő gyűrűje díszíti a szentségtartót, amelyben az Isten Fia testét őrzik a kenyér színében.

Sokat imádkozott a Kongresszus lelki sikeréért, hogy minél többen élhessék át az Eucharistia természetfölötti jelentőségét, Jézus köztünk maradását.

AZ ÉNEKEK ÉNEKE

Virágok közt eszik a kedvesem.

...

Míg a virágok, s rózsatők között,
az ambra illata árad, ...¹²³

Én a kedvesemé vagyok, s ő az enyém, a liliomok között legeltet.

(Énekek éneke 6,3)

Sokat idézett szentírási helyének számított. Ki más lenne az ő kedvese, mint az Úr Jézus? A Szentírásnak ez a szerelmi költeménye, az Isten iránti szerelem kifejezője. Olyan lelkeké, akik a szerelmek szerelmével éreznek Isten iránt. Laurában a leggyöngédebb és legszebb szerelmi érzések éltek Isten iránt 11 éves korától. Megküzdött szerelem volt. Ezért mindenről lemondott. Az érzelmeiről is, magáért Istennél.

Csávossy atyának az Énekek énekéről írt fejtegetéseinek talán egyetlen megmaradt példánya nála volt, és a legkedvesebb olvasmányai közé tartozott.

A PAPI ÉLETRŐL

„1921-től igen nagy vágyam volt: *»Bárcsak pap lehetnék!«* A papi hivatás nagysága, szépsége, az utána való epedés, betöltött egészen. Ahányszor papot láttam, mindig elfogott a szent irigység és gondoltam, ha már nem lehetek pap, akkor *legalább áldozat leszek értük!* Puskásy atyának mondtam: „– Ó, ha én egyszer misézhetnék, érinthetném az Oltáriszentséget! Felajánlotta, hogy lépjünk *szövetségre*, és 1924. jan. 6-án „a Szentháromság dicsőségére és a lelkek üdvére”, tettünk egy felajánlást, amelyben ő megosztja velem papi lelke kincseit és én beledom az ő papi életébe imáimat, áldozati életemet. Nagyon boldogított, mert megígérte, hogy ettől kezdve lélekben az én kis lelkemmel egyesülve mutatja be szentmiséit. Ezt a napot minden esztendőben haláláig megünnepeltük, egy értem mondott szentmise keretében. Akkor még fogalmam sem volt, hogy ebbéli vágyaimat hogyan fogja kielégíteni az isteni Jóság”.

¹²² A budapesti Szent István-bazilikában őrzik a Szentségtartót.

¹²³ Keresztes Szt. János Szellemi páros éneke 17–18

Abból a kegyelmi boldogságból, amelyet lelkében hordozott, és amelyet szüntelenül gyarapított Isten, adni kívánt a lelkipásztoroknak. Ahogyan a szülő táplálja gyermekét, táplálni kívánta lelke kincseiből, Jézusból, a Szentlélekből, a mennyei Atyából a pásztorokat, hogy tökéletesen teljesítsék az égi elvárásokat, és Krisztus éljen bennük, általuk a híveknek.

Ha most időben előreszaladunk is, lelkülete ugyanaz, mint közvetlenül 1921 után.

„Tegnap, Jézus Szíve ünnepén (Szent Alajos napján) választották meg az új pápát, Montini Jánost, a milánói érseket, aki a VI. Pál nevet választotta. Ő, ha Szent Pál tűzével meghódíthatná a modern pogányokat, és a Krisztus Titokzatos Testébe, az Egyház egységébe vonhatná a milliókat! Jöjj, Szentlélek Úristen! Hallom, első útja a szent Pál-bazilikába vezetett! Bizonyára nagyon tiszteli Szent Pált, ezért vette fel a nevét is!? Átvillant a lelkemen, hogy azt a felajánlást, amit Szent Pállal tettem (Ő a »nagy titok szolgálója«, az én kicsi lelkem hadd legyen kicsi szolgálója...) nem kell-e új szentatyánkkal megvalósítanom, hogy egészen benne élhessen, kiáradhasson nagy védőszentje!?

Tegnap este elgondoltam, hogy most, amikor már magára maradt, ugyan mit élhetett át!? Úgy érzem, hogy átéli súlyos feladatát, az egész világ terhét. Egész lelkemmel Vele vagyok, és bár talán nevetséges is, de szeretetem azt súgja a lelkébe, hogy segíteni akarom egész kis életemmel. A közös vonás: Szent Pál apostol különös szeretete mélyen a lelkébe kapcsolt.” (1963. június 22.).

Laura soha nem kritizált. A pápában, püspökökben és a papokban az apostolok utódait, munkatársukat és Krisztust látta a bűnök ellenére is.

Szerette az egyházat úgy, ahogyan van. Kármelita elhivatottságának egyik legfontosabb következménye, hogy az egyház vezetőiért imádkozzon, vezekeljen, értük áldozza életét.

Nem volt a napnak olyan órája, hogy ne ajánlott volna fel valamit erre a célra. Lemondásokat, munkáját, szeretetgyakorlatokat, napi szentségimádást, szentmisét, alázatosságot.

A papok közül sokan, majd csak odaát fogják megtudni, amit titokban értük tett.

Az elmúlt hónapban sok szenvedésem volt, az áldozatra sok alkalom. Ilyenkor vannak a papszentelések, papi jubileumok az egész világon. Örömmel vállaltam Értük mindent, Szűzanyám segítségével. 1983. jún. 30.

Imádkozni papokért. Olyan papokért, akik az időtlen Ige hirdetőiként és az Absolutum nagyköveteiként élnek közöttünk. 1967. IX. 18.

A meghitt egymásban élés megszünteti a ma divatos (papi) „elmagányosodást”. ...

Az nem elég, hogy „kész vagyok veled a halálba menni”, hanem „kész vagyok annyira egyé lenni a Te halálloddal, hogy életemet az Atyának szentelhessem a Szentlélek által”. Isten azért kívánja tőlünk az áldozatos odaadást, a „kimenést” mindenből, hogy a mindenről való lemondás árán hozzájuttasson ahhoz az Egyház, amiért érdemes élni: az Általa, Vele és Benne való élethez! 1976. dec. 6.

1915 nyarától a kézzel írt imakönyvből valószínűsíthető a következő részlet. Naponta imádkozta. (A 162. oldalon.)

Halála előtt Laura ezt a kis imakönyvét még egyszer elolvasta, majd lapokra szétbontva, lassan elosztogatta, hogy a fájdalmas érzés sokáig tartson és mindezt felajánlhassa. Búcsúzott a szép múlttól, ami tiszta, szép ifjúságára, Isten iránti korai szerelmére emlékeztette.

II. János Pál pápáról írta.

Csak bámulni tudom II. János Pál pápánkat és imádkozom, hogy még sokáig működ-
hessen. Megható a Szűzanya iránti tisztelete, szeretete.

Ezt mondja André Frossard-nak¹²⁴: „Az Egyház az Eukarisztiából él és szüntelenül
újjászületik Altala. Az Eukarisztia a tetőpont az Egyházban: minden feléje törekszik
és minden Benne fonódik egységgé. Az egyház szentségi jellegét az Eukarisztiából
nyeri.” 1987. jan. 15.

SZEGHY ERNŐ ÉS MARTON MARCELL

Bakonyszentlászlóról átjártam 1927-ben és 1928 nyarán Győrbe, Ernő atyához
gyónni. Ez igen sokat jelentett nekem. A Jóska ügyében is ő adta a tanácsokat. Akkor
említette Ernő atya, hogy van egy, nagyon kiváló novicista, szeretné, ha megis-
merkednénk. Lelkemre kötötte, hogy imádkozzak érte és már „Marcell testvér”¹²⁵ is
naponta megemlékezik rólam. Első szentmiséjére¹²⁶ vele készültem, de személyesen
csak akkor ismertem meg, amikor Róza Győrbe ment férjhez és amikor ott voltam.
Ilyenkor nála gyóntam. Sokat köszönhetek neki. Ernő atya pedig ahányszor
Budapestre jött, értesített, és mindig felkerestem. Több lelkigyakorlatán is részt vet-
tem. Felvett a Szellemi Kármel¹²⁷ tagjai közé, és igen sok szeretetet kaptam tőle.”

Miért értesítette Ernő atya Laurát, ha Pestre jött? Abból a lelkiületből, amelyet
Lauránál tapasztalt, különösen 1924 után, rengeteget meríthetett.

Marcell atya meghívta Laurát az újmiséjére. Ernő atya volt az ünnepi szónok.

Arról beszélt, hogy a papnak Jézust kell élnie. Úgy beszéljen az emberek előtt,
hogy megérezzék belőle, szavaiból, hangjából, az Úr Jézust. (Marcell atya boldoggá
avatását már kezdeményezte a szerzetesrendje.)

MESTER MARGIT AZ UNUM ALAPÍTÓJA

M. Margit 1924 őszén már az Üllői út 68-ban lakott édesanyjával és testvéreivel. Az
épület csaknem szemközt áll az Örökimádás templommal. Laura ekkor már sokszor
járt ide, de ő többnyire elől ült, még M. Margit fent a karzaton tartózkodott.

A húszas évek végén Lauráék a Bokréta utcába költöztek, Mester Margit lakásától
másfél saroknyira.

Legkésőbbben 1933. április 18-án történt Laura és Mester Margit találkozója. Erre
utal az 1953. ápr. 18-i feljegyzése. „**Ma 20 éve Mester Mg-tal!... Sokat köszönhetek
neki!**”

Laura a Mária utcai jezsuita rendház fogadó helyiségében várakozott Csávossy
páterre. A kaputól csengetést hallott. Egy női hang kért bebocsájtást Csávossy páter-
hez. Laura meglepődött, mert az atya soha nem rendelt oda mást, ha valakivel meg-
beszélt egy időpontot.

Mester Margit 1927. április 9-én találkozott először Csávossy páterrel. (Mester
Margit Mária élete könyvből 1989.)

¹²⁴ Ne féljete! – könyvből

¹²⁵ Puskely Mária: Marcell atya élete és lelkisége könyv. Megjelent 1986. Prugg Verlag.

¹²⁶ 1930. jún. 14. Győr.

¹²⁷ P. Szeghy Ernő O.C.D. (Ordo Carmelitanum Discalceatorum – Sarutlan Kármeliák Rendje) Emlé-
keim Könyv 1982. 279. és 284. oldal.

Csávossy pátert 1927. november 13-án Szegedre helyezték. Amikor Budapestre jött, a beszélő helységben felkereshették ismerősei.

M. Margit belépett a beszélőbe. Amint megpillantották egymást, Laura köszöntötte Margitot. A megbeszélte időpontban nyílt az ajtó és Csávossy páter nyitott be.

– Bocsássanak meg, de szeretném bemutatni egymásnak a testvéreket. Nagyon jó lenne, ha lelki barátságot kötnének.

Kezet nyújtottak egymásnak és bemutatkoztak. Csávossy páter beszélt arról, hogy sok jót hozhat lelküknek, ha kapcsolatot tartanának, lelki barátok lennének. Laura 3 évvel idősebb volt M. Margitnál és 1925-től a szentháromságos Istennel való együlésben élt.

Csávossy páter ismerte Laurát nyolc éve, M. Margitot hat éve. Tudta, hogy Laura nem kereshet kapcsolatot senkivel sem. Mégis úgy döntött, hogy bemutatja őket egymásnak. De miért pont akkor, és nem előbb vagy később? – feltehetjük a kérdést. Laura az okról soha nem beszélt, de a dátumok és az események vizsgálatakor, meglepő felfedezést tehetünk.

A „Szentév 1933. ápr. (11)” fejezetrésznél láthattuk, hogy Laura misztikus élményeinek csúcspontja 1933. ápr. 11-én volt, de valószínűbb, hogy másfél héttel előbb. Erről Csávossy páter, mint lelki vezetője Laurának, tőle, vagy valaki mástól, aki ott jelen volt, esetleg M. Margittól tudomást kellett, hogy szerezzen, néhány napon belül. Ez ösztönözhetette Csávossy pátert, hogy ápr. 18-án bemutassa Margitnak. Laurának adnia kellett lelki kincseit az UNUM rend későbbi alapítójának. A lehető legnagyobb mértékben ezt meg is tette. És erről Laura szintén nem beszélt emlékezetem szerint soha, de a M. Margitról szóló könyv, nagy meglepetést és felfedezést tartogat. Íme a könyv néhány sora:

„1933. szeptember 2-től 1935. november 21-ig vezetett és fennmaradt napló,¹²⁸ bizonyos kristályosodási pontokat mutat.”

Ezeket hat pontban összeszedve ismerteti az író. Némelyekben meglepő a hasonlóság Laura megélt kegyelmeivel (46–55. old. 1989-es kiadás)

Laura valóban átadott minden lelki kincset. Akiiket beavatott titkaiba, akikért imádkozott és akiknek a lelki anyaság kegyelmeiből akart adni, azok mind csodálatos fejlődésnek indultak, ha nem utasították vissza. Örült, ha bárki gazdagodhatott lelki kincseiből.

M. Margit a legnagyobb bizalommal viszonzta ezt.

Lelki állapotáról részletesen beszámolt Laurának, aki ezeket leírta. M. Margit halála után átadta Csávossy atyának is, a boldoggá avatáshoz szükséges életrajz megírásához.

Mester Margit Mária élete könyvből van a következő. M. Margit mondta Laurának:

„Te, aki ismered lelkem titkait, ... esténként (együtt imádkoztunk) a Bokréta u. 3. kápolnájában. Hazajövet sugárzó arccal mondta nemegyszer: ,Egyre világosabban látom, hogy mit akar, mit kíván az Atya tőlem? ...’ (39–40. old. 1989)

M. Margit börtönévei alatt írta Laura.

Mennyire szeretném felváltani! (Börtön) Néha az eszem áll meg azon, hogy már 2 éve, olyan gyenge egészséggel bírja! Csodálatos, hatalmas istenünk! Hogy felruházta Ő a lelket minden testi és lelki kegyelemmel, minden körülmények között!

¹²⁸ M. Margit naplójára gondol.

Sohasem tudnék Órajta kívül másban bízni! Ő egyedül elég nekem, az én hűségese Istenem!

Úgy érzem Margitomat is átölelve tartja és minden szükségest megad neki a Hűségese Jegyes! Atyámat is! (Csávossy atya lelki jelenlétére gondol, aki szintén börtönben volt, messze onnan.) Budapest, 1953. ápr. 18.

Barátságuk a halálukig tartott. Laura ott volt a halálos ágynál 1961. jún. 16–17. éjszakáján, a Szent István kórházban, Csávossy páterrel együtt. A halál 17-én éjjel 1 óra 5 perckor következett be. Így ír Laura a „Feljegyzésében”:

„1961. jún. 16-án délután hangosan: Vernek,¹²⁹ vernek, vernek, vernek, vernek! ...

Éjjel Évát kereste, mondták: hazament. „Hazament”.

Majd ezeket mondta: „Mária, Mária”. Majd: „Jézusom, mennyit szenvedek!” Aztán egy mélyet sóhajtott és meghalt.

– Életenergiája a műtétek következtében végleg kimerült – nem bírta tovább.

Temetése: 1991. jún. 22. du. 3 ó.

Elelte végéig figyelemmel kísérte Laura az UNUM életét. Sokat imádkozott értük.

PROHÁSZKA PÜSPÖK

Szerette és tisztelte a század eleji legnagyobb püspökünket, Prohászka Ottokárt.

Úgy csodálkozom, hogy nem került még az oltárra:¹³⁰ Nagyon szerettem hallgatni, temetésén is voltam. Egyik megtért tanítványommal, 1924-ben ezt üzenté: Keresztet küldök a hitoktatónőjének a homlokára. Mai napig is boldogít. 1987. ápr. 18.

FELAJÁNLÁSAI

1934. Karácsony Milliók üdvözüléséért ajánlja fel életét.

„Örökre – és felajánlás, hogy Jézus szenvedélyes vágyát, az Atya dicsőségére és milliók üdvözítésére kielégíthesse a lelkemben, egész kis életemben.” (Életrajz 1903–50)

1937. jún. 11. Életét ajánlja fel a Szentléleknek a világ megszenteléséért. (Életrajz 1903–50)

1937. jún. 21. Életét ajánlja fel az 1938-as Eucharisztikus kongresszus lelki sikeréért.

Az évfordulón megismétli.

1938. jún. 21-én az Eucharisztikus Világkongresszus sikeréért ajánlottam fel életemet.

(Feljegyzések 1975. márc. 20. és Te Deum laudamus... vázlat)

1945. máj. 23. „Édesapám halála óta a teljes” rózsafüzért „elmondom”. Vagyis naponta hármat. (Életrajz 1903–50)

1948. júl. 19. „... a belépésem és az ezt követő 2 hét alatt, amit tisztelendő Mária Erzsébet anya pihenésül adott, a Világkarmelért élni-halni! (Önéletrajz 1903–31)

¹²⁹ 1951. V. 7-én az ávosok letartóztatták. A kihallgatások során súlyosan bántalmazták, verték. 1956-ban, május 7-én szabadult.

¹³⁰ Nincs szentté avatva.

1949. jan. 30-án a beöltöztésemkor arra ösztönzött a Szentlélek, hogy ajánljam fel életemet a Világkármelért, hogy a világ végéig az lehessen a Corpus Christi Mysticumban, – Krisztus titokzatos Testében az Egyházban – amiért Szent szüleink (Nagy Szent Teréz és Keresztes Szent János) megalapították, amiért ők éltek, haltak. (1925. ápr. 26-i kegyelmek betetőzése) (1975. márc. 20.)

A Világkármelért élni-halni! (Önéletrajz 1903–31)

- 1949 „...az első kármeli nagypénteken az akkori felajánlásom... Jézus áldozatvágynak kielégítése bennem a Világkármelért.” (1967. jan. 30.)
1950. aug. 30-án felajánlom magam a C. Chr. M.-ért (Corpus Christi Mysticum) áldozatul: 1. hogy a lelkek megismerjék. 2. Ünnepe legyen. (Életrajz 1903–50 és Önéletrajz 1903–31)
1950. júl. 16-án hármass fogadalommal beleesküvés a Családba. Örökfogadalom, Kármelhegyi Boldogasszony ünnepén. (1975. márc. 4)
1953. szept. 8. Szentáldozás után a Szentlélek ösztönzésére felajánltam életemet: 1. hogy a Világkármel tökéletesen betölthesse hivatását A Corpus Christi Mysticumban. 2. hogy az Egyház papjai megtalálják lelkük mélyén Istent, a Szentháromságot. (Kisboldogasszony ünnepén) (Feljegyzések)
1956. okt. 30. Krisztus Király ünnepén a Szentlélek sürgetésére felajánlottam életemet a magyar élet keresztény kibontakozásáért... (Feljegyzések)
1961. VI. 29–30. A Szentlélek arra ösztönöz, hogy most, az 1900. jubileumon egy felajánlást tegyek, megkérjem Öt, hogy a szentek egysége kapcsán fogadjon el kis testvérének a „nagy titok” szolgálatában. Ő – szent Pál – tüzes lélekkel hirdette, az én kis életem legyen áldozat ezért, hogy a lelkek megismerjék, mint szent hitünk lényegét: öntudatosan elfoglalják helyüket a titokzatos Krisztus Testben és éljék, amit a mennyei Atya öröktől fogva elgondolt róluk. (Feljegyzések)
- 1969 nagypéntek. Áldozatát egyesíti Jézus áldozatával, bizonyos személyekért, valószínűleg az Egyház vezetőiért, az Egyházért és a világkármelért. (1969. márc. 20., ápr. 10., okt. 4.)

FOGADALMAI RÉSZLETESEN

1922. dec. 8. „Fogadalmat tettem az evangéliumi tanácsokra,¹³¹ egyik Szűzanya ünneptől a másikig” (Életrajz 1903–50) Ekkor 19 éves.
1923. máj. 20. Vasárnap délelőtt az iskolába ment. A diákoknak kötelező volt Pünkösöd vallásuk szerinti istentiszteleten részt venni. Laura a kőbányai (X. ker.) Szent László templomba kísérte diákjait. A szombat-helyi kármel vezetője Aloyzia anya, ott várta. Jelenlétében letette örök fogadalmát az evangéliumi tanácsokra – „Puskásy atya engedélyével” (63. V. 19.)

¹³¹ Szüzesség, engedelmesség, szegénység.

„1923 pünkösdjén letettem örökre a fogadalmat az evangéliumi tanácsokra.” (Önéletrajz 1903–31) – „illetve, míg a szent Kármel klauzúráját át nem lépem” (Életrajz 1903–50)

Az utóbbi megjegyzést csak később tette hozzá valaki kérésére.

„1924. márc. 25-én fogadalommal köteleztem magam arra, hogy naponta elvégzem Gyümölcsoltó a rózsafüzért” (Önéletrajz 1903–31)

Boldogasszony
ünnepén

Az 1924. dec. 8-án a lelki szenvedésre felajánlás, valamint az 1925. ápr. 15., ápr. 26. és az 1933 szentháromság vasárnapján a tökéletesebb választása, részletesen 48–51. oldalon.

1926. máj. 23. Grigan-féle felajánlás (a 10 éves jubileum szellemében). (Életrajz Pünkösöd 1903–50, Önéletrajz 1903–31)

A tízéves jubileum a Mária kongreganista avatása. Grignon felajánlás lényege: A tökéletes Mária-tisztelet által juthatunk Jézushoz.

1927. jún. 21. Felejthetetlen éjszakám volt, amikor megérlelődött, hogy az Oltáriszentség áldozatává kell lennem!... Ezt a felajánlást jún. 21-én tettem le fogadalommal. (Tartalma: felajánlás minden kínra, szenvedésre, csakhogy az Oltáriszentség kegyelmei kiáradhassanak, és a papság eucharisztikus lelkületű legyen.) (Önéletrajz 1903–31)

1929 nyarán. Egy Vele és papjaival...
(Te Deum laudamus... vázlatból)

1933. ápr. 16. A 11-én átéltekre fogadalommal köteleztem magam: a világ végéig együtt Vele és papjaival...
Nagycsütörtök (Életrajz 1903–50)

1934. aug. 30. A testvéri szeretet hősies gyakorlására, a 31. keresztlési évfordulóján.

Fogadalom a testvéri szeretetre az „új parancs” szellemében. (Életrajz 1903–50)

1950. júl. 16-án hármassal fogadalommal beleesküvés a családba.
Internálása alatt örökfogadalom Tiszaújfalun (1975. márc. 4.)

Lelkigyakorlatainak helyszínei és időpontjai a teljesség hiányával. (Évente sokszor két helyen is volt.)

Notre Dame Sionban, Buda: 1923–

Klotildliget: 1924– vagy 1927–

Pécel: ~1927–

Mária-lak, Buda, Somlói u. 14–16: ~ 1927–

Jászsászentgyörgy: ~ 1933–1940 (Feljegyzéseiből 1970. szept. 21.)

Hógyész: 1953. aug. 16–aug. 25., 1956. aug. ~ 7–aug. 14., 1957. júl. 19– ~ aug. 1.

Hajdúszoboszló: 1956. jún. 15–jún. 18.

Pécs: 1936–1948-ig néhányszor, 1948–50-ig csak ott, 1958. jún. 17–25, 1961. aug. 4–14., 1963. aug. 3–13.

Berekfürdő: 1957. szept. 10– ~IX. 11. Nadap: 1961. júl. 12– ~ 24.

Pannonhalma: 1962. jún. 12.–júl. 14., 1963. júl. 3–15, 1964. júl. 24.–aug. 18., 1965. júl. 28.–aug. 18., 1966. júl. 4.– ~ aug. 3., 1967. jún. 23.– ~ júl. 23., 1968. jún. 28.–júl. 28., 1969. júl. 5.– ~ aug. 4.

Verőcsemaros Migazzi Szoc. Otthon: 1977–1993.

Leányfalu: 1986. aug. 15–23.

Ma még sokunkban él az istenélmény, amit a főszereplőnek is köszönhetünk. Lelkén keresztül a hivatáskegyelem áradt embertársaira. Közel negyven szerzetest és papot vonzott az Egyház szolgálatába. A mai hivatásszegény és hitoktatási problémáktól terhes világunkban, erre a lelkültre volna a legnagyobb szükség. Mint hitoktató, a hivatásébresztés és hivatásgondozás legszebb példáját adta imádságos lelkületével. Ezen túl sokakat megnyert a hitnek vagy elmélyített hitükben.

VIII. Orbán pápa dekrétumával összhangban, alávetjük magunkat a legfőbb egyházi hatóság ítéletének és semmiképpen sem akarunk döntésének elébe vágni.

(A szerző)

A könyvvél kapcsolatos etikai vagy szerzői jogi kérdésekben illetékes ügyvéd
Dr. Varga Anita, Budapest 1243 Pf. 725

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Dicsőítsék a Jézus Krisztust!

238 sz. 1917. évi. 1. könyv 24. lap.

KIVONAT

a Csánádegyházmegyébe és Pankota vármegyébe bekezelési r. kath. plébániái egyház

KERESZTELTEK ANYAKÖNYVÉBŐL.

A születés éve, hava 1903. augusztus 30.
és napja augusztus 30.

A kereszteleés éve, napja: 1903. augusztus 30.

A megkeresztelt neve: Anna Laura

• neme: nő

• törvényes vagy törvénytelen: törvényes

A szülők vezeték- és keresztnéve: Bleissner Vilmos
Marschall Julia

• társ. állása: —

• születési helye: —

• vallása: róm. kat. missio katól

• lakhelye és házszám: Pankota 348

A kereszteszülők vezeték- és keresztnéve: Bleissner János
Bleissner Anna

A keresztelő neve: Károly László Kaplani
és hivatala: —

Jegyzet: —

Hogy ezen kivonat a fentjelölt anyakönyvvel tartozik meggyez: aláírásommal és egyházi hivatalos pecsétjevel bizonyítom.

Kelt Pankota 1917. évi. augusztus 30. napján.

Károly László Kaplani
a plébános helyettese

1855-1932

Bérmálási igazolás.

Hivatalosan igazolom, hogy
Bleissner Anna Laura, születés Pankota, 1903.
aug. 30-án / a bérmálási rendszabályok szerint Pankotán
1914. június 1-én.

Bérmán neve: AnnaKeresztelésének ideje: Pankota, 1903. aug. 30.Bérmánító neve: Herminie József, születés: Kis-heris.

Pankota, 1932, november 12.

Lakatos József
plébános.

1919. évi azám

FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLAI

ÉRETTSÉGI BIZONYÍTVÁNY

Laura Laura
Bleicziffer Anna Maria

aki az 1903. év augusztus hó 28. napján Tankota, Árad m.
 született és római katól. vallású, miután a szabályszerű előtanulmányokat, nevezetesen a
 Budapesti Képzőiskola negyedik osztályát
 és a felső kereskedelmi iskola első, második, harmadik és ne-
 gyedik évfolyamát a Budapesti székesfővárosi 14. ker.
 közs. négyévfolyamú női felső kereskedelmi iskolában
 elvégezte, előtűnt érettségi vizsgálatot tett, s ennek alapján a következőknek
 jelenen felelt meg.

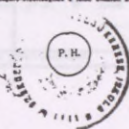
Ettől neki a Budapesti székesfővárosi 14. ker. közs. négyévfolyamú női felső
 kereskedelmi iskola pecsétjével és aláírásunkkal ellátott ez érettségi bizonyítványt kiadjuk.

Kelt: Budapest, 1921. június 24.

B. Képző
 igazgató

Sturmly Sándor
 az előző évfolyamok kereskedelmi
 magyar tanárainak általános tanácsának
 elnöke

ez az érettségi vizsgálati jegyzék a többi oldalán szétosztandó.

Osztályzatai az érettségi vizsgálat tárgyaiból:

	Osztályzat:	A tanulmányi előadás:
Magyar fogalmazás és irodalom	jóles	György Károly
Történelem	jóles	Tóth Károly
Jogi ismeretek	jóles	Boerjens
Közigazgatási ismeretek	jóles	Boerjens
Földrajz	jóles	György Károly
Árúismeret	jóles	Boerjens
Kereskedelmi számlán	jóles	de Riga de Riga
Gyakorló-iroda	Könyvvitel	jóles
	Levelezés	jóles
Német	nyelv és levelezés	jóles
Francia	nyelv és levelezés	jóles

Osztályzatai a felső kereskedelmi iskola többi tárgyaiból:

Hit- és erkölcsstan	jóles
Természettan	jóles
Mennyiségtan és politikai számtan	jóles
Gyorsírás	jó
Gépirás	jóles
Testnevelés	igen büszke igen
	jóles
Munkadelután	igen büszke igen igen
Írásbeli dolgozatainak külső alakja	szép

OKLEVÉL

WÁRD MÁRIA KOLLÉGIUM BIZOTTSÁGI ELNÖKE ÉS VIZSGÁLÓ TAGOK

bizonyítjuk, hogy *Bleicziffer Anna Laura* *kisasszony,*
ki az 1903. évben, *Sárospatakon (Erdőudvaros)* született és felsőbb tanulmányait az Angolkisasszonyok budapesti Intézetének
Ward Mária Kollégiumában végezte, előttünk az előírt vizsgálatot letette, még pedig a következő eredménnyel:

Apologetikából:	jéles	Erkölcstanból:	jéles
Dogmatikából:	jéles	Szentírástanból:	jéles
Hitelemzéstánból:	jéles	Magyar szónoklat- és irálytanból:	jéles
Szerjartástánból:	jéles	Egyházművészetből:	jéles
Neopléstanból:	jéles	Latin nyelvből: Bölseleiből:	jéles
		Egyháztörténelemből:	jéles

E vizsgálat alapján mi *Bleicziffer Anna Laura* *kisasszonyt* a Bibernok Primás Eminenciájától
ránk ruházott hatalomnál fogva a népiskolai hitoktatásra képesítettnek nyilvánítjuk. Minek hitelére ezen oklevelet kiadtuk.

Kelt Budapesten, 1924. június hó 15-én.

Dr. Miksa János
elnök

Ward Mária
intézeti főnökné

János György
Lekkerker
Walter Erőss
Wassner M. János
vizsgáló bizottsági tagok

Némethy László
Dr. Weiss László
S. Mészáros

Hivatalosan igazolom, hogy Bleisniffer Laura, római kath. hitoktatóné 1922. szept. 1-től 1923. júl. 1-ig heti 10 /óra/ órát - és 1923. szept. 1-től 1924. júl. 1-ig heti 10 /óra/ órát tanított a F. Kápolna körüli kisiskolában.
Egyed. 1925. június 16.

Bleisniffer

Községi elemi leányiskola
X. Szenti László-ter 35. sz.

Hivatalosan igazolom, hogy Bleisniffer Laura, római kath. hitoktatóné a F. Római Kápolna körüli kisiskolában 1922. szept. 1-től 1923. júl. 1-ig heti 10 /óra/ órát tanított.
Egyed. 1925. június 16.

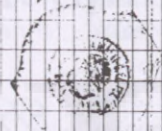
Bleisniffer
igazgató

Hivatalosan igazolom, hogy Bleisniffer Laura, római kath. hitoktatóné a F. Kápolna körüli kisiskolában 1922. szept. 1-től 1923. júl. 1-ig heti 10 /óra/ órát - és 1923. szept. 1-től 1924. júl. 1-ig heti 10 /óra/ órát tanított.
Egyed. 1925. június 16.

Bleisniffer
igazgató

Hivatalosan igazolom, hogy Bleisniffer Laura, római kath. hitoktatóné a munkácsok platójánál álló F. Kápolna körüli kisiskolában 1922. szept. 1-től a mai napig heti 10 /óra/ órát tanított.
Egyed. 1925. június 16.

Bleisniffer
igazgató

Hivatalosan igazolom, hogy Bleisniffer Laura, római kath. hitoktatóné a munkácsok platójánál álló F. Kápolna körüli kisiskolában 1922. szept. 1-től a mai napig heti 10 /óra/ órát tanított.
Egyed. 1925. június 16.

Bleisniffer
igazgató

159

Эпизев

A felmentési kérelem hátulja

Pálfi S. Lászlóné..... *Pálfi S. Lászlóné*
 Honti Jánosné..... *Honti Jánosné*
 Varga Gyözőné..... *Vargagyözőné*
 Radnóti Istvánné..... *Radnóti Istvánné*
 Stelly Lajosné..... *Stelly Lajosné*
 Szávits Tivadarné..... *Szavits Tivadarné*
 Hegedüs Sándorné..... *Hegedüs Sándorné*
 Háros Pirooska..... *Háros Pirooska*
 dr. Schwarz Gusztáyné..... *dr. Schwarz Gusztáyné*
 Jassó Ándorné..... *Jassó Ándorné*
 Kárpáti Aurálné..... *Kárpáti Aurálné*
 Kardhordó Lászlóné..... *Kardhordó Lászlóné*
 Müller Károlyné..... *Müller Károlyné*
 Weisz Sándorné..... *Weisz Sándorné*
 Molnár Lászlóné..... *Molnár Lászlóné*
 Bleisiffer Laura..... *Bleisiffer Laura*

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS TARTALÉKELŐJÉTŐL
 ad 6576 1957 tfsz.

JÓVÁHAGYOM
 Budapest, 1947. dec. 16. hó 16. n.

Hegedüs Sándor v. r.
 tart. felügyelő.

a kiadásra kelt:

Hegedüs Sándor
 v. r. 16. dec.

6/180.

Hegedüs Sándor
 v. r. 16. dec.

BUDAPESTI FŐVÁROS
 LEVÉLTÁRA

Budapest Székesfőváros Központi II.

Igazoló Bizottságtól

Szám: 2777/II.

Határozat.

Központi II.

Budapest székesfőváros Igazoló Bizottsága

Bleisiffer A. Laura, aki Pankota n,

1903 év, hó napján született és a
 Szóf. rk. hitektató

minőségben teljesít közszolgálatot, az 1080/1945. M. E. sz. rendelet 20. §-ának 1. bekezdése értelmében

igazolnak

Budapest, 1945. évi október hó 12. napján.

Székessy József
 az Igazoló Bizottság elnöke

Székessy József
 az Igazoló Bizottság tagjai

Budapesti székessyvárosi hivatalnokok - 67718

Hivatalosan igazolom, hogy ez 4 oldalra
 terjedő fénymásolat a BFL őrzetében lévő
 XVII. 401 42332
 jelzetű irat szövegével megegyezik.
 Budapest, 1996. 11. hó 19. nap

Igazoló Bizottság határozata 1945-ből

3494/1958. szám.

BLEICZIFFER LAURA

hitoktatónő

Budapest, IX. Bokréta u. 28. I. 5.

A hitoktatási felülvizsgálóknak iskolaévet záró jelentéséből nagy örömmel értesültem, hogy ismeretekben gazdagon, lelkiismeretes előkészülettel és odaadott buzgósággal végzett tanítási és nevelési munkája igen szép eredményeket hozott a lelki nevelésre annyira rászoruló ifjúság javára.

Minden fáradságos működéséért őszinte elismerésemet és köszönetemet fejezem ki, kérem a jó Istent, adjon továbbra is erőt és kegyelmet fontos és szép feladatának teljesítéséhez.

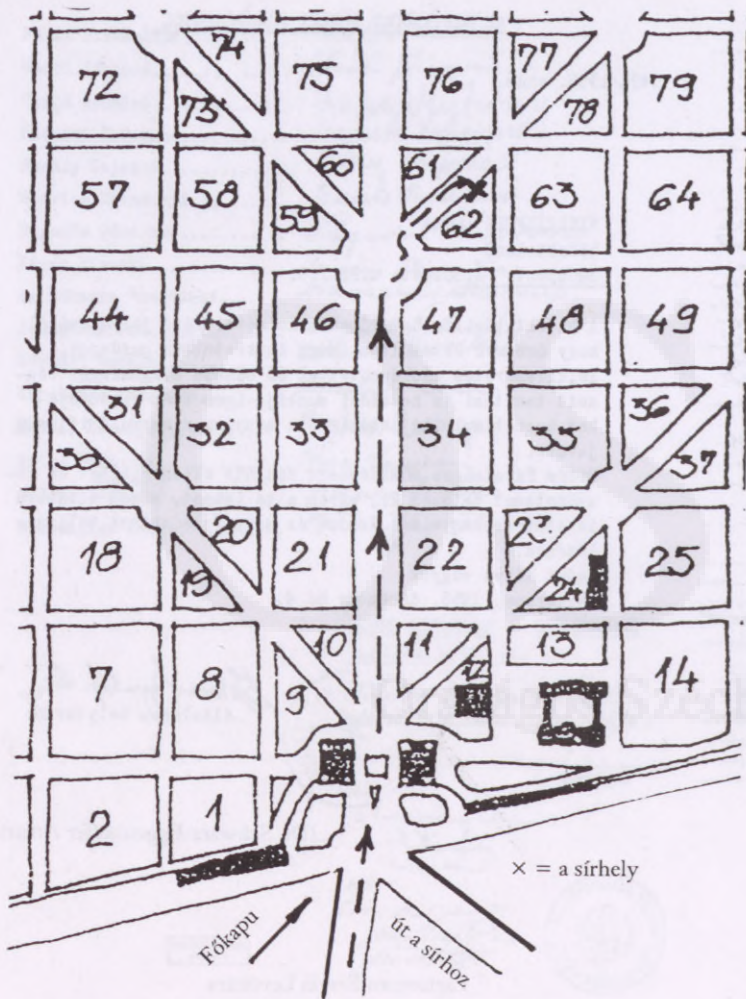
Imáit kérve vagyok

Esztergom, 1958. december hó 4.

általános helytartó.

(Dr. Schwarz-Eggenhoffer Artúr)

Esztergom Érseki Levéltára

ed papokért.

És az a hűség, legfőbb Páris-
unk, hogy pl ne hagyja nyá-
jadat, hanem 'elend' fel be-
ant a mellemét, amit apos-
tolaira oly gasztosan áraszt-
tal. A Te mellemével töltöd pl
papaid lelket, hogy 'életmentés'
legyen a ruhájuk, bűzgalmuk
a Te bűnböjtös és egyetlen
gondjuk, a lelkek jüdve!
A Te mellemed először öket
minden perélyben, a Te türed
élethe öket, hogy így a Te
ment akaratodat teljesítve,
legyenek a Te örök dicsőség-
re. Amen. — és postolok
űrügyője! Könyörgő pap-
jainkért!

Kézzel írt imakönyvből részlet. 1924. júl. 16.
Magyarázat a 148. oldalon

Bleicziffer Anna Laura

Bleicziffer Vilmos

Bleicziffer Vilmosné
Marschall Júlia

Krifaton Erzsébet

Szepesszombat, 1921. aug. 28.
A hídon valószínűleg Varro M. Magdolna nővér,
mögötte testvére: Jolanda

Balról jobbra első Krifaton Erzsébet;
negyedik Laura, karján egy kis szobor

Jézus Szíve leánykör Lisieux-i kis szent Terézről elnevezve. Felső sorban középben kiemelkedik Laura, balról a 6. A térdeplő sorban balról 6. Krahuletz Erzsébet Flanck Gézáné, a kép ajándékozója

Dolgozó Lányok egyesülete a Haller úti (téri) plébánián. Középen Magas Miklós káplán, jobbjánál Laura. A képet ajándékozta Zavarkó Erzsébet Ugróczky Gyuláné, első sorban balra az első helyen ül

Lelkigyakorlat Pécelen 1941. V. 30.–VI. 2. A lelkész bal oldalán Laura

Lelkigyakorlat Pécelen, Pünkösdkor, 3 nap. A 2. sorban középén Csávossy Elemér S. J.,
jobbjánál Laura. Közöttük egy sorral feljebb a kép ajándékozója
(Steiner) Csopaki Magdolna Tóth Tiborné

Nyaraltatás. Valószínűleg Sajókazimon (Kazinebarcika), 1929-ben. A középső férfi jobb oldalán Laura

Nyaraltatás Balatonszárszón 1931-ben. Bal szélén Laura, ölében egy addig ismeretlen, odafutó kislánnyal

Jászalsószentgyörgy, 1933–1940

A pécsi kármel tabernákuluma. Jelenleg ismeretlen helyen van

Menyasszony ruhában a szerzetesi beöltözése előtt. 1949. jan. 30.

Beöltözése után szerzetesruhában. 1949. jan. 30.

98 / 79

Laura a verőcemarosi
Migazzi Szoc. Otthon előtt
özv. Fröhlich Jánosnéval,
Auer Gabriellával
a nyolcvanas években

Lent: Laura a verőcemarosi
Migazzi Szoc. Otthon
parkjában
Soós Mihálynéval
a nyolcvanas években

Tizenkét évesen olyan világot fedezett fel, ami meghatározta egész életét.

A ráerőszakolt középiskolában hatalmas szellemi harc bontakozott ki a tanárával. Amikor Magyarország agóniáját vívta 1919-ben, hasonló küzdelmet, lelki vergődést élt át.

A bontakozó hivatás miatt, ellene fordult a szülői ház, az előjárók. Türelmesen kiállt minden próbát. Olyan volt, mint a földhöz vágott labda, ami rugalmasan föl pattan és soha nem pukkan ki.

Alig ismertünk nála boldogabb, kiegyensúlyozottabb embert.

Minden küzdelmében boldoggá tette, hogy valóban találkozott az Istennel és az istenélmény sugárzott belőle páratlan hatással. Ennek köszönhetően, egyedülálló eredményeket ért el ebben a században az ifjúság és a felnőttek lelki egyensúlya érdekében. „Csodák” is történtek körülötte.

Élettörténetében találhatunk rendkívül izgalmas, érdekfeszítő részeket és egy boldog ember belső, mély békéjét, „hétköznapi” életét.

A főhős életét, századunk eseményei, eszmei harcai veszik körül és ezáltal, kitűnő történelmi áttekintést kapunk korunkról.